

DE GELOOFSROEM DER VRIJGEKOCHTEN

DOOR HET BLOED VAN

JEZUS CHRISTUS

OF

DE ENIGE TROOSTFONTEIN

GEOPEND VOOR HEILZOEKENDE ZONDAREN

IN EEN VERKLARING OVER DE EERSTE TIEN
ZONDAGEN VAN DE HEIDELBERGSE
CATECHISMUS

Verklaard door de eerwaarde en zalige heer

DAVID BRUININGS

Predikant te Amsterdam

Met een voorwoord van de eerwaarde zeer geleerde heer

J. W. FELIX

Predikant te Heeg

Onveranderd overgezet in nieuwe druk en huidige spelling en niet her-
taald, door J. van Vulpen.

© Copyright 2023

INHOUD

VOORWOORD (als afbeelding van origineel)	Blz. 5
EERSTE ZONDAG EN AANSPRAAK Vraag 1	11
EERSTE ZONDAG Vraag 2	34
TWEEDE ZONDAG Vraag 3, 4, 5	59
DERDE ZONDAG Vraag 6	81
DERDE ZONDAG Vraag 7	102
VIERDE ZONDAG Vraag 8 en 9	124
VIERDE ZONDAG Vraag 10 en 11	146
VIJFDE ZONDAG Vraag 12-14	170
ZESDE ZONDAG Vraag 15-17	194

ZESDE ZONDAG Vraag 18	220
ZESDE ZONDAG Vraag 19	245
ZEVENDE ZONDAG Vraag 20	269
ZEVENDE ZONDAG Vraag 21	296
ZEVENDE ZONDAG Vraag 22 en 23	326
ACHTSTE ZONDAG Vraag 24 en 25	349
NEGENDE ZONDAG Vraag 26	373
TIENDE ZONDAG Vraag 27 en 28	400
NAZANG	424

VOORWOORD.

Toen de uitgever van dit werk mij zijn voornemen mededeelde, om deze Leerredenen over de eerste tien zondagen van den Heidelbergschen Catechismus te herdrukken, keurde ik dit voornemen goed, waarvan ik door deze regelen gaarne getuigenis geef.

Onder de vele bearbeidingen van onzen uitnemenden Catechismus, bekleeden deze Leerredenen eene allerwaardigste plaats, vooral omdat DAVID BRUNINGS, mijns inziens althans, het praktikale standpunt zoo juist heeft getroffen, waaruit de troostgronden der leer hier moeten worden ontwikkeld. Het groot onderscheid toch tusschen de geloofsbelijdenis en den Catechismus ligt daarin, dat de eerste bepaald uitspreekt, hetgeen de kerk op grond van Gods Woord, als het voorwerp des geloofs belijdt; terwijl de Catechismus meer aanwijst den ontdekkingsweg langs welken ieder lid van de kerk door het Woord des Heeren gebragt wordt. Vandaar dan ook, dat de verklaring van dezen laatsten, eigenaardige moeilijkheden heeft, welke door velen niet genoeg zijn opgemerkt geworden. Ligtelijk loopt men gevaar, het geloof te ontwikkelen als eene afgetrokkene bespiegeling van leerstukken, en het daardoor tot een dood, gestalteloos geloof te vervormen. Even gemakkelijk zijn velen in de dwaling vervallen, om het geloof volgens den Catechismus voor te stellen als eene reeks van gevoelige indrukken en werkzaamheden (gestalten); waarbij noodwendig het Dogma als de van God geopenbaarde, en ons gegevene waarheid, in Zijne ontdekkende, vertroostende, en heiliggende kracht, wegraakt. BRUNINGS is in geene van deze beide dwaalsporen vervallen. Frisch en levendig brengt hij de

leerstukken te voorschijn, zoo als het geloof die in des Heeren Woord ziet, goedkeurt, aanneemt en er mede werkzaam wordt. Helder en klaar toont hij welk eene gestalte Wet en Evangelie in het gemoed van den geloovigen verkrijgen, als dingen die vleesch en bloed niet kunnen openbaren; terwijl hij tevens duidelijk doet uitkomen, hoe het geloof den grond van zijnen troost, en het voedsel van hope en leven niet uit die dingen trekt, maar alleen uit het waarachtige getuigenis van God, die niet liegen kan. Vooral daarin is de verklaring van den Zevenden Zondag belangrijk. In een woord, de eenvoudige vindt in deze leerredenen aangename, heilzame bestiering; de verstandige tevens onderwijs en wezenlijke gronden der vertroosting.

Aangenaam zal het misschien den lezer zijn, wanneer ik hier eenen brief mededeel, aangaande de uitgave van dezen bundel, onlangs ontvangen van mijnen, in den Heere hartelijk geliefden ambtgenoot en broeder Ds. D. Gildemeester, thans predikant te Elburg op de Vehuwe:

Geliefde Broeder in den Heere!

Als de aankondiging der nieuwe uitgave van BRUNINGS TROOSTFONTEIN, met eene voorrede van uwe hand, tot mijne ooren kwam, heeft mijn harte zich grootelijks verblijd.

Eensdeels, omdat ik met u die leerredenen over de eerste tien Zondagsafdeelingen van den Heidelbergschen Catechismus voor eene ware Troostfontein houd, die, God geve het, van nieuws tot lafenis van vele naar waarachtigen troost dorstende zielen ontspringt. Want het zijn stroomen des levenden waters, die, naar de belofte des Heilands (Joh. VII: 38) uit het harte van eenen in JEZUS geloovigen, in de waarheid des Evangelies opgewassen leeraar, door de werking des Heiligen Geestes geloeid zijn. Is het toch de volle raad Gods tot behoudenis van in zich zelven gansch verlorene zondaren, waarin alleen in waarheid ontdekte en naar Gods gemeenschap smachtende zielen troost en vastigheid vinden kunnen, zoo mogen wij biddend verwachten, dat deze leerredenen, gelijk in den tijd, toen ze uitgesproken werden, ook thans, als middel in 's Heeren hand, dienen zullen tot uitbreiding van JEZUS koningrijk.

Anderdeels heeft deze aankondiging mij verblijd van wege de betrekking, waarin ik tot den zaligen BRUNINGS sta. Hij was mijn bet-overgrootvader, wien ik van mijne kindsheid aan hoorde noemen en roemen als eenen godzaligen leeraar der gemeente te Amsterdam, mijne geboorteplaats. Te wandelen in de voetstapen des geloofs van dien vromen voorvader, werd mij reeds vroeg, door mijn' dierbaren, in den Heere ontslapene vader, voorgeloupen als de eenige weg des behouds. Dezelfde waarheid, die zijn roem was te verkondigen, werd mij later, door de ongehoudene genade Gods, die mij, schoon in mij zelven gansch onbekwaam, in de bediening gesteld heeft, gegeven. En terwijl ik, voorzoo verre ik weet, de eerste en eenige ben, uit mijn vaderlijk en moederlijk geslachte, die na BRUNINGS tot het leeraarsambt werd geroepen, is het mij eene groote blijdschap en stoffe tot aanbidding van Gods vrijmagtige ontferming te mogen betuigen: „Dewijl wij denzelfden Geest des geloofs hebben, zoo gelooven wij ook, daarom spreken wij ook.”

Welligt kan het u aangenaam zijn, eene enkele bijzonderheid van BRUNINGS, de uit te geven leerredenen betreffende, te vernemen. Hij was de zoon van CHRISTIAAN BRUNINGS, Hoogleeraar in de godgeleerdheid te Heidelberg. Dikwijls hoorde ik verhalen, op welke wijze hij te Amsterdam gekomen was. Te Bremen leeraar zijnde, ontving hij twee beroepingen, ééne naar Berlijn, de andere naar Amsterdam. Dat hij van Bremen vertrekken en de roeping naar elders opvolgen moest werd hem duidelijk; maar waarhenen, wist hij niet. Na ernstig gebed, waarin hij zich aan den wille Gods mogt overgeven, maakte hij twee brieven gereed, ééne naar Amsterdam, den anderen naar Berlijn, beide de aanneming van het beroep behelzende. Daarop legde hij beide in de huiskamer neder, met de zegels naar boven gekeerd, zoodat de opschriften niet gezien werden. Naar zijn bidvertrek wederkeerende, verzocht hij de vertrouwde dienstbode ééne der beide brieven, onverschillig welken, doch zonder het opschrift te lezen, naar het postkantoor te brengen. Inmiddels bleef hij in den gebede. Als het vertrek-uur van den postbode geslagen had, onderzocht hij welke de weg Gods met hen was; en zie, de brief naar Berlijn lag nog op de tafel, die naar

Amsterdam was vertrokken. Zoo werd hij Hoogduitsch Predikant der Hervormde gemeente te Amsterdam.

Misschien is het u bekend, dat 's mans zoon, CHRISTIAAN BRUNINGS, de beroemde Directeur Generaal van 's Landst Rivier en Zeewerken geweest is. Volgens het opschrift van het eenvoudige gedenkteeken in de groote kerk te Haarlem, op kosten van den staat opgericht, was deze: „Nederlands beschermer tegen het woeden der baren en het geweld der stroomen.” Zijne levensbeschrijving werd in 1825, op kosten van den staat, met eene voorrede van VAN DER PALM, uitgegeven. Vooral mogen wij vertrouwen, dat ook deze den God zijns vaders kende en diende, waarvan zijn gansche leven, als voorbereiding van zijn plotseling ontslagen (eene vervulling van zijnen uitgedrukten wensch) in 1805, getuigenis gaf. Diens dochter was mijne grootmoeder aan vaders zijde.

Wat de leerredenen van DAVID BRUNINGS betreft, zoo meen ik wel eens vernomen te hebben, dat ze, in het Hoogduitsch uitgesproken, door eene bekwame en godvruchtige hoorderesse, uit het getrouwe geheugen opgeschreven zijn. Ofschoon ik voor de waarheid dezer overleveringen niet durf instaan, vind ik wel eenigen bewijsgrond voor hare waarschijnlijkheid in de geringe zorg aan den vorm van de meeste dier leerredenen besteed. Onnaauwkeurig, ja, soms wat verward in verdeling en uitwerking, ook over het geheel, veel korter dan men in dien tijd gewoonlijk preekte, dragen zij in den tegenwoordigen vorm, mijns inziens, den stempel niet van eigenhandig werk des leeraars Maar terwijl ik, dit schrijvende, den bundel ter hand neem, vind ik mijn gevoelen bewezen, door eenige regels in een daartoe gevoegd lofdicht, aldus luidende:

.
Dit is alleen de troost in tijd en eeuwigheid,
Dien DAVID BRUNINGS ons verklaard heeft in zijn leven.
Gods name zij gedankt, die zorg droeg dat dit woord
Door een' godvruchte vrouw, getrouw is opgeschreven,
Opdat het na zijn dood, kon worden aangehoord,

't Schijnt echter, dat de leerredenen over den Zevenden Zondag daarvan uitgezonderd moeten worden, als welke naar het handschrift van den steller afgedrukt zijn. Overigens zijn ze

derhalve zijn eigenhandig werk niet, terwijl gij voorzeker, evenmin als ik, alle uitdrukkingen voor uwe rekening neemt.

De vorm dan doorgelaten blijven inhoud en strekking nogtans vol heerlijkheid waarheid. 't Zijn „geestelijke dingen met geestelijke zamen gevoegd.” Laat de natuurlijke mensch ze niet verstaan, laat ze hem dwaasheid zijn, die hij niet kan verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden; voor heilzoekende zielen blijven ze eene troostfontein, voor de vrijgekochten door het bloed van CHRISTUS een geloofsroem, tot lof en eer en heerlijkheid van Hem, die hen heeft liefgehad.

Op dezen arbeid voor onze dierbare, diep geschokte vaderlandsche kerk, even als op al uwen arbeid voor en in haar, ruste 's Heeren onmisbaren en alleen voorspoedigmakenden zegen.

Elburg,

17 Aug. 1855.

Uw broeder in den Getrouwe:

D. GILDEMEESTER.

In dezen brief is reeds gezegd, en men moet er wel acht op geven, dat nagenoeg al deze leerredenen, onder het uitspreken daarvan in de kerk, door de hand eener vrouw zijn opgeschreven, en later uit het Hoogduitsch vertaald. Misschien is het daaraan toe te schrijven, dat de orde der stukken, en de eenheid der gedachten, wel niet geheel worden gemist; maar over het algemeen toch op den achtergrond staan. Zekerlijk komt het daardoor dat de stijl soms stootend is, en dat ook ik vele uitdrukkingen niet gaarne voor mijne rekening zou willen nemen; ofschoon ik meende dat er in het werk bij den herdruk niets moest worden veranderd, dan alleen het volstrekt verwarde en onverstaambare. De losheid van vorm, indien die aan de verklaringen hier en daar nadeel heeft gedaan, werkt integendeel gunstig op de toepassingen. In den tijd van BRUNINGS toch, waren de veeltijds eentoonige en stijpe zoogenoemde Lampiaansche toepassingen in algemeen gebruik, (behalve bij de Groene Coccejanen, tot welke BRUNINGS geenszins behoorde). Om onderscheiden te prediken begon men altijd de onbekeerden te bestraffen, en het oordeel te verkondigen; men wakte daarna de bekommerden op tot zoeken en bidden; men sprak

eindelijk de kinderen Gods zalig. Hoe noodzakelijk het onderscheiden prediken van den vollen raad Gods ook is, zoo gaf toch deze vorm aanleiding tot veel dorheid en misbruik. Bij BRUNINGS vindt men die niet, schoon hij getrouwelijk den goddeloozen aanzegt, dat het hun kwalijk, den regtvaardigen, dat het hem wel zal gaan, weet hij ook met den moeden ter regter tijd een woord te spreken. Uit de verhandelde stof vloeit telkens bij hem ongezoekt en als van zelve een stroom van ontdekking en besturing, waardoor het geloof opgewekt, en CHRISTUS aan alle conciëntieën aangenaam en begeerlijk gemaakt wordt.

De uitgever heeft mij beloofd goede zorg te zullen besteden aan de uitgave en de correctie. Zijn werk vinde ook nu nog in Nederland vele lezers. God make het voor hen eene ware Troostfontein door Zijn Heiligen Geest, en vervulle ook nu nog de bede die in een versje achter de oorspronkelijke uitgave aldus voorkomt:

**God, Vader! dat deez' Troostfontein
Door ongelooft niet word' gesloten;
't Bloed Jezu niet geacht onrein,
Dat voor de zonden is vergoten.**

Heeg, September 1855.

J. W. FELIX.

AANSPRAAK

ZO spreekt de Heere, staat op de wegen en ziet toe en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin, zo zult gij rust vinden voor uw ziel. Zo riep de barmhartige Jehovah Zijn verkeerd volk toe, bij Jeremia 6:16. Als de valse profeten de schade der dochter Sions niet ter harte namen, zeggende: Vrede, vrede, en zichzelf zo het land uit predikten, zo roept ons de Zoon Gods nog toe, dat wij naar de oude weg zullen vragen; en die weg is zeer klaar voor een heilbegerige zondaar; het is die weg, waarop de blinden niet kunnen dwalen en de vermoelden rust voor hun zielen kunnen vinden; het is die oude geloofsweg, die in het paradijs geopenbaard is, en waarop alle kinderen Gods gaan. Maar daartoe is nodig, dat de zondaar stilstaat op zijn weg, wel toeziet, om ontdekkend licht bidt en naar de oude weg vraagt, Hem waarachtig zoekt en zich tot Jezus wendt; ja, het is zeer nodig deze geloofsweg te zoeken, tot Jezus en Zijn gemeenschap te komen, om alzo rust te vinden voor onze zielen. En dewijl ons die weg nog wordt aangewezen, daar wij troost in de gemeenschap van Jezus kunnen vinden, als arme en elendige zondaars, zo willen wij de Heere bidden, dat Hij dit woord daartoe wil zegenen, opdat wij de ware Weg tot Zijn troon mogen vinden. Wij willen Hem dan aanroepen, zoals Hij Zelf ons door Zijn Geest leren wil.

Tekst Jesaja 44:5

Deze zal zeggen: Ik ben des Heeren; en die zal noemen met de naam des Gods Jakobs, en gene zal hand schrijven:

Ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam Israëls. Dat is de vrucht van de uitgieting van de Heilige Geest over droge en dorstige zielen; hierop grondt zich de eerste vraag en het antwoord van onze Catechismus, tot welker verhandeling wij de Heere bidden om Zijn zegen aan onze harten.

EERSTE ZONDAG

Vraag 1

Welke is uw enige troost, beide in leven en in sterven?

Antw. Dat ik met lichaam en ziel, beide in leven en sterven, niet mij, maar mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed, voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle geweld des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder de wil van mijn hemelse Vader, geen haar van mijn hoofd vallen kan; ja, ook dat alle dingen tot mijn zaligheid dienen moeten. Daarom dat Hij mij ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert en Hem voortaan te leven, van harte gewillig en bereid maakt.

INLEIDING

Het is zeer opmerkelijk en aller aanneming waardig, dat wij in de Openbaring van Johannes lezen, hoofdst. 14:3: En zij zongen als een nieuw gezang voor de troon en voor de vier dieren en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leren, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren. Wie die honderd vier en veertig duizend zijn in de profetische zin, daarmee willen wij ons

niet ophouden. In het gemeen zijn het de gelovigen die van de aarde gekocht zijn; het nieuwe lied dat zij zongen, is de geloofsroem, waarmee zij het Lam prezen als hun God en Verlosser, waarin zij de grote daden van God, hun Heiland vermelden, zoals zij zeggen, hoofdst. 5: Gij hebt ons gekocht; maar het wonderlijkste is, dat niemand dat lied leren kon, dan die van de aarde gekocht waren. Wat wil dit zeggen? Dat lied is zo schoon, dat is zulk een heerlijke geloofsroem, dat ook anderen het gaarne leren willen; de wereldkinderen en naamchristenen studeren daarop; zij leren het ook enigermate nazeggen, maar zij kunnen het niet zingen, er is geen overeenstemming, geen kracht, geen zoetheid noch troost. Men mag van het geloof in het geslachte Lam Gods wat nazeggen, prediken en disputeren, maar men kan dat lied niet zingen, als men niet een van degene is die van de aarde gekocht zijn door het bloed des Lams. Maar geloven wij één van die te zijn, die als reine maagden alleen voor Hem leven, dat leven volgt op het zingen, en dat zingen is in de oren van God en het Lam een aange-name muziek, terwijl er met een innig gevoel wordt betuigd, dat de Heere onze God en Heiland is. En zo is het gesteld in het Evangelie des geloofs, dat wij vinden in onze Catechismus. Men mag daar veel van zingen en zeggen; maar de bekentenis daarvan is een belijdenis van de nieuwe mens, en daarmee heeft de oude Adam niets van doen. Er is geen gekochte des Lams of hij zingt dat lied; dat is zijn troost en wel zijn enige troost. O! mochten wij dit allen leren; maar ik kan het u niet leren; al ben ik een middel in Gods hand, gij moet het allen van het geslachte Lam Zelf leren, opdat die troost in uw harten gegrond mag worden. Wij willen u niet ophouden om u dit boek aan te prijzen; ik hoop, dat wij door de barmhartigheid van de

Heiland mogen ondervinden de ware kracht en zoetheid van het nieuwe lied; het zal dan genoeg geprezen zijn, als het in onze arme harten geschreven mag wezen.

In de eerste vraag moeten wij zien de inhoud van het boek. In de tweede afdeling volgt, wat wij verschuldigd zijn.

Eerst zullen wij zien:

I. De vraag, en daarna het antwoord. In de vraag hebben wij te zien hoe wij gesteld moeten zijn, als de inhoud van het Evangelie aan ons gezegend zal worden.

Eerst hoe een vragende ziel gesteld moet zijn, naar de vraag; ten tweede, in het antwoord, de geloofsbelijdenis van een Christen, die uit een innig gevoel van zijn hart getuigenis geeft aan een heilbegerige ziel die vragende is, om die met die troost geheel in te nemen; zodat dit boek gesteld is tegen elke troosteloze leer. Men kan de ganze Catechismus het best begrijpen, als wij ons de vrager voorstellen als een zoekende ziel, zoals de dochters van Jeruzalem vragende: Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste? en de antwoorder, als een waar Christen, die een ziel onderwijst van de weg des levens. Zulke vragenden moeten wij allen zijn, maar niet naar menselijke wijsheid. Paulus zegt: De Grieken vragen naar wijsheid; maar wij prediken Christus de Gekruiste, de Joden een ergernis en de Griek een dwaasheid; maar hem die gelooft, een kracht Gods tot zaligheid. Wij willen de wijsgerigen geen goeden geven, maar de arme zondaren te hulp komen, en hun zeggen hoe wij zalig moeten worden; wij moeten in geen strijdvragen weetgierig zijn. De apostel stelt ons daarom voor, de Zoon te verkondigen. Merk dan op de zin van de apostel; weg dan met alle strijdvragen, de hoofdsom van

alles is liefde uit een rein hart, 1Tim. 1. Vragers moeten wij zijn, naar onze aanspraak, de wandel van de gekruiste Heiland Jezus moeten wij hebben, Die tot een Banier wordt opgericht onder de volken, en naar Hem moeten wij vragen, zullen wij rust vinden, Jes. 11:10. En Hij troost niemand dan die het om troost te doen is; om troost was mijn ziel bang, maar Gij hebt die lieflijk omhelsd, zegt Hiskia; wij moeten zulke arme zondaars zijn, die de troost nodig hebben. Maar degenen die het zo goed hebben en zichzelf gerust kunnen stellen, hebben geen troost nodig; wij moeten arm, blind en ellendig zijn; daarom moeten wij naar dat ene uitzien, één ding is maar nodig. Marta heeft het beste deel verkoren, dat van haar niet zal genomen worden, dat is, dat enige hoogste goed, dat bestendig is. Wij moeten zulke mensen zijn, die zich niet met dit of dat kunnen troosten; de wereld moet ons een bittere woestijn zijn, zodat wij in Jezus alles alleen vinden; men moet in zichzelf van geen troost weten, maar dag en nacht naar deze troost zoeken. Een neergebogene wordt daartoe gebracht, en een zondaar wordt verlost; het moet een troost zijn in leven en in sterven, een troost die ons nooit begeeft, zodat ons noch dood noch leven van onze God scheiden kan; maar is onze troost in het vergankelijke, zo zijn wij de allerellendigste.

Als ik het zoete van Jezus' nabijheid bevind en aan en in Hem het bestendige, zo heb ik het Licht; om dit Licht moeten wij alles verlaten en het vasthouden tot de dood, zodat er voor ons, tot onze troost, niets overblijft, dan het levende Woord Gods, dat is het zaad, dat in onze harten blijft. En dewijl wij allen gaarne zulk een goed willen hebben, dat in leven en sterven bestendig is, waar zullen wij ons dan wenden? Wie zullen wij het vragen? Men moet

zich naar Jezus wenden en zich van Hem laten onderwijzen; men moet geen gebroken bakken zoeken, maar zich tot de levende Fontein begeven, Die maar Eén is, en Die alle dorstige zielen troosten en verkwikken kan. Men troost zich veeltijds met gebroken bakken om handleiding te zoeken; maar als de Moorman vraagt: Van Wie zegt de profeet dit, zo predikt Filippus hem van het geslachte Lam, Hand. 8; en als men dat van harte begeert te weten, zo geeft de onderwijzer antwoord:

Hij zegt niet, dat is mijn troost, dat ik dat en dat heb ondervonden, maar: Dat is mijn troost, dat ik in leven en in sterven niet mij, maar mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus eigen ben. O! leer daaruit, als gij naar de rechte weg wilt vragen tot nut voor uw zielen, dat gij toch geen blinde leidsman vraagt, die daar zegt: Vrede, vrede, het heeft geen gevaar; daar is het dan geen wonder, als de ene blinde de andere leidt, dat ze beiden in de gracht vallen. Ten tweede, gij moet geen mensen vragen, die hun leven bij de wet zoeken en plicht op plicht hopen, gebod op gebod, regel op regel, Jes. 28, waar het wonderlijk tegen elkaar gesteld wordt; bij zulke wetdrijvers vinden wij een ellendige troost. Zij zijn als de wachters in het Hooglied, die de bruid sloegen en haar van haar sluier beroofden, Hoogl. 5:7. Zulke mensen beroven ook de zielen van de zoete troost van het Evangelie. Ten derde, zoekt ook geen troost bij een twijfelende; hoe kan die de weg des vredes aanwijzen, die zelf geen vrede in het hart heeft? Hoe kan hij de zoetheid des vredes aanprijzen, die ze zelf niet smaakt? Zulkeen zal maar een vals gerucht voorleggen van uw goedertieren Zaligmaker. Maar vraagt des Heeren Naam; hier is de geloofsweg: Die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien, Joh. 7:38.

Wie onderwijzen zullen, moeten mensen zijn die zelf de troost in het geloof en in kracht ontvangen hebben, gelijk de apostel zegt: Hetgeen wij gehoord en gezien en onze handen getast hebben, dat verkondigen wij u. Een mens die dat niet bij aanvang kent, gaat licht een verkeerde weg in; maar wie in zijn Heiland zo getroost is, die weet van geen andere dan deze enige troost in leven en in sterven. Vragende zielen moeten met de rechte troost getroost worden, dat moet men niet uitstellen. Maar als zulkeen gezegd wordt: Dat is mijn geloof, zo wordt het aan vragende harten geopenbaard, en zij worden niet terneer geslagen, maar de meest troosteloze zondaar verkrijgt daardoor lust om de geloofsweg te bewandelen; en zo maakt het de Catechismus. Zo willen wij het ook maken zo goed als wij kunnen, onder inbedding van des Heeren Geest.

In die geloofsbelijdenis zijn twee zaken.

Vooreerst: Wat de enige troost is voor een mens.

Ten tweede: Wat de enige grond der zaligheid is, waarin hij zo gerust is.

O, mochten wij, door een Goddelijke overtuiging, allen tot het geloof gebracht worden.

I. De troost is, dat ik in leven en in sterven niet mij, enz. Zo heb ik dan maar één troost op deze wereld, en dat is mijn Heiland Jezus Christus. Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij niets op de aarde, zegt Asaf Ps. 73. O ja! mijn Heere Jezus is mij een genadige Jezus, Die mij van alle kwaad verlost, en mij, als de rechte Noach, alle rust en troost aanbrengt, Gen. 5:29. Hij is mij een volle Heere Christus; het is des Vaders welbehagen dat in Hem alle volheid wonen zou; en zo kan en wil Hij ons allen

leven en overvloed geven; bij Hem is alles genoeg, bij die gezelfde Christus is alles. Hij is de waarachtige God en het eeuwige Leven; wie Jezus heeft, die heeft de drie-enige God, Die Zich in Christus geopenbaard heeft. Wie de Zoon niet heeft, die heeft de Vader niet, maar die in de leer van Christus blijft, die heeft de Vader en de Zoon, Joh. 2:9. Heb ik Jezus, ik heb God, en dan heb ik met Jakob alles, Gen. 33:11. Maar hoe kan zulk een arme en vloekwaardige zondaar, in wie niets goeds is, zeggen: Ik ben niet meer mijzelf, maar Zijn eigendom? Hij is mijn God en Heiland? Maar hoe is Hij daartoe gekomen? Hij heeft ons uit de wereld getrokken, opdat wij vruchten zouden dragen. Hij, de getrouwe Heiland, is zulk een getrouwe naganger, die een verloren zondaar door klopping, ontdekking, overtuiging, lokking en verlichting zoekt terecht te brengen, waaraan Hij veel werk heeft, eer Hij ons uit ons ongeloof terecht brengt; maar Hij is mij zolang nagegaan, totdat ik Hem erkende en mij aan Hem toevertrouwde, zodat Hij mij heeft zalig gemaakt door een hemelse roeping, 2Tim. 1. Hij, de getrouwe Heiland, heeft mij tot het geloof gebracht, dat ik kan zeggen: Mijn Liefste is mijn en ik ben Zijn. O! hoe getrouw heeft Hij voor mij gestreden, en dat, toen wij Zijn vijanden waren; wij zijn gekocht door het bloed van het geslachte Lam. Wij zien nu die Heere met eer en heerlijkheid gekroond, Die tevoren mij door Zijn lijden verlost heeft, en nu ter rechterhand Gods zit tot mijn Voorspraak; alles, wat Hij nu heeft is mijne; want Hij zegt in Zijn hogepriesterlijk gebed, Joh. 17: Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt; nu is de Heere mijn Licht en mijn Heil, voor wie zou ik vrezen? Ps. 27. Hij is mijn Profeet, Priester en Koning; ik weet wat ik aan Hem heb, Hij is mijn getrouwe Vriend, Hij heeft mij lief

tot het einde toe, en in mijn hart leeft niet anders dan Zijn gekruiste liefde; want is Hij mijn Heiland; zo ben ik Zijn eigendom, daarin is mijn wens, mijn lust. Als ik mijn eigen heer was, zou ik mijn vijand dienen; maar Hij heeft mij nu van alle eigen werk verlost, daar ik nu naar Zijn wil en genoegten mag leven; Hij heeft mij geleerd alles voor schade en drek te achten; Hij heeft al het eigene aan het kruis gehecht, en alle banden waarmede ik gebonden lag, verbroken. En daarom moet een Christen zijn vlees kruisigen met alle vleselijke lusten. Paulus zegt, Gal. 2:17: Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en zo leer ik mijn eigen leven te haten en geef mijn ziel als verloren in Zijn hand. Ben ik dan nu mijn eigen niet meer, zo heb ik dan ook niets te zeggen; Hij is mijn getrouwe Heiland, Die voor mij zorgen zal in leven en in sterven. Paulus zegt, Fil. 4:6: Weest in geen ding bezorgd, maar laat al uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God; is dat niet een grote troost, wat kan men meer begeeren? Dat is de zuivere, enige en eeuwige geloofsgrond, niet dat ik die of die ben, neen; want niemand van ons leeft zichzelf en niemand sterft zichzelf. Want hetzij dat wij leven, wij leven de Heere, hetzij dat wij sterven, wij sterven de Heere; daarom, hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.

Wij zijn in goede handen, wij hebben niets te zorgen, wij kunnen uit Zijn liefdesschat verzoeken wat wij begeren. Hij wil al onze schatkamers vervullen, wij rusten in des Heilands schoot. Maar menigeen zal zeggen, men spreekt niet van mijn ellende; en dat is mijn ellende, dat ik naar het rechtvaardige oordeel Gods een slaaf des satans ben, die krachtig werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid,

Ef. 2. Maar vrienden! daarom is mij dat zulk een grote troost, dat ik Jezus ken, Die mij van al mijn ellende verlost heeft, voor al mijn verderf raad weet, en geen anderen dan ellendigen aanneemt; is dat dan niet een grote zaligheid, dat ik niet meer mijn eigen ben? Hij heeft met Zijn bloed voor al mijn zonden betaald, en mij uit alle geweld des duivels verlost; dat neemt alle ellende weg. Hij is des doods tegengift en de pest voor de hel geworden. Hij heeft met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden betaald; dat geloof ik; ik geloof, daarom spreek ik, en geloof ik dat, zo bevind ik het ook en word het gewaar. Merkt, ik geloof dat het Lam voor mij geslacht is; Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld, Jes. 53. Dat is mij genoeg, dat bloed is voor mij dierbaar; dat dierbare Goddelijke bloed is van een onwaardeerbare prijs en kracht; het dierbare bloed des Zoons Gods reinigt ons van al onze zonden, 1Joh. 1:7. Ik geloof, dat Zijn bloed die gehoorzaamheid, en Zijn bloedvergieten mijn volkomen bevrijding is, en daardoor ben ik Zijn eigendom. De Vader is verzoend, Jezus heeft de zonden verzegeld en een eeuwige gerechtigheid aangebracht, Dan. 9. Daarop wil ik het gehoorzaam en getroost wagen, en in die mantel van Zijn gerechtigheid wil ik mij kleden en inwinden; ik heb geen oude lappen nodig, wat kunnen die mij versieren? Neen, o neen! mij is een beter kleed uit genade gegeven; gans naakt kan ik mij mijn Heiland toevertrouwen. Hij heeft voor alles betaald, door Zijn bloed aan de gerechtigheid Gods genoeg gedaan, Hij heeft mij daardoor uit alle geweld des duivels verlost en heeft de dood zijnen prikkel ontnomen. Ik geloof, dat de duivel een overwonnen vijand is, en hoe kan ik dan verloren gaan? Want toen hij de Zoon Gods de verzenensteek gaf, heeft de Heiland de kop van die vijand

vertreden en hem overwonnen. Dat geloof maakt ons tegenwoordig zalig, zodat ik de Zijne ben, en dat ik Zijn gemeenschap mag ondervinden, zodra ik geloof en mijn vertrouwen op Hem stel, Die Zijn bloed voor mij vergoten heeft. Zo kom ik maar tot Hem, en Hij heeft mijn zonden schoon uitgewist, ik verkrijg vrede en gemeenschap met God, ik ben van de heerschappij der zonden bevrijd. En door dat geloof ben ik uit de macht des satans overgebracht in het Koninkrijk Gods; daar ik te voren een dienstknecht der zonde was, zo ben ik nu vrijgesproken en vrijgemaakt door het bloed des Zoons Gods; en als de Zoon Gods ons vrij maakt, zo zijn wij waarlijk vrij, Joh. 13. De satan heeft alle macht verloren, en ik vind in Jezus' bloed de kracht van Zijn Geest, Die mij overwinnen doet door het bloed des Lams. Als mijn hart dat bloed in het geloof noemt, zo moet de duivel vlieden, daardoor bekom ik mijn kracht als Simson. Christus heeft niet meer nodig ons te verlossen, Hij heeft volbracht; wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden; en die het geloven, krijgen daaraan deel; wie zo gelooft, wordt verzoend, gerechtvaardigd, en door het bloed Jezus Christus zalig gemaakt. Maar de boze wil heerst nog in ons, de zonden omringen ons, hoe vervolgt ons de satan! Wat is er dan niet al genade van node! Doch dat vermindert de troost niet, maar vermeerdert die veeleer, dewijl ik daardoor ondervind welk een grote Verlosser ik heb, als ik weet dat ik zulk een goede Vader heb, en zulk een getrouwe Zaligmaker, dat niet één haar van mijn hoofd kan vallen zonder de wil van mijn hemelse Vader. O! zo getrouw bewaart mij mijn Jezus, en God is mij een verzoende Vader, en door Zijn Geest mag ik Abba, Vader zeggen. Maar al laat het de satan daarbij, dat ik uit zijn hand ben gerukt, en mijn lieve

Jezus liet mij op mijn eigen benen staan, zo was ik toch zonder troost; maar de Heiland is zo getrouw, dat geen schaap uit Zijn hand kan uitgerukt worden; Hij zal niet één verliezen van degenen die Hem de Vader gegeven heeft, Joh. 10. Zo ben ik getroost. Maar, lieve zielen! is dat uw troost, dat gij een gevoel van zaligheid hebt? Dat goede is nog niet bestendig, ach neen! maar laat uw troost zijn, dat Jezus zulk een getrouwe Zaligmaker is, dat hij de Jehovah is, Die niet verandert, al is het zaad Jakobs niet getrouw, Mal. 3. Hij toont en brengt ons de vrede aan, Zijn raad bestaat, en Hij verzekert mij dat mijn naam in de hemel geschreven is. Een wedergeborene kan niet uitvallen, het testament is verzegeld, waarin onze namen geschreven staan met het bloed des Zoons Gods, daarin kan niets veranderd worden; of wij het bederven en onze ellende ons onder houdt; dat testament is verzegeld, en Zijn verbondsbeloften zijn met Zijn bloed bevestigd, ja, met een eed, dat de erfgenamen der beloften niet behoeven te vrezen, Hebr. 6. Hij is de Herder en Opziener van onze zaligheid; en is de Heere onze Herder, zo hebben wij geen gebrek aan enig goed, en dat wordt niet gestoord, ofschoon het er menigmaal met Zijn schapen slecht uitziet. O! neen, want hoe zouden wij Zijn getrouwe bewaring ondervinden, als ons niet duizend rampen dreigden en vele noden troffen? In de grootste noden en gevaren wordt ons toch geen haar op het hoofd gekrenkt; maar ons is ook niet beloofd dat wij op rozen zullen gaan. In Luk. 21 verkondigt de Heere Jezus aan Zijn discipelen het allerswaarste lijden en vervolging; doch bij dat alles zal ons echter niets krenken, Psalm 138. Al moesten wij door water en vuur gaan, geen nood, de Doorbreker gaat voorop, en de vijanden doen ons de grootste dienst; want zij drijven ons naar Jezus en doen ons op

Zijn hulp vertrouwen. Zondigen wij, Hij tuchtigt ons met mensenroeden, bewaart ons, is altijd met ons bezig, dag en nacht overlaadt Hij Zich met ons; zou ik dan niet op Hem vertrouwen? Al wil mijn hart bezwijken, al ga ik in het duister, ik vertrouw toch op de Naam des Heeren, Jes. 50:10. Maar er is nog een zwaarigheid; de zondaar zegt, ik geloof wel dat de grond des geloofs aan de zijde van de Heere Jezus vast is, maar aan onze zijde is niets waarop men vertrouwen kan. O! daarom is onze kracht in Jezus vast, niet alleen aan Zijn zijde, maar ook aan onze zijde, zodat ik niets doen moet zonder Hem; en zo ligt de grond in Jezus, maar niet in mij. Zodat Hij mij door Zijn Heilige Geest dat eeuwige leven verzekert, niet daardoor, dat ik in de heiligmaking volkomen word, och neen! maar daardoor verzekert Hij mij het eeuwige leven, dat ik in alle kruis en lijden volkomen staat op Hem kan maken, dat wij met Hem eeuwig leven zullen; daarom, als ik het geloof heb, zo ben ik verzegeld met de Geest der beloften, Ef. 1. Dan worden de gekochten verzegeld aan hun voorhoofden met het zegel des Zoons Gods, dat wij het Lam en niet het dier aanbidden; maar dat moet de Allerhoogste doen om ons te bevestigen. En dat doet Hij niet met of door het verstand, Hij doet het door de Heilige Geest, Die Hij in onze harten zendt, waardoor wij Abba, Vader zeggen. Die Geest overtuigt ons van ons kindschap met God, dat wij Gods kinderen zijn, Rom. 8. En zo verzekert Hij ons van de belofte des eeuwigen levens; niet dat wij uit onze ellende kunnen besluiten erfgenamen des eeuwigen levens te zijn; Hij schenkt ons de Zoon, in Wie Hij ons het eeuwige leven bevestigt en verzekert. Dit komt in mijn hart, zodat ik vertrouw dat Jezus leeft, en dat ik bij Hem zijn zal. Zo zegt de apostel: God is het Die ons bevestigt en levend

gemaakt heeft met Christus, en mede in de hemel gezet heeft in Christus Jezus. Hij verzekert mij het eeuwige leven, zodat ik in de gemeenschap van Jezus Christus verzekerd ben, dat ik de dood niet smaken zal; en dewijl Jezus opgestaan is, ik ook leven zal, al sterf ik.

Zo verzekert de Heere Christus iedere Christen het eeuwige leven, zolang hij Zijn eigendom en Christus zijn Heere is; dat kan niet anders zijn. Maar hier komt het nu op aan: Blijft in Mijn liefde; anders hebben wij de verzekering niet nodig; daarom bedroeft de Geest niet, door Welke gij verzegeld zijt, Ef. 4. En dat is geen menselijke troost; de Heilige Geest zal van ons niet wijken, al wordt Hij door zwakheid van ons bedroefd. De Heilige Geest, Die Jezus in onze harten zendt, zal eeuwig bij ons blijven; zo hebben dan geen nood, ofschoon Hij bedroefd wordt, Hij is een Geest des geloofs. Dewijl wij nu die Geest des geloofs hebben, zegt de apostel, zo laat ons onze hoop vasthouden; en blijft de Heilige Geest bij ons, zo blijft het geloof in ons.

Het vernuft werpt deze geloofsweg duizenden dingen tegen, denkende dat geloof is een ruime weg, die geheel zorgeloze mensen maakt, en zo vervolgens. Maar neen, het maakt heilige mensen; want zijn wij verzegeld door de Heilige Geest, zo maakt Hij ons, om Hem te leven, van harte gewillig en bereid; dewijl Hij voor ons uit liefde gestorven is, zo dringt ons de liefde van Christus, als die dit oordelen, dat indien Een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn; en Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is! 2Kor. 5. Hij maakt ons om voor Hem te leven niet alleen gewillig, maar ook bereid, vroom en oprecht.

Dat is wat anders dan de mensen vragen: Moet ik niet eerst zo of zo zijn? Neen, Hij maakt ons zo bereidwillig, dat wij kunnen zeggen: Zijn juk is zacht en Zijn last is licht. Dan drijft ons Zijn liefde om in Zijn geboden te wandelen, zonder moede of mat te worden, en dat is geen zware, maar een zalige dienst; dan is het onze spijze de wil des Vaders te doen; want die uit God geboren is, kan niet zondigen, dewijl de Heiland Zijn geboden in het hart schrijft; en als Hij Zijn liefde in onze harten prent, dan kunnen wij, als Hij onze harten reinigt, de zonde niet meer dienen, dat is waarheid; men kan zonder vreze groeien, terwijl ons hart God liefheeft, omdat Hij ons Zijn Zoon heeft gegeven. En zulkeen zal zijn leven ook gaarne voor Hem laten; hij wil gaarne, ja, van ganser harte Jezus volgen in Zijn kruisweg, en treden in Zijn bloedige voetstappen, en met Hem gaan buiten de legerplaats om Zijn smaadheid te dragen; dewijl in onze harten vrede is onder al Zijn leidingen, zo is dat onze lust en vreugde.

Is dat niet een ware troost, die niet in blote begrippen bestaat? Men mag het verstand daarvan hebben, doch het Koninkrijk Gods bestaat in kracht en ziet op de inhoud en het oogmerk. Hebt gij dan geen lust om in deze weg te wandelen?

O! wat is dat een zalig mens, die zeggen kan: Ik weet dat mijn Verlosser leeft, enz.; die vindt troost en kracht in alle tegenspoed, - hij vindt troost in nood en dood.

Maar dan ook zoveel te ongelukkiger zij, die deze troost niet hebben - die zielen, welke dezen troost missen. Zij grijpen naar een nietige troost, omdat zij de Goddelijke niet kennen.

TOEPASSING

O! kon ik iemand in het hart grijpen en hem overtuigen, opdat hij zijn ellendige troost varen liet. Wilt gij u troosten met een eindige troost? Hebt gij er wel ooit vrede bij gehad? Heeft het u niet een angel nagelaten? Ofschoon uw ledige troosters van vrede dromen, zij vragen niet waar toch uw arme zielen zullen heenvaren na de dood, en op zijn best bezorgen zij uwe lichamen een eerlijke begra-ving.

Anderen willen een betere troost zoeken, en lezen boeken; maar dat is ook maar een papieren troost die geen nut doet. Men wil vertrouwen op Christus' bloed en gerechtigheid, en men kent Christus niet; zo heeft men Christus' gerechtigheid evenmin nodig als een rijke man een aalmoes. Kan men dan zeggen door het geloof: Christus heeft mij verlost?

Menig arme satansslaaf roemt dat Christus hem verlost heeft; maar hoe kan men zich met de verlossing van Christus troosten, daar men nog in de slavernij des duivels is? Dat is even zo veel als een kranke droomt dat hij gezond is, of een die in ketenen gevangen zit, dat hij een vrij koning is.

De waarheid zal u veroordelen en deze ure zal tot uw nadeel zijn, of gij het gelooft of niet. O! wat is dat een magere troost, als men in een tijdgeloof het Woord opneemt met vreugde, veel met Jezus opheeft, en de weg tot de enige troost weet; als ons hart onveranderd blijft en de wortel van het geloof, namelijk Jezus, niet in het hart komt wonen! O, wat een jammer en nood, wanneer de lamp uitgaat, als de olie des verstands ontbreekt en men niets meer heeft; dan gaat men naar de verkoper en wil daar troost halen; en

terwijl de Bruidegom komt en binnengaat, wordt de deur gesloten.

O, hoevelen zijn er nog in deze dagen, naar Matth. 25, die de Bruidegom tegemoet gaan, en niet met Hem zullen ingaan; die nu de troost hebben, dat zij menen de Zoon van God te zoeken en te dienen; maar dat is de troost van die oude Adam, dat is die troost van het oude ik, dat ik zo en zo ben; en dan ben ik mijn eigen troost.

Maar de Catechismus heeft de ware troost, dat Jezus alles doet; dat is mijn troost, dat ik een blinde, blote en verdorven zondaar in mijzelf ben. Maar dat Jezus mij gekocht heeft, dat Hij mij verlost, heiligt, troost en bewaart, dat is al mijn troost, Jezus Christus de getrouwe Heiland.

O! zijt gij overtuigd, dat wij een vaste grond en troost in Christus' bloed en gerechtigheid hebben; dan is de gekruiste Immanuël de enige Troost. Zoekt en ziet gij uit naar deze Troost; o! de lieve Jezus wil u zo gaarne troosten; die Hem tot hun Troost begeren, die zullen Hem zeker vinden. En geen wonder, Hij Zelf maakt ze tot troostzoekers, opdat Hij Zich met hen verblijde, en zij, met een verblijzeld hart en bittere rouw zich tot Hem wenden. Hij is een Bron tegen alle onreinheid, en in deze troost kan men in liefde leven en sterven, Hij is mijn Jezus Die mij volkomen wil zalig maken. Want Hij zegt: Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde. Hij heeft nog Geest genoeg; Zijn bloed is zo dierbaar, dat het alle zonden vergeven kan.

Maar denkt gij, hoe komt het dan dat ik deze troost niet vind, daar ik mij tevoren zo licht troosten kon? O, was het u daarom toch recht te doen, zodat u niets anders troosten kon, dan zou Jezus u haast troosten; maar gij moet eerst overtuigd worden dat gij troosteloos zijt. Als de ogen

gesloten zijn, zo vergaat men van dorst, dicht bij de levende fontein. De oorzaak dat wij, na de overtuiging en roering, geen troost vinden, is:

Vooreerst, dat wij ons met nog iets anders kunnen troosten dan Christus' bloed en gerechtigheid.

Vraagt gij mij, wat mijn troost is? Ik antwoord: Mijn getrouwe Heiland Jezus Christus; ik weet van geen mindere troost, dan dat Hij mijn Heere is, en het is met Zijn eigen bloed beschreven dat ik Zijn eigendom ben. Doch ik moet daarbij bekennen, dat Gods kinderen menigmaal die troost missen, omdat zij nog menigmaal zichzelf kunnen troosten; en de ware troost is toch alleen in Jezus.

Ten tweede, dat zulke zoekende zielen niet bedenken hoe zij aan Jezus deel mogen krijgen, opdat zij Zijn eigendom zijn, en geen ander eigendom dan aan Hem moeten hebben.

Ziet maar in uw hart; uw grootste zorg is, dat gij u dat niet durft toe-eigenen. O! eigent uzelf maar aan Jezus toe; zegt: Ziedaar, o lieve Jezus! hier ben ik; Gij moet mij hebben en ik U! Dat is uw zaligste troost.

Doch de oude Adam zegt: Ben ik dan zalig, als ik niet meer mijn eigen ben? Want de natuurlijke mens heeft niets zoe-ter in de wereld, dan zijn eigen heer en meester te zijn; maar een Christen vindt daar zijn grootste troost in, dat hij niet meer zijn eigen is, en dat hij alles kan verloochenen. Dat is hem troostvol, dewijl het zwaar is het ijzeren juk van eigen wil te dragen.

Maar, zegt gij, wie kan dat doen? Daar uw troost is, dat gij uw best doet; en hoe schoon het schijnt wat gij aangrijpt, het maakt u des te hoogmoediger. Als de oude mens met zijn oud kleeft aankomt, zo is hij listig; kan hij u met zijn schoon schijnend kleeft vermaken, zo is hij opgewekt;

doch wij moeten met het kleed van Christus' gerechtigheid bekleed zijn.

Tet derde; zijn wij overtuigd dat wij onwillig zijn, dat wij niet willen zoals Jezus wil, en bidden wij Hem van harte om genade, zo komt het op deze drie stukken aan:

I. Dat men bij het volle licht, nochtans verkeerd en traag in de weg Gods gaat; men grijpt het werk van achteren aan, geheel verkeerd en anders dan de Catechismus het leert. Men wil heilig leven en God vrezen, om daardoor verzekerd te worden dat men een erfgenaam van God en het eeuwige leven is.

En de Catechismus zegt, dat uit de verzekering des Geestes Gods deze vertroosting en de heiligheid vloeien.

II. Wij willen verzekerd zijn voordat wij geloven; en de Heilige Geest zegt: Terwijl gij gelooft, zijt gij verzegeld.

III. Wij zijn daarin verkeerd, dat, als wij de zonde en haar banden gevoelen, zo willen wij de zonden afleggen, en men doet daartoe wat men kan; maar als wij de vergeving der zonden nog niet hebben, waardoor wij in onze harten vrijgesproken moeten worden, zo gaan wij als blinden op de weg. Ondervindt men de vergeving der zonden, dan kan men vrolijk zingen:

De strik is verbroken en wij zijn vrij;
De Naam des Heeren staat ons bij.

Maar, zielen! gij die dorst naar de toe-eigening van Jezus' genade, die de trekking van de Heiland wenst en begeert, laat ons deze weg inslaan, dat wij als troost- en radelozen in onszelf, naar de enige troost uitzien. Wij moeten in onszelf geheel verloren en onzen eigen grond kwijt zijn; daarom moet gij om licht en overtuigende genade bidden,

en zeggen: O, lieve Jezus! geef mij mijn ellende toch zo te erkennen, dat ik tot U gedreven mag worden. Dit gevoel drijft u tot het kruis van Jezus. Als dan de Vader Zijn Zoon in onze harten openbaart, dan brengt het ons tot Jezus, en anders komt men nooit tot Hem.

Door onze krachten kunnen wij er niet komen; want het ligt niet in iemands willen of lopen, maar in vrije ontferming van God. Bidt de Vader dat Hij u Zijn Zoon openbaart, dat wij onze getrouwe Heiland Jezus Christus zo mogen erkennen, dat Zijn klaarheid, zoetheid en kracht ons hart mogen innemen, dat wij in geloofsvertrouwen kunnen zeggen, Jezus' bloed is voor ons vergoten, - het Lam Gods voor ons geslacht.

Zo in geloof aan te houden, dat is het eeuwige leven. Niemand vindt Jezus anders dan door het geloof, dat hij in zijn hart oprecht gelooft dat de getrouwe Heiland voor hem in de wereld gekomen is. Want als ik geloof dat de Heiland gestorven en Zijn bloed vergoten heeft voor zondaars, en ik mij als zulk een grote zondaar ken, zo moet Hij ook voor mij gestorven zijn. Hij is dan ook om mijn overtredingen verwond, om mijn ongerechtigheden verbrijzeld, Jes. 53. En dat verbrijzelt ook mijn hart, dat brengt mij in schaamte en in schuld voor mijn God; en dat laat ons niet zuchtende, neen, maar het brengt mij zover, dat ik mij geheel aan de Heiland toevertrouw, met ziel en lichaam, met have en goed. Doch zal ik mij zo aan Jezus toevertrouwen, dan moet Zijn erkentenis mij helpen; want als ik Hem zo erken, kan ik Hem alles toevertrouwen, omdat de kennis van Jezus Christus maakt, dat ik alles aan Hem kan toevertrouwen niet alleen, maar ook, dat ik alles voor schade en dreck acht; en daaruit volgt, dat er van twee één wordt.

De eerste vrucht is dan de vergeving der zonden, geloof en

vertrouwen, waardoor onze troost bevestigd wordt. Dan word ik, door de Geest Gods wedergeboren zijnde, tot een nieuw schepsel; het oude gaat voorbij, en men kan de zonde en de wereld niet meer dienen; het nieuwe leven moet een ander element hebben, men moet in de liefde Gods en naar Jezus' voorbeeld leven, dan kan ik God en mijn naasten van harte liefhebben.

Als ik in Jezus' liefde geloof, dat ik daardoor gekocht, verzoend, gereinigd en geheiligd ben, ja, ben ik zo verzekerd van het eeuwige leven, dan ben ik geen hoogmoedige, maar een kleine en arme, die alles op Jezus kan laten aankomen. In mijzelf ben ik niets, maar mijn getrouwe Heiland zorgt voor alles, en ik heb voor niets te zorgen; ik klaag en vraag mijn Heiland alles, en bid Hem dat Hij mij in alles regere. O! waarom zoeken wij dan een andere troost?

Dit is onze enige troost, dat wij ons Jezus toevertrouwen, dat is de blijdschap van ons Christelijk geloof, en het enige dat wij het bij onzen Catechismus houden; maar dat kan niemand zeggen, of hij moet uit God geboren zijn. Dan verkrijgt men het geloof, dat Jezus Christus de Zoon Gods is.

O! dat ik nog een woord tot u spreke. Die de goede en barmhartige Jezus gevonden hebben, die grond, die eeuwig staat als lichaam en ziel bezwijken. Geliefden! die deze grond verstaat en daaraan kunt gedenken, dat God in Zijn liefde ons Zijn Zoon gegeven heeft; in die liefde kan men leven en sterven, dat wij de getrouwe Heiland, Die voor ons gestorven is, door het geloof zijn ingeënt; dat wij in Zijn bloed gewassen en tot nieuwe schepselen gemaakt zijn. Dat moet ons alle dagen dierbaarder worden; met deze Jezus moet gij het alleen houden, niets willen weten

dan Jezus Christus, en Dien gekruist; en met dezen Jezus door het dal des doods gaan, en met Hem in deze pelgrimschap reizen. O! wat is dat een genade en troost, als Jezus alles is en wij niets zijn. Daarom heeft Hij het allerbitterste gesmaakt, opdat wij getroost met Hem in Zijn gemeenschap zouden leven. Hij wil niet dat wij troosteloos zullen leven; als de Troostfontein gestopt is, is het onze zonde. Zouden wij wel van onze lieve Jezus durven denken, dat Hij Zich verbergt en onttrekt zonder grote reden? O neen! als Hij ons geen bewijs van Zijn grote liefde kan geven, dat is voor Hem een smart; het ligt aan ons, aan ons eigen. Zoveel van het eigen in ons is, zoveel ontbreekt ons aan onze troost, het eigen is altijd de reden.

I. Willen wij met Christus leven, zo moet de eigenheid in ons verbroken worden, en dan regeert in ons het leven Gods. Als de eigenheid bij het licht des Heeren veroordeeld wordt, zo is het ons niet tot schade. Hoe meer wij ons eigen bij Hem aanklagen, hoe meer Hij ons daarvan verlost en ons troosten zal; en zo zal onze vrees verdwijnen van zo en zo voor Jezus te moeten wezen. Van al het verderf kunnen wij ons niet ontdoen, maar wij moeten zeggen: O! lieve Jezus! maak ons zoals Gij ons hebben wilt; Gij zijt de Pottenbakker en wij het leem. Dan zal de troost der Goddelijke genade in ons zijn; maar gij moet van al het aardse afzien, en alleen bij het dierbare bloed van Jezus blijven; gij moet de dood des Heeren gedenken totdat Hij komt. Niet slechts alle twee maanden, maar alle dagen totdat Hij komt. Gij zult door deze dood tot wederliefde opgewekt worden.

II. Zo moet gij al uw eigen doden; maar gij wilt door uzelf het eigen doden, daardoor verliest gij alles. Wij moeten door des Geestes leiding het geslachte Lam aanschouwen,

dat wij onszelf en al het aardse daardoor vergeten. Dat heet van al het eigene ontdaan te worden, zodat er niets dan Jezus overblijft.

Zegt niet, maar voordat wij daartoe komen, o! wat is er nog al af te leggen! Vergeet toch hetgeen dat achter is, en wendt u tot hetgeen dat voor is. Bij Jezus is alles te halen, Jezus heeft nog overvloed, totdat eindelijk het leven van Christus ons leven, en Zijn sterven ons gewin is.

III. Zo op Jezus vertrouwen, uw gehele heiligmaking, uw godzaligheid, godsvrucht en praktijk van het Christendom, dat alleen in Hem gevonden worden, en onze Heiland, Jezus Christus eigen zijn, om voor Hem te leven, van harte gewillig en bereid. Niet uit een wettische of knechtelijke dienstbaarheid, maar als vrijgekochte kinderen Gods, en om het Lam dat voor ons geslacht is, het waardig is om te ontvangen alle lof, prijs, eer en heerlijkheid!

Hem komt dan toe allen roem, en in Hem moeten wij allen recht nederig en zachtmoedig worden, en Zijn liefde zal ons, dewijl Hij voor ons gestorven is, bewegen dat wij ook voor Hem leven en sterven. Laat dan alle ellende en nood tezamen komen; dit is onze troost: Jezus is onze Heiland, Hij zal niet één lid van Zijn lichaam laten afscheuren noch verloren gaan; zomin Jezus' lichaam kan verdeeld worden, zomin zal Jezus toelaten dat één van Zijn leden van Hem afgescheurd wordt.

Nu dan, Jezus Christus Zelf, en God de Vader, Die ons zulk een troost en hoop der genade gegeven heeft, Die vertrooste onze harten, en versterke ons tot alle goede woorden en werken. Amen!

Nazang Psalm 73:13

EERSTE ZONDAG

Vraag 2

VOORAFSPRAAK

DE getrouwe Heiland der zondaren, de Heere Jezus Christus is nog de barmhartige Samaritaan. Waar Hij verwonde harten vindt, is Hij aanstonds met Zijn liefdeblijken gereed om olie en wijn in de wonden te gieten; als wij maar onze zondensmartten gevoelen, en als verwonden tot Hem komen. O! dan is er nog balsem in Gilead. De Heiland weet raad voor al onze ellende, zodra wij maar als ellendigen tot Hem komen en hulp bij Hem zoeken. Dat heeft David ondervonden, zoals hij toont in Ps. 28, dat, hoe diep zijn ellende in het begin was, zo heerlijk was ook zijn redding, gelijk hij in het slot van die Psalm aantoot en belijdt.

O, dat wij ook zulke armen en ellendigen naar de geest waren! Dan zouden wij ondervinden hoe goed en barmhartig onze Jezus is, als wij tot Hem komen. Wij willen dan om Zijn vrije ontferming bidden, die Hij over ons, arme Adamskinderen, heeft. Laat ons dan God van harte daarom aanroepen, enz.

Tekst Mattheüs 11:28-30

28 Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.

29 Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen.

30 Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.

Vraag 2

Hoe veel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zalig leven en sterven moogt?

Antw. Drie stukken. Ten eerste: Hoe groot mijn zonden en ellenden zijn. Ten tweeden: Hoe ik van al mijn zonden en ellenden verlost worde. Ten derde: Hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.

INLEIDING

Het is een heerlijke troost, die de Heiland aan Zijn bedroefde discipelen gaf over Zijn heengaan, volgens Joh. 16:7-11: Doch Ik zeg u de waarheid, het is u nut dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden.

De Heilige Geest, Die Jezus door Zijn bloed verworven en van Zijn hemeltrou gezonden heeft, is nog een Trooster. Alles wat de Heilige Geest in ons werkt, is Zijn ambt als Trooster, om ons zondaren tot de ware troost te brengen. Niets is uitgezonderd van Zijn genadewerkingen dat niet tot Zijn troost behoort; en hoe doet Hij dat?

Hij overtuigt de wereld van zonden, dat zij niet in Jezus gelooft; opent zondaren de ogen, troost hen, niet met een valse troost of verbeeld geloof van een ingebeeelde Jezus; maar Hij overtuigt hen dat zij niet in Jezus geloven noch op Hem vertrouwen. En dan worden zij gans verloren zondars, als hen al hun goed niet kan helpen noch troosten, omdat zij niet geloven in de eniggeboren Zoon van God.

Maar die Geest, Die de wereld zo overtuigt en de zondaren zo troosteloos maakt, Die heeft ook weer balsem voor

onze zielen. Deze bestaat in Christus' dood en opstanding, dat zij dat klaar verstaan door Goddelijke overtuiging; dat Christus voor zondaren is overgegeven, en tot hun gerechtigheid weer opgewekt, en dat het geloof in de gekruiste Jezus het enige middel is waardoor een zondaar en goddeloze gerechtvaardigd wordt; die gerechtigheid is er alleen de grond van.

En zal die Geest ons daarmee troosten, zo moet Hij ons overtuigen, dat de vorst van deze wereld, de satan, geoordeeld is; dat Jezus de satan gebonden en ons uit de macht van deze vijand verlost heeft, opdat wij Hem zouden dienen in heiligheid en gerechtigheid, Hem welbehaaglijk.

En zo is de grond van een zalig leven en sterven, dat wij tot lof en eer van een drie-enig God in eeuwigheid leven zullen.

En hoe de Heilige Geest ons in deze dingen dient, toont ons de onderwijzer aldus.

O, dat wij dat zo mochten horen, dat wij om de overtuigende Geest baden, opdat wij onze ellende recht mogen leren kennen en troost vinden; dat wij Hem daarvoor kunnen danken!

Wij hebben in de eerste vraag en het antwoord van de Catechismus gezien het oogmerk van de onderwijzer, wat de rechte troost en rust van onze zielen is. Daarop wordt in de tweede orde en afdeling van dit boek, de ganse weg des vredes en der rust voor een zondaar voorgesteld, en wel zo klaar, duidelijk en bevindelijk, dat het een uit het ander vloeit; omdat de hoofdzaak van dit boek is: De vernietiging van de oude, en de opstanding van de nieuwe mens.

Als ik een verlegen zondaar het getuigenis van Jezus en Zijn zaligheid voorstel; dat is de enige troost, dat hij niet meer zijn eigen, maar het eigendom is van zijn getrouwe

Heiland en Zaligmaker Jezus Christus. En wie gelooft, dat er zulk een zaligheid voor hem is, die moet nauwkeurig en onbekommerd vragen: Hoe kom ik tot die zaligheid? Wat moet ik weten om in deze troost zalig te leven en te sterven? Waarop hij zulk een recht kinderlijk en eenvoudig antwoord bekommt, dat de weg daar toe is:

De kennis van zijn zonden, de verlossing en de dankbaarheid.

Ten eerste, vinden wij in de vraag het onderscheid tussen een oprechte en een valse troost der ziel.

Ten tweede, in het antwoord, de ganse weg des heils voor een arme zondaar.

De vraag is: Hoeveel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zalig leven en sterven moogt?

Ten eerste. Zo spreekt een recht zoekende ziel, die de Heere en Zijn gemeenschap zoekt; die zoekt deze troost, en daarom wordt in de eerste vraag voorgesteld de ganse troost van een Christen.

Hij zegt niet, het is genoeg, nu ik weet waarin de troost bestaat; maar hij zegt, deze troost moet ik hebben; dat is het eerste kenteken, het is hem om het een en om het al te doen. Het is hem niet te doen om een zoet ogenblik, maar om de volle troost in Jezus, om al Zijn bloed, Zijn lijden en Zijn gerechtigheid, zodat hij zeggen kan: De sterke God is mijne, Hij is ons een God van volkomen zaligheid. Het is die ziel om een gehele bekering te doen, om bekeerd te worden tot de Heere, en niet staan te blijven als Lots huisvrouw; zij moet geheel bekeerd en een nieuw schepsel zijn. Het is haar om een volle troost te doen, dewijl zij een volkomen vrede moet hebben. Zolang er nog enige onvrede in haar is, kan haar niets helpen; zij moet de ganse vrede in Jezus gevonden hebben; zij moet geheel zijn,

zoals Jezus Zelf zegt: Indien de Zoon u vrij maakt, zo zult gij waarlijk vrij zijn, Joh. 8:36.

Ten tweede. een mens die waarlijk Jezus en Zijn troost zoekt, die vraagt met de Catechismus, hoe hij in die volkomen troost zalig leven en sterven kan?

Merkt, dat het hem niet alleen te doen is om zalig te sterven en in de hemel te komen; maar hij moet ook hier al zalig leven; hier moet ik het eeuwige leven hebben, of ik verkrijg het hiernamaals niet. Daarom bidt David in de 119de Psalm: Laat mijn ziel voor U leven, en zij zal U loven. In de gemeenschap met Jezus is het leven van onze geest.

Hij wil zalig leven en sterven.

Hij weet, dat er geen zalig sterven kan plaats hebben, indien men in de gemeenschap met Christus hier reeds het leven niet gevonden heeft.

Een ware Christen wil door geen andere deur ingaan dan door die, waarvan Jezus zegt, Joh. 10: Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en het leven vinden.

Hij wil niet anders zalig zijn, dan alleen door Jezus' bloed en gerechtigheid; doch wie Jezus wil hebben met behoud van zijn zonden, die kan door de enge poort niet inkomen; en ik weet geen andere weg dan die, van welke de Heere Jezus zegt tot Nicodémus: Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u, tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien, niet ingaan. Daarmee toont Jezus aan, dat het hier de vindenstijd is.

Ten derde. Die vragende en zoekende ziel vraagt niet, wat haar alleen op haar doodsbed troosten kan, maar zij wil hier ook zalig in deze troost leven. Zij weet hoe kort deze leeftijd somtijds is; zij kan zich niet vele dagen en nog

minder vele jaren beloven, daarom moet zij nu zalig zijn. Heden, heden, zo gij Zijn stem hoort, verhard uw hart niet! Opdat het u niet gaat als die, waarover God zweert: Zo zij in Mijn rust zullen ingaan! Ps. 95.

Dan drijft haar niet alleen de nood, maar ook de liefde tot Jezus; zij kan zonder Hem niet leven, en ieder ogenblik dat men verzuimt, mist men een grote, ja, een gehele zaligheid. Want zolang ik Jezus niet in het geloof omhels, ben ik buiten Hem en zonder God in de wereld; daarom moet zij weten, hoe zij in deze troost zalig leven en sterven zal; zij kent het gewicht der zaak: Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld wint en lijdt schade zijner ziel?

Maar heeft hij een troost die stand houdt, zodat hij alles op die rechte grond doen kan, zo behoeft hij niet met die dwaze man zijn huis op een zandgrond te bouwen, maar hij bouwt als een wijs bouwmeester zijn huis op een vaste grond, op Jezus Christus, de enige Rotssteen; en daarom moet hij weten wat zijn grond is waarop zijn zaligheid rust. Hij is niet tevreden alleen de hoop en de heiligmaking te geloven, maar het is hem onverdraaglijk in zulk een groot stuk onwetend te blijven.

Dat is ook het hoofdwerk van de onderwijzer in de Catechismus, om een zekere en vaste troost aan een zoekende ziel te geven. Alle God zoekende zielen willen geen andere grond hebben als Paulus, die zei: Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere. En heeft Jezus dat aan Paulus geschonken, ik moet het ook zo hebben; ik moet meer weten, namelijk hoe ik een nieuw mens word.

Ten vierde. Het is ook geen weten dat men met het verstand kan opmaken, de wet is daartoe ook niet bekwaam, maar het is gegrond op een Goddelijke ontdekking, hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, dat openbaart God, 1Kor. 2. Dat is het zekerste, dat gaat alle menselijke kennis te boven; en daarom vertrouwt toch op geen rietstaf die u de hand zou doorboren, veel minder op uw bedrieglijk hart. En vraagt gij, waarop dan? Op het onbedrieglijk getuigenis Gods, opdat gij waarachtig moogt ondervinden in uw hart dat God uw God, Jezus uw Verlosser en de Heilige Geest uw Trooster is. En hoe lichter, klaarder en zekerder het getuigenis is dat men van God aanneemt, zo heeft dat getuigenis ook die kracht en vastheid in zich, dat het nooit vergaat; ofschoon hemel en aarde vergingen, dat Woord vergaat niet. Als de Geest Gods dat getuigenis in het hart gebracht heeft, dan kan men zeggen: Hetgeen wij gehoord en gezien hebben van het Woord des levens, dat verkondigen wij u. Dan kan ik dat zo min betwijfelen, als dat ik leef; en heb ik dat getuigenis niet, zo blijf ik onwetende, en stel mij gerust op een verbeeld licht dat duisternis is; maar kom ik tot Jezus, zo bid ik Hem om Zijn licht, gelijk de blinde, Matth. 20: O Heere Jezus, gij Zone Davids, ontferm U mijner!

En vraagt gij, hoe kom ik tot deze troost? Ik moet u zeggen, dat het een geheel ander weten is, dan waarmee zich de naamchristenen ophouden.

I. Zodra ik een gevoel van mijn zonde en ellende door de ontdekking van dat Goddelijke licht verkrijg, moet ik een geheel andere kennis hebben, dewijl ik dan zie dat in al het verstandswezen een ijdele troost is; daarom word ik verlangende een wetenschap te hebben, die niet alleen bestaat in een geoefend verstand, maar ook in een geloof van

ganser harte. Want een natuurlijk mens met al zijn verstand kan niet begrijpen de dingen die des Geestes Gods zijn. Ik ben dan zulk een blinde in mijn eigen ogen, daarom bid ik om een bovennatuurlijk licht, en de openbaring des Heiligen Geestes, die alle blindgeborenen kan ziende maken; dan roept men uit: Bij U is de Fontein des levens, in Uw licht zien het Licht. Ps. 36. Zo wordt het mij licht, als Zich de Zon der gerechtigheid bij Haar eigen stralen laat beschouwen, dan is het: Vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader Die in de hemelen is, toen Petrus zei: Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.

Dan leer ik de Goddelijke waarheden verstaan in haar eigen aard, in haar Goddelijke kracht en lievenswaardigheid; dan is het, dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamsten. Dat is dan een kostelijk Manna voor mijn hongerige ziel, waarvan ik tevoren een walg en afkeer had.

II. Het is een kennis, welke de ziel zoekt die uit het geloof vloeit; en dewijl ze uit het Goddelijke getuigenis komt, moet ik geloven, en zo verzegelen dat God waarachtig is. En geloof ik, zo verkrijg ik ogen, waarmee de inhoud van dat Goddelijke getuigenis moet beschouwd worden; dan geloof ik als Abraham, die van de Goddelijkheid van het bevel, (dat anders tegen de natuur was) om zijn enige zoon te slachten, overtuigd was; dan is het: Tot wien zullen wij heengaan? Gij (alleen) hebt de woorden des eeuwigen levens. En zo geloof ik met een volle verzekering al de waarheden in het bijzonder, omdat ik Goddelijk verzekerd ben, dat men op de genade kan staat maken, in leven en in sterfen. Zo wordt Jezus mijn hoogste Goed, en ik word in

Hem gegrond.

III. Zo verkrijgt zulk een zoeker een levende erkenning dat het Koninkrijk Gods niet in woorden, maar in kracht bestaat, en daarom moet ik de troost zo weten, dat ik Jezus en Zijn zaligheid levendig erken, inwendig ondervind en wijs in Zijn waarheden word. Zulk een ziel is zeer gezet op ondervinden, gevoelen en smaken; daarom wenste Paulus aan de Filippenzen, hoofdst. 1:9, dat zij meer en meer overvloedig mochten worden in erkenning en alle gevoelens; want zal ik kunnen zeggen ik weet het, zo moet ik hetzelfde erkennen, gevoelen en vast weten, hoe stotend ook voor mijn geloof; en zo moet toch de waarheid Gods blijven.

IV. Ten laatste. Zo is dat weten ook een praktijks kennis; al het weten helpt niet waaraan het doen ontbreekt: Zalig zijt gij zo gij die dingen weet, en dezelve doet.

En dat blijft mij dan een schone weg en vaste grond, waarop ik met David mijn voeten kan zetten: Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op de Heere HEERE, om al Uw werken te vertellen, Ps. 73. Zijn geboden horen en daarna doen; dan zoekt een zalige ziel geen hoger weten, dat haar toch niet helpen kan; het is haar om spijs en drank te doen, zij zoekt een kind in Christus te worden, een lid van Jezus Christus de Gekruiste, zoals Paulus, 1Kor. 2. In Jezus vindt zij alles tezamen, Jezus leert ons alles, leidt ons in alle waarheid, legt ons de Schrift zo uit, dat ons hart brandende wordt, gelijk die twee discipelen, Luk. 24.

O! had ik nu veel zulke toehoorders, die het om een verlichtend geloof en een geheiligde kennis te doen was; met welk een lust en vreugde willen wij u de weg wijzen, en wat zoudt gij een kennis krijgen; want het is een

eenvoudige onderwijzing, waarin veel is tot een volkomen troost voor hen, die deze zoeken.

Vooreerst moet gij weten, hoe groot uw zonden en ellenden zijn.

Ten tweede, hoe gij daarvan verlost wordt.

Ten derde, hoe gij God voor zulk een verlossing zult dankbaar zijn.

Hebt gij dat recht, zo kunt gij zalig leven en sterven; hiervan wil ik u een korte schets geven uit de Catechismus.

Zal ik zalig leven en sterven, zo is het niet genoeg met te zeggen, ik ben een arme zondaar; wij zijn allen zondige mensen, en doen naar ons zwak vermogen. Neen, mijne vrienden! ik moet door de Geest Gods gewaar worden en ondervinden, hoe groot mijn zonden en ellenden zijn, hoe groot de nood van mijn zonden, mijn gevaar is, en hoe zwaar, schandelijk en verfoeilijk die voor God zijn; ja, zo groot als de allersnoodste zondaar, gelijk Paulus zegt: Mij, die de voornaamste ben, is barmhartigheid geschied.

En kent gij u nog niet als de allergrootste zondaar, zo zijt gij in eigenliefde blind, hetwelk men door de Geest Gods leren moet.

Hij leert ons de geestelijke zin der wet, hoe wij alle geboden Gods overtreden en geen daarvan gehouden hebben, en nog steeds tot alle kwaad geneigd zijn, zodat wij inderdaad haters zijn van God, verachters van vader en moeder, echtbrekers, dieven, moordenaars enz., en zeggen moeten: De wet is geestelijk, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde, Rom. 7. Ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij. Als op een zwarte tafel staan mijn ongerechtigheden geschreven, en die getuigen tegen mij; ook moet ik ondervinden, dat ik niet alleen een overtreder

ben van mijn jeugd af, maar ook een werker der ongerechtigheid, een vijand Gods. Al mijn gedachten en daden zijn boos, en daarmee bestrijd ik het Woord Gods, en werk ik de genade tegen, omdat ik een onbuigzaam hart heb, zodat ik mij voor God moet veroordelen, dat ik niet God, maar mij de schuld moet geven; daar moet ik zo van overtuigd worden, dat ik in nederige schaamte zeggen moet: O God! het verderf is uit mij, en het heil is uit U.

Ik moet ook overtuigd worden, dat ik geen gerechtigheid, geen wijsheid, heiligheid, of iets goeds bezit; ik ben vreemd van God en het leven Gods, ik heb in Adam alles verloren, ik ben in Adam gevallen, verloren en verdoemd, zodat ik alle kwaad doe, Rom. 5.

Ik moet ook mijn machteloosheid weten, dat ik zo moet sterven in mijn zonden; want kan ook een Moorman zijn huid veranderen of een luipaard zijn vlekken? Zo kan ik ook geen goed doen, die geleerd ben kwaad te doen; en zal zulk een addergebroedsel veranderd worden, daartoe behoort Goddelijke kracht, de stem des Zoons Gods moet zulk een dode levend maken.

Ik moet ook erkennen, hoe moedwillig ik in het verderf loop en tot Jezus niet komen wil, opdat Hij mij het eeuwige leven geve, daar Hij menige trek der genade geeft, die ik zo schandelijk verwaarloos.

Ik moet ook weten, hoe groot mijn zonden en ellenden zijn, hoe ik onder toorn en vloek lig; want vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet, dat hij dat doe. En komt men tot die kennis, zo moet men zijn Rechter om genade bidden, zeggende: Ik heb niets dan hel en dood verdiend; uit genade moet ik alles van God hebben, ik moet mijn doodvonnis ondertekenen. Dan valt alle hoop en vertrouwen op mijzelf en mijn

waangerechtigheid weg; en zo komt men aan het vragen: Is dan God ook niet barmhartig?

Maar zolang ik mijn Rechter niet te voet val, Hem om genade aanroep en op Jezus' bloed en gerechtigheid mij alleen verlaat en overgeef, kan ik geen barmhartigheid verwachten.

Dat zijn waarheden van de Catechismus, gegrond op het Goddelijke getuigenis, het Evangelie, die ons hart doorgraven en ons de afgrond van ons verderf doen zien. Die mensen weten vaak niets van hun ellende, die daar zoveel van weten te spreken; want de ware ellende drukt, dat de haren te berge rijzen.

En vraagt gij mij, is dat dan troost, dat ik mijn ellende zo zwaar zie, is daar troost in? O ja, mijn vrienden! wij moeten niet vrezen dat wij door het gevoel daarvan teveel verbrijzeld zullen worden; hadden wij maar rechte wonden en waren wij recht verbrijzelden, dan zou Jezus Zijn midde-laarsambt aan ons kunnen uitvoeren; dan konden wij zeggen: Komt, en laat ons wederkeren tot de HEERE; want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden.

Die weg opent zich vanzelf; in een verloren staat van zonde en nood is er niet veel beraad te nemen; de nood is te groot, het gevaar en de overtuigende Geest drijven ons vanzelf naar de gekruiste Jezus. Zolang gij van geen zonden weet, weet gij ook van Jezus niet; want de natuur is zo verkeerd en boos, dat zij zich liever door de schepselen wil laten helpen, dan van de barmhartige God en liefderijke Jezus. Daarom is de Geest Gods achter ons, Die het ons bang maakt, totdat wij in de wonden van de gekruiste Jezus neerzinken, en buiten Deze geen genezing noch redding weten.

Als ik weet hoe groot mijn zonden en ellende zijn, dan blijf ik daar niet bij staan, maar ik moet uit die kuil gered en van al mijn zonden en ellende bevrijd worden; ik moet mij gewillig overgeven, om als een gevangen slaaf verlost te worden. Ik moet in de grond geholpen worden, zoals Paulus, Rom. 7: Ach! ik ellendig mens! wie zal verlossen uit het lichaam dezès doods? Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere! En daartoe geeft nu de Catechismus onderwijs hoe ik verlost zal worden.

Dat ik verlost moet worden weet ik; maar hoe, daarvoor staat al het schepsel stil; doch men woelt evenwel zolang om als men kan, totdat de Heilige Geest ons te hulp komt en ons leert. Dat hoe, moeten wij in acht nemen; dit leert ons de Catechismus in het tweede deel, en dat moet ieder mens gewaar worden. Ik moet in mijn nood een verzoende God hebben door een volkomen genoegdoening aan de Goddelijke gerechtigheid, dan smeekt men om de verzoening en de vergeving der zonden. O! ik moet vergeving der zonden hebben; dan is het: Waarmede zal ik de Heere tegenkomen . . . Hij heeft u bekend gemaakt, o mens! wat goed is, en wat eist de Heere van u . . . Micha 6. En hetgeen u daarvan ontbreekt, moet gij in de gekruiste Christus vinden. Dan ondervind ik, dat er geen ander middel is om tot God te komen, dewijl ik de schuld nog alle dagen groter maak; daarom is het: Assur zal ons niet behouden, en wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen, gij zijt onze god. Immers zal een wees bij U ontfermd worden, naar Hos. 14. Ja, als wezen moeten wij worden, afgestorven aan al het eigen; zolang ik nog aan iets vasthoud, kan ik niet uit mijn ellende komen. De zondaar moet een Verlosser en de gevangene moet een Borg hebben; dan wordt ons Jezus Christus ontdekt. God

openbaart Zijn Zoon in onze harten, dat wij een gezicht verkrijgen van Zijn algenoegzaamheid en van Jezus' Goddelijke liefde, hoe Hij voor ons aan het kruis is gehangen, een Lam is geworden, en Zich voor ons heeft laten slachten om onzer zonden wil. Dat doorgriefft mijn hart en geeft mij de troost, zodat ik Jezus voor mijn Heiland aanneem; en dan moet ik zo op Hem vertrouwen, dat ik kan zeggen: Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn.

Door dit geloof moet ik alleen zalig worden, zonder de werken, hoe schoon die ook schijnen; alles is niets, maar Jezus wil mijn Licht, mijn Heil zijn en de Kracht van mijn geest. Jezus moet mij alles zijn, en ik moet ondervinden en gewaar worden, dat, hoe vaster ik geloof dat ik verlost en vernieuwd ben, hoe meer ik ook door dat geloof word bewaard, en dat ik de indachtig makende Geest alle dagen nodig heb.

Ik moet de genade Gods zowel als mijn ellende leren kennen; want heeft de zonde geheerst tot de dood, zo moet de genade mij ten leven brengen en doen geloven, dat in de Heere Jezus Christus gerechtigheid en sterkte zijn; en zo word ik als een zondaar verlost. Ik ben niet alleen voor achttienhonderd jaren verlost, maar ik word nog alle dagen verlost. Gij die in de kracht Gods bewaard wordt, door het geloof tot de zaligheid, 1Petr. 1. Is dat niet een grote troost? Al weet ik dan hoe groot mijn zonden en ellende zijn, dat ik daarvoor dan toch raad weet in het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus. De Heiland is gestorven voor mijn zonden, de raad Gods is in Hem volbracht; daarom moet ik nu weten, hoe ik God voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.

En dat leert ons de Catechismus, dat ik van al mijn zonden verlost ben; niet om mijn heiligheid, maar om God nu en

eeuwig te prijzen. Ik ben verlost, daarom moet ik God dankbaar zijn; en dat ik verlost ben leert mij de eerste vraag, en de Geest Gods leert het mij eerst in het hart. Zodra ik geloof, worden de zondenbanden gebroken, dewijl een gelovige vrijgekocht is van de zondendienst, en om God te dienen in heiligheid en gerechtigheid; en ik weet dan ook dat ik de Heere moet dienstbaar zijn, en hoe.

Ik moet leren wet en Evangelie te onderscheiden, ik moet God dankbaar zijn; maar niet naar mijn eigen bevatting, om door het volbrengen van de wet Gode behaaglijk te zijn. Maar zo ras ik hoor, dat God Zijn Zoon uit liefde in de dood heeft gegeven voor Zijn vijanden, en dat een iegelijk, die in Hem gelooft, door Hem behouden wordt, en in Hem vrede, vreugde en rust voor zijn ziel vindt; zo moet ik immers, als ik dit alles geloof en bevind door de Goddelijke genade, ook door deze vrede en vreugde verwekt worden, om God in een nieuw leven te dienen; ja, Christus schrijft door Zijn Geest de wet in onze harten, naar Rom. 8. Ook hoe Hij tot ons gezind is, en hoe wij daardoor God en onze naasten moeten liefhebben; en als ik in mijn leven daarin bezig ben, zo ondervind ik hoe zacht en licht, ja lieflijk, Christus' juk is. Dat is geen plicht op plicht, regel op regel; maar de liefde is de vervulling der wet; want te lieven is immers lieflijk, daardoor leer ik de liefde veranderen in doen; dan is bidden het begin, de voortgang en het einde; wij moeten Hem nalopen en naroeven, dat Hij in ons Zijn welbehagen volbrengen wil.

Ziedaar, geliefden! de ganse geloofs- en levensweg, waaruit wij leren kunnen waarom deze troost zo bestendig en volkomen is, dewijl hij aan de ene zijde in alle ellende raad geeft, zodat wij raad en troost kunnen vinden in het bloed van het geslachte Lam Gods; en aan de andere zijde, dat

ons dit alles uit vrije genade wordt gegeven.

De wet eist, zij geeft niets; maar het Evangelie geeft alles, al wat Jezus eist, dat wil Hij ook geven door de Heilige Geest, Die Hij verworven heeft; als ik maar Zijn gerechtigheid in het geloof omhels. Och! zie daarin toch de grote wijsheid Gods opgesloten en klaar doorstralen, dat Hij ons Zelf de weg opent om tot Zijn gemeenschap te komen; en hierdoor wordt men wijs gemaakt tot zaligheid, door het geloof in Christus. Ja, dan leert men eerst recht God als Liefde kennen, en Jezus leert ons in en door Zijn verdienste, hoe men op de smalle weg moet komen, om tot God te genaken en tot Zijn heerlijkheid. Is dat dan geen wijsheid voor degenen die door de Heilige Geest tot het Woord geleid worden?

Zo is en blijft dan Jezus de grond, het begin, midden en einde, Hij is ons van God geschonken tot wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en volkomen verlossing. Tot wijsheid, om acht te geven op Zijn wegen; tot gerechtigheid, om ons met God te verzoenen; tot heiligmaking, waardoor Hij ons tot alles bekwaam maakt. Hij is A en O, Alfa en Omega, de Eerste en de Laatste.

En dat is geen nieuwe weg, die door de opstellers van de Catechismus is uitgevonden, neen, maar het is die oude geloofsweg, die in het paradijs al geopenbaard is; de eerste belofte leert het ons, Gen. 3, waar God zegt: En Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen. Daar worden wij geleerd dat er een slangenzaad is, en dat de verzensteek het tegengift is.

En de dankbaarheid heeft God geleerd in de offeranden; want breng ik een offer, zo belijd ik dat ik een zondaar ben,

waarvoor het Lam Gods heeft moeten sterven; en dat verplicht mij om met Hem te sterven en gekruisigd te worden. Het woord Evangelie leert ons drie stukken. Het is eerst een aangename boodschap, dat veronderstelt mijn ellende; waarom ons het Evangelie verkondigd wordt, dat de Heere Jezus voor zondaren gestorven is. De engel zegt: Ziet, ik verkondig u grote blijdschap, dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere in de stad Davids. Daardoor worden de verbrijzelde harten verbonden, en door die blijde boodschap en aangename troost van de vergeving der zonden worden de gevangenen in vrijheid gesteld en uit de duisternis in het licht gebracht; ja, van gevangenen des satans, erfgenamen des eeuwigen levens; en dat moet dan ons geestelijk leven zijn. Gij kunt geen ogenblik zalig leven, noch ook zalig sterven, of gij moet deze drie stukken ondervinden:

Eerst moet gij weten dat gij arme zondaars zijt, ten andere, dat Jezus' bloed en gerechtigheid u alleen redden kunnen, en ten derde, moet u dat opwekken tot ware dankbaarheid; dat moet ons bewegen om voor Hem te leven, Die voor ons gestorven is. Daarom moet ik Goddelijk overtuigd zijn, omdat het door een stem uit de hemel gesproken is, welke luidt: Roept of predikt; en de profeet zegt, wat zal ik prediken? Alle vlees is gras en al zijn heerlijkheid als een bloem des velds; het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid. Alles zal verdorren, wat de mens wil aanwenden, maar des Heeren Woord blijft tot in der eeuwigheid.

O! hoe Goddelijk wordt God verheerlijkt in Zijn vrije genade, ontferming en in Zijn recht. Daarom, die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en kent dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtig-

heid op de aarde.

Hoe Goddelijk is dat Woord, daar hetzelfde het enige middel is om mensenkinderen tot God en de ware godsvrucht te brengen; al wat men van de wet predikt, dat kan geen mens vroom maken; maar de prediking van Jezus' kruisdood, van Zijn bloed en wonden, waarin wij gewassen en waardoor wij genezen zijn, dat maakt vrome mensen, die God en de naasten liefhebben. Zulks brengt de belofte Gods mee.

Ook is de Goddelijkheid van het Evangelie daarin klaar te zien, dat het voor geen vijand behoeft te wijken, en niemand zich deze drie stukken kan toe-eigenen, die daarvan niet Goddelijk overtuigd wordt.

TOEPASSING

DE goddeloze zondaar wil wel troost hebben, maar van zijn diepe ellende en onmacht wil hij niet weten; wordt hij eens krank, dan is het: O! had ik maar een goede troost; maar hij wil zich zijn verderf niet voorgehouden hebben. De gruwelen van zijn hart te horen, daarvan is hij een vijand, ja, hij wordt daartegen verbitterd; en zo is hij niet te helpen.

En wordt de zondaar al iets handelbaar, dan troost hij zich met Jezus, en meent te weten dat hij door Hem verlost zal worden, en denkt, als ik sterf, zal mij dat niet missen, en zo blijft hij een slaaf der zonde en des satans; en komt nooit tot de Troost Israëls.

En al is men al overtuigd, dat zulks de brede weg is, tot de verdoemenis leidende, hoe handelt men dan? Evenals blinden die zich van Jezus en door Zijn Geest niet willen laten verlichten.

En zo maken wij het allen, wij willen ons bekeren en heilige en vrome mensen worden; en als wij het gebracht hebben zover als wij kunnen, dan willen wij de verdiensten van Christus ons toe-eigenen; en zo willen wij onszelf zalig maken.

Anderen die nog verder willen gaan, die troosten zich niet met Christus' verlossing, maar met hun klagen over hun ellende, en met hun zoeken en wenen; doch als zij daarvan niet verlost worden, dan blijven zij slaven der zonde en des satans; want de grond der hel is met goede meningen als bevoerd.

Maar zoeken wij de rechte troost, zo moeten wij eerst weten dat wij hier moeten zalig zijn, en gij moet niet tevreden wezen, dat men u troost met een zalig sterven, neen; ik moet de gemeenschap met God, ik moet Jezus en het eeuwige leven hier reeds hebben, dat moet de grond zijn; en hebt gij dat niet nodig, zo is ons Evangelie voor u niet.

Ten tweede, moet ik een rechte kennis van Jezus en van Zijn zaligheid hebben, dat ik mij met mijn gehele hart daarop kan verlaten in nood en dood, of ik heb geen rust in mijn hart; en als ik het gewicht van dood en eeuwigheid op mijn hart draag, zo zal ik mijn redding niet gaarne uitstellen. Vraagt gij, hoe kom ik tot deze troost? De weg daartoe is klaar, doch niet voor degenen die zichzelf nog zo kunnen tevreden stellen, maar voor hen die Jezus en Zijn troost, ofschoon nog niet gevonden hebbende, echter daarnaar verlangen.

De kennis van uw ellende moet u tot Jezus drijven. En als dit eerste recht is, moet het tweede volgen; want zolang gij in Jezus Christus niet gelooft en door dat geloof gerechvaardigd en zalig zijt, kent gij nog de grootheid van uw zonden en ellende niet recht. Kende en erkende gij die, gij

zoudt geen ogenblik van Jezus afblijven; maar nu kent gij uw armoede nog niet recht, gij geeft nog geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen dat niet verzadigen kan. Daarom zoekt toch dieper tot de grond te graven, zoals die wijze man, die zijn huis op een steenrots bouwde. Men moet om ontdekkend licht bidden; wij kunnen niet geloven wat voor een boos hart wij hebben, wij moeten maar bidden dat Jezus het doorgrondt, wij moeten in de diepe armoede inzinken; dan zal de ontfermende Jezus Zich wel aan onze harten openbaren, dan vindt men vrede en rust, en eerder niet.

Zegt gij ja, het is ook zo, ik heb het zo ondervonden, dat, als men in de grond ontdekt wordt, zich dan de barmhartigheid Gods ontdekt over de zondaar; dan kan ik ook wel geloven, maar het geloof ontdekt zich niet altijd zo.

1. Staat gij zo, mijn lieve zielen! zo bid ik u, erkent aan de ene zijde de oneindige liefde Gods, dat zoveel opheeft met zulke zondaren, en aan ons hart zo menige klopping geeft; en zo is, ja, Zijn liefde oneindig. Hoe staat gij hier nu mee? Het kan in uw hart niet komen, als gij u niet ziet en kent in onwaardigheid.

2. Zo zult gij u dan over de onwilligheid van uw hart moeten verwonderen en zeggen: O! wat ben ik een vijand Gods, wat heb ik een bitter hart tegen zulk een goede God; - vrijde die lieve Jezus zo om zulk een boos hart, dat is vrije genade.

En als een zondaar genade kent, zo moet ze hem troosten; doch daarbij moet men niet blijven staan, maar daardoor wordt men begerig om meer te hebben. Wij moeten, als wij in zulk een toestand zijn, des te meer en te ernstiger bidden om ontdekkend licht, opdat wij ons ongeloof leren kennen. Gij denkt, ik heb in mij geen grond genoeg om te

geloven, maar dat is blindheid. Gij moet geen grond in u hebben, maar van alle grond afgestoten worden, dan leert gij op Jezus, Die alleen de Grond der zaligheid is, bouwen en in Hem geloven. Maar ik zal u zeggen, waaraan het u scheelt. Gij hebt geen rechte indruk van het Evangelie, gij wilt werken om de zaligheid, en hoe kan een zondaar iets goeds doen? Het Evangelie overtuigt u van zonden, omdat gij niet in Jezus gelooft; gij weet niet hoe gij met Jezus staat, hoe uw hart het met Jezus meent; gij moet eerst het leven van Jezus in u kennen, God moet Zijn Zoon in u openbaren. O! geloof dat Goddelijk licht; als ik in mijn zonden nood Hem aanroep als mijn Ontfermer: O! Heere, wees Gij mijn Borg; dan wordt mij mijn Jezus klaar in mijn hart, zodat ik Goddelijk overtuigd word dat mijn Borg mijn Offerlam geworden is, dat de Zoon van God in Zijn mensheid voor mij gestorven is en Zijn bloed voor mij vergoten heeft. Daarvan word ik dan zo overtuigd alsof ik met Johannes onder het kruis had gestaan. O! bid God daarom; dat kan u geen mens geven, om de dierbare Heiland in Zijn verzoening te zien; bid Jezus, dat Hij u daartoe verlichte ogen wil geven. En komt gij zo in het verlossingswerk en in de ontfermende liefde van God en Jezus, dan kunt gij niet nalaten om in des Heilands armen te vallen; en dan zal uw Verlosser u het zegel van Zijn Geest geven; en dat zal u vaardig maken om te lopen in de weg des vredes.

En hebt gij Jezus zo gevonden, dat uw vermoeid hart kan uitrusten; o, wat is dat een grote genade! Dan rust het zacht in Jezus' bloed en wonden, dan kan men in deze troost zalig leven en sterven.

Erken de liefde Gods, Die u troosten wil als een die van zijn moeder getroost wordt, en leef in dit geloof, zo zal Hij

u de troost schenken.

En het kan geen twijfel in ons verwekken; want een gelovige ziel vindt de vrucht der dankbaarheid in de heiligmaking; en vindt de ziel het niet, zo wordt zij vreesachtig, omdat het derde deel nog niet in het hart verklaard is: Hoe men God voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.

Dat men God moet dankbaar zijn, is klaar; de verlostte is niet meer zijn eigen, en zonder heiligmaking kan niemand de Heere zien. Ook is het zijn vreugde om te lopen in de weg van Gods geboden; maar dat is nog niet klaar genoeg, hoe ik God voor Zijn verlossing zal dankbaar zijn.

Wij moeten Hem boven de wet erkennen; de wet verliest haar kracht als wij tot de verzoening komen; en de wettische grond zit nog in ons hart. Wij willen ons zo en zo de Heere voorstellen en Hem ons leren voorstellen, maar dat is verkeerd; daarom moet gij ondervinden: Zonder Mij kunt niets doen, dat is toch zo bij een gelovige en vrijgelatene, hij wil toch gaarne iets doen.

Als ons hart zo dodig en koud is, wat stelt men niet al in het werk om het levendig te maken, en daardoor komt de ziel in veel kommer en zorg; en hoe komen wij daar uit?

Door de Heilige Geest, Die ons onze ellende heeft leren kennen en de weg der verlossing heeft doen zien. Die moet ons dan ook de dankbaarheid leren in de school van Jezus door Zijn verlichting.

I. Daartoe raad ik u aan, dat gij zonder alle vrees zijt, opdat gij in deze troost zalig leven en sterven moogt. Houd u dicht bij Jezus, bid de Heiland vlijtig, dat Hij door Zijn dagelijkse besprenging uw hart wil reinigen van alle zonden en eigenheid. Paulus zegt: Wij die geloofd hebben, gaan in Zijn rust in. Wij laten ons door Jezus' bloed reinigen van al onze zonden, van alle eigen wijsheid en

bedenkingen; en men laat zich door de Heilige Geest de wil Gods verklaren, en zegt: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Stel u dan voor dat licht bloot. God Zelf zegt in de 32ste Psalm: Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, die gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.

Dan wordt gij van God, en niet van mensen geleerd uit Gods Woord zelf, dat de dankbaarheid daarin niet bestaat, dat ik de Heere dit of dat toebreng, alsof wij de Heere daardoor konden zaliger of gelukkig maken; maar dat die daarin bestaat, dat ik erken, dat ik zulk een aanbiddewaardige Verlosser heb, en dat ik dat beeld gestadig in mijn hart draag. Daardoor word ik zo doordrongen en ingenomen, dat ik niet anders doen kan dan Hem te loven en te prijzen. Wie dankoffert, die zal Mij prijzen en eren; en dat is de weg waarop Ik hem het heil Gods doe zien, Ps. 50.

II. Dat geeft de Heiland vergenoeging als wij Zijn liefde erkennen; en dat bestaat niet in brengen, maar in halen. Martha wil veel brengen en veel dienen, maar Maria haalt veel aan Jezus' voeten; zij ontvangt Zijn woord en had daarom het beste deel uitverkoren; daarom is het: Heere Jezus! wat hebt Gij al geleden en moeite gedaan, o! wordt toch het ontfermen niet moede, ik kom als een arme zondaar, ik kan niet beter.

III. En zo leren wij dan op Jezus vertrouwen, om Hem alleen voor onze Verlosser, onzen Jehovah en Heiligmaker te erkennen en te houden. En is Hij dat, zo moet ik Hem ook mijn ganse heiligmaking overgeven, zeggende: O Heere Jezus! ja, ik geloof het, Gij zult het werk in en door Uw kracht volbrengen; ik vertrouw U mijn heiligmaking toe. En met dat vertrouwen verkrijg ik kracht om immer

heiliger te leven. Ik geloof, en Christus is mijn Leraar. Hij moet mij ook heilig maken, omdat Hij mij gerechtvaardigd heeft, en uit en door dat geloof moet ik kracht ontvangen om in Zijn geboden te wandelen. Die geloven, bekomen nieuwe krachten, dat ze opvaren met vleugelen gelijk de arenden, dat ze lopen en niet moede, wandelen en niet mat worden. Als wij al onze krachten eens inspanden, ach! hoe ras zou het met ons gedaan zijn; maar dan zal de Heiland ons niet alleen laten; hebt Hem alleen lief, klaagt Hem alles in de gebeden, dan zal Zijn wil in u volbracht worden, dan zullen wij in Zijn kracht afhankelijk van Hem leven.

IV. En waar die grond gelegd is, daar moet volgen, dat men zich bestendig met de Heere Jezus verbindt, dat men zonder Hem niets doen kan, maar zijn hart in Zijn handen geven tot Zijn bewerking, om die Heere door Zijn Geest in ons te laten werken, om zo de eeuwige sabbat in dit leven aan te vangen. Dan worden wij vaardig en krachtig om in de weg van Gods geboden te lopen, om waardig voor Zijn aangezicht te wandelen; en hoe zaliger wij leven, hoe meer wij God verheerlijken. Al zijn het de allerellendigste mensen, die niet dan in hun zwakheid roemen kunnen, zo hebben zij het toch wel, omdat zij tot Jezus kunnen lopen om raad en verberging in Zijn bloed en wonden te vinden; want het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonden. En dewijl wij alle dagen verzoend, gered en verlost worden, zo wordt ook de liefde van Jezus in onze harten alle dagen vuriger en ijveriger; en zo komen wij op de weg der heiligmaking alle dagen verder, als men zich maar als zulk een arm kind aan Jezus overgeeft, dat niet heiliger wil zijn dan Jezus wil; dan gaat het werk gelukkig voort.

Ik vind wel oorzaak om te treuren, hoe meer licht ik ontvang om mijn verderf in te zien; maar dan vind ik ook des

te meer stof tot dankbaarheid. Doch wat ik dan vind, dat is mij toegeschikt van de Heere; Die verklaart mij, dat ik de liefde van Christus in alles moet aanbidden en mij verneeren, zeggende: Heere! ik ben veel te gering wegens alle Uw trouw en weldaden, die Gij aan mij bewijst.

En zulk een leven geeft een zalig sterven; al zijn wij dan in onszelf verlorenen, zo hebben wij toch reeds hier het eeuwige leven, en wij zullen niet in het oordeel komen, maar zijn door de dood overgegaan in het leven, en zullen niet sterven in der eeuwigheid. Dat zijn de woorden van de waarachtige God, daarop kunnen wij het getroost wagen. Leven wij in de verlossing van Christus, zo kunnen wij ook getroost sterven; en daar wij tevoren dit of dat begeerden, zo willen wij nu gaarne arme zondaars zijn, aan welke Jezus Zijn middelaarsambt volbrengen kan, opdat de ganse Drie-eenheid verheerlijkt wordt. De eeuwigheid zal vereist worden om God te mogen verheerlijken, en daar zullen de engelen en al de heiligen werk genoeg hebben, om God en het Lam voor zulk een verlossing dankbaar te zijn.

Daartoe verwaardige ons de enige, eeuwige en drie-enige God, om het bloedig zoenoffer van onze Heiland wil! Amen.

Nazang Ps. 130:1,2

TWEEDE ZONDAG

Vraag 3, 4, 5

VOORAFSPRAAK

O! hoe welgelukzalig is die mens, die in waarheid zeggen kan uit Ps. 31: HEERE! in Uw hand beveel ik mijn geest. Als hij zo de machtige Jehovah de gehele verlossing van zijn verloren ziel mag aanbevelen en zijn ganse heil in Zijn erbarmende handen stellen, dan vindt hij rust voor zijn ziel. Maar daartoe is nodig, dat wij op geen ijdelheid vertrouwen, maar alleen op de Heere; dat men met afzien van al het eigene op de Naam des Heeren vertrouwt en een geheel ontblote zondaar zij, gans verloren, anders geen troost wetende dan de gekruiste Heiland en Zijn dierbaar bloed. O! mocht de prediking van het Goddelijke Woord ons daartoe dienen, om ons naar Jezus te drijven, opdat wij in Hem geloofden en door genade gerechtvaardigd werden. Wij willen de Heere daarom aanroepen, Die toch barmhartig is over ellendige zondaren, dat Hij ons Zijn Heilige Geest schenke!

Tekst Romeinen 7:7

Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.

Tweede zondag
Van des mensen ellende

Vraag 3. Waaruit kent gij uw ellende?

Antwoord. Uit de wet Gods.

Vraag 4. Wat eist de wet Gods van ons?

Antwoord. Dat leert ons Christus in een hoofdsom, Matth. 22:37-40: Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw hart, met geheel uw ziel en met geheel uw verstand; dit is het eerste en het grote gebod; en het tweede aan dit gelijk is: Gij zult uw naasten liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de gehele Wet en de Profeten.

Vraag 5. Kunt gij dit alles volkomenlijk houden?

Antwoord. Neen ik; want ik ben van nature geneigd God en mijn naasten te haten.

INLEIDING

Ofschoon de wet van het Evangelie onderscheiden is, strijdt het ene toch niet tegen het andere. De wet dient het Evangelie zeer heerlijk, naar Gal. 3: Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden.

Het is de mening niet van de wet, dat wij door de werken der wet de gerechtigheid van God zouden verdienen, zoals wij allen van nature tot de wettische gerechtigheid geneigd zijn; de wet geeft de gerechtigheid niet, maar zij drijft ons naar de gerechtigheid, om door het geloof gerechtvaardigd te worden. Wanneer de wet gerechtigheid gaf, gaf zij een beloning; daarom zegt de Apostel, dat zulks een dwaling is, als de mens denkt, dat de wet de gerechtigheid en het leven schenken zou. De wet verdoemt en drijft ons uit onszelf uit; daarom stelt ze ons als onder een tuchtmeester, totdat zij ons tot Christus brengt, om door het geloof in Christus gerechtvaardigd te worden.

En als de wet zo gebruikt wordt, is zij de rechte weg: Ten eerste is de wet ons een tuchtmeester, als zij ons onderwijst wat wij doen zullen: Doet dat en gij zult leven; maar bij alle geboden geeft zij geen kracht noch vermogen om te voldoen wat God eist, dewijl ze door het vlees verzwakt is en bijgevolg kan ze niet zalig maken, naar Gal. 3:21, waar de apostel zegt: Is dan de wet tegen de beloften Gods? Dat zij verre; want indien er een wet gegeven was die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn. Wij moeten ondervinden hoe de wet drijft, omdat ze ons onze plicht voorlegt. Het vlees kan niet zonder de Geest de werken der wet doen; want wij hebben geen levenskracht uit de wet, maar zij drijft ons tot het Evangelie der beloften, dat alles geeft, uit genade. Hoe meer de wet eist, des te meer geeft het Evangelie, als ik mij naar Christus wend; en daarom, als de wet een zondaar in het nauw gebracht heeft, dat hij geen raad weet, stelt Zich Christus daar, en zegt: Gij arme worm, wat wilt gij doen? Gij kunt niets doen, doch Ik wil alles voor u volbrengen. De wet eist een rein hart; het Evangelie belooft een rein hart te geven, Ez. 11:14 en 36:26.

Ten tweede. De wet is zulk een tuchtmeester, dat ze ons over alles bestraft en de geringste gedachten van onze harten veroordeelt; en zo maakt ze ons tot zondaren, opdat wij tot Christus komen, Die voor ons gestorven is; de wet maakt alles tot zonde, naar Gal. 3:22: Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus de gelovigen zou gegeven worden. Alle mensen worden door hun zonden verdoemelijk verklaard; en zo drijft de wet ons tot Christus' bloed en gerechtigheid.

Ten derde, houdt deze ons zolang in de tucht, dat wij tot

de genade komen; en wij kunnen niet zonder tucht zijn, volgens de 32ste Psalm, dewijl wij als paarden en muilezels met toom en gebit moeten geleid worden, zolang wij niet onder de genade zijn, die onze boze wil temt.

Maar heeft zij ons tot Christus gebracht, zo is men in de genade, en die genade brengt ons tot een goede wil en doen in Christus; dan zijn wij allen kinderen Gods door het geloof in Jezus. Want wij hebben dan niet ontvangen de geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader! Rom. 8. Hoe hoogmoediger een zondaar is, hoe meer hij van die tuchtmeester benauwd wordt, totdat hij zich als een verloren zondaar tot Christus wendt, opdat hij door het geloof gerechtvaardigd worde.

O! mocht daartoe de prediking van het Woord in deze ure gezegend zijn, dat wij door de wet tot Christus en Zijn gerechtigheid gebracht werden; niet uit dwang, maar dat wij als kinderen Gods Hem uit liefde mochten dienen in heiligheid en gerechtigheid, die welbehaaglijk zijn voor Hem!

Eerst, hoe wij het ellendige van onze ellende moeten leren kennen, als wij door Christus zullen zalig worden, in de derde vraag.

Ten tweede, de heilige wil van God voorstellen uit de Wet en de Profeten in de vierde vraag. Waaruit dan, als het aan onze zielen zal gezegend zijn, de vijfde vraag vloeien moet, dat wij ons als vijanden Gods voor God moeten beschuldigen. Dat is de weg, waardoor wij tot Christus komen; daarin worstelt een zondaar, die door Jezus' bloed en gerechtigheid moet gerechtvaardigd en gezaligd worden, totdat hij in de grond zijn ellende erkent; en dat leert hij volgens het derde antwoord uit de wet Gods.

Merkt hoe natuurlijk deze derde vraag vloeit uit het vorige antwoord; want als ik overtuigd ben dat ik een arme zondaar in mijzelf moet zijn, om als een zondaar in Christus verlost te worden. Was ik een godvrezend en heilig mens, ik zou zoveel ellende in mij niet hebben; maar gevoel ik dat, zo wil ik niet langer rijk zijn, zeggende: Ik heb alles genoeg; maar dan wil ik een ellendige zondaar zijn opdat ik uit genade zalig mag worden. Doch dan word ik bepaald bij mijn eigen ellende en de plagen van mijn harten. Ik ben dan niet tevreden, dat ik in het gemeen met alle anderen een arme zondaar ben, neen! dat kan mij niet voldoen, ik moet mijn eigen ellende kennen; en daarom wordt er met recht gevraagd: Waaruit kent gij uw ellende?

Ieder moet zijn eigen ellende kennen, en dan is de zijne de allergrootste. Een overtuigde zondaar denkt, er is geen groter zondaar dan ik ben; hij wil met Paulus wel disputeren en zeggen: Neen Paulus! ik ben de voornaamste zondaar. Dan is het niet genoeg van zijn ellende veel te spreken, maar hij moet deze kennen en gevoelen, opdat hij daardoor in zichzelf recht verbrijzeld wordt, zodat hij zich gedrongen vindt, om als een zondaar en ellendige te leren bedelen. Wie zulk een ellendige en arme van geest wil worden, die wijs ik tot de wet, opdat die hem als een tuchtmeester tot Christus drijve.

De wet is de volmaakte en heilige wil van God, de regel waarnaar wij al onze gedachten, woorden en daden moeten richten, en die wij verschuldigd zijn te gehoorzamen, omdat het de wet van die God is, Die onze Schepper, Onderhouder, Wetgever en Rechter is.

Het staat niet aan ons of wij ons onder de Wet willen buigen of niet; wij kunnen God daartoe zomin missen, als wij onze ademhaling tot ons leven missen kunnen; en zoveel

als wij van Hem afhangen, zijn wij Hem ook gehoorzaamheid schuldig. Wij moeten Hem rekenschap van ons doen geven; en alles wat wij in de wet vinden, dat is ons in onze natuur als ingeschapen. Daarom zegt Paulus, Rom. 2, dat de heidenen die de wet niet hebben, van nature de dingen doen die der wet zijn; dezen de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet, als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun consciëntie mede getuigende, en de gedachten onder elkander hen beschuldigende, of ook ontschuldigende. De consciëntie veroordeelt ons tegen onzen wil, die zo duister, en door de eigenliefde zo verblind is, dat ze altijd van God afwijkt; dit heeft de wet moeten herstellen, en is daardoor aan het licht gebracht.

De wet is als een spiegel, waaruit ik mijn ellende leer kennen; en ik leer daaruit ook erkennen dat ik een zondaar ben; want alles wat met die volmaakte regel niet overeenkomt, dat is zonde. De zonde is een afwijken van God, 1Joh. 3, en de allerminste afwijking is een opstand, een ongehoorzaamheid tegen God, ja, een afgoderij, 1Sam. 15:23. Ik zet daardoor mijzelf op de troon, en tracht God daardoor van Zijn troon af te stoten, als ik niet naar Zijn Woord en Zijn wil leven wil. Ik ondervind niet alleen dat ik een zondaar ben, maar ook wat voor een zondaar ik ben; mijn zonden zijn meerder dan de haren van mijn hoofd. Ik ondervind mijn ellende, en moet zeggen: Zulk een snode zondaar ben ik, zo verdoemelijk voor God; en, om zo ellendig te blijven, was het beter nooit geboren te zijn, dewijl de wet alles vervloekt en ons onze verdoemenis aanwijst.

Maar is het dan nu genoeg dat ik de wet weet? Neen. Zal ik mijn ellende zo kennen, dat ik daardoor een arme van geest word, dan moet ik doodschuldige mij in Jezus'

gerechtigheid verbergen, en in mijn angst en nood mijn toevlucht nemen tot God, en dan doet de wet mij geen dienst meer zonder des Geestes licht en genade. De wet is wel een klare spiegel van mijn ellende en van Gods heiligheid; maar de klaarste spiegel is bij nacht duister. Er moet licht komen; de Heilige Geest moet ons overtuigen van zonde, naar Joh. 16. Uit het 9de vers van ons teksthoofdstuk volgt: En zonder de wet leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden; doch ik ben gestorven.

Dat is nu de zaak. Wij leven een tijd lang zonder wet, maar niet zonder verplichting, zonder dat wij ons om de wet bekommeren; en dat is des zondaars dood, dat hij de grootste zonden maar zwakheden noemt, en meent zijn boosheid met vijgenbladeren te bedekken, alsof hij heer en meester over zichzelf was.

Maar komt de overtuigende genade, dan begint de wet te spreken, te donderen en te vloeken; dan wordt de zondaar bang en komt in angst en nood; dan moet de Heilige Geest door Zijn overtuiging ons licht bij zetten, dat ik de geestelijke zin der wet leer kennen en de verdorven grond van mijn hart leer inzien. Dan volgt ten eerste, dat ons de wet levend wordt; dan kan het niet meer helpen dat ik alles gedaan heb, zoals de farizeze jongeling zei; dan helpt het niet meer, ik doe mijn best; maar dan zegt de geest: Ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde; dan gaat men van die spiegel zo licht niet weg, dat men zijn gestalte vergeet, gelijk Jakobus zegt; maar men verkrijgt een inzien in de geestelijke zin van de wet; dan kan men in de wet niet meer vinden dat zijn gerechtigheid in waarheid ophoudt; maar wij schuwen de wet omdat zij een vijandin van zondaren is. Want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te

zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren. Dan zie ik in mijn hart een hater Gods, ongehoorzaam aan vader en moeder, een moordenaar, dief en valse getuige te zijn; ja, dan heb ik alle kwaad in mijn hart gedaan.

1. Zal ik uit de wet mijn ellende erkennen, zo moet Christus mij de wet leren, opdat ik haar als een goede leer kan gebruiken.

Als de Catechismus vraagt: Wat eist de wet Gods van ons? zo wijst hij ons in het antwoord niet op Sinaï, maar hij wijst ons op Christus. Zolang men naar het vlees in de wet-tischheid leeft, en zo eigen zin en wil op de troon zet, dat kan niet helpen; maar verklaart de wet de mens, dat al zijn goed maar bedrog is, zo drijft deze hem tot Jezus, en dan erkent hij met schaamte en smart tegen zijn God en Wel-doener zwaar gezondigd te hebben; doch die overtuiging vinden wij ook in Achab. Maar Christus leert mij kennen dat ik mijn hemelse Vader bedroefd heb, en wekt mij op in het voorbeeld van de verloren zoon, tot mijzelf te komen, op te staan en tot mijn Vader te gaan, Luc. 15; en zo gebruikt de Heiland de wet.

Mozes zegt, Deut. 32: Zult gij dit den HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk; is Hij niet uw Vader, Die u verkregen, Die u gemaakt en bevestigd heeft? Dan zie ik dat God Zich als een God van de zondaar verklaart, aan Wie ik in de Doop ben opgedragen, en dat Hij mij Zijn genade aanbiedt, Jer. 3. Dat maakt mijn hart week, dat maakt mij schaamrood en gebogen; dan moet men zijn Rechter om genade bidden, als men zijn ellende zo kent.

2. Als Christus ons de wet verklaart, zo maakt Hij ons tot Zijn discipelen. Hij vervult ons met Zijn Geest en kracht; Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons, Gal. 3. Dan is het: Ziedaar

zondaar! dat eist de wet Gods; kunt gij het niet doen, Ik heb het gedaan, Ik heb de toorn Gods gedragen en de eeuwige gerechtigheid aangebracht; daarom, zie hoe Ik de wet gebruik, zie in Mijn bloed en wonden hoe Gods toorn de Zoon slaat; en geschiedt dat aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden? Dan zie ik, dat hetgeen de wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was; daartoe heeft God Zijn Zoon gezonden, Rom. 8. En dat moet ons de Geest verklaren - dat is de rechte evangelische overtuiging - zonder welke alle moeite en arbeid of angst niet helpen kunnen.

Ook leer ik mijn ellende kennen, dat ik zo ellendig blijf om mijn ongeloof; ik behoef geen slaaf van de satan te blijven of verloren te gaan, omdat Christus het einde der wet is, dewijl de staf van Mozes die Rotssteen geslagen heeft, toen Jezus gekruisigd is; en zo houdt mijn ellende mij onder in mijn ellende, dewijl ik Christus niet wil omhelzen in het geloof; en zo ken ik mijn ellende, dewijl mijn consciëntie mij als een verachter en verzuimer der wet verklaart; en ik moet mijn oordeel rechtvaardigen. Dan, zulk een mens kan niet van Jezus blijven, zodra men zulk een verloren zondaar is, betoont God Zich barmhartig; dat leert ons Christus Zelf, daartoe gebruikt Hij de wet als een tuchtmeester om ons tot Hem te brengen.

Wat eist de wet Gods van ons? is de 4de vraag. Wilt gij weten, verlegen mens! wat goed is, en wat de Heere uw God van u eist naar Micha 6? Kom dan nu tot Christus, Die is het Licht der wereld, dat der blinden ogen verlicht; blijf niet bij Sinai, wend u tot Christus, Die zal Zelf u de wet verklaren, en u zo helpen dat gij door Zijn Geest kunt leven; hoor dan naar Hem.

Hij zegt: Gij zult liefhebben den Heere uw God met geheel uw hart, . . . en uw naasten als uzelfen.

Hij wil zeggen, dat is de innerlijke zin van de wet aan Mozes gegeven, die het vleeselijk Israël niet verstaan heeft; want het deksel van Mozes lag nog op hun ogen en harten. Dat is de inhoud van alle profetie. Ziedaar zondaar! zulk een gerechtigheid moet gij hebben; en dewijl gij die verloren hebt, zo kunt gij die in Jezus weervinden.

Daarin bestaat de wet: Gij zult liefhebben den Heere uw God . . . dat is het innige der wet dat wij daaruit moeten leren, en dat is de mening, dat JEHOVAH uw God is, en dat gij God voor uw God moet erkennen, Hem liefhebben en Hem dienen. Zo luidt het opschrift boven de tien geboden: Ik ben de HEERE uw God; en Die heeft beloofd in het slot van het tweede gebod barmhartigheid aan duizenden dergenen die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden. Dat laat de Vader ons bekend maken door Zijn Zoon, de Engel des verbonds, Gal. 4.

En de Heiland verkondigt de wet door Zijn volkomen vervulling in Zijn dood en lijden. Christus leert ons uit de wet dat God een Ontfermer is, Die door bloed en gerechtigheid is verzoend. Dat moet gij erkennen en in God geloven, en op Hem vertrouwen als op een verzoende God en Vader; daarom gelooft in de Heere uw God, 2Kron. 20.

God moet dan mijn hoogste Goed zijn en mijn God, buiten Wie ik niets heb met Asaf, Ps. 73; dat men zeggen kan: De Heere is mijn Deel, op Hem zal ik hopen. Gij moet de wil en de liefde Gods tot het oogmerk van al uw neigingen en begeerten stellen; geen ander oogmerk moet in uw hart komen dan dat gij gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, en zo naar uw God verlangt, naar Ps. 42. En gij moet u in niets dan in uw God verlustigen, naar Ps. 37: En

verlustigt u in den Heere, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten. Zijn nabijheid moet u goed zijn, en Zijn dienst moet uw lust en leven zijn; en het moet uwe spijze zijn om de wil uws Vaders te doen; die liefheeft, die zal Mijn Vader liefhebben, en zij zullen Mijn geboden bewaren, zegt de Heiland. Wij moeten Hem als een vrijwillig volk dienen, naar Ps. 110, en Hem gelijk worden. 1Pet. 1: Gelijk Hij Die u geroepen heeft heilig is, zo wordt ook gij zelven heilig in al uw wandel; ter ere van God alles opofferen, en niets tegen Zijn wil doen. Ziedaar de eerste tafel van de Goddelijke wet; en van de tweede is de inhoud, de liefde des naasten.

Zoals gij uw zaligheid behartigt, zo moet gij ook zijn zaligheid behartigen. Wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun desgelijks. De vijanden moet gij zo liefhebben als uzelf, ja, als uw eigen leven. Hebt uw vijanden lief, zegent ze die u vervloeken, doet wel dengenen, die u haten, en bidt voor degenen die u geweld doen en die u vervolgen. Opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders Die in de hemelen is, Matth. 5. Dat is nu de Goddelijke wil, daarmee moet nu een ieder tot zichzelf gebracht worden.

Hoe staat het nu met u? wordt er gevraagd in de vijfde vraag. Kunt gij dit alles volkomen houden? Hier geldt niet, gij moet God zo en uw naasten zo liefhebben, neen, het is hier van ganser harte, niet half, maar: Mijn zoon, geef Mij uw hart. Het ganse hart moet van mijn God zijn, mijn ganse ziel met haar innige lust, dat is een bewijs van de grootheid der liefde, om God te lieven zoals Hij lievenswaardig is; zodat de liefde Gods als ons beweegrad is, om in onze zin, doen en betrachten uit al onze krachten Hem lief te hebben met ziel en lichaam; anders vervloekt de wet alles. Indien gij dan door de wet wilt zalig worden, zo

verlaat gij Jezus en verliest de genade, die in Christus Jezus is, Gal. 5.

Meent gij het te kunnen doen, wel, beproeft het eens. Zegt gij, ik heb dat alles gehouden, ik heb God en mijn naasten lief. Onderhoud de geboden, gelijk Jezus zegt tot de rijke jongeling, opdat gij moogt ervaren wat gij kunt, en opdat gij tot overtuiging komt en zeggen moet: O! neen, ik kan het niet doen. Want ik ben van nature geneigd God en mijn naasten te haten.

Mijn ellende komt mij niet van buiten aan, alsof ik daartoe gedwongen of weggesleept werd, neen, maar ik zie dat mijn zonden voortkomen uit een boos ongelovig hart; het zit mij in de grond van mijn hart, ik ben van nature geneigd God en mijn naasten te haten.

Een gelovige, al is hij door het geloof wedergeboren, gevoelt toch de oude natuur in zich, hij vindt het zaad der zonde nog in zich; want hij is van nature geneigd God en zijn naasten te haten.

En daartoe moet het komen, of geen mens kan zalig worden; daarvan moet ik overtuigd worden, dat ik kan zeggen: Ja, ik ben zulk een zondaar, mijn ganse genegenheid gaat daarheen om tegen God te strijden; want het gedichtsel der gedachten van des mensen hart is ten allen dage alleenlijk boos, van zijn jeugd af aan; en het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich de wet Gods niet, en het kan ook niet, Rom. 8. Ik ben een vijand Gods in mijn verstand en in mijn boze werken; ik gebruik al mijn vermogens als wapenen om daarmee tegen God te strijden; en dewijl God zo heilig en rechtvaardig is, dat Hij de zonden niet verdragen kan, zo haat ik Hem daarom, en ik doe hetgeen Hij niet wil hebben. Dan wens ik, dat God niet alwetend was, dan wens ik met de dwaas in de Ps. 14,

dat er geen God was, of dat Hij zo heilig en rechtvaardig niet was, en ik ben zulk een vijand van God, omdat ik een vijand van Zijn allerheiligste geboden ben.

Mijn consciëntie klopt dikwijls aan mijn hart in de vermakelijkste lusten van mijn zonden: maar dan denk ik zoals er staat, Ps. 2: Laat ons Zijn touwen van ons werpen. En met Farao: Wie is de Heere, Wiens stem ik gehoorzamen zou? En dan wordt mijn boze natuur vervloekt.

Hoe meer de wet de lust verbiedt, des te meer regeert de lust in mij; ik ben een vijand Gods van nature, en genegen Hem te haten, omdat ik met God niet wil te doen hebben. Ik ben vergenoegd als ik meen verre van Hem te zijn; nabij God te zijn is mij een last. Dat ik de Heere moet dienen is mij bezwaarlijk, het bidden, lezen en Hem te dienen is maar lippen- en sleurwerk. Beloofd Hij mij de hemel, hoe kan dat mij vermaken, daar het mij hier nu zo lastig is als ik een uur in Zijn dienst moet doorbrengen; wat zou het dan zijn, als ik in een eeuwigheid Hem loven, lieven, dienen, prijzen en verheerlijken zou? Daarom zegt de Heere met recht: Zij hebben een walg van Mij.

Zulk een vijand ben ik, dat ik met God en Zijn dienst niet wil te doen hebben; dat komt uit de vijandschap; en toch wil ik Hem dienen; hoe komt een natuurlijk mens daartoe? Dat zie ik klaar, als de Geest mij God voorstelt als mijn Rechter, dan wil ik Hem dienen, daarom dien ik Hem met een slaafse vrees; ik dien Hem zo goed als ik kan, en zoek Hem tevreden te stellen, opdat Hij mij niet straft en in de hel werpt. Alles wat ik doe, dat doe ik uit een knechtelijke vrees, en niet uit liefde; daarom is het mij een last, ik moet mij daartoe dwingen.

Moet ik dan niet zeggen, dat ik een vijand Gods ben? En daarom kan ik niet geloven, dat Hij mij zo liefheeft, dat

Hij voor mij Zijn Zoon heeft laten sterven; en zolang ik dat niet geloof, moet ik mij een hater Gods noemen, daar ik zulke harde gedachten heb, als die boze dienstknecht, in Matth. 25: Heere! Ik kende U, dat Gij een hard mens zijt, maaiende daar Gij niet gezaaid hebt. Dan zit ik in het ongelooft, en maak God tot een leugenaar.

Wat is het dan niet Gods hoogste wijsheid, dat Hij mij verontrust door Zijn Heilige Geest. Dat kan ik niet uithouden; ik kan niet door die enge poort, en daarom moet mijn oude mens sterven; want ik zie, dat ik daardoor anders niet kan komen. Heeft de mens dan lust met de Heere te twisten, op duizend kan hij Hem niet één antwoorden.

Ik denk weleens, hoe zal het met mij gaan, doch dan zoek ik verstrooiing; maar de benauwdheid wordt groter; en wordt mij genade aangeboden, ik begeer ze niet, ik wil het minste deel daarvan niet hebben; en zie ik Zijn licht, ik moet het Hem gewonnen geven; doch graven kan ik niet, en te bedelen schaamt ik mij. Dat de Heere een vrije Ontfermer is, geeft mij wel enig licht, dan zie ik Jezus' kruis en bloed voor de allergrootste genade aan; maar zo als een arme zondaar te komen, en om niet gerechtvaardigd te worden, daartoe ben ik veel te hoogmoedig; ik wil een eigen weg hebben, die meer eervol voor mij is. Ik kan niet bedelen; en zo is Jezus' weg van vrije genade ons geheel niet aangenaam. Dus ben ik de allerongelukkigste vijand van God; en als God mijn vijand is, wie zal mij voor Hem dekken? Haast zal het zijn: Bergen valt op ons, en heuvelen bedekt ons.

En zoals ik een vijand Gods ben, ben ik ook een vijand van mijn evenmens. Want ook wij waren eertijds onwijs, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, en elkan- der hatende; dat is mijn element, daarin leeft mijn oude

boze natuur. De hoogste Wijsheid zegt: Ik heb lief die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden. Maar de liefde die ik tot God en het goede heb, is huichelachtig. Hij zegt ook, hebt uw vijanden lief; doch ik heb wel lief die mij lief hebben, maar mijn vijanden lief te hebben, dat is mij zo onmogelijk als God lief te hebben.

Zo bestaan wij van nature, zo ken ik mij; ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde. Wat moet ik dan niet een gruwel in Gods ogen zijn! En wordt men zo in zichzelf verloren, dan gebruikt de Heiland de wet, om ons tot Hem te trekken.

Ziedaar, onze ellende een ellende die onbeschrijfelijk groot is. Onze ellende is een verborgenheid, een afgrond van alle ellenden. Niemand moet echter denken, dat hij dat doorzien heeft. Dagelijks wordt ons dat meer geopenbaard; het is een zaak die niet veel toejuiching van de natuur heeft.

TOEPASSING

HEBT gij dat nu met uw hart gehoord, zo hebt gij de uitspraak in u, als gij dat in ieder stuk met uw ganse hart toestemt en bekent voor een alwetende God. Niet als gij denkt, ik ben zo en zo niet, dat ik God en mijn naasten zou haten; zolang als gij dit niet kunt toestemmen, kent gij de grond en natuur van uw boos hart nog niet, maar zijt gij in eigenliefde blind. Al uw troost is een spinnenweb, die tot kleding niet deugt. Gij blijft dan in vijandschap tegen God; en wie heeft zich ooit tegen Hem verhard en vrede gehad? En wie is daardoor ooit behouden gebleven? Gij wilt wel geen vijand van God zijn; daarom troost gij u hiermee:

Vooreerst, dat gij alles toestemt en daarin tevreden zijt, dat gij het begrijpt. Maar komt gij daartoe niet, dat gij uzelf kent - en dat is een groot bedrog, dat is een rechte, inge-beelde rijke bedelaar, die van zonden spreekt, en in zijn hart een grote farizeeër is - uw eigen hart zal u verdoemen. Maar zijn er hier velen, die bedroefd zijn, dat zij hun el-lende zo niet vinden noch gevoelen, en door bittere rouw daarover verbrijzeld zijn, en mij willen vragen: O! hoe kom ik tot de kennis van mijn ellende? Die wijs ik tot de leiding van de Catechismus, die zegt: Dat leert ons Chris-tus. Ja, Christus verklaart ons de wet, zeggende: Gij zult liefhebben den Heere uw God, . . . en uw naaste als uzel-ven.

O! hoe verkeerd en blind handelt dan de mens, die zijn za-ligheid bij de wet en niet bij Jezus Christus zoekt. Gaat tot de wet als gij geen gevoel van zonden hebt, ziet en leert daar wat gij doen moet; gij moet de wet daartoe gebruiken om uzelf gevoelig te maken.

Maar men denkt, alles is zonde, en onze beste werken zijn de vloek der wet onderworpen; en daarbij blijft men dan staan. Ziet dan toch waaraan het u scheelt; gij hebt de Geest van Christus, die overtuigende Geest, nog niet. Hij moet u de spiegel der wet opklaren, de gekruiste Jezus aan u ontdekken, en in u een waar berouw en treurigheid wer-ken; dat kunt gij zelf niet doen.

Ten tweede. Wie zichzelf benauwd bevindt over zijn zon-den die hem de wet voorlegt, en toch zijn heil bij de wet zoekt, in plaats van zich tot Christus te wenden, om zich van Hem te laten leren, die zoekt zijn heil bij de werken der wet. Een ander denkt, ik gevoel mijn zonden nog niet recht, en daarom wil ik eerst voor mijn zonden boete doen, en dan zal God mij wel aannemen.

Dat wil men voor een boeten houden, zoals Jezus in Gethsémané heeft uitgestort. O! zo zoekt men de gerechtigheid bij de wet, men wil met zijn eigen tranen de zonde afwassen, die alleen door Christus' bloed moeten afgewassen worden.

Ten derde. Zo wil men zichzelf helpen, en men wil de wet tevreden stellen om te doen wat de wet eist; men wil het boze afleggen en het goede doen, bidden, lezen, aalmoezen geven, Doop en Avondmaal houden, welke in zichzelf goede en nodige geloofsplichten zijn; maar het geschiedt slechts om het boze hart te bevredigen. Men wil doen wat men kan; en zo kan een mens het al vrij ver brengen, dat men van de mensen voor een heilig kind Gods zal aangezien worden. Maar met dit alles wordt zijn hart niet gereinigd, en hij blijft een vijand van God en een slaaf van zijn begeerlijkheden; en alles wat hij doet is gedwongen, het is hem een last. O! ik vrees, dat op deze weg vele eigengerechtigden en vromen met al hun schone arbeid zichzelf zullen verderven, en bedrogen zullen vinden, omdat zij met dat alles nog onder de vloek der wet liggen. Want al heeft men het daarin nog zo ver gebracht, het is nochtans alles maar een wettisch bestaan; men is toch een vijand Gods, een gruwel in Zijn ogen, en een slaaf des satans; men is niet vrijgemaakt, noch vrijgekocht.

En zulk een gerechtigheid houdt ook geen stand. De wereld verwondert zich menigmaal, dat zulke grote heiligen wederkeren, als de barmhartige God, door het licht van Zijn Geest hen doet zien, dat al hun gerechtigheid Hem niet behaagt, en dat zij hun gerechtigheid in Christus, maar niet bij Mozes moeten zoeken.

Doch wellicht denkt gij, dat is een gemakkelijke weg. Maar is het u recht om uw zaligheid te doen? O! bidt de

Heere Jezus, dat Hij door Zijn overtuigende Geest u de wet zo verklaart, dat Hij u mag overtuigen van zonden, van gerechtigheid en van oordeel. Die Geest zal u de wet scherp genoeg maken; want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender, dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten, veelmeer dan het donderen van de vloek.

En indien gij dat hebt ondervonden, als de overtuigende Geest u in de diepte van uw verderf, in de spiegel der wet voert, dat er dan angst en nood ontstaat, dan bid ik u, gaat naar Jezus; daar moet gij alles zoeken, daar zal zich vanzelf alles aan u voorstellen; en gij zult zien, dat de Heiland de Vervuller der wet is. Dan zie ik Hem in Zijn onwaardeerbaarheid, hoe Hij, het Lam Gods, de arme mens zo volmaakt heeft liefgehad, waardoor mij wordt aangetoond hoe ik God ook waarachtig moet liefhebben; en zulk een gerechtigheid moet gij hebben. Want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger is dan der schriftgeleerden en der farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan, Matth. 5.

Dan moet ik al het mijne verbannen; dan is het mij onmogelijk de wet zo te vervullen, als Jezus deze vervuld heeft; en toch heb ik in Zijn gehoorzaamheid een spiegel die van mij eist wat ik doen moet; en zo moet ik ook aan al mijn werk twifelen, dat ik het alles opgeef; maar daartoe komt de hoogmoedige zondaar zo gemakkelijk niet.

Hij ziet wel, dat hij het niet doen kan, en zegt: God moet mij bekeren, en daarom bid ik Hem, dat Hij mij wil verlichten, heiligen en mijn hart vrijmaken; dat ik als een licht mag schijnen voor de mensen, dat ook anderen mijn goede werken ziende, God mogen verheerlijken.

Hebben wij niet menigmaal zo gebeden? En dat is recht tegen de zin van de Heiland. Hij wil ons eerst tot zondaars maken; wij moeten als vijanden, als zondaars tot Zijn kruis en wonden komen; maar wij willen een geheel andere weg heen in de godsdienst van de oude Adam.

En de Heere Jezus verklaart de wet geheel anders. Hij verklaart ze zo, dat ik alle dagen een groter zondaar in mijn ogen word, zodat ik zeggen moet: O! Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? Hier lig ik gans radeloos voor God.

En dan toont Jezus mij Zijn bloed en Zijn gerechtigheid, dat de toorn en vloek voor mij gedragen heeft. Verkrijgt een zondaar dit, zo verkrijgt hij ook vrede in zijn hart; en de vijandschap, die in onze harten is, wordt verzoend in het bloed van Jezus; en daar ik tevoren mijn hart moest dwingen, zo gaat het nu vanzelf, omdat de liefde Gods is uitgestort in mijn hart.

Die liefde moet gij ook ondervinden, lieve Christenen! Gij moet door de wet vervloekt worden, en van uw vijandschap overtuigd, om daardoor tot Jezus en Zijn gerechtigheid gedreven te worden. Zijt gij door het geloof gerechtvaardigd, dan moet het klaar worden dat uw hart veranderd is, en gij bereid zijt van ganser harte voor God te leven.

Denkt gij bij uzelf, ja, ik geloof wel dat Christus voor mij gestorven is, maar men moet ook heilig leven.

Als ik Christus en Zijn gerechtigheid verkrijg, zo wordt de wet door Christus en Zijn Geest in mijn hart geschreven, als God een nieuw hart en een nieuwe Geest geeft, naar Ez. 36. Dan wordt mijn hart omgekeerd; en dat moet een gelovige en wedergeborene ondervinden, dat hoe onmogelijk hem tevoren de dienst Gods was, en de liefde Gods en van zijn naasten, dat hem nu hetgeen hem tevoren bitter

was, zoet is, en dat hetgeen hem tegenstond, nu zijn leven is. Dan is de wet in mijn hart geschreven van de Heere, om Gode te leven van ganser harte; dat moet mijn element zijn, dat ik Gode leef, dat moet mijne zaligheid zijn. Maar het is mijn gerechtigheid niet, het is genade en barmhertigheid; maar geen deugd, waarmee ik pronken kan. Het is uit genade mij geschonken; Zijn verzoende vijand is deze genade gegeven, dat ik God en mijn naasten kan liefhebben.

Dat is een zalige weg, als men de plicht der liefde Gods en van de naasten mag oefenen, daardoor kunnen wij tot de heiligmaking komen; maar zodra wij in onszelf veinzen willen, zo komt de wet achter ons, en zegt: Ziet gij wel, gij kunt het niet doen.

Maar ontdekt Jezus ons de wet, dan zien wij wel dat wij door de liefde Gods alles moeten doen; en als wij op die evangelische grond komen, zo hebben wij geen nood voor de vloek der wet. Zijn wij vijanden Gods, Jezus is de Middelaar tussen God en de mensen; en hebben wij vrede met God, zo hebben wij ook vrede met de wet. De wet is met ons tevreden, dewijl ze door Christus vervuld is. Maar zodra ik zelf de wet wil vervullen, slaat mij de wet en drijft mij naar Jezus toe; en daarom is het mijn ganse zaak op Jezus te zien, Die de wet vervuld heeft. Hij Zelf moet ze ook in mijn hart vervullen; en berust ik daarin, zo spreekt zelfs de wet mij vrij. Als ik met Christus het kruis draag, zo is ook mijn leven met Hem.

En, terwijl de wet mij niet meer verdoemt, omdat mijn gerechtigheid in Jezus is, zo ben ik ook met de wet tevreden; de wet gebiedt mij niets, of ik ben daarmee tevreden; hoe meer de wet gebiedt, hoe liever ik het heb; want hoe meer ik mijn schuld, onmacht en gebreken jegens God zie, hoe

meer en ijveriger ik naar Jezus loop, Die mij niet meer gebiedt dan ik doen kan. Hij zegt Zelf, zonder Mij kunt gij niets doen.

Leert dan, kinderen Gods! wat gij doen moet. Is het geloof in mijn hart gekomen, zo ben ik niet meer onder de wet, maar onder de genade; nochtans niet zonder de wet, want ik moet in deze spiegel dagelijks mijn verderf gewaar worden.

Doch de natuurlijke mens is nog in ons, die wil God dienen, en zegt: Dan heb ik loon naar en van de wet. Maar de Heiland leert mij daardoor wat Hij is, en wie ik ben; en dat maakt dat wij Jezus nodig hebben. Hij toont ons gedurig daardoor aan, zo blind, zo verkeerd, zo onrein zijt gij, waarom doet gij dat? En dat doet Hij alles, om ons Zijn liefde aan te prijzen; en het is alsof Hij zegt: Zulke zondaars zijt gij, en die heb Ik evenwel lief. Ei! leert toch, dat gij zonder Mij niets kunt doen, maar Ik moet en zal u ook alles geven wat gij doen moet.

En daarom, zo dikwijls als gij een herinnering van de wet verkrijgt, moet gij Jezus bidden: O! Heere Jezus! dat eist de wet van mij. Och! schenk mij de kracht daartoe, opdat ik het door U mag doen.

En zo dient ons de wet tot een bewaring; want wij hebben het zondige vlees in ons; en opdat dit zondigende vlees zich niet te ver verloopt, moeten wij die tuchtmeester hebben, opdat wij niet te ver vooruit lopen, afdwalen en weggedreven worden. De wet moet ons dicht bij Jezus houden; geen mens moet en kan zeggen, ik heb de wet niet nodig. Ik zeg u, o ja, gij moet de wet dagelijks hebben, en gij moet u daarin door de Geest Gods laten leiden en voeren; dan hebben wij geen andere drijver nodig. Hoe gewilliger gij de Geest volgt, hoe minder de dwang der wet u behoeft te

drijven. De liefdedrang gaat boven de dwang der wet. Dit wist Paulus ook bij bevinding, als hij zegt: Want de liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is. O! die lieve God lere ons, om Jezus zo te kennen, te lieven, te eren, te loven en te aanbidden, totdat wij Hem hierboven eens zonder zwakheden en smetten mogen prijzen, dienen en verheerlijken! Amen, ja Amen!

Nazang Ps. 19:4

DERDE ZONDAG

Vraag 6

VOORAFSPAAK

AL wie die zaligheid, (zoals gij, mijn aandachtige gemeente! daar zo-even uit Ps. 32 hebt opgezongen) heeft ondervonden, en nog smaakt wat voor een zaligheid het is; hoe moet het zulk een hart niet doorweken en doordringen. Dan kan de genadeleer van het Evangelie, waarin ons de vergeving der zonden, als de enige grond van alle troost wordt voorgedragen, eerst recht verkwikken; want voor een zondaar die in zijn ogen een arme zondaar is, is er geen andere zaligheid noch troost.

Tot deze zaligheid moeten wij weer komen, die wij in de eerste stand der onschuld niet nodig hadden. Maar dewijl wij nu met de ganse wereld voor God verdoemelijk zijn, zo moeten wij onze zaligheid in de vergeving der zonden zoeken, en daarvan moeten wij verzekerd zijn.

En de mens die de vergeving der zonden heeft, die wordt ook beschreven als een in wiens geest geen bedrog is.

O! mochten wij allen die grond hebben, dat wij niet anders wilden zalig zijn, dan maar alleen in Jezus' bloed! En om daartoe te komen, willen wij ons voor de troon der genade neerleggen, die ons in het bloed van Jezus is geopend, en wij willen de Vader in Jezus' Naam daarom aanroepen.

Tekst Genesis 1:26,27

En God zeide: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over

de vissen der zee en over het gevogelte des hemels, over het vee, over de gehele aarde en over al het kruipende gedierte dat op de aarde kruipt. En God schiep de mens naar Zijn beeld, naar het beeld Gods schiep Hij hen, man en vrouw schiep Hij hen.

Vraag 6. Heeft dan God de mens also boos en verkeerd geschapen?

Antwoord. Neen Hij; maar God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, dat is in ware gerechtigheid en heiligheid, opdat hij God zijn Schepper recht kennen, Hem van harte liefhebben en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zou, om Hem te loven en te prijzen.

INLEIDING

Wij lezen in Ezra 3:12, wanneer de tweede tempel ingewijd werd, dat de oudsten en priesters, die de heerlijkheid van de eerste tempel gezien hadden, klaagden en weenden; dewijl de tweede tempel, die in een kommervolle tijd gebouwd werd, geen gelijkheid had met de heerlijke pracht van de eerste tempel, door Salomo gebouwd. Maar zij werden door Haggai en andere profeten getroost, dat, hoe gering hij in hun ogen was, zijn heerlijkheid toch groter zou zijn dan van de eerste, Haggai 2. Omdat tot deze tempel zou komen de Heere, Dien zij zochten; de Engel des verbonds, Dien zij begeerden. Mal. 3.

En zo gaat het ook met ons, zodra wij licht en genade van boven verkrijgen, en wij de eerste stand der rechtheid beschouwen, waarin Adam en Eva geschapen en gesteld waren. Vergelijken wij die met onze zondenstaat, waarin wij met de ganse wereld voor God verdoemelijk liggen, dan

moeten wij klagen en bitter wenen, omdat er geen overeenkomst meer is met die eerste stand.

Doch dan is onze troost in deze ellende, dat, zoals wij aan de ene zijde onze ellende en die der ganse wereld betreffen moeten, wij aan de andere zijde ons kunnen verblijden, dat onze heerlijkheid ook groter zal worden, dan die van de eerste mens was, dewijl onze grond nu is gelegd in het rode cement van Jezus' bloed, en in de gerechtigheid van onze gekruiste Immanuel. Zijn wij op deze grond, namelijk Jezus Christus, buiten Welke geen andere grond gelegd is, gebouwd; dan zal onze tempelbouw gelukkig uitvallen, en wij tot een heerlijker stand komen, die de eerste ver zal overtreffen.

Wij willen u de eerste heerlijke stand van de mens voorstellen, opdat gij uw tegenwoordige toestand daarbij kunt neerleggen; dan zal u de troost van het Evangelie, de heerlijke herstelling door Jezus Christus' dood en lijden, wel te stade komen.

Zo wil ons ook de Catechismus onderwijzen, opdat wij tot Jezus en Zijn bloed mogen gedreven worden. Daartoe heeft hij ons de heerlijke spiegel der wet voorgesteld, zoals Jezus Christus Zelf ons deze voorstelt en voorhoudt; en wij moeten bekennen, wij zijn van nature geneigd God en onze naasten te haten, en dus tot alle kwaad geneigd.

Heeft hij het nu zover gebracht, hij gaat voort om de overtuigde zondaar alles te benemen waarmee deze zichzelf meende te redden, opdat hij geheel ontbloot in Jezus mag leren geloven, en zo komen tot de verlossing door Christus.

Dus is het eerste waarvan wij overtuigd worden, dat wij van nature overtreders en vijanden Gods zijn. Wij bevinden dan dat wij de Heere, onze Schepper, de heilige God,

de schuld niet kunnen geven. Doch het oordeel van de mens is altijd om zich te verontschuldigen en God te beschuldigen. Dit nu wil de Catechismus hem uit de hand nemen, en hem tonen, dat niet God, maar hij zelf schuld aan zijn verderf heeft, waartoe hij ons de eerste stand der schepping voorstelt, om hem treurig en verlegen te maken, opdat hij mag getroost worden

O! mocht deze prediking daartoe gezegend zijn in deze ure, en onze harten daardoor opgewekt en geheilgd worden!

Twee stukken hebben wij te betrachten:

Vooreerst willen wij tonen, dat God de mens niet boos en verkeerd geschapen heeft.

Ten tweede, hoe heerlijk zij geschapen zijn, en in welke heerlijkheid en gelukzaligheid die mensen geleefd hebben. Deze vraag vloeit uit de vorige. De Catechismus grijpt hoe langer hoe dieper; hij vraagt: Heeft dan God de mens also boos en verkeerd geschapen?

Zo ligt het bij de mens, zulk een hoogmoedig zondaar is hij; en omdat hij een vijand Gods is, zo kan hij van die liefderijke God niets goeds denken; en dewijl hij een liefhebber van zichzelf is, zo kan hij zichzelf geen schuld geven.

De vraag is: Heeft dan God de mens also boos en verkeerd geschapen? Het is de gewoonte van de oude Adam de schuld op God te leggen, zie Gen. 3. De vrouw die Gij mij gegeven hebt, heeft mij verleid. En zo maken wij het ook. Stelt men de zondaar zijn zonden en ellende voor, hij zegt aanstonds: De mens heeft zichzelf niet gemaakt; of hij verontschuldigt zich direct met Gods raadsbesluit, zeggende: Ik ben daartoe geboren; en zo misbruikt de zondaar de

Goddelijke lankmoedigheid.

De grote God meent het echter niet kwaad met de zondaar; hoort Hem in Ps. 50: Deze dingen doet gij, en Ik zwijg, maar Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen. Doch blijkt de ernst Gods over de zondaar door de slagen, zo lastert hij God. Zie Rom. 3.

Wordt evenwel de mens door de Heilige Geest van zijn zonden overtuigd, zodat hij zeggen moet, ja, ik ben een vijand Gods; dan ontstaat bij hem deze verwondering: Hoe is het mogelijk dat een redelijk schepsel zich zover kan te buiten gaan! Kan dit zover komen, terwijl de redeloze hun goede orde behouden? De hemelen vertellen Gods eer, Ps. 19; alles is toch geschikt tot dat grote einde om God te verheerlijken, en alleen de mens is onbekwaam om God te verheerlijken, en leeft tot oneer van de grote Schepper, zolang hij niet bekeerd wordt. En terwijl alles in de natuur in de schoonste orde staat, zo is des mensen ganse kennis in wanorde. En daarom, hoe is het mogelijk! en waar komt toch des mensen verderf vandaan?

Dit is een geloofsstuk, hetwelk wij met ons verstand, dat zo verdorven is, niet kunnen begrijpen; dat wordt ons alleen door de Geest Gods geopenbaard; en die overtuigende Geest ontdekt in de gevallen zondaar een gezicht van de eerste oorzaak, zodat wij de Heere geen schuld kunnen geven, dewijl Hij ons niet boos, maar goed geschapen heeft. Opdat wij onze val van harte mogen betreuren, moeten wij nu het antwoord zien.

De Catechismus zegt: Neen; maar God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen. Hij wil zeggen: De grote God is geen oorzaak van het boze. Hij spreekt het terecht tegen; dewijl God het hoogste Goed is, zo is al wat Hij doet goed. Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen

is. Hij heeft alles wèl gemaakt. God zag al, wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed. De Heere is goed, Hij ontfermt Zich over al Zijn werken.

De eeuwige Liefde had geen mens nodig, maar uit liefde heeft Hij ons gemaakt; Hij heeft de mens geschapen om te tonen wat de eeuwige Liefde doen kan; daarom is het Zijn wil niet dat Zijn schepselen verloren gaan. Hoe zou Hij de duisternis lief kunnen hebben, daar Hij Zelf het Licht is? 1Joh. 1:5. Hij is zo rein van ogen, dat Hij het boze niet kan verdragen; en hoe zou Hij de wereld oordelen en de zonden straffen, als Hij Zelf de oorzaak daarvan was? Het zij verre van ons zulks te denken; dat gevoel heeft de listige slang in de wereld gebracht. God heeft ons uit louere liefde geschapen, en dit moet ons daartoe brengen dat wij de Heere van ganser harte vrijspreken, buiten welke erkenning alle mensen moeten verloren gaan. De Heere is goed en recht, Hij heeft de mens goed en recht geschapen; zijn wij zo boos en verkeerd, het verderf is uit ons, en ons heil is alleen bij de Heere te vinden.

Zullen wij daartoe gebracht worden om dat heil bij de Heere te zoeken, zo moeten wij daarvan overtuigd worden, dat God de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen heeft, en hem gesteld heeft tot een bewijs van Zijn eeuwige liefde; en daarom stelt ons de Catechismus dat heerlijke werk der schepping voor, opdat wij ons verlies recht erkennen.

God heeft alles gemaakt door Zijn Goddelijk woord, zeggende: Daar zij licht, en het was alzo; Hij stelde alles in een grote en volmaakte orde, vóór Hij het proefstuk van al Zijn werken voortbracht.

De Heere nu dit willende beginnen, wekt Zich, om zo te spreken, de ganse hoog geloofde heilige Drie-eenheid

daartoe op, zeggende: Laat Ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis.

Ziet eens, hoe groot die mens in Gods ogen was; want Hij had alles bereid, de aarde met hare volheid, eer Hij de mens voortbracht, stellende hem in het volle bezit, zodat hem niets ontbrak. De Heere had de aarde geschapen om door de mensenkinderen bewoond te worden. Daarom wordt Hij ook als een Mensenvriend aangesproken: Heere! wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? Ps. 8.

God wilde ze maken naar Zijn beeld; de mens zou een afdruk zijn van Gods beeld, een zichtbaar beeld van de onzichtbare God, opdat men zien kon dat deszelfs deugden van Hem waren; daartoe heeft de Heere het kunstig gebouw van het lichaam geformeerd uit de aarde, en in die lemen hut een onsterfelijke geest gelegd, die, als een god der wereld, deze wereld regeert. Want er staat: En de Heere blies een levende adem in zijn neus; en zo werd de mens tot een levende ziel.

O! wat zijn wij mensen van een hoge afkomst! Adam was een zoon van God, en zo zijn wij allen. Want wij zijn uit enen bloede, en worden het geslacht Gods genoemd, Hand. 17:26,29. Hij is onze Pottenbakker, wij zijn het leem; Hij heeft ons geformeerd.

En toen God nu die eerste mens zo kunstig gemaakt had, heeft God hem naar Zijn Goddelijk welbehagen een hulp, een gezellin gemaakt, die tegen hem over zou zijn, en heeft Eva geschapen uit een rib van Adam, hetwelk nog veel wonderbaarder was dan de schepping van Adam.

Ziet hieruit, hoe Gods hart vervuld was met vrede, en hoe Hij bedacht was op de herstelling van de mens; en tot dat einde wilde dat er in het paradijs een beeld zou zijn van de

Tweede Adam, en ook een voorbeeld van de geestelijke bruid van Christus. Zoals de eerste Adam een levende ziel werd, zo zou de Tweede Adam een levendmakende Geest zijn. Niet gelijk een schilderij van een beeld is, neen; maar de oneindige wijsheid Gods heeft een schepsel gemaakt tot een voorbeeld van Hem, Die ook het wezenlijke Beeld was van de mens, naar Gods beeld geschapen, die ook zijn Schepper eer zonde bewijzen. Dan, Hij zou tegelijk zijn de Leeuw uit Juda's stam, voor Wien ook alle andere schepselen ontzag moesten hebben. Dat beeld nu, is in de ziel uitgedrukt; en zo wordt de geest van het gemoed vernieuwd; de oneindige God kan in geen andere geest wonen, dan in zulkeen waarin Hij verheerlijkt wordt. Het beeld, dat in de ziel gedrukt is, moet ook zichtbaar doorstralen in al onze woorden en werken.

De Heere wilde een zichtbaar voorbeeld voortbrengen, dat een uitdrukking van Zijn heiligheid was. De mens dan was een zichtbaar beeld Gods, boven de engelen; die zijn onzichtbare geesten en konden het beeld van God niet genoemd worden, omdat zij niet zichtbaar zijn.

De ziel, die al de leden van het lichaam beheerst, heeft die mens hoogst gelukkig gemaakt. God heeft ook in Adam ons allen goed en heerlijk geschapen, in de gelijkvormigheid en in de liefde der waarheid; daarom zegt de apostel: Doet aan de nieuwe mens, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid, Ef. 4 en Kol. 3; dat is, gij moet de eerste mens gelijk zijn, die naar Gods beeld geschapen was.

O mijn vrienden! mochten wij bij des Heeren licht daarvan een indruk hebben, in welk een heerlijke stand Adam was, en tot welke wij vernieuwd moeten worden. Maar daartoe moet God Zijn Geest in ons schenken, gelijk Hij ook

Adam de levendmakende geest inblies. Ziet het aan de Heere Jezus, Die blies ook de Geest op de apostelen; want de gevallen mens is nu zonder Geest.

De eerste mens was een tempel Gods, een tempel van Zijn Geest, Die hem bezielde en regeerde in al zijn doen. De Geest Gods, van Wie alle licht en heiligheid komt, had des mensen verstand bestraalt met het licht van de levende erkenning van de drie-enige God, zijn heerlijke Schepper en liefderijke Vader, Die hij als enkel zuivere Liefde kende; en zo was de mens met een innige vergenoeging bezig in dit bezit, om God te aanbidden. Daartoe had hij stof genoeg, zodat hem de tijd niet lang viel; hij was een beeld Gods, al de schepselen toonden hem de Schepper, en verkondigden het werk van Gods handen. Hij was bestraal met de Goddelijke wijsheid van Boven, zodat hij de Goddelijke wil erkende; en zo leerde hem de zalving van Boven alles. Hij gaf de dieren namen naar hun aard; en toen de Heere hem zijn gezellin bracht, erkende hij haar aanstonds, en zei: Deze is ditmaal been van benen, en vlees van mijn vlees; men zal ze Maninne heten, omdat zij uit de man genomen is, en gaf alzo een profetie van het geestelijke echtverbond. De Heere Christus zegt: De mens zal vader en moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen; en zo zien wij dat Adam een Goddelijke wijsheid bezat.

Hij had geen verkeerd oordeel, maar zijn verstand was als een reine spiegel, waarin de heerlijkheid van de drie-enige God doorstraalde. De Heilige Geest had hem ook begiftigd met een heilige en reine liefde, zodat hij God van ganser harte kon liefhebben. Dit gebod was in zijn hart geschreven; God te lieven, en die liefde Gods over Hem te erkennen was zijn hemel op aarde; hij had aldus een hoogst vergenoegd leven. Zijn hart was vergenoegd, hij had een volle

vrede, en dat alles in de nabijheid Gods. Hij was gewend als een kind met zijn vader om te gaan, hij wist van geen slaafse vrees, en zijn reine ziel kon niet dan rein denken. Hij wilde alles wat de eeuwige Liefde wilde, en was met alles volkomen tevreden; hij had een volkomen gerechtigheid, hem ingeschapen, in welke hij als een gehoorzaam kind Gods het recht had om alles van God te begeren zonder wantrouwen. Voordat de slang hem van die eenvoud afbracht, leefde hij in een volkomen geloofsvertrouwen, van God in een volkomen gehoorzaamheid afhangelende, en niet van eigenheid wetende. Hij diende God als een zoon, niet om loon maar uit liefde; hij kon van zijn Vader alles vragen wat hij in eeuwigheid nodig had; en uit kracht van deze gerechtigheid had hij het leven, waarin hij in eeuwige gerechtigheid met Hem zou geleefd hebben; dat is, het rechte leven en de levenskracht. Toen had de mens het leven Gods, de Zoon Gods was zijn Licht en Leven, dewijl Die de Levensfontein bij de Vader is.

Hij had een bestendig beeld aan de boom des levens; en dewijl hij daarvan eten mocht, zo genoot hij van deze Levensboom, de Zoon Gods, gestadig voedsel tot zijn geestelijk leven; dat Levensbrood ontving hij, en zulks gaf hem gedurig levenskracht om God te loven.

Hij wist van geen ouderdom noch verlies van krachten; hij wist van geen sterven; had hij zich de dood niet door de zonde op de hals gehaald, hij zou niet geweten hebben wat de dood was.

Dat is het rechte leven Gods, een hoogst zalig leven en van de volzalige God, Die in Zichzelven vergenoegd leeft, en algenoegzaam, onzichtbaar en onafhankelijk is.

En alsof dat niet genoeg was voor de mens, zo heeft de Heere, Die de soevereine Koning des hemels en der aarde

is, Zijn heerlijkheid en heiligheid ook op hem willen leggen, waardoor hij Gods beeld en eer was.

Dit nu was het gevolg van het beeld Gods, dat hij heerschappij voerde over de vissen der zee, over het gevogelte des hemels en over al het gedierte der aarde.

Zo was Adam met het beeld van God versierd, als de monarch der aarde, wiens koninkrijk en regering zich uitstrekte over de ganse aardbodem; terwijl zijn heerschappij over de schepselen daarin bestond, dat hij bezitter was van alles wat God geschapen had; hij had alles volop in het paradijs, dat hem de Schepper had toebereid. Deze heerschappij gaf hem het rechte gebruik over al de schepselen; zij waren hem dienstbaar, en hij was met hen tevreden; alles diende hem om God te verheerlijken.

Zijn vrees lag op alle schepselen, zij hadden eerbied voor hem als hun koning; en in dit koninkrijk was alles in rust en vrede, men wist van geen strijd noch oorlog, van geen moeite noch verdriet. God te lieven en te loven was hun lust; en zo hadden zij een gedurige sabbat om tot de rust Gods in te gaan; totdat de slang de mens door nijd in het verderf bracht.

Heeft dan God de mens alzo boos en verkeerd geschapen? Neen, maar God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, over alles heerlijk boven alle schepselen; wat het ganse schepsel had, was in de mens volkomen. Hoe kon hij dan naar het voorbeeld der slang God de schuld geven? Hij had integendeel zich moeten verwonderen, en zeggen: Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt?

TOEPASSING

ZIEDAAR mijn vrienden! dat was het paradijsleven van

de mens in zijn stand van onschuld, waarin onze ouders geschapen waren.

Hoe zijt gij hierbij nu te moede, met welk een gemoed hebt gij dit aangehoord? Geloofst gij deze waarheid met uw ganse hart? Is het ons door Gods Geest uit Zijn Woord geopenbaard in onze harten, zodat wij daarvan Goddelijk overtuigd zijn, of hebben wij het maar door onderwijs van mensen? En zo het dit laatste is, dan is het voor u niet meer dan een oude historie.

Maar is het het eerste, dat wij het bij Goddelijk licht erkennen, zo kunnen wij daarover niet ongevoelig zijn; als wij aan deze stand gedenken, moeten wij daarover te moede zijn evenals een groot koning, die van al zijn heerlijkheid beroofd, in ellende verbannen, en tot een slaaf verkocht is; die zal zich nooit meerder bedroeven, dan wanneer hij aan zijn koninklijke troon, kroon en heerlijkheid gedenkt. En zo is het met ons; als wij van die waarheid Goddelijk overtuigd worden, zo brengt ons dat Goddelijk licht bij onze eerste stand der rechtheid, in tegenstelling van onze tegenwoordige stand; dan moeten onze ogen wel tranenbeken worden over zulk een verlies en onderscheid. O, mijn vrienden! Adam was naar het beeld Gods geschapen, en met de Heilige Geest vervuld; en waar zijn nu die Geest en dat beeld Gods? Zolang wij niet door water en Geest wedergeboren worden, zijn wij zulke geest- en levenloze mensen, dood in zonden en overtredingen, vreemd van God en het leven Gods, vrijwillige slaven des satans. Is dat waar, gelijk het waar en waarachtig is, wat is er dan niet al Goddelijke wijsheid nodig om ons te redden! Want zolang wij niet bekeerd zijn, is al ons verstand enkel verkeerd. Immers de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn Want zij zijn hem

dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk moeten onderscheiden worden. En zo is dan al ons doen en betrachten ijdel, vleeselijk en zondig; in een onrein hart is niets reïns te vinden.

Het is niet dan loutere eigenliefde, dat een mens denkt, ik heb een goed hart, mijn hart is oprecht. Wat zoudt gij arm Adamskind! een oprecht hart hebben? Gelijk een onreine bron zijn onreinheid opgeeft, zo werpt een natuurlijk mens zijne onreinheid uit. Christus Zelf zegt, Matth. 15: Uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, ... en dat zijn de zaken die de mens verontreinigen. Ook hebben wij, zolang wij in de natuurstaat zijn, geen vrede. De goddeloze, (dat is die van God los zijn) zegt mijn God, hebben geen vrede. Het is een valse vrede waarmee zich een mens troost, als hij zegt vrede, vrede, het heeft geen gevaar; zo zal hem het verderf snel overvallen als een valstrik.

Dat is zulk een vrede, die de vertwijfeling na zich sleept. Als wij de ware vrede in Jezus niet vinden, zo kan ons in onze ellende niets bevredigen; want is de gerechtigheid in Adam verloren, hoe zullen wij dan iets opbrengen om voor een rechtvaardig God te bestaan? Wat kan toch voor Zijn reine ogen gelden, daar al onze beste werken zijn als een wegwerpelijk kleed?

En dit moeten wij recht ondervinden, dat onze gerechtigheid verloren is; dat moet ons meer bedroeven dan het verlies der gehele wereld.

Als ik erken, dat ik in Adam verloren ben, zo heb ik God verloren, het leven Gods is weg, de gunst Gods, de heerlijkheid Gods, Die ons Leven is; wie kan daaraan gedenken zonder zich te bedroeven? En al was er geen hel voor ons te verwachten, dat zou ons hel genoeg zijn; het was

voor ons in zulk een staat onmogelijk te leven, indien er geen herstelling was. Dat wist de goede God, daarom gaf Hij ook aanstonds de troost in het Vrouwenzaad.

Zijn wij dan zulke overtreders, van de onreine geest bezocht en gevangen, zo moeten wij erkennen wat wij missen, en dat moet ons recht arm van geest maken, dat wij treuren en wenen moeten. Ja, dat wij als zachtmoedigen ons aan de leiding des Geestes overgeven; wij moeten hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, die ons Jezus wederom heeft aangebracht.

Hoe is het nu met u, zijt gij door de Geest Gods over die dingen gevoelig gemaakt? Maar opdat zich niemand bedriege in een stuk waarvan ons eeuwig heil afhangt, of het verstandswerk is of Goddelijk overtuigend licht, dit is de beproeving:

1. Als wij Goddelijk overtuigd zijn van ons verlies, zo moet volgen, dat wij onze goede God niet langer beschuldigen, maar onszelf verfoeien, opdat wij die gruwelijke gedachten, die wij van de eeuwige liefde hebben, niet verdoemen, en van onszelf een gruwel hebben. Zolang wij ons willen verontschuldigen, is het met ons niet recht.

2. Als de overtuiging recht is, zo maakt die ons dat wij in alles wat wij in de wereld bezitten geen smaak meer hebben, noch ook in alles wat in de wereld is. Dan zie ik klaar, dat de wereld mij niet dient, maar dat ik de wereld dien; ik ben een slaaf van mijzelf. Dan wordt men al de banden van slavernij en dienstbaarheid gewaar, en dan vergaat de liefde tot de wereld, als de eigenliefde veroordeeld is.

3. Daaruit vloeit, dat ik mij de allerminste weldaad van mijn Schepper onwaardig erken, en het leert mij dat ik niets ben, niets heb en niets weet; ja, een dronk water ben ik niet waard. Ik heb het recht op alles verloren en het

gebruik van al Gods schepselen. Zo moet de mens tot de kleinheid komen, dat men zich alles onwaardig acht.

O! heeft u de genade Gods zolang gedragen en zo met Zijn Goddelijke goedheid omringd; gaat Hij ons met Zijn genade zo na, dat Hij ons deze laat aanbieden, opdat ik door Hem van de dood verlost zal worden die ik zo rechtvaardig verdiend had; dat maakt mij dan, dat ik mij der genade Gods overgeef op genade en ongenade.

Zijn hier dan zielen, die gevoelen dat zij vijanden Gods en haters van de naasten zijn, die daarover bedroefd zijn en zichzelf als verlorenen en onwaardigen erkennen, en daaronder recht gebogen zijn? Dan staat de weg open tot de genade Gods in Christus Jezus, daartoe is die weg aangegeven en gemaakt; niemand kan tot God komen of hij moet geheel uitgetogen worden. Gij moet zo diep in uw ellende komen, dat gij met de eerste Adam verloren zijt, opdat de Tweede Adam u weder brenge.

De menselijke gerechtigheid hebben wij verloren, en de enige gerechtigheid Gods kunnen wij weer verkrijgen, welke Jezus Christus, de Tweede Adam, door Zijn bloedige gehoorzaamheid, bitter lijden en sterven, ons weer heeft aangebracht. Die wil ons nu alle gerechtigheid en heerlijkheid schenken, en ons als in de paradijsstaat weer herstellen. Ja zo, dat de heerlijkheid van onze laatste stand groter zal zijn dan die van de eerste.

O! zoekt toch Jezus te kennen; bidt God, dat Hij u Zijn Zoon openbaart; Hij is de Boom des levens, wie Hem omhelst zal gered worden. O! welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen! Het komt maar op het aangrijpen aan, gelooft Hem van ganser harte, gelooft dat de eeuwige Liefde niet dan ontfermende gedachten heeft, dat Hij heeft bewezen in Zijn Zoon voor ons te geven, tot voldoening aan

Zijn Goddelijke gerechtigheid, en om onze verloren staat wederom te herstellen. Hij is ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing geschonken.

O! bidt Hem om dat geloof, dat gij met Jezus moogt verenigd worden, en Hem erkennen, opdat Hij u de zonden vergeve. Gedraagt u als heerlijken, en die toch met al hun heerlijkheid in zichzelf verlorenen zijn.

I. Het zij verre van ons, dat wij u daarin zouden verleiden, en u troosten met een hoop op de toekomstige zaligheid, wanneer gij hier niet uit genade zalig gemaakt zijt door het geloof. Neen, het gemis bedroeft zulkeen, het verlies smart hem dat hij God en Zijn gemeenschap mist; en niets kan zulk een ziel troosten over haar gemis, voordat zij Hem heeft, Die zij mist: Jezus en Zijn Naam.

II. En verre zij het van u, dat gij de Zoon Gods, de gekruiste Heiland, tot een dienstknecht der zonde zoudt maken; dat gij, blijvende in uw zonden, u zoudt troosten met Zijn bloedige verzoening; het moet u om de vernieuwing te doen zijn. In Christus geldt niets dan een nieuw schepsel. Gal. 6:15.

III. Verre zij het ook van u, dat gij uzelf uitwendig veranderen en bekeren wilt, dat gij uzelf zoudt willen herstellen; dat kunt gij in eeuwigheid niet doen.

Want al wiest gij u met salpeter en naamt u veel zeep, zo is uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere HEERE. Zal ook een Moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen. Gij moet een nieuw schepsel in Jezus worden. Zie 3Kor. 5:17,18. Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is al

nieuw geworden. En alle dingen zijn uit God, Die ons met Zichzelven verzoend heeft door Jezus Christus; zodat gij in Zijn bloed alleen de verzoening moet vinden.

Een oprecht zoekende ziel kan niet tevreden zijn, voordat zij hersteld en tot God en Zijn gemeenschap gebracht is. Verlost door de dood des Zoons Gods, wordt de oude vriendschap hersteld, en mag zij haar Schepper Vader noemen, en zich in de handen van deze getrouwe Schepper overgeven.

Een heilbegerige ziel begeert niet in de gemeenschap Gods gebracht te worden zonder verzoening en herschepping; zij wil hersteld zijnde, ook gezind wezen zoals Jezus Christus was, en Zijn lamsgesteldheid bezitten. Die eenvoud, welke wij verloren hebben, moet Jezus Christus door Zijn wonden weer herstellen; zijn wij verlost en hersteld, dan kunnen wij onze Verlosser leven, Hem liefhebben en prijzen.

Hebt gij die zaligheid gevonden, kinderen Gods! hoe hoog is uw staat; nu zijt gij zonen en dochteren des Allerhoogsten, daar gij u in uzelf gans verloren kent; hoe moet niet in u het heerlijke beeld Gods afstralen! Laat u mijn woord ter harte gaan; leef zo, dat een ieder mag zien dat gij mensen Gods zijt, dat er een andere geest in u woont dan in de lieden van deze wereld.

Het kan niet missen, zij die Jezus aangedaan hebben, worden niet alleen één geest met Hem, maar daarop legt Hij ook van Zijn heerlijkheid; daarom moet gij lichten voor de wereld, en tonen dat Jezus in u woont. Als de Heere Jezus Zijn beeld in onze harten drukt door Zijn bloed en Zijn Geest, dan schrijft Hij ook de Naam des Vaders op onze voorhoofden.

Toen Mozes met God omging, glinsterde zijn aangezicht;

waar geloof en liefde in het hart wonen, daar straalt de liefde van de Geliefde uit; leven wij in vriendschap met God, dan moeten wij Jezus volgen als Zijn lieve kinderen, onstraffelijk wandelen als een uitverkoren geslacht en een koninklijk priesterdom.

Hoe zijt gij hier te moede, kinderen Gods? Maakt u dat niet bedroefd en beschaamd, daar gij het evenbeeld van de Zoon Gods gelijk moet zijn, waartoe gij in eeuwigheid in liefde gekend en geroepen zijt, dat gij somtijds zo ver daarvan vervreemd schijnt? Zo zult gij u alle ogenblikken Gods ongenade op al uw doen waardig zien, dewijl daarvan zo weinig bij u gevonden wordt. Het moet bij u niet een oorzaak van schaamte blijven voor de heilige God, waarom gij van Hem zoudt vlieden; o neen, dat is hoogmoed.

Evenwel blijft zeker en waar, dat de herstelling van het beeld Gods in ons het oogmerk van God is in het zalige verlossingswerk. Hij wil in ons Zijn verloren beeld herstellen, opdat Hij Zich in ons verlustigt, en dat Hij kan komen in Zijn hof, en eten Zijn edele vruchten.

Daartoe is de Zoon Gods in de wereld gekomen, en heeft Hij Zich aan het kruis laten nagelen. Hij heeft Zijn zijde laten openen, opdat daardoor een geheel nieuwe mens zou voortkomen en geboren worden; en indien wij Die missen, moeten wij, onze misslagen ziende, die bekennen voor de Heere, om met geloof en vertrouwen te pleiten op Christus. Wie Gods hoogheid wil naderen zonder op Hem te zien, die wordt het hart beklemd.

Het Evangelie maakt dit klaar, dat wij uren der verzoeking en beproeving moeten hebben, en dat wij in Jehovah, Die onze Gerechtigheid is, ook alle gerechtigheid en sterkte kunnen vinden. Wij hebben nu geen ingeschapen

gerechtigheid meer; maar een door Jezus verworven gerechtigheid, die van God uit genade geschonken wordt. Wij hebben geen leven in onszelf, maar wij hebben het leven in Jezus, Hij is het Licht en het Leven der mensen. Jezus is ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing geschonken.

Komt dan, kinderen Gods! en ziet de oorzaak van onze droefheid; deze is, dat wij iets in ons willen vinden, en daarom kunnen wij niets in Jezus vinden. Het werkverbond ligt ons nog teveel in de weg, waarom wij niet naar het genadeverbond, naar Christus' gerechtigheid grijpen. Leert hieruit, dat gij meer in uw diepe armoede moet inzinken, en gij zult bevinden dat Jezus u met Zijn licht, genade, kracht en liefde vervult. JEZUS is ons alles; als wij niets in onszelf zijn, dan leven wij; doch niet meer wij, maar Christus leeft in ons.

Ten tweede. Zolang wij in de staat der genade zijn, zijn wij toch Gods kinderen. Doch het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen; het beeld is evenwel in ons, maar de lieve Heiland heeft nog zoveel aan ons te verbeteren door Zijn aanhoudende genade, opdat Zijn beeld hoe langer hoe meer in ons uitgedrukt wordt, totdat de heiligmaking in ons voleindigd is.

Doch dan blijven wij in het gevoel van ons hart niet anders dan arme adamskinderen; wij vinden onze gerechtigheid in Christus Jezus, Wij vinden Jezus' kracht in ons leven. Daaruit vloeit dan de liefde tot God; en dat alles werkt onze lieve Heiland, Jezus Christus, door Zijn bloed en Zijn gerechtigheid, om alles in ons te herstellen en te vernieuwen. Het Lam dat op de troon zit zegt: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw.

Moeten wij niet bekennen, hoe weinig wij daarvan nog

maar weten door de Goddelijke genade, en dat de herstelde staat hier reeds schoon en heerlijk is, ja heerlijker, dan de eerste staat van Adam.

Maar gij zult mij vragen: Hoe, is deze staat beter dan do eerste, daar wij nog met zoveel zonden te strijden hebben? Ik zeg ja; dewijl mijn staat nu vaster gegrond is dan de eerste; wij kennen God nu niet alleen als heilig en rechtvaardig, maar wij kennen Hem in Jezus ook als een Ontfermer, als een God Die ons zo lief heeft gehad, dat Hij uit Zijn oneindige liefde ons Zijn Zoon heeft gegeven.

Daarvan is in het paradijs een afbeelding gegeven, hetwelk nu klaar is; geloven wij in Jezus, zo kunnen wij het nieuwe lied zingen. Wat het geslachte Lam in Zijn bloedige verlossing heeft verricht, dat kon de eerste mens niet doen. Adam heeft niet geweten van Jezus' broederschap en de eeuwige liefde des Vaders. Die is niet gebouwd op onze gehoorzaamheid of liefde, maar op het verbondsbloed, waarmee het eeuwige Testament der genade bevestigd is. Nu mogen bergen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer. Hij zegt het Zelf, al vergingen hemel en aarde, het is onmogelijk dat het genadeverbond vergaan zou; want het is in het Goddelijk bloed van Jezus bevestigd.

Is dan niet deze staat hoogst zaliger, daar men nu niet meer heeft te vrezen, dat de toegang tot de Boom des levens zal gesloten worden? De weg is geopend, de zonden verzegeld, de weg tot Jezus, de Boom des levens, staat altijd open; wij kunnen daarvan eten en Zijn vrucht genieten. Wij eten Zijn vlees, wij drinken Zijn bloed en wandelen in Zijn weg. Zijn er nog zwakheden in ons, wij gaan van kracht tot kracht, totdat wij eens bij God in Sion komen,

Ps. 84.

Zijt gij in die gemeenschap, in de herstelden genadestaat? Zalig zijt gij, ja zaliger dan Adam. Jezus Christus de Zoon Gods is u tot een Voorbeeld. Is dit niet een grote zaligheid, het evenbeeld des Zoons Gods gelijk te zijn? Al wat Adam in wijsheid, gerechtigheid en heiligheid had, dat ontvangen wij in de gelijkvormigheid aan de Zoon Gods, in deze voor ons zo waardigen staat. Daarin is voor ons zoveel nut en voordeel, Zijn ganse lijden, geduld, smaad, spot, smart en kruisdood, welke Hij geleden heeft; zijn wij daarin Zijn beeld gelijkvormig, wij zullen het ook zijn in Zijn heerlijkheid.

Als die heerlijkheid aan ons zal geopenbaard worden, dan zullen wij zijn gelijk Hij is; en wij zullen Zijn heerlijkheid zien, die Hem de Vader gegeven heeft. Ook zullen wij Zijn beeld gelijk zijn, als wij na onze dood zullen opwaken.

Dat geve ons de barmhartige Vader, om Zijn lieve Zoon wil, in de bijstand des Heiligen Geestes. Amen.

Nazang Ps. 17:8

DERDE ZONDAG

Vraag 7

VOORAFSPRAAK

HOE troostvol en hartversterkend is het niet, hetgeen wij, arme en ellendige Adamskinderen, zo even uit Ps. 33 hebben gezongen, dat de Heere, de grote Jehovah, neerziet op al de mensenkinderen, en dat Hij in het bijzonder Zijn oog heeft over degenen die Hem vrezen, op degenen die op Zijn goedertierenheid hopen.

Doch dat zijn die niet, welke zich op hun godzaligheid beroemen en vertrouwen; maar die op de genade hopen, in welke zij godvrezenden zijn.

De rechte godvrezenden worden tegen de ijdel roemende en daarop vertrouwende overgesteld. Hij heeft geen lust aan de sterkte des paards; maar de HEERE heeft een welgevallen aan hen die Hem vrezen en op Zijn goedertierenheid hopen, Ps. 147:10,11.

Dat zijn eigenlijk diegenen welke zich als verdoemelijke Adamskinderen voor de Heere, de heilige God, erkennen, zich voor Hem buigen en Zijn genadescepter kussen; de verbrijzelden van hart, die voor Zijn Woord beven, die tot Jezus' genade komen en wier vertrouwen op de verdiensten van Christus staat; welke als doodschuldigen van de dood moeten gered, en als hongerigen verzadigd moeten worden, om van de eeuwige honger bevrijd te zijn; die zich als arme zondaars voor God verootmoedigen; op die is des Heeren oog gevestigd.

Dat zullen wij ondervinden, indien wij als ware godvrezenden onze ogen op Hem vestigen, hoe Zijn nabijheid ons

troosten en verkwikken kan, dat wij ons de gehele dag kunnen verblijden in Zijn Naam.

O, dat wij allen zulke waren, die op de verdiensten van Christus bouwden. O! wat was het troostvol, als onze ogen op de Heere onze God in deze benauwde en kommervolle tijden gevestigd waren; dat wij op Hem vertrouwden, door de genade, op de verdiensten van Christus.

Komt dan, en wendt u met mij, zo ellendig en zondig als gij zijt, tot de troon en de Bron van alle genade, die in Jezus Christus geopend is. Dan behoeven wij de eeuwige dood niet te sterven, noch van honger te versmachten.

Tekst Romeinen 5:12

Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld gekomen is, en door de zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welken allen gezondigd hebben.

Vraag 7. Vanwaar komt dan zulk een verdorven aard des mensen?

Antwoord. Uit de val en de ongehoorzaamheid van onze eerste voorouders, Adam en Eva in het paradijs, daar onze natuur alzo verdorven geworden is, dat wij allen in zonden ontvangen en geboren worden.

INLEIDING

Wij hebben tegenwoordig het allerge wichtigste stuk te verhandelen, waarin het op de overtuiging van de zondaar aankomt, opdat het openbaar worde dat degenen die door Christus zalig worden, zich in Adam verloren moeten

kennen; want zolang wij daartoe niet komen, is er voor ons geen genade noch zaligheid. Daarom zegt de apostel in ons teksthoofdstuk vs. 18,19: Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, alzo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens.

Daar de apostel eerst zo algemeen spreekt en zo nauw bepaalt, leert ons het 18de vers, dat gelijk als de heilige God, wegens de zondeval recht en macht heeft alle mensenkinderen eeuwig te verdoemen; maar dat Hij, uit kracht van de gerechtigheid en gehoorzaamheid van Jezus Christus, zonder krenking van Zijn gerechtigheid, alle mensen kon verlossen, indien het Hem behaagde.

Maar dewijl de zondeval alle mensen aangaat, en niet de verlossing, zo komt het op de bevinding aan. Dit treft niet alle mensen, maar alleen de gelovigen, welke God van eeuwigheid daartoe gekend heeft. Dezen zijn ook niet alleen zondaars in Adam, maar zij worden het inderdaad door overtuiging, dat zij zich in Adam als verdoemeniswaardige zondaars erkennen; en alzo tot zondaars gesteld zijnde, worden zij ook in Christus gerechtvaardigd.

Het is niet genoeg, dat ik Adams zondeval en Christus' gehoorzaamheid toestem, maar ik moet overtuigd zijn dat ik die zondaar ben, die met Adam gevallen is, en alzo tegen mijn Schepper ben opgestaan.

Daarom ziet men, als de Heere Jezus de zondaar wil voorstellen, dat Hij het doet, alsof iedere zondaar in eigen persoon zulk een Adam was, en of de val door iedere zondaar geschied was. Zie het in de gelijkenis van de verloren zoon, Luk. 15, hetwelk de Heere Jezus voorstelt, opdat een ieder moet erkennen, dat die is, welke gezegd heeft, geef mij mijne erfenis, waarmee hij getrokken is naar een

vreemd land. En in Luk. 10 stelt de Heiland een tweede gelijkenis voor, in de man die van Jeruzalem naar Jericho reizende, zo ellendig verwond lag.

Dit is evenzo, als het geschied is in het paradijs; en ik moet het levendig ondervinden dat ik die zondaar ben, dat ik in Adam verloren en verdoemd ben, en dat alleen vrije genade mij behouden kan. Dan komt de barmhartige Samaritaan, om olie en wijn in onze wonden te gieten; en wij vinden, als wij door het geloof tot Jezus komen, een ontfermende Vader over de verloren zoon.

O! dat wij toch allen van de ellendige zondeval een levende indruk verkregen, alsof het tegenwoordig bij ons geschied was, en dat daardoor de lieve Jezus Zich in Zijn bloed openbaarde, alsof Hij heden voor ons gekruisigd en Zijn bloed voor ons vergoten werd!

O, Heere Jezus! geef daartoe licht en genade, en behoud ons om Uwer wonden wil. Amen!

Als de Catechismus ons de weg leert en aanwijst om tot Christus te komen, is dat geen weg om alle dagen beter te worden, opdat wij daardoor op ons vlees des te beter vertrouwen kunnen, neen, geenszins; maar dat wij door de overtuigende Geest hoe langer hoe ellendiger worden, en in onze geestelijke blindheid tot Jezus komen, om van Hem aangenomen te worden.

Daartoe houdt de Heilige Geest ons de spiegel der wet voor, opdat wij daardoor overtuigd worden, dat wij vijanden Gods zijn. Daar wordt ons verlies ons voorgesteld, en dat wij in een heerlijke stand in Adam zijn geschapen geweest, naar het beeld van de onzienlijke God; en hoe wij dat beeld, leven en gemeenschap verloren hebben, opdat alle tegenstreven des vleses ophoude en aller mond gestopt worde.

Daarom brengt ons de Catechismus in het paradijs, opdat wij ons zo schuldig en verloren in Adam kennen en erkennen moeten. Dat is de weg, om de genade Gods in Christus te vinden. Daartoe zullen wij deze twee stukken betrachten.

Vooreerst: De bedroefde zondeval van Adam en Eva, als de oorsprong van ons verderf.

Ten tweede: De bittere vruchten van de zondeval, zoals die in Adam en in ons allen openbaar worden.

Omtrent het eerste is de vraag: Vanwaar komt dan zulk een verdorven aard des mensen?

Als ik overtuigd word dat God de schuld van mijn verderf niet heeft, maar geloof dat God de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen heeft, in ware gerechtigheid en heiligheid, in zulk een paradijselijke gelukzaligheid, zo beantwoordt de vraag zich vanzelf, vanwaar die verdorvenheid komt. Want heeft God Zijn beeld in de mens gelegd, gelijk Hij waarlijk heeft, zo ontstaat er verwondering, dat zulk een heerlijke mens in Adam zo verdorven is. Dat verderf wordt tot een wonder, een afgrond, die men niet peilen kan; en hetgeen ik tevoren in eigenliefde zocht te bewimpelen, wordt nu vanzelf een gruwel, zodat ik zeggen moet: Hoe is het mogelijk, dat een mens zulk een onrein hart kan hebben, dat zo vol boosheid is!

En wilde ik eens zeggen of denken, ja, het komt daarvan dat ik zo verkeerd opgebracht ben, het komt door gebrek aan tucht, de kwade voorbeelden bederven een mens, enz. Maar daarmee is mijn hart niet tevreden. Kwam mijn verderf van buiten, dan kon ik van binnen nog rust vinden; maar het verderf ligt dieper, mijn gemoed kan niet bevredigd worden, dan met hetgeen mij Gods Woord leert van de ellendige zondeval. Gaat dat licht in mijn hart op, zie

ik, hoe ik in Adam geheel verloren ben, en dat ik niet anders zalig kan worden, dan door Christus; dan zie ik, dat Adam en Eva geschapen waren in een volkomen gelukzaligheid. En zouden zij daarin bestendig blijven, zo moesten zij in de afhankelijkheid van God, Die hun Schepper was, gebleven zijn. Dat leerde hun de boom der kennis des goeds en des kwaads, en het gebod Gods: Van alle boom dezès hofs zult gij vrijelijk eten; maar van de boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten. Zij moesten God, hun Schepper en Opperheer, gehoorzaam zijn.

En zoals de boom des levens hun een dierbaar Sacrament was, een schone afbeelding van de Zoon Gods, uit Welke zij alle levenskracht moesten hebben, zo was deze boom der kennis hun ook een voorbeeld der wet, die ze hun plicht voorstelde, en van het verbond waarin zij met God als hun Schepper stonden. Zij moesten gedurig denken aan het verbod Gods, opdat zij het goede niet mochten verliezen, en wagen dat, tegen zoveel ellende. Hun vrije wil was bepaald aan het bevel van de Schepper, Wie zij moesten erkennen voor hunnen Opperheer, van Wie zij afhingen. Die plicht was hun geen last, maar het was hun zaligheid, dat zij niets wilden dan hetgeen de eeuwige Liefde wilde, zodat die boom hun bewaring was in die gelukkige toestand. Waren zij nu daarin gebleven, dan zouden zij met al hun nakomelingen in eeuwigheid gelukkig en zalig geweest zijn.

Maar, helaas! hetgeen hun ten leven gegeven was, bracht hun ter dood; de satan bedient zich van de slang, die listiger was dan al de dieren des velds, om zijn eigen listigheid te bedekken. Gelijk nu de slang bij alle mensen afkeer verwekt, zo ging ze tevoren gemeenzaam met Eva om. Maar

de slang zou het niet gedaan hebben, had de oude slang het niet veroorzaakt, Gen. 3.

De satan is de moordenaar, een vader der leugenen; hij is het hoofd van de kwade engelen, die van God afgefallen zijn; dat licht is in duisternis veranderd, en alzo een duivel geworden. Deze benijdde des mensen geluk, en zocht hen met hem in het eeuwig verderf te brengen. Hij bediende zich van die middelen, waarvan hij zich nog hedendaags over ons allen bedient. Het gelukt hem heel wel, en zo werd de onschuldige mens bedrogen; wat moet hij dan niet een vat op ons hebben, daar ons verstand nu zo verdorven is?

Hij kwam eerst tot Eva om haar in verwarring te brengen, en haar zo van de kinderlijke eenvoud en gehoorzaamheid af te trekken.

Hij trachtte haar verstand te verwarren en vroeg: Zou God dat gezegd hebben? En zoals hij Eva verleid heeft met zijn listigheid, staan wij in ons onvermogen nog veel gevaarlijker voor hem bloot; want de Prediker zegt wel terecht, dat God de mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht. Hij bracht Eva in bedenking, en ging met haar aan het redetwisten.

Dat is des satans praktijk, om door bedenking van het vernuft, de mens van de weg der eenvoud af te brengen; en heeft hij Eva en ons nu zover gebracht, dan brengt hij ons verder tot ongeloof en twijfeling: Zou God dat wel gezegd hebben? Gij hebt het niet wel verstaan, dat is bijgeloof, het kan met het vernuft niet bestaan, en komt ook niet overeen met het recht Gods.

Zo is het ongeloof de dochter van een misleid verstand, zo spreekt de duivel nog. Men moet zich voor niets meer wachten dan voor de stem des satans, of veel met hem te

redentwisten; want hij is een duizendkunstenaar.

Vond het ongeloof bij Eva plaats, begon zij te twijfelen, de satan kwam verder en zocht bij haar de liefde Gods verdacht te maken, alsof de goede God een geveinsde was. Hij zegt: Gijlieden zult de dood niet sterven. Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad. Ziet zijn boosheid! Hij geeft hier te kennen, gij hebt zulke goede gedachten van uw Schepper; maar dat verbod is een bewijs dat Hij u de zaligheid niet gunt. Zo zocht de duivel haar God af te beelden alsof Hij spaarzaam was, en een harde Heere, Die maaien wil waar Hij niet gezaaid heeft. En dit alles doet de satan, om de mens in boosheid en vijandschap tegen die eeuwige Liefde op te hitsen; want wankelt men omtrent de liefde Gods, zo heeft de Satan het gewonnen, en hij gaat een vreugdevuur over onze harten ontsteken.

Zo ging het ook met Eva. Kon zij zich verbeelden dat de liefde Gods zo groot en getrouw niet was, de satan gaat verder, en blaast haar de liefde tot de schepselen in. Zodra de liefde Gods wijkt, bemint men de duivel, de zonden, de wereld en alle schepselen; en als men het boze aanneemt, geeft men God, mensen en zichzelf daaraan over. Dan bidt men de driehoofdige afgod aan, ogenlust, vleselijke lust en grootsheid des levens. Dan bidt men de hoogmoed aan, en wil zelf God zijn, gelijk Simon de tovenaer; en zo houdt de satan zijn slaven vast.

Was het hem met Eva zover gelukt, nu kwam het nog op Adam aan; die, ziende dat de bedreigde straf niet aanstonds volgde, omdat de lankmoedige God met Eva geduld had, kwam hij ook in overtreding. Het was de satan daarom des te gemakkelijker om Adam te verleiden.

De Heilige Schrift noemt de zonde van Adam, omdat de zonde in hem veel snoder was tegen de goede Schepper, dewijl het proefgebod hem was gegeven, dat zo gemakkelijk was te houden, als zich voor één vruchtboom te wachten. Had God iets groots geëist; toch was Adam verplicht geweest om zijn Schepper te gehoorzamen. Hoe groter de overvloed van het paradijs was, des te groter was Adams ongehoorzaamheid en ondankbaarheid. Men mocht hem wel toeroepen: Dankt gij alzo de Heere uw God? Is Hij niet uw Vader, Die u gemaakt heeft? Die overtreding is een gehele overtreding, en een schandelijke verbondsbreuk; dat zien wij klaar.

Onze eerste ouders zijn door de satan verleid; zij geloofden de duivel en verachtten de waarachtige God. Zij beminden de wellust meer dan God, zichzelf meer dan hun Schepper. Zij wilden zichzelf op de troon zetten; en God, van Wie zij afhankelijk waren, gelijk zijn, en Hem van de troon stoten. Dus was het een vermetele opstand tegen God; en wat is dat niet een gruwelijke afval! Zij wendden zich af van de levende Fontein, en maakten zichzelf gebroken bakken die geen water kunnen houden; zo worden zij slaven van hun natuurlicht, waardoor zij in de duisternis kwamen, waarin ook de satan was, en stortten zich in een eeuwig verderf; ja, niet alleen zichzelf, maar miljoenen mensen met hen in de eeuwige verdoemenis.

O, hoe verblijd zullen de onreine geesten geweest zijn! Doch laat ons de bittere vrucht daarvan bezien, opdat wij ons van harte daarover voor God vernederen.

Onze verdorven aard komt dan uit de val en ongehoorzaamheid van onze eerste voorouders, Adam en Eva in het paradijs, waar onze natuur alzo is verdorven geworden, dat wij allen in zonden ontvangen en geboren worden. Dat

moeten wij eerst in Adam en dan in onszelf vinden.

I. Door de zondeval is de menselijke natuur verdorven geworden. De Catechismus ziet het verderf der zonden niet aan als een gebrek, maar als een slangengif, waardoor Adam en wij allen vergiftigd zijn.

De mens heeft niet alleen het beeld en de gemeenschap Gods verloren, maar hij is geheel vergiftigd geworden, dewijl in hem een verblindende kracht van de overwinnaar kwam, door wie zij overwonnen waren. Toen werd Adams verstand met een donkere wolk bedekt, zodat het licht Gods in hem uitgeblust was, waardoor hij de overalteenwoordigheid van God loochende; hetwelk hij betoonde, als hij zich achter de bomen wilde verbergen.

II. Er kwam in zijn hart een vergif van boosheid en haat. Toen hij van de liefde Gods geweken was, heeft de vijandschap zijn hart vervuld, zodat hij zich niet schaamde om God door leugens te beschuldigen, totdat eindelijk zijn ogen geopend werden, en hij het zondenverderf gevoelde door al zijn leden. Hij gevoelde de kracht der zonden, welke hem dienstbaar maakte; daarbij was zijn hart in de slavernij der vrees als geketend. Hij zegt: Ik hoorde Uw stem in de hof, en ik vreesde. Zo verblind worden de mensen, die vreemd waren van het leven Gods door de duisternis van hun harten, - zo hadden zij de vrede Gods verloren, dat hun hart wordt als een onstuimige zee.

Daardoor was het, dat de eeuwige God hen uit Zijn gemeenschap moest stoten; en zij waren vele duizenden mijlen weggedreven geweest, en zouden eeuwig in het verderf gebleven zijn, indien de Goddelijke ontferming hen niet had opgericht, door Zelf hen op te zoeken en te roepen: Adam! waar zijt gij?

Wat moet Adam in een ellendige staat geweest zijn voordat hij de genadebelofte hoorde; want op eenmaal was al zijn heerlijkheid veranderd, van alle schone vruchten beroofd en uit het paradijs gesloten; welke ingang bezet wordt door een engel met een vlamvend zwaard om de toegang tot de boom des levens te beletten, zodat er geen hoop voor al zijn nakomelingen was.

Dit is geen zaak die buiten ons moet blijven als een oude historie, o neen; ik moet dat ondervinden in mijn ziel. Door dit getuigenis moet ik zien, dat onze natuur alzo verdorven is geworden, dat wij allen in zonden ontvangen en geboren worden. Zoals David bekende in Ps. 51: Ziet, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen. Dit zegt hij, niet om zich te verontschuldigen, maar zich te beschuldigen, als wilde hij zeggen: Mijn God! zie toch, ik ben al in Adam verloren; gedenk toch, dat ik stof ben; daarom handel toch niet met mij naar mijn zonden.

Maar hoe kom ik tot die overtuiging? Niet in die weg waarin men met zijn verstand en vernuft aan het werk gaat, om te onderzoeken hoe zulk een volmaakt schepsel daartoe gekomen is; dat ik daardoor in zonden ontvangen en geboren zou zijn. Ben ik met de zonde als met een vergif besmet, daar God mij toch zo heilig en vroom geschapen heeft? Dit zo te onderzoeken, is des satans weg en werk.

Om hiertoe te komen moet ik om de overtuigende genade bidden, dat ik in mijn hart Goddelijk overtuigd mag worden, dat ik de ontfermende God beledigd heb, en dat ik in die gemaakte schuld van Adam voor God verdoemelijk, verloren en wezenlijk onzalig ben; zodat mij niets dan vrije genade kan herstellen.

Dat is nu het stuk waarop het aankomt; want ik word het

niet gewaar door mijn vernuft, dit kan mij het leven niet geven; maar de Geest Gods overtuigt mij door Zijn Woord, dat Gods vrije gerechtigheid recht en billijk is, en dat al Zijn wegen vrede zijn.

En zoals het God behaagd heeft alle mensen voort te planten uit één verdorven geslacht, zo worden ook door de genade van Eén wederom zalig allen die in Hem geloven.

Daaruit erkennen wij allen, dat wij ongelukkige kinderen zijn van een ongehoorzame vader, welke tegen de Heere is opgestaan; die arme vader, die al zijn goederen doorgebracht heeft, en zijn kinderen niets anders heeft kunnen nalaten dan de zonde en de dood. Hij kan ons niets anders geven of nalaten, en daarom worden wij in zulk een ontblote stand geboren; al wat uit vlees geboren is, dat is vlees.

De mens wordt geboren in de verdoemelijke staat van Adam, en is alzo een verdoemelijk schepsel; en niet alleen dat, maar wij moeten door des Geestes licht overtuigd worden dat wij in Adam het verbond overtreden hebben, naar Hosea 6. Door de ongehoorzaamheid van één mens, zijn wij allen als zondaars geboren; en zo zijn wij van nature kinderen des toorns, Ef. 2, aan wie God niets schuldig is dan hel en toorn. Dus is het alleen de genade Gods, dat wij nog leven en adem halen.

Maar om zo in Adam verloren te zijn, daar wil de oude Adam niet aan. Men wil niet verloren zijn, men zoekt vijgenbladen op, en wil zichzelf zalig maken; en zolang men niet door het licht des Geestes tot Jezus gebracht wordt, kan men niet zalig worden. Maar heb ik Jezus tot mijn Deel, zo is de vergeving gekomen, dan kan ik mij de gerechtigheid van Christus toe-eigenen.

Als ik de schuld in Adam mij niet wil toerekenen; zo toont

de Heilige Geest mij mijn inwendige ellende, hetwelk mij overtuigt van de zondenschuld. Ik moet Gods doen volkomen toestemmen, en ik zie dan dat ik met Adam in hetzelfde ongeloof steek, in boze lusten en blindheid, die in mij heersen, zodat ik mij vernederen moet in stof en as.

1. Ben ik zo overtuigd, dan ondervind ik dat ik in die gevangenschap ben ingewikkeld, waardoor ik mij als een verloren Adamskind erken. Ik kan dan niet tegenspreken, als de Heere mij niet wil aannemen; ik heb niets te eisen, ik ben van God afgeweken en een rebel; niets dan vrije ontferming kan mij helpen.

2. Zo ben ik dan met Adam in dezelfde slavernij gekomen. Adam is van de satan overwonnen, en dus heerst hij zowel over ons als over Adam. Niets dan genade kan ons herstellen. Zulks echter wil de mens niet geloven, dat de satan zoveel recht en macht over ons heeft, en wij alleen door de vrije macht Gods uit deze slavernij des duivels kunnen en moeten verlost worden. Dan valt alle hoogte van eigenwaardigheid weg, dat men op niets in zichzelf vertrouwen kan, om daarop enige hoop tot zijn heil te bouwen. Alles is als een spinnenweb, zolang de Geest Gods ons door het Evangelie niet verzekert dat de werken en de macht des satans door Jezus verbroken zijn.

Daartoe moet het komen, en daartoe laat de barmhartige God het ons nog verkondigen, opdat wij tot die diepte gebracht worden, dat men zich als verlorenen in Adam op vrije barmhartigheid overgeeft en zijn Rechter om genade smeekt.

TOEPASSING

HOE staat het nu met u, hebt gij die overtuiging in uw hart? Ik weet wel, men denkt zo gaarne wat goeds van

zichzelf. Men zegt wel, ja, ik beken het, maar het is geheel wat anders of ik die waarheid uit de Catechismus leer, en het met een uitgebreide wetenschap begrijp, dan dat ik daarvan door Goddelijk licht overtuigd word, dat ik het niet alleen toestem, maar van harte erken, hoe ik in Adam gevallen ben, en mij zo voor God verootmoedig, om mij aan Hem over te geven op vrije genade.

Want wat is het, als het maar in het verstand bestaat? Als het die uitwerking niet heeft, welke het bij Adam en Eva had? O! hoe zullen zij (ook zelfs nadat zij genade ontvangen hadden) hun leven lang hun smartelijke zondeval betreurd hebben; hoe menig benauwd uur zal Adam daarover wel gehad hebben, dat de ganse wereld in zijn ongelukkige zondeval moest delen, en hij al zijn nakomelingen in een diep verderf gestort had.

Bij zulk een overtuigde is alle roem uit, hij is in zijn ogen een doodschuldige, die zijn leven verloren heeft; doch men kan niet zeggen hoe ver en hoog de smart over de zonden komen moet; dat is ook niet nodig. Daarop komt het ook niet aan; is een mens daarop gezet, het is een bewijs dat hij de inwendige verootmoediging niet zoekt, maar toch daarmee van buiten wil verootmoedigen, en zichzelf verbrijzelen, en zich daarbij verbeeldt dat de vermakelijkheden in de wereld nog plaats kunnen hebben. Dan, hoe kan zulkeen nog vermaak hebben in de wereld, die zijn doodvonnis in zijn hart heeft? Daarom is dit maar een schijnbeking.

De vraag is, of hij in zijn hart van zijn zonden overtuigd is, en voor God en mensen bekennen wil dat hij een verloren zondaar is, die zijn oordeel moet ondertekenen, en zich onderwerpen aan het hoge gerecht van de Heilige God, Die gerechtvaardigd moet zijn in Zijn oordelen, en rein is

in Zijn richten? Het gericht wordt in zulk een hart gebracht, en dan blijft daar niets over dan: O God! zijt mij arme zondaar genadig.

Als de mens dat in zich heeft en vindt, zo komt de Geest Gods, wanneer hij zich als verloren aan de vrije ontferming Gods overgeeft. Zo komt de vrijspraak in zijn hart, anders kan hem niets troosten.

Zo ging het ook met Adam; toen zijn ogen geopend waren en God hem riep voor Zijn oordeel, toen bekende hij zijn naaktheid, en hoorde daarna het Evangelie. Hij hoorde van een Verzoener, en dat de verleider veroordeeld werd, en dat er vijandschap gesteld zou worden tussen het Vrouwenzaad en het slangenzaad. Het Vrouwenzaad zou een verzensteek bekomen; maar toch zou Hetzelve de slang zijn kop vermorzelen.

En zo moet het met ons allen gaan, of wij kunnen niet tot vrede komen. Zijn hier dan zulke zielen, die in zichzelf overtuigd zijn, en daaronder gebogen gaan, die zich zo als verloren Adamskinderen gaarne van harte willen erkennen?

O, overtuigde zondaars! gij die bij uzelf veroordeelde zondaars zijt, en in waarheid ondervindt dat gij in Adam gevallen zijt, en alzo het beeld van God mist. O! geloof dan ook de waarheid; de boodschap des Evangelies van de oneindige barmhartigheid Gods in Jezus Christus. De Tweede Adam heeft met Zijn bitter lijden en door Zijn gehoorzaamheid geboet al de schuld die wij gemaakt hebben, en de straf die wij verdiend hadden heeft Jezus met Zijn bloed goed gemaakt. Dezelfde Geest Die u van uw zondeval overtuigt, Die toont u ook de enige Middelaar, Die de slang de kop vermorzeld heeft.

Ach! kon ik u deze lievenswaardige Verlosser, die grote

slangenkop Vertreder, zo aanwijzen, dat gij Hem in uw hart ontving! Ziet, hoe Jezus alles goed gemaakt heeft. Hoe Hij in Gethsémané en op Golgotha boette wat Adam verdiend had. Wij wilden zijn als God; en wij werden als wormen, ja, minder dan niet. Het beste van onze hoogmoed is het stof der aarde. Jezus heeft aan het kruishout moeten boeten, wat onze eerste ouders aan het hout van de boom der kennis des goeds en des kwaads gezondigd hadden. Jezus heeft de toegang tot het paradijs weer geopend. Door Zijn gerechtigheid moet een gelovige (die in Adam verloren is) in Hem weer gerechtvaardigd worden. Zodat, gelijk als Adam ons het verderf aanbrengt, zo brengen Jezus' bloed en dood ons de gerechtigheid voor God weer. Kan nu een verslagen hart deze troost niet vatten, en zegt zulkeen, het is voor mij niet, ik gevoel niets dan ellende en toorn? O! dan is het geloof, dat Gods gave is, niet in u. Maar moet gij dat ongeloof niet verfoeien, daar gij hoort dat de macht en de hel haar vergif benomen is; en gij twijfelt nog aan de waarheid van Gods beloften? Ach! verfoei toch het ongeloof, en bid om het geloof, opdat gij de troost moogt vatten; want voor zulk een Adamkind heeft God Zijn Zoon gegeven. Laat de barmhartigheid Gods u toch bewegen, en de oneindige liefde Gods uw ongeloof overwinnen.

Denk eens hoe Adam gevreesd zal hebben toen God riep, en hoe bevende hij zal gekomen zijn, niets anders verwachtende dan in de eeuwige dood te moeten zinken; maar de ontfermende God Zelf zocht hem op, en kwam hem tegemoet eer Adam naar God omzag, ja, wanneer hij voor Hem meende te vluchten. Is het niet alsof God zei: Arme zondaar! waar zijt gij toe gekomen, hoe zijt gij zo van uw Maker en God afgevallen en afgeweken, en een slaaf des

satans geworden, en in de duisternis zover gebracht, dat gij voor Mij vreest; moet gij niet bekennen dat het uw schuld is?

Heeft de overtuigende Geest u zover gebracht, zegt dan: Ja Heere Jezus! ik ben door mijn schuld verloren. Zo zal Hij zeggen: Ik ben gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Geloof gij het niet, ziedaar Mijn bloedige wonden; ziet, in Mijn handpalmen heb Ik u gegraveerd. Het is wel waar dat gij het hebt verdorven; maar Ik ben gekomen en heb alles weer goed gemaakt.

Dat is de ware en rechte weg ten leven; als gij de genadeboodschap van ganser harte aanneemt, zo moet gij Jezus Christus, de Tweede Adam, voor uw Heere en Hoofd aannemen. Onderwerpt uzelf aan Hem, vertrouwt in alles op Zijn barmhartigheid en liefde, en erkent uw verderf; dat geloof maakt alleen zalig. Geloof de satan toch niet, die zoekt u het Evangelie verdacht te maken. Die genade, waardoor ik zeggen kan, ik weet dat ik in Adam verloren ben, en dat Christus mij alleen moet zalig maken, dat is genoeg. De geloofsproef voert een Goddelijke kracht met zich. O! was dat stuk gedurig in ons hart.

Als ik door Goddelijk licht geloof, dat ik een verlorene in Adam ben, dan word ik uit mijn staat uit die van Adam getrokken, en in Jezus geplant; ik word uit mijn oude grond met wortel en tak uitgerukt en in Christus ingeënt, zodat ik in Jezus' bloedgerechtigheid gerechtvaardigd word en vrede en verzoening vind; ik word van God aangenomen, daar ik een kind des satans ben.

I. Zodra ik door een waar geloof met Christus verenigd ben, word ik van God opgenomen; zijn mijn zonden als bloed zo rood, zij worden door Jezus' bloed zo wit als sneeuw; ik heb dan de Heere Jezus aangenomen; en die

Hem aannemen, geeft Hij macht kinderen Gods genaamd te worden. Hoe kan een mens zich daarin bedriegen? Men denkt alleen over rechtvaardigheid en straf, en men ziet niets dan gerechtigheid en verzoening.

II. Zodra ik tot de Vader kom, waartoe Christus mij brengt, word ik vriendelijk van Hem aangenomen, en dat is de vreedag. Dan zeg ik: Vader, ik ben tevreden met alles wat Gij doet, want ik ben niet waardig Uw zoon genaamd te worden. Dan komt de Vader mij tegen, Hij omhelst en kust mij; de liefde van de Zoon Gods verklaart mij God, zodat ik het Vaderhart vind.

Dat is een onuitsprekelijke blijdschap, en gaat gepaard met een vrijmoedige toenadering; omdat ik door het geloof in Jezus Christus met God verzoend ben, zo heb ik de toegang in het heiligdom.

Die ingang bestaat niet in een gevoel, hoe ik bidden kan, maar hoe die mij geopend is in het bloed van Jezus. Ik erken mij wel als verdoemelijk; maar het verbroken werkverbond houdt mij niet terug, omdat ik een genadeverbond in het bloed van Jezus Christus heb.

III. Als ik in de Tweeden Adam geloof, dan wordt het vergif, dat in mijn natuur is, verbroken. Zodra ik mijn gekruiste Heere in het geloof aanschouw, vind ik hetgeen de koperen slang aan de Israëlieten verrichtte. Dan wordt de kracht der zonde gedood, en ik ben genezen en vrij; dan gaat bij mij de godsdienst voor en boven de eigenliefde, en de liefde tot de schepselen; want heb ik God, dan heb ik genoeg. Dat bloed moet alles zuiveren en mijn hart reinigen, opdat ik vrij worde van alle zonden.

IV. Ben ik van God in het geloof aangenomen, zo komt de vijandschap der slang en der wereld tegen mij op, omdat er een dodelijke haat in mijn hart tegen haar is. Als de

Geest Gods mij aan de boosheid van mijn hart ontdekt, zie ik dat alles in mij zondig en verdoemelijk is. Maar zulks klaag ik mijn God, en bid Hem dat Hij toch geen bedekte zonden in mij duldt; dan valt de list van het gehele slangenzaad op mij aan, zoals Jezus zegt: En gij zult van allen gehaat worden, om Mijns Naams wil.

V. Ik heb ondervonden, hoe de satan in mij leeft, en hoe de zonde heerst in mijn sterfelijk lichaam; maar word ik in Christus zalig gemaakt, dan word ik gewaar hoe de Tweede Adam in mij leeft. De heerschappij der genade overwint het zondenverderf, dat ik zelf niet overwinnen kan, maar Jezus' genadetucht verandert al mijn verderf. En gelijk ik het beeld van de eerste Adam in al mijn doen droeg, die door zijn aard mij alles leerde, wat mijn gebed en godsdienst verontreinigde, zo is nu het beeld van de Tweede Adam in mij; en door Zijn Geest wordt de haat tegen de zonde en de satan in ons verwekt tot leven en vrede. Dat is het licht des geloofs, waartoe niets anders vereist wordt, dan dat ik de Tweede Adam voor mijn Verlosser erken en aanneem, mij aan Hem onderwerpende.

O! dat gij in dat zalige geloof stond, wetende dat gij verloren Adamskinderen zijt, maar wedergevonden in Jezus! Dat u dan toch die geloofsweg kostbaar zij, en de genade Gods die in de weg des Evangelies voorgelegd is! Dat gij deze in het geloof moogt omhelzen, dat zal u niet hoogmoedig maken, maar nederig en klein. Waarom? Omdat ik een vrijgesproken slaaf des satans in Christus ben, hetwelk ik steeds in mijn hart heb; kan mij zulks hoogmoedig maken? neen:

Want Christus' bloed en gerechtigheid
Is het sieraadkleed, voor mij bereid;

Daarin wil ik voor God bestaan,
En namaals in de hemel gaan.

Gij beklaagt u wel menigmaal, doch geheel verkeerd, en zegt: Ik weet wel, dat ik in Adam verloren en verdoemd ben, maar ik vind evenwel niets in mij om daarop te geloven; ook vind ik niet dat ik mij verbeter. Dit is nog hoogmoed in u; want gij kent het verderf dat in u is, nog niet voor uw eigen; dat erkent gij niet voor iets dat in u is, en daarom zoekt gij geen hulp bij Jezus. Want dat ik een zondaar ben, dat is uit mijzelf; maar dat ik een kind Gods ben, dat is uit en door Jezus. Het geloof uit Jezus maakt klein; want dan geloof ik niets goeds van mijzelf, maar alles uit Jezus. Een geloof dat hoogmoedig maakt, is uit de oude Adam. Hoe klaarder zulks in mijn hart wordt door de Geest Gods, hoe meer ik leer kennen dat deze weg tegen alle bedenkingen van mijn vernuft toe te stemmen is. Dan zullen wij alle dagen hoe langer hoe meer ondervinden, wat voor een verdorven Adamsaard wij dragen, en dat ons toch de genade Gods in Jezus' bloed kan troosten.

Ach! wat is dat een grote genade! Hoe meer de Geest Gods mij in en bij mijn verderf brengt, des te meer word ik Zijn genade gewaar. O! hoe zoet wordt mij dan de barmhertigheid Gods, als Jezus mij zoveel genade laat zien en smaken, wanneer wij onze zonden recht belijden, beklagen en betreuren, en met een verbrijzeld hart het Lam Gods aanschouwen; dat kan verkwikken. Doch die alleen maar willen klagen en treuren, maken zichzelf meer ellendig dan vrij.

Maar als ik mij in mijn Verlosser hartelijk verblijden mag, dan kan ik mij in Hem bij alles troosten. Waarom zou ik mijzelf zo plagen als mijn Jezus voor mij is? Want hoe

dieper ik in mijn ellende inzie, hoe meer ik mij in Jezus verblijden kan; waarin ons zovele kinderen Gods met hun voorbeeld voorgaan.

Waarom zoudt gij bij de boom der kennis des goeds en des kwaad stil blijven staan, en bij de wet uw heil zoeken? Als gij door de kennis en het verstand de weg Gods wilt vinden, en uzelf helpen, dan gaat gij dwalen. Dit is wel diep in ons hart, het is de oude Adamsaard; maar toch is de dood in de pot, de kracht der zonde blijft zo in ons hart.

Een genadekind van Jezus moet zich in het geloof aan Jezus vasthouden, en in Hem het leven hebben. Eet dan Zijn vlees, drinkt dan Zijn bloed, zo hebt gij het leven van Christus in u. En door Zijn leven verkrijgt gij de kracht om het eigen leven in u te doden. Gij moet daartoe uw kracht uit Jezus halen, uit Zijn bloed en gerechtigheid. Men moet, als men welgesteld is, alles bij Jezus zoeken; en al ben ik zwak, dan heb ik mijn medicijn in Jezus' bloed en wonden des te nodiger. Jezus moet mijn zwakheden genezen; hoe krank ik dan ben, Hij is de Heelmeester Israëls.

Zo menigmaal als ik val, moet Jezus mij oprichten; Hij maakt de blinden ziende, Hij wekt de doden op. O! geeft maar alles in Jezus' handen; wilt gij met Hem verbonden zijn, Hij wil Zich met u verenigen. Als gij het met deze Levensboom houdt, dan zult gij bevinden hoe krachtig die Boom des levens in uw ziel zal worden, en hoe meer de oude mens dan zal moeten sterven en verderven. Dan kan men niet meer in het eigen werken, men blijft bij Jezus, Die moet al het gebrek vervullen.

Zal dan de oude mens sterven, Jezus moet hem Zelf doden. Zijn leven in ons, is de oude mens zijn dood. Hoe meer het leven van Jezus zich in mij openbaart, hoe meer de eigenheid en drift in mij verbroken wordt. O! dat is de rechte

weg om alle dagen te sterven, als wij alle dagen met Jezus vergenoegd leven. O! leeft en blijft dan in Jezus, opdat alle zondige lusten van het vlees in u gedood worden. Blijft altijd bij de val van Adam en de verlossing door Christus. Geduld, o kinderen Gods, na een zalige dood heeft het een einde. Dan wordt het zondige lichaam afgelost, en gij zult God in vrijheid kunnen dienen. O! hoe haast kan het zijn! Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn. O! dankt de barmhartige Jezus en Zijn wijsheid, Die uit een zo dikke duisternis, zulk een helder licht heeft laten schijnen, en ons uit zulk een diepe poel des verderfs gered heeft, en in de schoot van Zijn liefde gebracht. Hem dan, onze getrouwen Jezus, zij oneindige eer en heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen.

Nazang Ps. 51:1

VIERDE ZONDAG

Vraag 8 en 9

VOORAFSPRAAK

WIE zichzelf als een arme en verloren zondaar bekent, en Jezus als de Liefde, en in ware gemeenschap met Hem, door een levend geloof in daad en waarheid mag genieten, zal moeten bekennen dat Hij Zijn volk geen dorre woestijn is; maar zeggen: De rivier Gods is vol water, naar Ps. 65:1. Men vindt in Jezus de algenoegzame drie-enige Verbondsgod, Welke ons het bestendige geeft, dat al onze schatkamers kan vervullen. Hij heeft door Zijn bitter lijden en sterven de genadestroom des Geestes voor de arme zondaar verworven. Uit Zijn geopende zijde vloeien een bloed- en waterstroom; deze is een stroom van kristal, die nooit verdroogt; al komt er hitte en droogte, Hij is als de Jordaan, aan al zijn oevers vol.

Zo zullen zij allen, die de genade van de Heere Jezus hebben leren kennen, Hem ook bevonden hebben op de laatste dag des Heeren bij het Heilig Avondmaal, en zij zullen moeten bekennen, dat Hij een volle Levensfontein is. O! dat wij dan toch met zulk een zuchtend hart tot de Heiland kwamen, wij zouden verder getuigen zijn, hoe Hij verkwikken kan, en kunnen zeggen: De dorst is gelest, ik ben nu geheel verkwikt.

O! hoe fris en levendig wordt het hart, als men zich in deze Bron des levens mag wassen, en hoe rein wordt men als men met Jezus' bloed besprengd wordt. Daardoor wordt het hart vruchtbaar gemaakt, als een doorwaterde hof, welke het nooit aan water ontbreekt.

Hebt gij daarvan iets mogen genieten, kinderen Gods! de vrucht daarvan moet zijn, dat er een verlangen en uitzien overblijft, om meer en meer uit deze stroom te drinken; ja, uit deze Bethlehems bron moeten wij dagelijks drinken, om vervuld te worden met al de volheid Gods.

Maar daartoe zal ons nodig zijn, dat wij in onze onmacht Gods almacht, in onze armoede Zijn rijkdom, en in ons onvermogen Zijn alvermogen erkennen.

Wij willen Hem dan daarom bidden, van Wiens genade alles afhangt!

Tekst Éfeze 2:4,5

4 Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft,

5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden).

Vraag 8. Maar zijn wij alzo verdorven, dat wij ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed, en geneigd tot alle kwaad?

Antw. Ja wij; tenzij dan dat wij door de Geest Gods wedergeboren worden.

Vraag 9. Doet dan God de mens geen onrecht, dat Hij in Zijn wet van hem eist wat hij niet doen kan?

Antw. Neen Hij; want God heeft de mens alzo geschapen, dat hij dat kon doen; maar de mens heeft zichzelf en al zijn nakomelingen door het ingeven des duivels en door moedwillige ongehoorzaamheid van deze gaven beroofd.

INLEIDING

Het allergrootste wonderwerk, dat de Heere Jezus gedaan heeft, waardoor de Zoon van God verheerlijkt en Zijn heerlijkheid geopenbaard wordt, is buiten twijfel de opwekking van Lazarus, Joh 11.

Maar, hoe wonderbaar die opwekking ook is, zo wordt ze toch alle dagen herhaald; want zo menigmaal als de stem des Zoons Gods een arme zondaar uit het graf der zonde tot het leven en de gerechtigheid brengt, gaat het evenzo toe als toen.

Wij zullen daarvan maar een stuk, tot ons oogmerk dienstig zijnde, opmerken.

Ofschoon de Heere Jezus Lazarus, Zijn vriend liefhad, wiens zusters de Heere Jezus lieten weten dat hij krank was, en Jezus daarna wel wist dat hij gestorven was; echter bleef de Heiland nog twee dagen waar Hij was. Hij liet zijn lieve vriend eerst sterven en verderven, eer Hij hem opwekte; hij had al vier dagen in het graf gelegen en begon reeds te rieken.

En onze lieve Heiland, Die anders geen lust heeft in onze ellende en verderf, verblijdde Zich nochtans dat Lazarus al in het graf lag. Hij zei, vers 15: En Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij geloven. moogt.

Die zondaars en zielen welke de Heere Jezus zo liefheeft, dat Hij ze met Zijn bloed en ten koste van Zijn leven gekocht heeft, die Hij wil opwekken tot een heerlijk en eeuwig leven, die Hij bestemd heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid, laat Hij eerst rotten. De zondaar moet de dood der zonde eerst recht gevoelen; zijn wonden moeten stinken als etterbuilen, die niet verbonden noch genezen zijn, zodat er van de voetzool tot het hoofd niets goeds aan is, en hij bij zichzelf radeloos wordt. Dan verblijdt Jezus Zich;

en waarom toch?

Omdat Jezus in onze diepe ellende de rijkdom van Zijn genade tot heerlijkheid aan ons openbaren kan. Hoe dieper wij zinken, hoe heerlijker wij uit zullen komen. Men moet zinken totdat men geheel verloren is; en hetgeen bij de mens onmogelijk is, is bij God mogelijk; dan komt Jezus, en zegt met één woord: Lazarus kom uit. Zolang wij iets kunnen, kan Jezus niets doen; en als wij niets kunnen doen en alles bij ons onmogelijk is, dan is bij Hem alles mogelijk. Zoals Jezus zei tot de rijke jongeling van de rijke, hoe bezwaarlijk die in het Koninkrijk Gods kon ingaan, zo voegt Hij erbij: Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Wie wil dan de lieve Heiland die vreugde niet gunnen, dat Hij ons, arme stinkende maden, levend maakt?

Daarmee gaat ook de onderwijzer ons voor, ons aantonnende hoe een zondaar geheel in zijn verderf moet zinken als hij van nieuws zal geboren worden. Hij wil de arme zondaar van alle valse troost tot de ware troost brengen; daarom zegt hij, dat ik moet ondervinden een overtreder te zijn van mijn geboorte af, die het onrecht indrinkt als water; dat ik een vijand van God en mijn naasten ben, van het beeld en de gunst Gods beroofd, en dat ik door Adam alles verloren heb, waardoor de erfschuld op mij ligt.

Doch daarbij houdt het murmureren van het vernuft bij een zondaar nog niet op; wij hebben lang werk om te leren zien, dat wij onszelf niet helpen kunnen; en zien wij daarbij, dat wij evenwel verplicht zijn om de gehele eis der wet voor God te voldoen, zulks brengt de zondaar in het nauw. Als hij ziet dat hij niets heeft, ja, nog zoveel duizend talenten schuldig is, en daarbij niets heeft om te betalen, dan wordt hij angstig en benauwd.

O! mochten wij ons hart daarbij neerleggen, opdat ieder onzer zien mag dat hij die man is!

Tot dit einde willen wij twee stukken betrachten.

Eerst, de onmacht van de zondaar, bewezen in vraag 8.

Ten tweeden, de plicht van de zondaar, daarin bestaande, dat hij God alles verschuldigd is.

Om de zondaar te overtuigen hoever zijn verdorvenheid gaat, die hij van ADAM geërfd heeft, en hoe hij in zijn gehele grond verdorven is, zo vraagt de Catechismus in vraag 8: Maar zijn wij alzo verdorven, dat wij ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed, en geneigd zijn tot alle kwaad?

Deze inwerping is niet vreemd; men moet zich niet verwonderen, dat er zovele pelagianen gevonden worden, die dit leerstuk bestrijden, en het ganse verval van de arme zondaar door de vrije wil willen opheffen.

Zo zijn wij allen van nature gezind; wij allen willen werken, en zeggen, wij zijn toch allen zo verdorven niet, dat wij onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Zulks komt daaruit voort, dat wij arme zondaars als rechte Adamskinderen in zulk een hoogmoed staan. Als God het ons niet door de rijkdom van Zijn barmhartigheid ontdekt, dan zijn wij evenals de stoute bedelaars, die een aalmoes als een recht begeren; want men wil zichzelf helpen zo goed men kan; of het is, wij zijn rijk en hebben geen ding gebrek.

Ten tweede komt daarbij, dat wij allen van nature onder de wet liggen, zodat wij menen, wij moeten iets doen, daarom doet men zijn best; en men wil zo God tot een schuldenaar maken, zeggende, gelijk er staat Jes. 58: Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet?

Daarbij komt ten derde, zulk een vermetel vertrouwen op

zichzelf, op zijn verstand en sterkte, en hetgeen de mens door zijn kracht meent ontvangen te hebben. Dat ziet hij voor enkele heerlijkheid aan, en zegt met Nebukadnezar: Is dat niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb, door de sterkte mijner macht? Echter is dit alles vergeefse arbeid, boeken te schrijven of te twisten om de partijen tegen te gaan; dat helpt alles niets, tenzij de Geest Gods ons overtuigt dat wij vlees zijn, Gen. 3. De Geest Gods moet ons overtuigen van deze hoogmoed, en dan ontdekt zich eerst het pelagiaanse hart. Wordt een mens in zijn consciëntie over zijn zonden en zijn zaligheid aangegrepen, dan wil hij zich bekeren, God dienen, en heilig en godvrezend leven, zoals Israël, toen het aan de berg Sinaï voor de donderstem Gods vreesde, zei: Alles wat Gij ons in de Naam des Heeren zult zeggen zullen wij horen en doen. Maar de barmhartige God zei: Och! dat zij zulk een hart hadden. De woorden waren goed, maar zij kenden hun hart niet.

Zo sprak ook het volk Israëls tegen Jozua: Wij zullen de Heere dienen, want Hij is onze God. Toen zei Jozua: Gij zult de Heere niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God, Jozua 24.

Men vindt dan ook wel, dat het zo niet gaan wil, dat men in alles gebrekkig is; maar men wil het niet weten, men wil het niet bekennen. Het gaat de mens als die rentmeester Luk. 16: Graven kan ik niet, om te bedelen schaam ik mij. Daarom gebruikt de Geest Gods de wet om ons uit die grond te rukken; dat toont Jezus aan die jongeling, welke vroeg: Goede Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? Jezus wijst hem naar de wet, omdat hij nog wettisch gezind was, en zegt: Houd de geboden; doe dat, zo zult gij leven. Niet in die mening, alsof hij in het doen van de werken der wet het leven zou vinden, maar Jezus

brengt hem tot de wet om zijn onvermogen te leren zien, opdat hij zich daarin dood zou arbeiden; en hij dit ziende, door een zelfverloochenend geloof rust en leven in Jezus' bloed en wonden mocht vinden. Daar wordt men niet zo vermoeid als in de werken der wet. Heeft de mens niets, en vallen al zijn goede zaken door de overtuigende Geest weg, dan komt hij tot de Heiland; doch niet, voordat hij zijn onmacht ziet, en zijn tegenstrevigheid leert kennen; dan moet hij roepen om barmhartigheid en hulp. ,

Dan vraagt men niet meer, zijn wij dan zo gans verdorven? Maar men bekent van ganser harte: Ja wij, tenzij wij door de Geest Gods wedergeboren worden; en dit moet ik zo ondervinden, dat ik het bewijzen kan. Ik moet het zo ondervinden, dat ik na al mijn afzwerven zien kan dat het licht, hetwelk ik meen te hebben, enkel duisternis is, en al mijn verstand maar vleselijk. Dan zie ik klaar, zal zulk een blinde ziende worden, zo moet God hem de ogen openen; dat kan ik van geen mensen overnemen, maar dit licht moet vanzelf opgaan; dan kan ik zien dat de natuurlijke mens niet begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn. Ja, dan ondervind ik hoe mijn wil, die ik voor zulk een goede wil hield, tot niets goeds deugt, en hoe mijn voornemens die zo goed in mijn ogen waren, nu verstorven zijn; want dan weet ik dat in dit mijn vlees geen goed woont.

Dan blijkt het mij klaar dat uit mijn onrein hart, dat een moordenaarskuil is, geen enkele goede gedachte of zucht tot God opklimt; dat in al mijn goed doen niets goeds is, en dat al mijn werken boos zijn. Zo zie ik, dat uit de kwade bron van mijn hart loutere boosheid komt, naar Jer. 6. Dan word ik gewaar dat ik in een onmacht lig, waaruit ik niet kan komen. Ik ben verslaafd aan de zonde, en ik dien vrijwillig, als een knecht in mijn dienstbaarheid de satan; en

onder zijn macht ben ik aan de zonde verkocht; terwijl ik bevind, dat mijn zondenbanden alle dagen vaster worden door de gewoonte, zodat ik mij niet veranderen kan, zomin als een Moorman zijn huid, naar Jer. 13. En Jezus zegt, Matth. 20, dat uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, enz. Ja, ik vind klaar tot mijn groot verdriet, dat mijn hart, hoe ik het ook wil bedwingen, nog gedurig het kwaad naloopt, en ver afraakt van het goede, zodat ik geen meester ben van mijzelf. Ik kan mij tot geen werkzaamheid begeven naar mijn zin, dewijl mijn hart zo dwaalt, en mij verlaat in mijn goede voornemens. Ik bevind ook, dat ik mijn driften geen meester ben; en dan erken ik, dat ik gans onbekwaam ben tot enig goed, onder de band des satans en gevangen onder de macht der zonde. En dit niet alleen, maar ik ondervind ook, dat niets in staat is om mijn hart te veranderen dan de Goddelijke almacht en de genade van Jezus Christus, Die mijn hart moet breken, dewijl al de weldaden Gods mij niet kunnen tot bekering brengen. Ja, de lankmoedigheid Gods doet mij gelijk Jeschurun achteruit slaan, om de Rotsteen mijns heils te verachten; ja, de oordelen Gods kunnen niet een vrees in mij verwekken wegens de straf die mij nog eens zal treffen, en ik kan de zonde, die mij als een lekkere bete is, niet verlaten.

Zo onmachtig als ik ben, zo verhard ben ik ook, zodat al de dierbare genademiddelen en lokkingen Gods niets op mij vermogen om dat doodkoude hart te neigen tot de liefde Gods. Het is gelijk Mozes van Israël zegt, Deut. 29: Al deze grote wonderen hebt gij gezien. Kom ik door die Goddelijke overtuigingen zover, dan moet ik zeggen, als zulk een dood mens zal leven ter ere Gods, zo moet er Goddelijke kracht aangewend worden, en ik moet door de

Geest Gods wedergeboren worden.

De Catechismus toont ons de noodzakelijkheid der wedergeboorte aan, voordat hij nog van het geloof in Christus, van de rechtvaardigmaking en van het Goddelijke leven spreekt. Zo schijnt het, alsof de wedergeboorte voor het geloof en de rechtvaardigmaking vooraf gaat. Maar neen, dat is zo niet, dat zou een weg zijn van eigengerechtigheid, dan zou men niet op Christus, maar op zichzelf vertrouwen, en daarin zal men in eeuwigheid geen rust en vrede vinden. De Heilige Schrift leert mij, dat ik met Christus door het geloof moet verenigd zijn. Als ik een nieuw schepsel geworden ben, dan kan ik eerst zeggen: Het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.

De vergeving der zonden moet uit de verlossing komen, 2Kor. 5; en dat zulks ook de leiding van de Catechismus is, dat is klaar.

Hij spreekt eerst van de noodzakelijkheid der verzoening, en dan van de afsterving van de oude, en de opstanding van de nieuwe mens; maar waarom stelt dan de Catechismus dit stuk hier neer?

Hij wil de zondaar in de grond van zijn gehele onmacht overtuigen, dat wij het niet door onszelf kunnen verrichten, noch ook door dit te laten of dat te doen; maar als hij het stuk van de nieuwe geboorte aanwijst, dan toont hij dat wij een nieuw schepsel in Christus moeten worden.

De leiding, die de Heiland houdt met Nicodémus, houdt Hij met iedere ziel. Hij zei: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan. En vraagt die geleerde man: Hoe kan dat zijn? hoe gaat zulks toe? Hij toont hem het Evangelie met het geloof in Hem, waarvan de opgerichte koperen slang een voorbeeld was. Zo moet men

eerst overtuigd worden van de noodzakelijkheid der oprechte bekering, omdat de heilige God Zich met geen onreine zondaars verenigen kan. God kan Zich niet naar ons schikken, Hij kan niet veranderen; maar ik moet veranderd worden, zal ik gemeenschap met God hebben. Ik moet ook vrede met Hem hebben, en geen zaligheid zoeken welke na dit leven eerst genoten wordt, neen; maar daarin, dat ik van het beeld des satans, van de slavernij der wereld en van mijn eigen vlees vrij word, zodat ik God hier in dit leven al geniet, en in Zijn gemeenschap zalig ben.

Komt er dan door de overtuigende Geest in mijn hart op: Och! ik moet bekeerd zijn, en ik kan het zelf niet doen; het moet tot de uitroep komen: Bekeer mij, o Heere! zo zal ik bekeerd zijn.

In die weg blijft lang menige ziel. Zij weet, dat zij bekeerd moet zijn, maar zij kent de weg niet, en zegt: O ja! ik wil wel bekeerd zijn, ik wil gaarne heilig zijn en tot eer van God leven.

Doch dat alles helpt niets, indien de Geest Gods mij daartoe niet brengt; ik moet recht bekeerd worden, en als een arme zondaar met God verzoend door het bloed van Jezus, als ik ten leven zal komen.

De meeste zielen zien en gaan in dezen staat de weg der verzoening voorbij, en willen zo tot bekering en verening komen; terwijl toch de verzoening de eerste weg is.

En daarom wil ik u de weg wijzen; de gehele zaak is deze: De Geest Gods moet het doen, zegt de Catechismus; wij kunnen daartoe niets doen, ja, even weinig, als een dode zichzelf levend kan maken. Veeleer staan wij de Heilige Geest in de weg door iets te willen doen, terwijl onze hoogmoed niet buigen wil. En zullen die doodsbeenderen levend worden, dan moet de Geest des Heeren daarin

blazen, naar Ezech. 37.

Dit doet de Geest Gods, als Hij ons overtuigt van onze ellende; daartoe moet het komen, dat ik van al het vertrouwen op eigen krachten, eigen wijsheid, gerechtigheid en vroomheid word afgetrokken en afgestoten. Ik moet zien zonder God waarlijk verloren en een onmachtige zondaar te zijn, vol ellende; en om Jezus te verkrijgen, maakt Hij mij tot zulk een zondaar. Dan brengt Hij zulk een zondaar tot Jezus. De zondaar ziet zijn zonden, ook dat hij bekeerd moet zijn, en hoe noodzakelijk hem Jezus is; terwijl hij een indruk van het Evangelie verkrijgt, dat Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. Gods Geest moet ons ten volle overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; en dat Jezus voor ons tot de Vader gegaan is. En van dit alles zouden wij niets weten, indien de Geest het ons niet ontdekte. De Heilige Geest moet ons tot zondaars maken, en ons Jezus ontdekken, zodat ieder zeggen moet: Ik moet Jezus hebben; niets dan Zijn bloed kan mijn boos hart reinigen; en verkrijg ik Hem niet, zo ga ik eeuwig verloren.

Dat wordt door de Heiligen Geest in het hart gedrukt. Wordt het door de zondaar aangenomen, zo is het een levend zaad van het eeuwig blijvende Woord Gods, waardoor wij wedergeboren worden. Dit is het Evangelie, dat wij u prediken, 1 Petr. 1.

De Wet kan niemand bekeren; maar het Evangelie is het zaad der wedergeboorte. Doch zal dat zaad vrucht dragen, zo moeten onze harten daartoe bereid worden; geen harde, steenachtige weg noch doornig land is daartoe bekwaam; het moet een weke en doorgewerkte aarde zijn. Dat doet de Heilige Geest, als Hij dit zaad in het hart brengt, dat is, het Evangelie van Jezus en Zijn aangebrachte

gerechtigheid. Dan is dat zaad werkzaam in het hart; en wat de Geest Gods in het hart werkt, zal geen satan daar uitdrijven. Daaruit ontstaat dan een zuchten en kermen naar en om Jezus; en zolang men Jezus niet heeft, vindt men nergens rust of troost. Het is de ziel om Jezus te doen, en uit dit zaad komt de wedergeboorte; daaruit komen licht en leven, een nieuwe mens wordt daaruit geboren. Men gevoelt het hart opspringen van vreugde als men Jezus ontvangen heeft; en dan volgt de geboorte, dan breekt het licht door de duisternis.

Zo leert ons Jezus: Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl hare ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap dat een mens ter wereld geboren is. En gij dan, hebt nu wel droefheid, maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen, Joh. 16.

De discipelen waren toen geen onbekeerden meer; maar toen zij in een diepe nacht van treurigheid geraakten, wanneer hun hoop scheen geweken te zijn, omdat Jezus drie dagen in het graf gelegen had, toen zeiden zij: Wij hoopten dat Hij het was, Die Israël verlossen zou.

Maar toen Jezus na Zijn opstanding bij hen kwam, en Zich aan hen openbaarde met Zijn wonden, die Hij uit liefde voor hen ontvangen had, en Die hun de geestelijke verlossing aanbracht, waren zij verblijd dat zij de Heere zagen. Zo gaat het ook met ons; als Jezus Zich zo aan onze zielen tot eigendom schenkt, dat wij Hem in de geest kunnen omhelzen met een waar vertrouwen en opoffering van onszelf aan die getrouwe Jezus, dat wij vergeving der zonden verkrijgen in Zijn bloed. De verzekering daarvan geeft ons het recht tot het leven, het kindschap Gods, de verlossing van

zonden en verbreking van alle banden; dan komen wij in een geheel ander leven, verkrijgen vrede, vrijheid, rust en vergenoeging. Dit is de wedergeboorte uit water en Geest; het is het zalig gemaakt worden door het bad der wedergeboorte, en de vernieuwing des Heiligen Geestes.

Is dat niet een groot genadewerk Gods, een verbazend wonder van Zijn almacht, dat zulk een dode, stinkende zondaar in Christus een nieuw schepsel wordt? In Christus Jezus geldt noch besnijdenis, noch voorhuid iets, maar alleen het geloof door de liefde werkende. Geen wetenschap of verstand, geen gave noch schepsel, maar alleen een nieuw schepsel, Gal. 6.

En zijt gij van de noodzakelijkheid der wedergeboorte overtuigd, zo zijt gij niet zonder geloof in Jezus Christus daartoe gekomen. Die geloven dat Jezus Christus Gods Zoon is, en die Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven.

Door het geloof moet ik Jezus voor mijn Verlosser erkennen; want door Hem moet ik gerechtvaardigd worden. Hij belooft, Ez. 36: Ik zal rein water op u sprengen, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken dat gij in Mijn inzetten zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen. Zulke mensen zal Ik van u maken.

Men wordt door het bloed van Jezus Christus, de Zoon van God, in zijn hart besprengd. Dit kunnen wij onszelf niet doen; maar de Heere zegt: Ik zal het doen, Ik zal dat stenen hart uit u wegnemen; het is altijd: Ik zal het doen.

Ontbreekt nu de besprenging met het bloed van Jezus, zo is al het andere bedrog; want dat sprengwater maakt het hart eerst rein, het maakt het hart week, en geeft de mens een nieuwe geest, en dat is de nieuwe geboorte.

Het is geen vernieuwing waarvan men heden iets ontvangt en morgen weer wat; maar het is een gehele verandering. Christus wordt in ons geboren, wij worden door de Geest Gods wedergeboren, door de Geest gerechtvaardigd in Jezus' bloed. Dan zien wij een geheel nieuw licht van God in de ziel; dan ken ik God als Liefde, en mijzelf als een verdoemeniswaardig schepsel, zodat ik een walg van mijzelf heb; niet denkende, dat ik een grote heilige ben, maar een arm kind, dat zich moet laten tillen en dragen.

En zoals men nieuw licht in het verstand heeft, vinden wij dan ook een nieuwe kracht in de wil. De liefde Gods dringt ons dan ook om Jezus vrijwillig lief te hebben; ik moet God in Christus liefhebben, ik kan dan niet anders dan Hem liefhebben, Die mij Zijn Zoon gegeven heeft. Dan valt het niet zwaar, om God in liefde te dienen; want het hart is in een stille vrede, in de vergeving der zonden, door het verzoenende bloed van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Dan heeft men een vrije toegang tot God uit genade, dan komt er een nieuw leven; en de oude mens sterft met al zijn zondige lusten en begeerten.

Doch dat sterven gaat niet ineens, maar hij wordt aan het kruis gehecht, en moet zo van dag tot dag afnemen door de heiligmakende genade. Zo wordt men gewaar, dat zulks niet meer aan ons staat; wij zijn nu geen schuldenaars meer om naar het vlees te leven. Want dat nieuwe licht is door des Heeren genade het middel, dat wij kunnen wandelen als kinderen des lichts; het is een nieuw werk als de Geest in ons werkt. Maar daarom blijven wij toch in onszelf geheel verdorven; want in ons vlees woont geen goed, in ons is geen bekwaamheid; doch de genade stoort zich niet aan onze onbekwaamheid; wij moeten ondervinden met Jakob, nadat hij met God geworsteld had, dat hij hinkende in

Kanaän moest gaan. Zo moeten wij nooit iets goeds van onszelf denken, 2Kor. 3. In onze zwakheid moet de kracht Gods openbaar worden. Laat u toch Zijn genade genoeg zijn, 2Kor. 12. Dat is dat afhankelijke genadeleven, dat men zijn kracht alleen in Jezus vindt; alle kracht is dan in Christus, Die ons machtig maakt.

Dat verstaat geen mens die bij de wet zijn leven en zaligheid zoekt; die kunnen het Koninkrijk niet eens zien, veel minder daar ingaan, zo zij niet opnieuw geboren worden, Joh. 3.

Als nu de zondaar daarvan zal overtuigd worden, moet het daartoe komen, dat hij door het gevoel van zijn onmacht tot de Heiland, Jezus Christus gedreven wordt, om een nieuw schepsel te worden. Want het is niet genoeg, zijn onmacht te zien; men moet in die onmacht zich geheel verdoemelijk voor God erkennen. Zulks brengt de mens in verlegenheid, omdat hij God zo niet heeft; en dat is niet alleen een tegenwerping van de vrijewildrijvers, maar het is in ons allen. Men denkt en zegt: Ben ik zo onmachtig, dan zal God ook niet meer van mij eisen dan ik doen kan. Dan maken wij het als die trouweloze rentmeester, welke de schuldenaars van zijn heer iets liet afschrijven, omdat hij voor zijn heer, als deze rekenschap kwam eisen, niet kon bestaan. En zo meen ik ook iets van Gods eis op mijn zwak vermogen af te schrijven, alsof God iets onrechts van de mens vorderde.

Daarop antwoordt onze Catechismus: God doet de mens geen onrecht, als Hij de gehoorzaamheid aan Zijn Goddelijke wet eist, en mij wegens mijn schuld eeuwig verdoemt, omdat ik overtuigd word van Gods recht; want Hij heeft mij alzo geschapen, dat ik het kon doen. Dan schuif ik mijn schuld niet meer op God, maar ik erken mij voor

de verloren zoon, welke zijn erfdeel heeft doorgebracht; God heeft mij in Adam recht geschapen, en ik heb het in Adam doorgebracht.

Ik moet dan erkennen, dat, ofschoon de mens geheel geen macht meer heeft ten goede om zichzelf te helpen, hij toch Gods recht kan billijken, wetende, dat Hij rein is in Zijn oordelen. Dat kennelijke van God is in de mens overgebleven, naar Rom. 1. Dit herinnert hem aan zijn plicht, en neemt alle verontschuldigen weg; dan zie ik, dat ik die boze dienstknecht ben, die de wil zijns Heeren wel wist, maar niet deed; en hoe ik tegen wil en weten handel. Ik zondig vrijwillig, de zonde is mijn lust en leven; en zo ben ik zonder alle verontschuldigen.

Al heeft de wet haar kracht verloren om mij te rechtvaardigen; want door de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden, nochtans heeft de wet de kracht niet verloren om mij tot een schuldenaar te maken.

Heb ik de kracht verloren door de zonden, God heeft echter Zijn recht niet verloren om mij naar Zijn rechtvaardig oordeel te richten. Naar Zijn wet heb ik geen recht om mijn mond open te doen tegen mijn Schepper en Rechter, en dus heeft Hij recht om mij te veroordelen, terwijl ik moet zeggen: De Heere is rechtvaardig in al Zijn wegen.

En zo laat de Catechismus ons daar liggen, evenals die half dode, die onder de moordenaars gevallen was, totdat de barmhartige Samaritaan kwam.

De verstokte zondaar denkt evenals die ontrouwe dienstknecht: Ik vreesde, want ik ken u, dat gij een hard mens zijt, maaiende dat gij niet gezaaid hebt, en vergaderende vandaar, waar gij niet gestrooid hebt, naar Matth. 25.

Komt echter het Evangelie, en dit licht schijnt in het hart, zeggende: Neen zondaar! zo is het niet gemeend; de wet

eist maar opdat gij zult weten wat gij schuldig zijt; want als de Heere een nieuw hart eist, zo weet Hij wel, dat gij het niet rein maken kunt; maar gij moet het ook weten, opdat gij zeggen moogt: Schep in mij een rein hart, o God! Dan is men in zijn element en tevreden, vrolijk en blijde; en dat doet de Heere om ons levend te maken; want Hij stoot ons als het ware in de hel, om ons daar weer uit te trekken. Daarom moet ik in mijn ellende maar om vrije ontferming roepen: Als ik Gods rechtvaardigheid erken, doet Hij mij Zijn vrije genade wedervaren.

En dit is de weg waardoor de Geest Gods ons weer tot God brengt, door de Goddelijke overtuiging.

TOEPASSING

O! hoe zalig zijt gij, dierbare zielen! die, liggende in uw bloed, door de barmhartige Heiland zijt op- en aangenomen. O! wat opent zich in uw diep verderf de rijkdom van Gods genade, dat bewijst ons onze tekst: Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; uit genade zijt gij zalig geworden.

O! hebt gij uw diepe armoede door de kracht van de algevoegzame God en de rijkdom van Zijn barmhartigheid in Jezus nog voor enige dagen aan des Heeren Tafel mogen ondervinden? Uw plicht is dan ook hier getuigenis af te leggen, en te zeggen: Ja, uit genade zijn wij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit ons, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme; niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hebben, (want wij hebben daartoe niets gedaan) maar door Zijn ondoor-

grondelijke barmhartigheid maakt Hij ons zalig.

Maar hoe is het nu met u, hoe staat het nu bij allen? Ik bid u voor God, het moet met ons allen toch daartoe komen, of ons gehele Christelijke leven deugt niet.

Zijt gij gans ontbloot door Jezus Christus op- en aangenomen uit genade en barmhartigheid? Zijt gij in de diepte gebracht en aan het zinken geraakt, en zo tot het bloed van Jezus Christus gebracht, dat gij daarop vertrouwen kunt, als voor uw zonden betaald? Hebt gij dat geloofsvertrouwen, met opoffering van uzelf, dat gij op Jezus gegrond zijt? Zijn ogen zien naar het geloof; hebt gij geloofsvereniging gevonden, zodat gij een zekere troost in al uwe ellende hebt, en Christus' bloed en gerechtigheid uw sie-raad en erekleed zijn, in tegenstelling van alle gebroken bakken? Is er geen vreze van verdoemenis meer in uw hart? Zijt gij daardoor tot doorbraak gebracht, dat gij al het aardse kunt vergeten, en door die genade al het wereldse wezen en de eigenliefde verbant en het zondige ongeloof verdoemt? De Doorbreker moet alles verbreken, zodat gij zeggen kunt, de strik is verbroken en wij zijn vrij, de Naam des Heeren staat ons bij.

Zijt gij tot de rijkdom van Gods goedertierenheid gebracht? Door de wedergeboorte gaat men in het Koninkrijk Gods. Geniet gij dat, hebt gij gemeenschap in Christus met de drie-enige God? O! wat zijn dat grote dingen! Zonder dit kan men het evenwel niet stellen; bidt God om licht. Hebt gij daarvan niets, zo is er voor u geen hoop. Alle hoop zonder de wedergeboorte is een zandgrond en strik des satans, waarmee hij de zielen vasthoudt.

Als men niet wedergeboren is door het bloedige badwater van Jezus' bloed, zo is men nog buiten het Koninkrijk Gods; en wat baat het nabij het Rijk Gods te zijn, en er niet

in te komen? Moet het niet smartelijk zijn, nabij geweest en de genade Gods niet omhelsd te hebben?

Geloofst gij onze prediking niet, die toch het waarachtige Woord Gods is? En wilt gij uw oren lenen aan nietige en ijdele troosters? Zo zult gij ten genen tijde moeten bekennen, dat gij u het levende Woord Gods onwaardig geacht hebt.

Wilt gij, in plaats van u te vernederen om God daardoor te verheerlijken en u van de zonden laten overmeesteren, om God daarmee te onteren, zo gaat gij op de brede weg der hel. Want zoals de doden om en door Jezus eens zullen opgewekt worden, zo moeten wij allen in onze ellenden tot de genade Gods komen, of wij zullen er nooit komen. Daarom zegt Jezus: Strijdt gij om in te gaan door de enge poort. En dit is ook de enige weg, die er nog is. Christus' bloed en Zijn genade, daardoor kunnen wij alleen ingaan, maar dan moeten alle pakken van eigen werk weggeworpen worden, om door die enge poort te geraken. Jezus zegt ook: Velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen; dan zal het zijn: Ik heb u nooit voor de Mijne erkend.

Zijt gij van die waarheid overtuigd, en bekent gij dat gij wedergeboren moet worden, gij kunt die wedergeboorte niet vinden; want er zijn zulke dierbare zielen onder ons, die wel overtuigd zijn dat zij de enge poort kennen, maar daarin niet komen. Ik zal u zeggen wat u in de weg staat.

Het hapert u daaraan, dat gij in uw vleselijke onmacht iets wilt doen; en al hebt gij nog zoveel gedaan aan deugden en werken, dat kan u niet alleen niets helpen, maar het staat uzelf in de weg. Gij kunt daarmee niet door de enge poort; met een leugen in uw rechterhand kunt gij daardoor niet komen; Jezus alleen moet u daardoor helpen, en gij in uw onmacht voor Zijn voeten neerzinken.

Denkt niet bij uzelf, dat zij verre, dat ik op mijn eigen krachten zou steunen; ik weet wel, dat ik niets heb. Maar ik vraag u, hebt gij dat van uzelf? Hebt gij dat door eigen ondervinding, zodat gij u ook als ellendigen gedraagt? Anders komt dat getuigenis niet met uw daden overeen; dan hebt gij het nog maar door overreding, en niet door gevoelen. Bidt God, dat Hij u aan uzelf ontdekt, dat gij u zo moogt gevoelen, dan zal de weg van vrije genade voor u open staan.

Maar, zegt een ander, ik ken mij zo, ik heb lang gezocht om mijn heil bij de wereld of mijzelf te vinden; en ik heb het niet gevonden, zodat ik niets kan; het is alles genade. Doch gij moet daarbij ook weten, dat gij niet alleen onmachtig zijt, maar ook verplicht om de gehele eis der wet te voldoen; want wie één gebod overtreedt, die heeft de gehele wet verbroken.

Indien gij u verontschuldigt met de Goddelijke genade; o, die Goddelijke genade wordt u allen aangeboden, als gij u maar niet schaamt te bedelen. Zijt gij tienduizend talentponden schuldig; ziet uit naar de Borg en zegt: O Heere Jezus! Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg! Jezus' bloed en genade, deze zijn het alleen, en deze zijn er, niemand wordt uitgesloten dan die zichzelf uitsluit; ja, Hij biedt Zichzelf aan.

Is er bij u onmacht, is er onwilligheid des harten, is er hoogmoed in het hart; o! erkent maar dat Jezus de algenoegzame God is, Die uw vermogen niet nodig heeft. Gij wilt Hem helpen, en Hij heeft u niet nodig; Hij wil kreupele, blinden en lammen hebben, daar geldt geen verontschuldiging; maar gij wilt zo niet komen, uw onvermogen houdt u niet van Jezus af, maar uw rijkdom. Gij denkt, dat gij te weinig hebt om tot Jezus te komen; maar ik zeg u,

gij hebt teveel.

Het moet zover met u komen, dat gij in uw onvermogen uitroept: O God! zijt mij zondaar genadig! Gij moet aan het zinken komen, dat gij met uw zonden in Jezus' almacht neerzinkt; dan valt gij in Jezus' armen, dan komt gij in vrede en erlangt de vergeving der zonden. Zulks heeft u niets, maar Jezus veel gekost.

En zijt gij onder de arbeid der genade van Jezus; staat stil, dringt door, laat u niets anders troosten of traag maken, stoort u daaraan niet dat uw ellende en armoede alle dagen groter wordt. Dit doet ons doorbreken, en dat breekt ook het hart van de Heiland. Hoe groter de nood is, hoe nader God is; als onze kracht uit is, begint Gods kracht. Op het diepste vernederd, zult gij Gods hulp en kracht het meeste en heerlijkste ondervinden.

Hen, welke deze kracht ondervonden hebben, wek ik op, dat gij u over de genade Gods gedurig verwondert, en in uw diepe armoede Hem moogt prijzen en verheerlijken. Geloofst zij God, Die ons door Zijn barmhartigheid heeft wedergeboren. Zijt blijde, dat God het gedaan heeft, en dat gij het niet met zwaard en boog gewonnen hebt, maar dat gij als arme kinderen en zondaars zijt aangenomen, en nog alle ogenblikken moet aangenomen worden.

Erkent gij, dat gij door de genade Gods hoe langer hoe elendiger in uzelf wordt; gij hoe langer hoe minder kunt doen zonder Jezus' bloed om uw vijanden te overwinnen, dat gij niet de minste werkzaamheid kunt hebben, of de Geest Gods moet die in u verwekken; dit brengt u hoe langer hoe meer in uw armoede; en dan zult gij in uw onmacht de kracht Gods des te meer gevoelen om u te versterken. Hij is het, Die de moeden kracht geeft, en sterkt het vermogen dergenen die gans ontbloot zijn.

Is dat waar? Waarom dan zo moedeloos als Hij u in uw diepe armoede voert? Die armoede moet toch vervuld worden, en dat moet onze lieve Jezus doen; Die moet mij ook leren en bereiden door Zijn Geest, dat ik genoeg heb in mijn zwakheid, dat ik geen meester wil zijn; maar dat Jezus alles doen moet. Gods kinderen weten wel, dat zij zonder Jezus niets doen kunnen; zij willen niets weten noch kennen, dan dat zij alleen door de genade Gods leven, en dat Die alles in hen werkt. Dezen is het een grote zaligheid, dat Jezus zegt: Zonder Mij kunt gij niets doen. O Heere Jezus! wat is dat een grote genade, dat Gij dit Zelf zegt; kan ik arme worm niets doen, zo moet dan Uw genade alleen alles doen.

Leeft dan als ellendigen, onmachtigen en blinden, die van Jezus, de Algenoegzame afhangen, Hem aanroepende en naschreiende om hulp en bijstand van Zijn genade; dan zal het u niet ontbreken aan invloed, kracht en sterkte van de Heilige Geest. Laat u van Jezus vervullen en versterken door Zijn Heilige Geest naar de inwendige mens.

Gaat dan heen van kracht tot kracht, totdat gij bij God in Sion komt, en daar zult verschijnen waar gij de drie-enige God eeuwig zult prijzen en verheerlijken. Amen! Ja Amen!

Nazang Ps. 38:21,22

VIERDE ZONDAG

Vraag 10 en 11

VOORAFSPRAAK

WEL mag David, en met hem alle gelovige zondaars, met recht zeggen uit Ps. 119:92: Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermakings, zo was in druk allang vergaan. Doch die wet is die van het nieuwe verbond; bij de oude wet is geen troost, leven noch zaligheid. De wet van het nieuwe verbond, waarvan David hier spreekt, is de genadeleer van het Evangelie der zaligheid, waarin Jezus en Zijn bloedige gerechtigheid de verloren zondaar wordt aangeboden.

Maar zal dat woord al onze lust en vreugde zijn, zal het ons zoeter dan honigzeem zijn, zo moeten wij ellendig zijn, ja zo ellendig, dat wij in onze ellende zouden moeten vergaan indien het goede woord van de genade Gods ons niet versterkte; want dan was de zondaar verloren.

Maar hoe; - is het woord zo zoet als wij verloren en verdoemelijke zondaars voor God zijn?

Och! ja; dan zijn Jezus' bloed en Naam dierbaar. O! wat is het een grote zaak, dat de Godmens een vloek heeft willen worden, om ons zalig te maken! Als ons hart weent over onze zonden, als wij in onmacht neerzinken, dan wordt zulk een verlorene uit genade aangenomen.

O, mocht het woord dat de Heere ons nog gunt uit genade, aan onze arme zielen smakelijk zijn! Och, geliefde de Heere daardoor bekeerden en onbekeerden in de diepte van hun ellende te brengen, opdat het genadewoord van het Evangelie diep in onze harten mocht indringen, om ons

te zijn een zaad van het levende Woord Gods! Wij willen dan God de Gever alles goeds daar om aanroepen.

Tekst Romeinen 2:3-6

3 En denkt gij dit, o mens, die oordeelt degenen die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?

4 Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?

5 Maar naar uw hardigheid en onbekeerlijk hart vergadert gij uzelf toorn als een schat in den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods,

6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken.

Vraag 10. Wil God zulk een ongehoorzaamheid en afval ongestraft laten?

Antwoord. Neen Hij, geenszins; maar Hij vertoornt Zich schrikkelijk, beide over de aangeboren en dadelijke zonden, en wil die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwig straffen, alzo Hij gesproken heeft: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al dat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

Vraag 11. Is dan God ook niet barmhartig?

Antwoord. God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig; daarom eist Zijn rechtvaardigheid dat de zonde, welke tegen de allerhoogste Majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde.

INLEIDING

Als de landvoogd Felix met zijn huisvrouw Drusilla kwamen om Paulus te horen, verkondigde de apostel het geloof in Christus. Wanneer hij sprak van rechtvaardigheid, matigheid en het toekomstige oordeel, verschrikte Felix en zei: Voor ditmaal ga henen, en als ik gelegener tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen, Hand. 24.

1. Merkt daaruit, dat des apostels boodschap was om altijd hetzelfde te spreken, niet nu dit, dan dat; maar altijd van het geloof in Jezus, hoe wij door het geloof in Hem en Zijn bloed als goddelozen moeten gerechtvaardigd en vernieuwd worden naar het evenbeeld Gods, om zo tot de zaligheid te komen. Daarom zei de gemeente: Degene die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof in Jezus, Gal. 1. 2,3.

2. De apostel, vervuld met de liefde tot Jezus, heeft geen bedenking om dat kostelijke Evangelie de meest blinde heiden voor te dragen, en die onrechtvaardige rechter te prediken het geloof in Christus, zoals hij elders zegt: Wij leren alle mensen, en verkondigen het geloof, hetzelfde volkomen voorstellende aan een ieder. Hij prijst bij alle gelegenheden Christus aan als de Gekruiste voor een verloren zondaar, en God in de weg van Zijn oordelen.

Hij kwam niet om zijn rechter te behagen met een sierlijke predikatie, ook wil hij het heilige niet voor de honden werpen, noch de paarden voor de zwijnen; hij wil de zondaar niet geruststellen met de barmhartigheid Gods; neen, geenszins. Hij heeft door de Geest anders geleerd; en dewijl hij Felix kende, zo scherpt hij hem de wet in. Hij grijpt hem in het hart, stelt hem matigheid, rechtvaardigheid en het toekomstige oordeel voor; het laatste oordeel en de

eeuwige verdoemenis; dat zowel de rijke als de arme, de rechter als de onderdanen eens voor het laatste oordeel zullen moeten komen, om daar te ontvangen naar hetgeen ieder in zijn leven gedaan heeft, hetzij goed of kwaad.

Zo wil hij de zondaar neerwerpen, om hem dan naar Jezus te drijven. Maar zoveel ons de Heilige Schrift meldt, was het bij deze mens vruchteloos. Hij verschrikte wel; maar omdat hij zijn zonden liefhad, wilde hij ze niet kwijt, noch daarvan los zijn; hij zegt: Voor dit maal ga henen, ... En zo maakt het de wereldling ook, het komt hem niet gelegen, hij zoekt zich daarin te vervrolijken.

Maar het was de commissie van de apostel, of last, en daarvan moest hij zich kwijten; en zo moeten wij ook doen, en zeggen hoe in Jezus' bloed vergeving der zonden is. Maar omdat men de genade niet moet versmaden, zo moeten wij ook zeggen, dat Jezus Christus van God verordineerd is om te oordelen de levenden en de doden. En zo maakt het onze Catechismus ook; hij brengt de zondaar bij zijn zonden en diepe ellende, opdat hij door Jezus weer daaruit mag getrokken worden. Hij toont aan dat de toorn Gods tegen de zonde verschrikkelijk is, en dat Hij die naar Zijn rechtvaardigheid tijdelijk en eeuwig wil straffen.

De toorn Gods tegen de zonde en de eis der Goddelijke gerechtigheid leert de onderwijzer de zondaar recht kennen in de straf, die onze dierbare Zaligmaker Christus Jezus heeft moeten ondergaan, en wil dat hij daaruit zijn doem- en strafwaardigheid erkent, dat hij het oordeel Gods in zijn hart gevoelt en deze ten volle toestemt; en dat moet ons tot Jezus drijven. Daarom stellen wij u het geloof in Jezus gedurig voor, zoals de apostel ook doet.

Twee stukken willen wij onder inwachting van des Heeren licht en genade voorstellen.

I. Vooreerst, hoe schrikkelijk Gods toorn tegen de zonde is, en hoe Hij deze wil straffen, in de 10de vraag en antwoord.

II. Ten tweede, hoe ijdel de hoop van de zondaar is, op de barmhartigheid Gods in een onbekeerde staat; dewijl de barmhartigheid Gods de wraakoefenende gerechtigheid niet kan te niet doen, naar de 11de vraag.

Wij hebben voor dezen getoond, welk een schone leiding de Catechismus houdt, om de zondaar te ontbloten en hem zo tot Jezus Christus te drijven, en daartoe dient ook onze tegenwoordige eerste vraag en antwoord, die de zondaar alle uitvlucht beneemt.

Het eerste in de 10de vraag, wordt aldus voorgesteld: Wil God zulk een ongehoorzaamheid en afval ongestraft laten? Deze vraag is zeer nodig, niet alleen voor degenen die bij het gezicht van het verzoenende bloed en de Goddelijkheid van de gekruiste Heiland de noodzakelijkheid van de wraak oefenende gerechtigheid hebben leren kennen, maar ook voor de goddeloze zondaar; want een zondaar zondigt met de wens van ongestraft te blijven, naar Ps. 94:7, zeggende: De Heere ziet het niet, en de God Jakobs merkt het niet. Deze dwaling voedt ieder in zijn hart, en de satan stijft de zondaar daar in. Hij zegt nog als tot Eva, Gen. 3: Gij zult de dood niet sterven. Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, enz.

Zo spreekt de slang nog, en blaast de zondaar in dat de zonde hem geen schade, maar voordeel zal toebrengen; hij maakt de zonden licht, totdat ze volbracht zijn; dan keert hij het blad om, en brengt hem tot wanhoop.

Wij geloven de satan des te eerder, omdat Gods lankmoedigheid niet aanstonds de zonde straft met de dood, Pred. 8, en daarom denkt de arme mens, het heeft met mij geen

nood. Men denkt niet dat men God onteert, in met de rijkdom van Zijn geduld en lankmoedigheid te verachten, waardoor God ons toch tot bekering leiden wil, tot beschaaming van Zijn vijanden.

Daarbij komt nog in onze zondige ziel, dat als de Heere de zondaar zijn zonde laat zien en gevoelen door Zijn oordelen, hetzij in krankheid, vervolging, nood en dood; dan zegt hij, hoe, heb ik dat verdiend? Ik heb toch God gediend, en ik ben deugdzaam en vroom geweest; en wegens het eeuwige oordeel is hij geheel zonder gevoel, hij vreest niet eens voor de hel, men gelooft niet dat God zo toornig is, men vreest niet voor Zijn gramschap, naar Ps. 90:11.

Daarom zegt de Catechismus, dat de zondaar door de overtuiging van de Heilige Geest zover moet gebracht worden, dat hij Gods heilige wil in het straffen van de zondaar moet erkennen, en bekennen dat God de zondaar niet kan ongestraft laten; en hoe de gerechtigheid Gods vordert, dat de zondaar tijdelijke en eeuwige straf ontvangt; ja, hoe de straf de zondaars als op de hielen volgt; want God kan de geringste zonde niet ongestraft laten.

En dat doet de Heilige Geest niet met filosofische redeneringen; dat heeft de overtuigde zondaar niet nodig noch van doen, en de verharde zondaar, of die de wraak oefenende gerechtigheid niet kent, zijn doen is altijd eveneens. Maar de Heilige Geest stelt hem voor ogen de zwaarte der zonden en haar strafwaardigheid voor Gods oordeel, dat alle twijfel wegneemt, en gepaard gaat met een inwendige overtuiging of daging voor Gods oordeel, waar hij wordt aangeklaagd als een verdoemde, die door Jezus wordt opgenomen.

Zo leert men deze waarheid kennen in de 10de vraag en antwoord van de Catechismus: Wil God zulk een

ongehoorzaamheid ongestraft laten? Neen Hij, geenszins; maar Hij vertoornt Zich schrikkelijk, beide over de aangeboren en werkelijke zonden, en wil die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwig straffen, alzo Hij gesproken heeft: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al wat geschreven staat in het boek der wet, dat hij dat doe.

Geeft acht op die waarheid, opdat deze u in de grond bekend wordt; daarin worden wij door de Geest klaar overtuigd.

Vooreerst, met welk een reine en heilige God wij te doen hebben. De heiligheid Gods schijnt ons in de ogen; wij kunnen dat licht niet verdragen, en mijn gemoed zegt mij duidelijk dat ik zulk een hater Gods ben, en het leven niet behouden kan, maar voor eeuwig van Gods aangezicht moet verstoten blijven: Want Hij is geen God Die lust heeft aan goddeloosheid; de boze zal bij Hem niet verkeren. Hij haat alle werkers der ongerechtigheid, Hij zal de leugensprekers verdoen; van de man des bloeds en bedrogs heeft de Heere een gruwel, Ps. 5. Onze God is een verterend Vuur, Heb. XII, voor Wie de zondaars sidderen, en bevende moeten zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur en een eeuwige Gloed wonen kan? En dat drijft ons van God af; want onze zonden maken een scheiding tussen God en ons, en dat gaat met een allersmartelijkst gevoel gepaard.

God vertoornt Zich schrikkelijk. In God is geen toorn, die heeft in dat volmaakte heilige Wezen geen plaats; het drukt uit die aandoening van vrees, die wij voor de toorn des Almachtigen hebben, dat wij zulk een vrees in ons hart gevoelen. Gelijk David zegt: Er is niets geheels in mijn vlees wegens Zijn gramschap; er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonden. Want Uw pijlen zijn in

mij gedaald. Uw hand was dag en nacht zwaar op mij, mijn sap werd veranderd in zomerdroogte, Ps. 32 en 38. Deze toorn is verschrikkelijk, zegt de Catechismus, en dat veroorzaakt in de zondaar een gevoel van de hel; het minste gevoel daarvan is hem onverdraaglijk. O! als er geen Jezus was, die toorn zou ons drukken in het onderste der hel; en daarom kan een zondaar niet zonder vrees zijn; want hij wordt gewaar het rechtvaardig oordeel Gods, dat de zondaar tijdelijk en eeuwig straffen zal. Hij kent God als een Rechter, zichzelf als een veroordeelde; terwijl God, de Rechter der ganse aarde, niet anders dan naar recht richten kan.

Hij ondervindt de straf oefenende gerechtigheid reeds in de tijd; - in de overtuiging komt ons alles als een rechtvaardige straf voor, gelijk de broeders van Jozef, zie Gen. 42; ofschoon het hun behoud was, zeiden zij tegen elkaar: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet; daarom komt deze benauwdheid over ons. Begint dit, de geringste ongesteldheid van het lichaam verkondigt ons de dood als de straf over de zonden; - komt er een ongeluk, het is bij ons niet anders alsof alles ons verderf betekent; komen wij met onze gedachten bij de dood en het laatste oordeel, waar hel en eeuwigheid worden voorgesteld, wij denken: O! in deze nacht zal mogelijk mijn ziel van mij geëist worden. Dan gevoelen wij wat het is, eeuwig van Gods aangezicht verstoten te worden, en verstoken te zijn van Zijn heerlijke en zalige gemeenschap, eeuwig God te missen en van alle troost en gelukzaligheid beroofd. Dan erken ik wat het is, eeuwig onder Gods toorn te liggen, in de poel die van vuur en sulf er brandt, daar de rook der kwelling zal opstijgen van

eeuwigheid tot eeuwigheid.

Dan gevoelt men wat het te zeggen is, eeuwig een knagende worm in de consciëntie te gevoelen wegens de blindheid en verharding, waartoe ik mij van de satan heb laten verleiden, terwijl de worm niet zal sterven noch het vuur uitgeblust worden, en ik eeuwig tot een afgrijzen van alle vlees zal zijn in het gezelschap van al de duivelen, afgevallen engelen; en degenen, die met mij een even gelijk ongelukkig oordeel zullen ontvangen, en een eeuwige straf lijden.

O! mij dunkt, ik hoor de verschrikkelijke stem van de Rechter: Gaat weg van Mij, gij vervloekte! in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is. O! wie zou het haar niet ten berge rijzen, als men denkt:

O, eeuwigheid! gij donderwoord,
O, zwaard! dat door de ziele boord,
Gij aanvangt zonder einde.

Ik moet des Heeren recht billijken, dat wanneer Hij niet alleen aangeboren, maar ook dadelijke zonden straft; want heimelijke zonden staan in het licht voor Zijn aangezicht, en ik kan niet leven omdat mijn zonden de eeuwige dood verdienen hebben. Jezus zegt Zelf, Matth. 12: Dat ik van elk ijdel woord, dat ik gesproken zal hebben, rekenschap zal moeten geven in de dag des oordeels.

Als ik het toenemen van mijn zonden, en de daarop gedreigde straf en de toorn Gods bedenk, moet ik verbaasd staan over de Goddelijke lankmoedigheid, dat Hij mij zo lang heeft kunnen dragen. Want al had ik geen zonden gedaan, zo ben ik toch een Adamskind, van nature een kind des toorns, Ef. 2.

Ik moet dan erkennen de waarheid Gods in Zijn dreigementen; al de vloeken Gods die ik in de Bijbel lees, betreffen mij. Want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der wet om dat te doen. Die vloek treft mij nu, die ontbloot mij van alle heil, en toont mij alle straf die ik verdiend heb, en hoe die vloek alles verderft; want zolang een mens niet overtuigd is, weet hij niets goeds. Maar is hij overtuigd en weet hij de vloek, zo staat hij verbaasd en verwonderd, dat die vloek hem niet al lang verteerd heeft; doch dit is bij iedere overtuigde zondaar niet in gelijke mate, wanneer die waarheden aan het verstand gebracht worden. De een wordt op een meer wettische wijze, de andere meer evangelisch overtuigd; echter is ieder in dit opzicht onwetend; en ofschoon het al begrepen wordt, het is toch zonder gevoel.

Men kan ook wel overtuigd zijn, al heeft men de kracht van Gods toorn nog niet gevoeld. Het komt er ook maar op aan, dat de mens zich voor God als een verdoemeniswaardig zondaar kent en gevoelt. Dit is hem alsof hij de angst der hel al smaakt; doch ook zulks is bij allen niet gelijk. Bij de een zijn de hartstochtelijke bewegingen anders, het gevoel sterker en veel meer aandoende dan bij anderen.

Maar hoe meer een mens de Geest Gods weerstreeft, hoe meer hij in de helse angsten moet gebracht worden, totdat hij naar het kruis van Jezus vliedt, zich buigt onder de genade van die Heiland en voor Zijn voeten zich neerwerpt, zijn Rechter om genade smeekende. Dan weet onze barmhartige God en Zaligmaker wel raad; want hoe ik het maken wil en hoe het bij mij is, het voldoet mijn ziel niet, het gaat haar niet wel, totdat Jezus aan het hart werkt. Men kan

spoedig horen, of een mens maar alleen van buiten bekeerd wordt; want zinkt hij recht in zijn zondennood, zo kan men het zien; niets dan Jezus' bloedige gerechtigheid kan hem troosten, en alle ijdele hoop is weg. Dan bouwt zulk een mens vast op de Goddelijke barmhartigheid. Maar, zal men vragen, moet men dan een mens alle hoop benemen?

Ik zeg vrijmoedig ja; de valse hoop moet weg. Onze Catechismus leert het, om de zondaar tot vrije genade te brengen, en tot de verdiensten van Jezus Christus. Wij moeten zonder hoop zijn, opdat wij radeloos tot het bloed van Jezus komen. En dan vraagt men, is dan God ook niet barmhartig? naar de 11de vraag.

De barmhartigheid Gods is die volle vrijwillige liefde, naar welke Hij genegen is de allerellendigste genade te bewijzen, en de verlorene aan te nemen. Die barmhartigheid is de grote God zo eigen als Zijn gerechtigheid en heiligheid, en al Zijn deugden; die barmhartigheid Gods is zo ondoorgrondelijk als God Zelf; en er leeft geen mens op aarde, of hij heeft gevoel en wetenschap van Gods barmhartigheid, zelfs de meest blinde heeft toch achting en liefde voor de barmhartigheid Gods.

Maar wij hebben geheel verkeerde gedachten, die tegen de eer Gods strijden, en daarom moeten wij de onbetamelijkheid wegnemen.

Vooreerst, in onze blindheid hopen wij op de Goddelijke barmhartigheid; maar hoe? God zal mij barmhartig zijn met verloochening van al Zijn deugden, dat Hij onbekeerden zal goed doen, Zijn Woord en Zijn waarheid verloochenen om ons genadig en barmhartig te zijn.

Ten tweede, de barmhartigheid waarop een zondaar hoopt, begeert hij alsof God ze hem verschuldigd was.

Ter derde, stelt hij de barmhartigheid Gods daarin, dat God hem de weg tot zondigen open laat tot Zijn oneer, en dat hij straffeloos zal blijven; maar dat hij van de zondenbanden zal worden bevrijd, begeert hij niet; en daarom, al de hoop die op zulk een zandgrond gebouwd is, moet vergaan.

En daarom komt die goede Geest, en leert ons in het antwoord op vraag 11: God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig. . .

De zaak is dan, om kort te gaan, dat wij overtuigd worden dat de Heere wel barmhartig is; wij moeten bekennen, ja, dat is Hij, dat heeft Hij aan mij, de grootste zondaar, bewezen. Dit zegt een zondaar wel, en troost zich met de genade van zijn Schepper, dat Die niemand kan laten verloren gaan.

Maar wij zien evenwel, dat God de rijke man in de hel kan verstoten, terwijl een arme Lazarus in de schoot van Abraham gebracht wordt. Daarom gaat het zo niet, op de barmhartigheid Gods zo heen te zondigen; want er staat: Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten.

Men weet, dat die God, Die zo goed is, ook almachtig en gestreng is. Het is ijselijk en verschrikkelijk in Zijn handen te vallen. Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God. Wie zal ons uit Zijn hand redden ten dage als zij zullen zeggen tot de bergen, valt op ons; en tot de heuvelen, bedekt ons?

Want zomin als men zich voor de donder verbergen kan, zo weinig kan men zich voor Gods gerechtigheid verbergen en zich met Zijn barmhartigheid troosten. De hoop is ijdel, omdat de barmhartigheid en de gerechtigheid tegen elkaar strijden. De barmhartigheid moet niet weggenomen worden, wanneer de gerechtigheid straft; maar hoe die

twee volmaakte deugden te verenigen zijn, dat weet geen mens, of hij moet de verdiensten van Jezus Christus beschouwen.

Hoeveel de mens moest lijden, is te zien in het voorbeeld van de Zoon Gods; terwijl Die, als Borg voor zondaars, zoveel nood en ellende heeft doorgestaan. Daarin is ons de gerechtigheid Gods klaar gebleken en geopenbaard, dat ons alleen in Hem barmhartigheid kan geschieden.

Maar wil dat bij de zondaar niet doorgaan, dan denkt men, de dood is een betaling voor de zonden, als hij maar in zijn laatste uur zeggen kan: O God! zijt mij zondaar genadig; dan is alles goed.

En wil dat niet gelden, zo gaat men na zijn dood naar een plaats om daar gereinigd te worden; maar daartegen toont ons de Geest Gods, welk een ellendige troost dit is, omdat er een eeuwige straf en geen verlossing uit de hel bestaat. Ik heb gezondigd tegen een oneindige God, en daarom ben ik oneindig strafbaar, dewijl de eeuwige toorn Gods op mij ligt. Ik zie klaar, dat er geen middel is om uit de eeuwige verdoemenis gered te worden; want tegen een eeuwige God gezondigd te hebben, daarop moet een eeuwig doemvonnissen volgen; en zo kan mijn ziel zich niet troosten met de Goddelijke barmhartigheid. Dus mag een overtuigde zondaar wel uitroepen: O! wat ben ik ongelukkig, wat zal mij alle hoop helpen; of alle mensen mij zalig prezen, ik heb mij als tegen het eeuwige oordeel Gods verhard, zo moet mij zeker het tegengestelde ten deel vallen; ik moet toch mijn eigen verdoemde dood sterven.

En zo gaan dan de ogen open in die hulpeloze toestand, als de Geest Gods mij in het Evangelie doet zien de rijkdom der Goddelijke barmhartigheid, en hoe die rechtvaardige ontfermende liefde de arme zondaar heeft aangenomen.

Verklaagt ons de wet met recht, Jezus is de enige hulp, waardoor wij kunnen zalig worden, en in Wie alleen de ellendige zondaar van God kan aangenomen worden.

Met recht roept zulk een zondaar dan verlegen uit: O! dan heb ik niets; want ik ken Jezus niet, en er staat evenwel geschreven: Die in den Zoon Gods gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. En ik heb geen deel aan Jezus' bloed en gerechtigheid, zo kan ik geen deel aan Hem hebben; en dus ik ben een van die vaten tot de gerechtigheid Gods toebereid. Blijf ik onbekeerd, zo is er voor mij geen genade noch barmhartigheid te hopen. Dan wordt zulk een zondaar geheel ontbloot, om zich voor zijn Rechter te vernederen en Hem om genade aan te roepen.

Maar daartoe komt geen zondaar, of de Heere Jezus overtuigt hem door Zijn bitter lijden en sterven, hoe verschrikkelijk de toorn Gods was, en hoe rechtvaardig God is. Maar dat Jezus door Zijn bloedvergieten en het dragen van die toorn, God heeft verzoend, en de laatste penning heeft voldaan; zodat de Goddelijke gerechtigheid is tevreden gesteld, dewijl Hij in Zijn bloed en dood Gods toorn en vloek op Zich genomen heeft. Hij heeft Zich aan het kruis laten nagelen, om de zondaar de weg te openen waarin hij leven en zaligheid kan vinden; en zo moeten wij allen ten leven komen, of wij hebben geen deel aan Gods barmhartigheid. Gij moet Goddelijk overtuigd worden in eigen gevoelen van het hart, dat gij tot de dood veroordeelde en verdoemde zondaars zijt, die het vonnis des doods in hun harten dragen, en toch Jezus de gekruiste God aannemen op genade en ongenade, om van God in onze Verlosser open aangenomen te worden.

TOEPASSING

GELOOF gij zulks van harte, mijn vrienden! dat u hier uit Gods woord is voorgesteld, dat gij met de gehele wereld voor God verdoemelijk zijt, dat gij als verdoemeniswaardige Adamskinderen onder de vloek en toorn ligt, tot dat Jezus u door verzoening tot de zaligheid brengt?

1. Zegt niet te schielijk ja, want zodra gij dat zegt, moet gij uzelf tot een last worden; als de hoogmoed en eigenliefde vallen, zo zult gij uzelf bij de Heiland moeten aanklagen.

2. Zo gij dat gelooft, dan moet de ganse wereld u zo bitter als gal worden, zodat zij u met al haar macht tot Jezus drijft, terwijl gij evenwel niets bedenken kunt om van hel en vloek verlost te worden.

Maar helaas! welk een lauwheid en flauwheid wordt men gewaar, en wat is daarvan de oorzaak dat daarvan zo weinig indruk is, zelfs bij degenen, die alle dagen het Evangelie gepredikt wordt? Want van deze waarheid is er niet alleen geen indruk bij de wereldkinderen; maar het droevigste is, dat er geen indruk van is bij opgewekte zielen; zij spreken meer van horen zeggen, dan uit een innig gevoel van hun hart; - zij houden zich op met redeneren, en vergeten hoe zij door Jezus' bloed en gerechtigheid zullen verlost worden; waarvoor de Heere Jezus zo menigmaal waarschuwt dat zulks een bewijs is, dat zij niet geloven.

Ziet eens het onderscheid van uw geloof en ongeloof. Neemt eens, dat gij in diepe slaap lag te rusten, en men kwam u zeggen dat uw huis in brand stond, haastig zoudt gij opstaan om u te redden; en als men u waarschuwt voor het eeuwige vuur en dat gij in gevaar zijt om eeuwig daarin verstoten te worden, dewijl gij voor de uitvoering van dat vonnis geen ogenblik verzekerd zijt, zo blijft gij nochtans

in uw sluimer liggen. Dat komt, omdat gij, arme mensen! u zoveel te doen geeft met de dingen van de tijd, met daarvoor te waken en te zorgen, dat gij daardoor uw kostelijke ziel vergeet. De een zoekt dit, de andere dat, en zijn arme ziel wordt geheel vergeten; zo gaat er menige ziel ten verderve. Gij zoekt u te vermaken met tijdelijke dingen, als gij maar die ledige troost hebt, dat gij toch niet zult verloren gaan.

Hoe meer genade gij hebt, hoe eerder gij daarvan gered zult willen zijn; daarom steunt nooit op het gevoel van uw zonde; want het gevoel van de zonde maakt ook wel de meest geruste zondaar verschrikt. Indien gij het daaronder nog kunt stellen, drukken ze u niet recht; als ze u recht drukten, gij zoudt niet rusten kunnen voordat gij verzoening gevonden had in Jezus' gerechtigheid.

Erkennen zij dat wel, die geen algenoegzame Jezus, maar hun eigen gerechtigheid hebben? Zulke hoogmoedige mensen zullen wel zeggen, wij zijn wel zo benauwd geweest dat wij helleangst hebben uitgestaan. Hoort eens wat Jezus zegt: Gij slangen, gij adderengebroidsels! hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?

Doch wat u aangaat, overtuigde zielen, die bedroefd zijt over uw harde en ongevoelige harten, en die u verlegen maakt dat gij geen indruk hebt van uw verloren toestand. Daarvoor is een waar middel, niet dat gij u voorstelt al de vloeken der wet, waardoor uw harde en koude harten wel zullen sidderen en beven, doch niet verweken. Gij moet u wenden tot dat bloedige Offerlam, onze dierbare Heiland, Hem om licht bidden, hoe ongevoelig gij zijt; en gij zult wel gevoel van uw zondenstaat krijgen. Ziet dat Lam aan en Wie Hij is, zo zult gij zien hoe Gods toorn de zonden slaat.

Laat het nooit uit uw gedachten komen, hoe dat Lam alles heeft uitgestaan, hoe Het de last van Gods toorn om uwer zonden wil gedragen heeft, dat Hem in Gethsémané het bloedige zweet heeft uitgeperst. Denkt eens welke laster en smaad Hij op Zich genomen heeft, en hoe Hij al de vloek voor ons gedragen heeft, hoe Zijn heilig hoofd met vloekdoornen omringd was, en hoe Hij in angst der hel gezonken is, zodat Hij moest uitroepen: Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten? Denkt aan dat onschuldige bloed, dat onze Heiland heeft moeten storten om het vuur van Gods toorn uit te blussen; denkt gij daaraan, het zal u wel ter harte gaan.

Wanneer de heidense rechter Pilatus de lijdende Heiland aan het Joodse volk voorstelde, zeggende: Ziet de Mens! meende hij daardoor de harten te verzachten; en zou dan het aanzien van dit lijden onze harde harten niet kunnen verbrijzelen, zo zijn wij erger dan de Joden.

Als ik de dood van de Zoon Gods beschouw, moet ik dan niet zeggen: O! is het mogelijk, mijn God! moeten mijn zonden zo gestraft worden aan Uw heilig Kind, aan het onschuldige Lam Gods? O! wat moet dit een gerechtigheid en heiligheid zijn, en welk een verterend vuur is de toorn Gods! O, wat moet de zonde een vervloekt vergif der hel zijn, dat de Zoon Gods in de dood gebracht heeft! O God! wat moet ik een gruwelijk monster in Uw ogen zijn! Ach! moet het hart daaronder niet buigen als het gedenkt, geschiedt dit aan het groene hout, wat moet aan het dorre geschieden? De gekruiste Jezus kan u het beste doen zien wat zonden, toorn, vloek, straf, verdoemenis, gerechtigheid en heiligheid zijn.

Maar laat u dit niet afschrikken van de lieve Immanuel; blijft maar in diepe ootmoed bij Zijn kruis, gij zult dan,

hoe verhard gij zijt, wel in de barmhartigheid Gods moeten wegzinken. Als wij zien, dat Hij om onzer zonden wil is overgegeven, en om onze misdaden zoveel heeft moeten uitstaan, dan moeten wij zeggen: O Heere Jezus! ik heb U die arbeid gemaakt met mijn zonden; ik heb U gekruisigd, ik heb Uw zijde doorstoken. En komt men zo in de schuld, dan zal het harde hart wel breken; dan kan ik aan het kruis zien hoe lief God Zijn vijanden heeft. Iedere wonde en iedere druppel bloed roept mij toe: God is Liefde. Ziet de liefde Gods des Vaders, dat Hij Zijn lieve Zoon gegeven heeft, opdat wij door Hem zouden leven.

Dan smelt het hart in een tranenvloed, als de liefde Gods dat koude hart verwarmt. Daarbij moet het nog niet blijven, wij moeten bij het kruis van Jezus blijven; bij de indruk van Zijn bitter lijden en sterven verkrijgt het hart een gevoel van zonde, van liefde en barmhartigheid Gods. Dan opent zich het geheim van het dierbare Evangelie, zie ik aan het kruis hoe zich de barmhartigheid en rechtvaardigheid Gods als tezamen verbinden; - de gerechtigheid en vrede elkaar kussen en omhelzen, en leer verstaan hoe de heilige God rechtvaardig blijven kan, en in barmhartigheid verheerlijkt worden; dat Hij vijanden kan liefhebben, verdoemde zondaren kan vrijspreken en hun het leven schenken. En dit moet in mijn hart zo klaar worden, dat ik mij in de wonden van Jezus als verlies, en mij geheel aan Jezus toevertrouw.

Maar tot deze stap kan men niet komen, of men moet vernederd worden, zodat men de verandering aan ons gewaar wordt. Alle zonden en onreinheid worden met het bloed van de Heiland uitgewist; alle toorn en onrust, al het veroordelen in het hart wordt gestild door het bloed van Jezus. Dan staat men in een onbegrijpelijke verwondering hoe

God, Die tevoren zo vreselijk dreigde, dat ik zeggen moest, ik vreesde voor U, zodat mijn hart beefde, mij nu voorkomt als een Vader, en ik nu moet zeggen: Uw bitterheid is mij tot liefelijkheid geweest!

Wij moeten van de eeuwige verdoemenis door Christus' bloed en dood verlost worden, of wij blijven onder vloek en toorn; en daarvan moet ons hart volkomen verzekering hebben, tot troost in nood en dood.

Daarom, kinderen Gods! die de weg door de Goddelijke genade tot Jezus en Zijn bloed hebben gevonden, en nu als vervloekten in uw zonden zijt op- en aangenomen, staat in het geloof en vertrouwen, dat Christus ons heeft verlost van de vloek der wet, toen Hij een vloek voor ons werd. Dan werkt het geloof en wordt werkzaam in de liefde; dan is het geheim ontdekt, dat Jezus, de Zoon van God, voor zulk een vloekwaardige Zich in de diepste nood der hel begeven heeft, hetwelk ik Hem heb veroorzaakt door mijn zonden. Dewijl ik Hem liever heb dan mijn eigen ziel, en deze verloren ziel offer ik Hem, mijn getrouwe Heiland, op. Die Jezus, Welke Zijn leven voor mij, en Zichzelf geheel aan mij heeft willen geven, Die moet mijn Schild en Loon zijn. Mijn hart moet met niets anders opgevuld zijn, dan met Jezus en Zijn kruis. Dat moet mijn ganse hart innemen, met deze Jezus moet ik leven en sterven, met Hem moet ik door deze woestijn gaan en door het dal der schaduwen des doods. Met Hem moet ik alles wagen, mij met Hem verbinden, ja, tot niets willen worden, om mijn gekruiste Heilands wil, opdat Hij in mij wasse, en ik minder worde.

Ook moet de liefde Gods des Vaders, Die mij deze Zoon gegeven heeft, gedurig mijn overdenking en beschouwing

zijn. Als wij in deze oceaan en zee van Goddelijke liefde leven, komen wij dagelijks verder, en leven daarin als een vis in het water. Dan leer ik in Jezus de Naam des Vaders kennen, als HEERE! HEERE! God barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid ... Die al Zijn Goddelijke beloften in Christus ja en Amen gemaakt heeft, tot roem der heerlijkheid Zijner genade, Die mij Zijn Vaderlijke Geest zendt, door Welke ik kan roepen: Abba, Vader!

Deze duur verworven Geest moet mij alles leren en verzegelen. Want het moet mij nooit uit mijn gedachten komen, hoe mijn ziel door Jezus is verlost; die liefde moet gedurig mijn verwondering zijn; en ik moet ze ook mijn naasten aanprijzen zo goed ik kan. In die liefde, in Jezus' bloed en barmhartigheid, moet ik alles hebben en kunnen verrichten.

Verwondert u dan niet, kinderen Gods! als de Heilige God u in uw verloren zondenstaat al dieper invoert, als gij ziet hoe gij alle ogenblikken, ja, zelfs deze morgen, alweer de hel verdiend hebt, en alle ogenblikken door Gods genade en barmhartigheid in Jezus' bloed moet op- en aangenomen worden.

Maar denkt dan toch niet, dat God om iets in u nu meer behagen in u heeft, o neen! het is alles in Jezus' bloed en dood. Wordt gij door Hem verkwikt, denkt niet, dat zulks om uwentwil is, ach neen! het komt alleen van Jezus' bloed, dat voor de troon van God gedurig roept om barmhartigheid. Dan moeten wij hoe langer hoe meer zondaars voor God worden, die in de gerechtigheid van Jezus en Zijn bloedige verzoening dagelijks moeten op- en aangenomen worden, daarin gevestigd zijn, en van onszelf een gruwel hebben; anders hebt gij geen gevoel van Gods

barmhartigheid. Maar hoe meer gij uw zondenverderf gevoelt, zoveel te meer zal zich de liefde Gods aan u openbaren.

Nu zult gij denken, is dat dan zulk een zalig leven, dat een Christen zich zondig kent? - en kan hij toch vergenoegd en zalig leven?

O ja, en dat komt omdat men zijn zonden en ellende hoe langer hoe meer kent, gevoelt, beweent en bekent; men brengt ze voor Jezus. Maar dan weet men niet meer van toorn en vloek; er is toch geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. Wij zijn wel verdoemelijk in onszelf; maar er is een Heiland Die voor ons gestorven is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Dit nu is het onderscheid.

Ik ben een arme zondaar, maar ik heb een barmhartige, medelijdende Hogepriester; ik heb een verzoende Vader in de hemel; en ik heb dagelijks een Voorspraak en de vergeving van mijn zonden zo nodig als het lieve brood. Daaruit moet het komen, dat een kind Gods alle zonden haat, en de meest verborgen zonde aanziet als de grootste boosheid, die het leven en bloed van de Heiland gekost heeft.

Ik kan de zonde niet meer liefhebben, omdat de heiligheid en gerechtigheid Gods mij zo lief zijn als Zijn liefde, dewijl ik even zo gaarne van de bevlekking der zonden wil gereinigd worden als van de zondenschuld bevrijd zijn, naar 1Joh. 1. Wij moeten Hem dienen en tot een Vader aanroepen, Die zonder aanzien van persoon oordeelt; en Hem vrezen, Die geen kwaad in Zijn kinderen kan gedogen, evenmin als bij Zijn vijanden. Hij vergeeft hun de zonden wel, maar Hij straft en kastijdt ze als Zijn kinderen; doch het zijn Vaderlijke liefdeslagen, en een genade, ons hoog nodig; - het is als balsem op ons hoofd, die een

vreedzame vrucht der gerechtigheid brengt, degenen die daardoor geoeffend worden.

Is de roede scherp, dan komt de satan daar bij, en wil ons des Vaders liefde verdacht maken, alsof het toorn was. Maar het kinderhart weet, dat de Vader niet dan lieven kan, en zet de verzoeker af; het hart rust in de voorzienige genade, het is gegrond in Zijn liefde en vertrouwt op de Goddelijke barmhartigheid. Komt er eens een onstuimig uur, dat het de Vader behaagt om ons de angsten der hel te laten ondervinden, dan is het maar voor een ogenblik, en het strekt ons ten leven. In dat ogenblik blijven geloof en liefde wakker, men hangt en kleeft aan Jezus, en in de grootste angst weet men toch dat alles liefde is; en men zegt: O! zou ik ook niet een druppel proeven van mijns Heilands bittere lijdenskelk; en hoe zou ik Hem kunnen liefhebben, als ik niet proefde wat Hij voor mij geleden heeft? Het is ook maar één druppel van die beker, die Hij geheel uitgeledigd heeft. Ik weet dat mijn Heere Jezus door Zijn helse angst en pijn de toorn Gods voor mij verzoet heeft; moet ik de hel smaken, ik kom daarin toch niet, want mijn Heiland is daarin geweest. Al voert Hij in de hel, Hij voert daar ook weer uit. Hij blijft mij toch getrouw, en schenkt mij het genaderecht met Zijn barmhartigheid, gerechtigheid en vrede, zodat ik Hem dagelijks kan loven en prijzen. Is het hier stamelende, ras zal het hiernamaals beter gaan, als wij met engelentongen de drie-enige God eeuwig Hallelujah en het driemaal Heilig, Heilig, Heilig! zullen toezingen.

Dat gunne ons de barmhartige Vader, om de aangebrachte gerechtigheid van Zijn Zoon, Jezus Christus' wil. Amen.

Nazang Ps. 130:2

ZANG

Wijze Ps. 35

DE VERBONDSGOD

Ik ben uw God, uw hoogste Goed,
Verzoend door 't Lam Zijn dierbaar bloed;
Kom maar op het woord van Mijn genade,
Zoals gij zijt, vermoeid, beladen;
Godd'lozen maak Ik vrij door recht,
Een kind des toorns, een duivels knecht
Wordt opgenomen tot Mijn kind,
En Vaderlijk van Mij bemind.

DE ZONDAAR

O Heer! ik ben veel te gering,
Die als Uw hater henen ging,
En zoveel goedertierenheden
Misbruikt en gruw'lijk heb vertreden.
Wie ben ik, Heer! een dode hond,
Die Gij met recht verstoten kondt;
Ik heb ook niets te zeggen, Heer!
Zo gij mij werpt ter helle neer.

DE VERBONDSGOD

Neen, neen! het bloed van 't Nieuw Verbond,
De Borg, Die tussen beiden stond,
Maakt, dat Ik u het leven schenke
En uwer zonden niet gedenke.

De snoodste zondaars Ik bemin;
Doch gij moet krijgen Christus' zin,
En dienen de gerechtigheid,
Van alle slavernij bevrijd.

DE ZONDAAR

Schep mij dan Heere! een nieuw hart,
Verbreek mij door berouw en smart,
Laat met de schuld de kracht der zonden
In het bloed des Heilands zijn verslonden.
Ik kan zonder U niets doen, o Heer!
Vernieuw Uw beeld, herstel het weer,
En leid mij naar Uw liefde wil,
Maak Gij mij klein, gebogen, stil.

DE VERBONDSGOD

Uw Heiland heeft! het reeds volbracht,
En Ik Zelf heb aan u gedacht
Van eeuwigheid met groot erbarmen.
Vlied maar tot Jezus' bloedige armen;
Hij is tot wijsheid u bereid:
Door Zijn bloedgerechtigheid
Krijgt gij der heiligen sieraad,
Verlossing van het bedreven kwaad.

VIJFDE ZONDAG

Vraag 12-14

VOORAFSPRAAK

HET is bovenal een grote weldaad, die aan ons arme en ellendige zondaars vergund wordt, dat God ons het Evangelie van de gekruiste Heiland en van Zijn bloedige verzoening nog prediken laat; dat Hij de wolken niet gebiedt dat ze geen regen geven en de hemel tot geen koper maakt. De verkondiging van het Evangelie is een grote weldaad, en zeer genaderijk, waarin de Heere Jezus en Zijn bloedige gerechtigheid ons worden voorgesteld zoals wij Hem nodig hebben.

De overtuigde zondaar vraagt: Waar is de Heere Jezus, is Hij ook voor mij? Het Evangelie antwoordt: Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet nodig, maar die ziek zijn. De gezonden verachten de kunst van de medicijnmeester, en de heerlijkste medicijnen zijn hun een walg, waarnaar een kranke hijgt en verlangt. Zo wordt ook de Heere Jezus, onze grote Zielenarts, tevergeefs verkondigd aan de zorgeloze zondaar, dewijl die Hem niet nodig meent te hebben.

Maar arme zondaren! wij moeten Hem hebben, en wij hebben Hem nodig; de verkondiging van Jezus alleen kan ons niet helpen, noch onze benauwde consciëntie stillen. Zullen wij geholpen worden, dan moeten wij Jezus hebben en in Hem de vergeving van onze zonden, vrede, vrijheid, leven, en alles wat in Hem te vinden is. Zodra wij Jezus nodig hebben, is Hij gereed; dit heeft Hij van de Vader op Zich genomen; het is Zijn spijs, leven en blijdschap; ja,

voordat wij Hem nog recht aanlopen, is Hij daar.
O! mocht deze prediking daartoe gezegend zijn, waarin wij u de noodzakelijkheid van het bloed van Jezus zullen zoeken op het hart te drukken. Bidt God daartoe met mij van ganser harte om Zijn genadige hulp.

Tekst Romeinen 8:3,4

3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees;

4 Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.

Vraag 12. Aangezien wij dan naar het rechtvaardige oordeel Gods tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben, is er enig middel waardoor wij deze straf ontgaan mochten en wederom ter genade komen?

Antwoord. God wil, dat Zijn gerechtigheid genoeg geschiede, daarom moeten wij dezelve, of door onszelf, of door een ander, volkomen betalen.

Vraag 13. Maar kunnen wij voor onszelven betalen?

Antwoord. In generlei wijze, maar wij maken de schuld nog dagelijks meerder.

Vraag 14. Kan ook ergens een bloot schepsel gevonden worden, dat voor ons betaalt?

Antwoord. Neen; want ten eerste wil God aan geen ander schepsel de schuld straffen die de mens gemaakt heeft; ten andere, kan geen bloot schepsel de last van de eeuwige toorns Gods tegen de zonde dragen, en andere schepselen daarvan verlossen.

INLEIDING

Het is zeer gewichtig en opmerkelijk, wat wij lezen bij de profeet Micha in zijn zesde hoofdstuk, waar de grote God Zijn zondig en verstokt volk voor het oordeel roept, om met hen te richten en hun Zijn weldaden en hun zonden voor te houden, zeggende: O Mijn volk! wat heb Ik u gedaan? en waarmede heb Ik u vermoeid? betuig tegen Mij. Zij overtuigd zijnde van hun overtredingen en ondankbaarheid, antwoorden in het 6de vers: Waarmede zal ik de Heere verzoenen of tegenkomen, en bukken voor de hoge God? Zij willen zich wel vernederen, maar dewijl zij door hun zonden in al hun ellenden waren neergeslagen, wilden zij door het slachten van duizenden van rammen de Heere verzoenen, wel wetende, dat er zonder bloedstorting geen vergeving te hopen was, gelijk ook het vele bloed storten in het Oude Testament aantoonde. Maar, ofschoon er lammeren bij lammeren geslacht werden, en het een op het ander volgde, toch zag dit alles op het Lam Gods, Dat eens de zonden van het volk zou wegnemen. Daarom antwoordde de Heere: Zou de Heere een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebekken? Doch het volk voer voort: Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtredingen, de vrucht mijns buiks voor de zonde mijner ziel?

Kon de Heere geen welgevallen nemen aan het bloed der offerbeesten; konden die dieren God niet verzoenen; moet er dan mensenvlees geofferd en mensenbloed vergoten worden voor de zonde? Zij zijn gereed, en willen de Heere hun eerstgeborene geven, en met hun vlees en bloed Zijn toorn zoeken uit te blussen.

Alles wat een mens heeft, zal hij geven voor zijn leven, ja,

zelfs wat hem het liefste is. Hun eigen kinderen willen zij geven tot lossing van hun zielen; maar alle menselijk overleg en aanbidding kan niet helpen. Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode Zijn rantsoen niet kunnen geven. De verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden. Daarom volgt hier: Hij heeft u bekend gemaakt o mens! wat goed is; en wat eist de Heere van u, dan recht te doen, weldadigheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen voor uw God?

Dat zondige volk wordt voor de rechterstoel Gods gebracht; van hun schulden overtuigd zijnde, hebben zij niets in te brengen tot verontschuldiging, dus moeten zij verwachten dat God Zijn oordeel aan hen, tijdelijk en eeuwig, zal uitvoeren. Wat nu te doen? De mens moet evenwel geholpen worden; dewijl hij in zichzelf verdoemd is, is er geen andere weg dan de weg der verzoening, en door verzoening de vrede te treffen. Er is niets anders te doen, dan de Koning tegen te gaan en in ootmoed voor Hem te bukken, begerende hetgeen tot vrede dient, gelijk Jezus ons leert, Luk. 14.

Na kennis van zonde en schuld, blijft er niets over dan: Ik zal mijn Rechter om genade bidden. Maar, dewijl de verzoeningsweg voor de mens verborgen is, zoekt hij het op allerlei wijzen, of hij zich met God verzoenen kan. Het eerste is, ik zal mij bukken voor de hoge God, of Hij Zijn toorn van mij wilde afwenden. Het bukken voor God is niet alleen op de knieën te vallen, maar het is ook een boetvaardigheid, een godsdienstigheid en een ander leven. God laat Zich daarmee niet bevredigen, maar Hij wil een wettelijke voldoening hebben, om aan Zijn gerechtigheid te voldoen. Als nu het volk dat erkent, zoeken zij alles op te

brenge; zij wagen goed en bloed daar aan; zij willen bij de Heere verzoening zoeken door duizenden van rammen; maar dat behaagt God niet. Meent gij dat de Heere een welgevallen heeft aan duizenden van rammen, of aan tien-duizenden van oliebeken? Wilt gij daarmee de Heere tevreden stellen? O! het is alles het Zijne. Al het gedierte des wouds is Mijne, de beesten op duizend bergen ... Ps. 50. De slachting der offerdieren brengt geen vergeving.

Wil dan de strenge gerechtigheid Gods Zich daarmee niet laten vergenoegen; wil Hij dan mensenvlees hebben? Zij willen hun eerstgeboren zoon geven. Als de nood zo hoog is, wil de mens alles geven wat hij heeft; dat alles geldt echter niet, want het kost teveel een ziel te verlossen; is nu alle raad uit, en weet de mens niets meer te vinden, dan is het: Het is u gezegd, o mens! wat goed is ... welk het offer is waarmee de Heere wil verheerlijkt worden in des mensens verzoening; zo is het hier ook.

Als de zondaar voor Gods gericht gedaagd en voor Zijn aangezicht aangeklaagd wordt, dan merkt hij dat de toorn Gods op hem aankomt; dat alles tevergeefs is wat hij doen wil, dat hem niets kan helpen, of hij moet het enige voldoende offer, Jezus Christus hebben, en op de weg der verzoening gebracht worden.

Daartoe leidt hem nu de Catechismus, en dezen grond moeten wij hebben; in de verzoening van de Zoon Gods moeten wij vertrouwen, en daarin is kracht en vrede.

Nadat de onderwijzer ons heeft overtuigd, hoe wij in Adam verloren en vijanden Gods zijn, die geheel in onmacht neerliggen, ja, vloek en verdoemenis waardig zijn, opent nu het Evangelie in het tweede deel van onze Catechismus.

Het Evangelie is voor een verloren zondaar een grote

troost. Dan, hoe handelt de onderwijzer met die zondaar; komt hij aanstonds met die troost? O neen, hij komt eerst met onze ellende en verdoemeniswaardigheid; en dan brengt hij ons op de weg des geloofs, waardoor wij Jezus en al Zijn weldaden deelachtig worden.

Hij brengt ons tot Jezus; zo hebben de apostelen ook gedaan. Als zij eerst de zondaars hun zonden hadden getoond, prezen zij daarna Jezus op het allerdierbaarste hun aan; want de zondaar kan noch wil Jezus erkennen, of hij moet eerst overtuigd zijn van zijn ellende en in zijn hart zijn verdoemenis gevoelen, als ook zijn onvermogen gewaar worden.

Deze twee stukken willen wij nu uit onze Catechismus nader overwegen en zien:

Vooreerst, de volstrekte noodzakelijkheid der verzoening in de 12de vraag.

Ten tweede, de volstrekte onmogelijkheid der genoegdoening aan de zijde van de zondaar, welke niet bij ons noch bij enig schepsel in hemel of op aarde te vinden is, maar alleen bij het geslachte Lam Gods; dat drijft ons dan naar het kruis en tot Jezus' gerechtigheid, waarin wij alleen het leven kunnen vinden.

Is nu de prediking over het eerste deel van onze Catechismus aan de een of ander gezegend geweest door de Goddelijke genade, Die alles moet werken, en heeft hij zich als zulk een zondaar leren kennen, zo zal die vraag vanzelf bij u opkomen, welke de Catechismus in de 12de vraag voorstelt. Aangezien wij dan naar het rechtvaardig oordeel Gods tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben ... Daarop volgt een rechte beschrijving voor een heilzoekende ziel, waarbij wij echter allen te kort schieten. Hoe is ons hart gesteld, als wij van onze verloren toestand

overtuigd zijn? Vooreerst leren en gevoelen wij het levendig in onze harten, dat wij strafbare rebellen zijn, die tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben; krijgen wij een indruk van Gods heiligheid, dan worden wij met de Psalmist in Ps. 38 gewaar, hoe een ziel gesteld is die onder de toorn en vloek ligt.

Ten tweede, worden wij zo gebogen, dat wij het oordeel Gods over ons billijken, gelijk Eli deed, toen hem het oordeel aangezegd werd, zeggende: Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen. Zo zegt zulk een ziel dan ook, de Heere is rechtvaardig; ga ik verloren, ik heb het verdiend. Maar dan is de vraag, omdat men gaarne geholpen was, is er ook enig middel waardoor wij deze straf ontgaan mochten en weder tot genade komen? Dit is geen vraag naar mijn verstand, zo en zo moet ik geholpen worden; het vernuft kan die vraag niet oplossen. Want de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk moeten onderscheiden worden. En daarom veracht men God in de prediking van het Evangelie.

Men komt met die vraag tot geen ander einde, dan: Wat moet ik doen, mannen broeders! opdat ik zalig worde? Deze begeerte behelst twee stukken.

Ten eerste, hoe wij de straf ontgaan mogen, en:

Ten tweede, hoe wij wederom tot genade komen.

Het eerste is een zekere waarheid; de zondaar is bevreesd voor het eeuwige oordeel, de schrik des Heeren doet hem beven, totdat hij gelooft. Het is hem dan niet alleen te doen om van de straf bevrijd te worden, maar ook hoe hij tot genade zal komen.

Dit menen wij voor het eerst, hoe wij genade mogen vinden in de ogen van de grote God; dat wij een verzoende

God in de hemel mogen hebben, Wiens ongenade wij onmogelijk kunnen verdragen. En hoe wij in de vriendschap en gemeenschap Gods hersteld zullen worden, waarvan gescheiden zijnde, ons een bittere hel wordt. Hoe wij door de genade hersteld zijnde, van zondenbanden losgemaakt mogen worden, zodat wij genade verkrijgen om Gode ter ere te leven, de zonde afsterven, der gerechtigheid leven en Hem alzo te dienen, alzo wij door Jezus' striemen, lijden en sterven genezen zijn; dan is de genade dierbaar, en een weinig daarvan is ons beter, dan al de schatten der aarde.

Zulk een ziel, die het om de genade Gods te doen is, en ons naar de weg vraagt, wat moeten wij haar antwoorden? Wij weten niets beter dan het antwoord van de onderwijzer in onze Catechismus. Deze doet het met een zonderlinge wijsheid, en zegt niet als de wettische leidlieden, dat en dat moet gij doen, zo en zo moet gij zijn; maar hij wijst de zondaar zoals hij is naar Christus, evenals Petrus, toen zij hem vraagden, wat zullen wij doen? Hij wijst hen tot de Heere Jezus, en zegt: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van onze Heere Jezus Christus tot vergeving der zonden; hij wijst ze tot de verzoening. De onderwijzer is niet bevreesd, dat hij een verlegen ziel zal neerslaan en haar van de Heiland aftrekken, o neen; in plaats van haar de zonden af te nemen, maakt hij de last nog veel zwaarder; wat dan te doen? O! hoe zal ik deze straf ontgaan? Hij zegt ook niet, gij hebt reeds genade omdat gij uw ellende kent, och neen; maar hij zegt: God wil dat Zijn gerechtigheid genoeg geschiede, en Hij wil en kan van Zijn recht niet afstaan; gij moet verloren gaan. En dus zegt hij haar vooreerst de waarheid uit het Evangelie, ten tweede, hoe de zondaar van die waarheid moet overtuigd

worden.

I. De zondaar moet erkennen Gods wil, dat Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. God is, o zondaar! uw Schepper, Onderhouder, uw Wetgever, Rechter en Koning.

Hij is de Rechter der ganse aarde, daarom heeft Hij over ons een volstreckte macht om van ons gehoorzaamheid aan Zijn wet te eisen, en ons te straffen voor de minste overtreding. Hij is onze enige Wetgever, Die behouden kan en verderven, Jak. 4:12. Dat recht kan God niet verloochenen, Hij kan van Zijn recht niet afstaan, zomin als Hij Zijn rechterstoel kan afstaan om Zich door de arme zondaren te laten oordelen; Hij kan niets doen dat tegen Zijn eer en heiligheid strijdt. Daarom kan geen zondaar tot genade komen, of Gods gerechtigheid moet voldaan worden.

Wat is nu de eis van Gods gerechtigheid? De schuld moet betaald worden, en de straf geleden die de zondaar verdiend heeft; hij kan niet uit de gevangenis komen voordat de laatste penning betaald is. Daarom zegt Christus: Want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger is dan die der schiftgeleerden en der farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan.

De gerechtigheid eist de voldoening aan een beledigde rechter en een geschonden wet. Zal ik verlost worden, zo moet de wet voldaan en de rechter verzoend worden.

God kan niet anders dan recht handelen, en Hij wil ook niet anders. De vraag is hier niet, wat de Heere doen kan? Wij moeten hier handelen naar Gods geopenbaarde wil, die ons toont, dat God zonder voldoening geen genade wil bewijzen. Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat goed is; en wat eist de Heere van u? Het is ook klaar uit de vloek der donderende wet. Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al wat er geschreven is in het Boek der wet, dat hij dat

doet. Het blijkt ook klaar uit de gehele omslag van de ceremoniële wet. Waartoe anders was het bloed van zoveel duizenden offerbeesten, dan om te tonen dat zonder bloedvergieten geen vergeving te verkrijgen was?

God wil dat Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Dat is klaar gebleken, dewijl Hij dat van Zijn lieve Zoon geëist heeft; ook de straf die Hij op die Zoon heeft gelegd, getuigt klaar, dat God zulks ernstig wil. Hij heeft aan het kruis getoond hoe Gods toorn de zonde straft; dit toont ons klaar, dat God op geen andere wijze barmhartigheid en vergeving wil schenken. Het is wel waar, God is barmhartig, lankmoedig, geduldig, vol van goedertierenheid; maar Hij houdt niemand onschuldig, Hij laat niemand ongestraft, Hij vergeeft de zonden alleen in Jezus' bloed, en blijft rechtvaardig in Zijn straf.

Niet, dat Hij ten halve verzoend is en door een gunstig aanzien de zondaar aanneemt, dat is en strijdt tegen de rede en de verzoeningsleer van de Heiland, door Welke alleen het rijk des satans verbroken wordt.

Het is bedroefd en zeer te beklagen, dat nog vele verlichte mensen zulk een laster tegen de Heiland durven vaststellen. O! alle vernuft zal tekort schieten! Ik houd het met Paulus, die wilde niets anders weten dan Jezus Christus de Gekruiste; en alle vernuft en wijsheid der wereld rekende hij voor dwaasheid, 1Kor. 1.

Het blijkt des te minder een versierde daad te zijn; want is het een heilige en rechtvaardige wil van God, het blijft toch een vrije wil Gods, daar Hij ons arme mensen uit Zijn vrijmachtig welbehagen heeft gemaakt; Hij had ons niet nodig, en nog vrijer is Hij in Zijn ontfermen.

Hij wil wel ontferming oefenen, maar Hij wil niet anders dan door gerechtigheid zowel als door barmhartigheid

verheerlijkt worden, Jes. 1:2. De zondaar moet niet begeren dat God zulk een verdoemelijk schepsel zal helpen met Zijn Majesteit en rechtvaardigheid te krenken of te verloo-chenen.

Zo overtuigt de heilige God de arme zondaar door die weg, waarin Hij hem van de noodzakelijkheid der verzoening door Jezus' bloed overreedt, daar hij in de nood der zonde steekt en in verlegenheid staat.

Dan zoeken wij onze kinderplicht beter waar te nemen en beloven God als het ware gouden bergen; men wil zich bekeren en zijn best doen; men denkt, wij moeten toch God eren en Zijn geboden waarnemen; doch hoe meer ik dat doe, hoe meer de wet van mij eist. Dan word ik gewaar, dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde. Hoe meer ik mijn zonden wil vergeten, hoe meer ik deze gevoel; dan gaat men aan het bidden, smeken en schreien. Men roept God om genade aan, maar men vindt geen gehoor; men wordt verstoten, God hoort de zondaar niet. Daardoor word ik in het nauw gebracht, en zeg, o God! treed niet met mij in het gericht, ik wil mijn best doen, en ik moet mij bedroeven over mijn misdrijven. O! hoe wonderbaar handelt God met de ziel! Bid ik Hem om vergeving, dan stelt Hij mij mijn zonden voor, en ik zie dat het leven voor mij niet te vinden is. O! zal ik van de dood verlost worden, dan moet ik Jezus en Zijn gerechtigheid hebben; zal de Heere mij aannemen en liefhebben, dan moet Zijn toorn van mij afgewend worden, ja, Zijn toorn moet verzoend en uitgeblust worden.

Moet ik gerechtigheid hebben; mijn gerechtigheid schiet tekort, dan moet ik een eeuwige gerechtigheid hebben; Jehovah moet mijne Gerechtigheid zijn. En zo van alles afgetrokken, voert God mij door de Geest tot Jezus. Deze

heeft aan het kruis geroepen: Het is volbracht! Die schenkt mij het geloof; en kom ik tot het geloof, dan wordt mij dit stuk klaar, dat God wil dat Zijn gerechtigheid genoeg geschiede; daarom was het dat Jezus aan het kruis moest uitroepen: Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?

Het Lam moest geslacht en Zijn bloed vergoten worden. Dan wordt het een zaligend geloof; en hoe langer hoe klaarder, hoe meer ik de zaligheid geloof. Ja, dan geloof ik hetgeen waarvan ik vroeger zo weinig gevoel had, dat ik toch door al mijn bidden en schreien niet kon verkrijgen, hetwelk ik nu van de Heiland verkrijg. Dit verkrijg ik evenwel niet door mijn vroom leven, maar ik word nu gewaar, omdat Jezus aan het kruis gehecht is, heb ik de vergeving der zonden in Hem; want er is geen verdoemenis meer voor degenen, die in Christus Jezus zijn. Dan heb ik vrede met God; en als ik vrede met Jezus maak, Zijn sterkte aangrijp, zoals ik door Jezus' bloed zalig word, zo vloeit ook uit Zijn geopende zijde de genade tot heiligmaking; daaruit kan ik alles ontvangen wat ik nodig heb, licht, leven, kracht, troost en sterkte. Deze genade maakt mij ook het beeld van God gelijkvormig. Want zo iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel, het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden. En al deze dingen zijn uit God, 2Kor. 5.

Met al mijn wettisch werk kon ik niets verrichten, en nu gaat het alles door de Geest Gods; ik word een ander mens, ik word mijzelf een wonder, ik ben tot die genade gekomen, dat ik het Abba, Vader! kan uitroepen. Ik ben en blijf wel een arme zondaar in mijzelf; maar zolang ik in de verzoeningsgrond blijf, kan ik vrijmoedig toetreden tot de troon der genade, Hebr. 4. Als mij de grond der verzoening

niet levendig is, zo is mij alles toegesloten. Ja, dat is Gods heilige wil in de verzoening en verlossing; ik weet dat God vergenoegd is, en daardoor kom ik tot Jezus' zalige gemeenschap.

Gij zult wel denken, komt men zo tot deze staat? Ja, als men zo hard en onbuigzaam niet was, zou men daartoe ras komen; maar wij zoeken het eerst overal, dan bij onszelf, dan bij de wet of de schepselen; en daarom stelt de Catechismus twee wegen. Merkt zondaars! God moet verzoend zijn, gij moet door uzelf of door een ander betalen. Wat doet de zondaar nu? De arme mens, is hij van de noodzakelijkheid der verzoening overtuigd, dan wil hij zijn best doen om God te verzoenen, zoals wij in de inleiding gehoord hebben.

Maar dat is de weg van eigen gerechtigheid, die tegen de weg Gods en Zijn vrije genade aanloopt, dat men vraagt: Kunnen wij dan niet voor onszelf betalen? Zal ik het niet kunnen goedmaken, als ik de zonden en de wereld laat varen, het goede zoek, mij over mijn zonden voor God verootmoedig, en in boetvaardigheid tranen voor God uitgiet? Zal het dan niet beter worden, als ik daarbij de Schrift naarstig onderzoek, vlijtig lees en bid, en zonder verzuim ten Avonmaal ga; als ik daarbij deugdzaam leef en God vrees zoveel mogelijk is; mijn misdaden afbreken door wel te doen aan de armen? Zou God zulk een mens verachten, die Hem zoekt te dienen zo goed hij kan? Kan ik zo zijnde, niet zelf betalen?

De onderwijzer zegt: In generlei wijze; maar wij maken de schuld nog dagelijks meerder. Gelukkig is degene die dat antwoord in het hart valt; het eerste vragen is toch bij de mens, wat moet ik doen, opdat ik het eeuwige leven beerve? zo als die rijke jongeling in het Evangelie, die Jezus

naar de wet wees. Alsof de Heiland wilde zeggen, doe uw best, onderzoek het eens, ziet wat gij doen kunt, hoever gij het kunt brengen; maar hij ging bedroefd weg.

Wat is het ellendig als men daarbij blijft. Men blijft in het goede te doen op zijn eigen weg, waarin men zijn lust vindt, daar het onmogelijk is zonder geloof God te behagen; en door het geloof verkrijgt men dat heerlijke voorrecht, om het uit een goed en gereinigd hart te doen. Men wil de goedertieren en dierbare God tot een schuldenaar maken, Hij geeft ons niet wat wij menen te verdienen; en zo bolwerkt men tegen de genade. Zulke schriftgeleerden en farizeeën hebben de Heiland gekruist, als die het volk bewogen tegen de Heere Jezus.

Maar wordt de mens overtuigd, dan wordt hij gewaar dat hij de schuld dagelijks groter maakt. Gij zult wel denken, dat kan niet zijn, hoe gaat dat toe, hoe kan dat zijn? Niet zoals in de vorige blindheid, als men zegt, ja, ik weet het, zolang wij leven zijn wij zondaars; maar ik maak het ook weer goed, ik dien God en wat dies meer is.

Neen, mijn lieve toehoorders! het komt zulk een ziel geheel anders voor: Ik zondig dan in al mijn goede daden, mijn beste gebed en werkzaamheden zijn louter zonde; ik moet mij voor God schamen in al mijn doen.

O zalige schuldenaars! die door de genade Gods zodanig geworden zijn, en in die weg der verzoening gekomen zijt. Zegt gij nu door deze geloofsgrond tot verzoening gekomen te zijn, zo is het u ook door Hem gegeven.

Maar denkt dan toch ook niet, daar gij nu geleerd zijt, dat gij door de oude heiligen vergeving der zonden zult ontvangen, zoals in het pausdom; dat doen nog velen, en vertrouwen op de vleselijke arm.

Dit is ons allen van nature eigen, als men bij zichzelf rust-

en radeloos is, en het in de wereld niet meer stellen kan; dan denkt men, ik wil mij bij Gods volk begeven, daar zal ik het vinden; waarvoor Jezus waarschuwt: Zo iemand tot ulieden zal zeggen, ziet hier is de Christus, of ziet daar, gelooft het niet.

Denkt dan niet dat gij het van Gods kinderen zult ontvangen; denkt niet, als ik bij Gods kinderen blijf, dan zal ik wel bewaard zijn; als gij u op zulk een rietstok verlaat, zal die u de hand doorboren. Men wil ook voor een kind Gods aangezien worden; dat zegt niet alleen een Hiskia, maar ook een Saul; en zulke kinderen kunnen zich lang daarin ophouden.

Daarom zegt God: Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij de Springader des levenden waters hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden, Jer. 2. Zij zullen het daarbij ook niet vinden, zoals de Catechismus antwoordt (ook kan zich geen mens troosten met de verzoening, of de banden der zonde moeten losgemaakt zijn; en waarom)?

God wil aan geen ander schepsel de schuld straffen die de mens gemaakt heeft. De ene broeder kan voor de andere niet betalen, de verlossing van zijn ziel is te kostelijk; de ziel die zondigt zal de dood sterven.

Wil een Paulus voor zijn broeders verbannen worden, en zegt een Mozes: Heere! delg mij uit Uw boek; zo zegt God: Dien zou Ik uit Mijn boek delgen, die aan Mij zondigt.

Een ieder moet van zijn eigen geloof rekenschap geven; en al wil de Heere een gelijke borgtocht aannemen, de arme menselijke natuur is veel te zwak, geen schepsel kan de last van de eeuwige toorn Gods verdragen; ieder moet zelf uit genade zalig worden; wij zijn allen arme zondaars, die

alle dagen genade en verzoening nodig hebben. Daarom kan ons geen mens genade noch troost toebrengen, het moet alles van God, de Fontein aller genade en troost komen; want aller mensen troost is ijdel en tevergeefs. Zo laat de Heere ons overal terugstoten, totdat wij zeggen: Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen, gij zijt onze god; immers zal een wees bij U ontfermd worden. En kom ik in die ontblote wezenstaat, dat er geen oog medelijden met mij heeft, en geen engel noch mens troosten kan, dan komt die Engel uit duizenden, en zegt tot Zijn Vader: Verlos deze zondaar, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb de verzoening aangebracht. Dan zie ik, dat geen schepsel enige kracht kan aanbrengen; er wordt niemand gevonden die een wenende Johannes kon troosten, dan alleen het Lam dat op de troon zit, dat waardig gevonden was dat boek met zijn zeven zegelen te openen. Jezus alleen moet het doen, aan Hem alleen hebben wij genoeg, als ons alle schepselen verlaten. Daarom zei Asaf: Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op aarde Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotsteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid. Ps. 73. Zo wordt dan de zondaar gans ontbloot, en van alle rietstaven afgetrokken, dat hem alles tot de gekruiste Jezus drijft. Wij kunnen nergens in vrolijk zijn dan in Hem. Laat het gezegde ons dan op onze harten drukken.

TOEPASSING

HEBT gij nu wel in deze prediking het gewicht der zaken ingezien? Het is de grondslag van het ganse Evangelie. Geloof mij, lieve zielen! aan die overtuiging mankeert het

u allen; zolang gij niet tot het bloed der verzoening komt, en geen deel aan Jezus verkrijgt, zo blijft gij in uw ellendige, verloren zondenstaat.

Hoe is het mogelijk! hoe handelt gij zo onbarmhartig met uw arme zielen? Daar u de genade van de ontfermende God wordt aangeboden, en zo aangeboden, dat men zich daarover moet schamen, dewijl God u laat bidden, ja nu nog door mij, laat u met God verzoenen, en dat alle dagen, jaar uit jaar in. Hoe is het mogelijk, dat gij niet in de grond der verzoening komt als men van de noodzakelijkheid van Jezus' bloed zo doordringend en Goddelijk overtuigd wordt?

Ik wil niet spreken van geheel onbekeerde en ruwe mensen, maar tot degenen die over hun zielen bekommerd zijn, en maar zoeken tot genade te komen; doch gij zoekt maar tot genade te komen om de straf te ontgaan. O, denkt gij, als er maar geen hel was; maar ik moet in zulk een onrust leven.

De genade Gods, de gemeenschap met Jezus en Zijn Geest kan men wel missen, als er maar de angst in het hart niet was.

Als het u maar om genade te doen was dan zoudt gij, ten tweede, daar deel aan willen hebben, om daardoor bekwaam gemaakt te worden tot de dienst van de Heere Jezus. Zegt uw hart niet, dat, terwijl gij de genade niet kent, dat gij meer naar tijdelijke dingen zoekt dan naar het heil van uw ziel? Het goede voor uw ziel is u het kostelijkste niet, gij hebt daarvan nog geen indruk.

Ten derde, blijft dat zo dag en nacht, zo aanhoudend bij u, dat gij zoekende blijft naar de genade; maar ziel! zoekt gij het niet buiten die weg, die de Catechismus ons leert? Want zo gij het niet alles zoekt in het bloed der verzoening,

zo zoekt gij tevergeefs. Gij zoekt de genade zo, dat gij uw tranen, zuchten, boetvaardigheid en naarstigheid veel hoger acht dan der zielen hoop, Jezus Christus en Zijn verzoenend offerbloed, en daarvoor goed en bloed op te zetten, voor onze Immanuel, Borg en Middelaar uit te komen; o! daar denkt men niet aan.

Is het niet waar zielen! bevindt gij het niet zo; als wij in de genade strijden, dat wij hoe langer hoe meer merken en ondervinden dat wij het meeste te doen hebben met ons doen, meer dan met Jezus' lijden en sterven; en om Zijn striemen, bloed, wonden, naaktheid, smaad, hoon en spot wordt niet meer gedacht. Zo zoekt men de genade buiten Jezus, en men pleit in zijn gebeden meer op zijn eigen, dan op Jezus en Zijn verdienste. Zolang men in die blindheid staat, zo zegt men, ja, mocht ik maar zo kunnen bidden, dat ik genade verkreeg; met de verzoening en zonde zal het dan wel gaan; kon ik maar zo leven als ik wilde, dan zou de goede God mij wel genadig zijn.

Zo staat het met ons, en daaronder kan een ziel menige jaren heengaan, zich bekommerende hoe het nog eens met haar gaan zal.

De vraag is dan, of ik genoeg of niet genoeg heb om een hoop op de hemel te hebben? Die zwarigheid die de Catechismus voortbrengt, komt kwalijk in de zin; of Christus betaald en ons verlost heeft, daar heeft men niet mee te doen. Daarvan komt het, dat enigen het op de weg van eigen welbehaaglijkheid en eigen inschikkelijkheid zover brengen, dat zij menen het op de weg van heiligmaking zover gebracht te hebben, die toch van het bloed der verzoening niets weten; en weet men daar al iets van, zo wil men uit de heiligmaking de verzoening besluiten, alsof men door zijn eigen werken de hemel kon verdienen.

En zo staat het met vele zielen, zij zoeken en brengen hun tijd door in hun ellendige toestand, zonder het bloed van Jezus in aanmerking te nemen; maar dewijl het hart toch daarbij geen vrede kan hebben en de troost mist, die alleen kan zalig maken, troost men nochtans zichzelf zo goed men kan. Men zoekt zichzelf genade en vrede te beloven, en zich zo vrij te spreken, omdat er geen vrijspraak in het hart is. Dit is een zekere waarheid; hoe meer een mens daarin blijft, hoe meer de wet hem in zijn consciëntie aanklaagt; en dat is toch de weg, die ons tot het kruis van Christus moet drijven.

Die dan zo spreken en deze weg niet hebben gegaan, zullen de noodzakelijkheid van Christus' bloed tegenspreken, en zich troosten met hun overleg, bidden, doen en weten; en zoekende Gods barmhartigheid onder de wet, laten zij zich niet eens gelegen liggen aan de gerechtigheid Gods, hoe die wordt voldaan.

En daarom, dierbare zielen! gij die weet dat gij de eeuwige straffen verdiend hebt, als gij niet door genade aangenomen wordt: Neemt de weg van het Evangelie aan, die de Catechismus u voorhoudt, en die hij ons uit Gods Heilig Woord zo klaar aanwijst.

Gij zult zeggen, hoe moet ik dan handelen? Zoekt toch niet zo of zo te worden, dit of dat te hebben, en u hier en daar in te dringen; bekommert u maar om dat ene, hoe gij met God verzoend en in het bloed van Jezus Christus recht vrijgemaakt kunt worden. Als ik zo heilig kon worden als een heilige engel, zo zou ik toch vervloekt en in de dood verstoten worden, als ik door Jezus' bloed bij God niet verzoend werd.

Laat dan toch dat enige, het bloed van de gekruiste Jezus, bij u plaats hebben; geeft acht op uw gevoel; al wat de

overtuigende geest in ons werkt, dat doet Hij alles om ons het bloed der verzoening aan te prijzen; daartoe moet het komen. Gij zijt daarin zo menigmaal murmurerende, dat u in het begin alles verlaat, en de heilzame genade ontvalt. Maar dit is uw grond, daarop moet gij bouwen. Daardoor wordt men van al het eigen afgestoten, en men zoekt alles in het bloed van Jezus Christus, dat alleen moeten wij hebben; en zien wij dat wij dit zo nodig hebben, dan komt Jezus. Wees daarover dan niet zo bekommerd dat gij niets hebt, gij zult niet verlaten blijven in deze wezenstaat, ach neen! Jezus zal Zich met Zijn oneindige ontferming aan u openbaren, en zeggen: Ziet toch op Mijn bloed, Mijn lijden en sterven; Mijn striemen genezen u van al uw zonden. Daardoor is de Vader verzoend, en Zijn rechtvaardige toorn van ons afgekeerd, de satan te schande gemaakt. Dan komt men in de rust, hier is verzoening; dan zegt men met Hiskia: O, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg. Wordt dan de nood van dag tot dag groter, dan komt het op het doorbreken aan. Men moet tot het geloof doordringen, waartoe de Geest Gods ons helpt, en ons het klaarste gezicht schenkt van de verzoening in Jezus' kruisdood. Op de kracht van Jezus' bloed kan men het getroost wagen en vrolijk zingen:

Christus' bloed en gerechtigheid,
Dat kleed van eer, voor mij bereid,
Daarin kan ik voor God bestaan,
Daardoor zal ik ten hemel gaan.

En dit is geen vertelling, dat ik op iets goeds dat in is mij kan troosten en verzekeren, dat ik deel aan Jezus heb; maar zo, dat ik in mijn verloren toestand van de algenoeg-

zaamheid van het verzoenende bloed levendig overtuigd ben, en met mijn ganse hart vertrouwd dat ik zeggen kan: Wat de wet ook van mij eist in liefde, geloof en vertrouwen; ja, de gehele plicht der wet die aan mijn ziel gepredikt wordt, heeft mijn lieve Jezus voldaan. Wanneer ik Hem heb, is het alsof ik zelf alles voldaan had; al de vloek en straf die de Wet dreigt, heeft het Lam Gods op Zich genomen; God is verzoend en ik ben nu vrij.

Christus' bloed, Zijn gerechtigheid, heiligheid en volkomen gehoorzaamheid zijn mijne; en mijn zonden, ellende en verderf zijn voor Jezus; en dit is geen ijdele gedachte, ik ondervind zulks.

Doch niemand moet denken, dat is een lichte zaak, dat is een gemakkelijke weg. O, vrienden! dat is geheel mis; want wil ik alleen in Jezus geloven om in de hemel te komen, dan ben ik bedrogen; dat is de zaak niet. Een eenvoudige zondaar zegt, het is mij niet alleen te doen om van toorn en vloek bevrijd te zijn, maar ook om genade te verkrijgen. Zonder Christus kan ik niet leven; dan eerst ondervind ik de vrucht, dan wordt de liefde Gods uitgegoten in mijn hart, en ik word tot Christus gebracht. Zijn gerechtigheid is dan de mijne, en ik kan als een kind tot God gaan in Jezus' bloed en gerechtigheid. In Zijn genadekracht kan ik de zonden overwinnen, God dienen, loven en verheerlijken; dan heb ik de hemel als ik Jezus heb, dat is het genadeleven; en deze overvloed en die stroom worden immer dieper in de verzoening en vereniging met Jezus.

Hebt gij dat niet ondervonden, kinderen Gods! die de vrede met God gevonden hebt? Ik bid u als uw medebroeder, laat u die weg toch steeds dierbaarder worden, en de weg der verzoening alle dagen nieuwer; want daarin zijn de verborgenheid Gods en de rijkdom van Zijn

heerlijkheid.

1. De heerlijkheid Gods en van het geslachte Lam, Zijn glans en deugden zullen u alle dagen hoe langer hoe meer toevloeien, en de liefde Gods zal uw hart vervullen als met een stroom. Ja, dan zal de drie-enige God u in het verzoeningsbloed alle dagen heerlijker en prijzenswaardiger worden, zodat wij Hem alle dagen nog meer lieven kunnen, omdat Hij de Liefde is. Het moet met ons zijn als met Paulus, dat wij bereidwillig naar de eeuwige wijsheid staan, waarin de lust en het leven van onze zielen zijn, omdat in de bevinding der genade Gods ons het bloed van Jezus des te dierbaarder wordt. Want het betaamde Hem, door Welke alle dingen zijn, dat Hij vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, de overste Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen, Hebr. 2.

O! wat is dat een onuitsprekelijke liefde Gods, dat Hij dit Lam heeft willen laten sterven, opdat wij genade door Zijn bloed zouden verkrijgen.

2. Zo moet uit uw geloof vloeien, dat die Engel, die Eén uit duizenden, Die Zijn hart van eeuwigheid voor Zijn vijanden tot Borg stelde, en met Zijn bloed tot de laatste penning betaald heeft, in Zijn bloed alle dagen voor u gewichtiger en dierbaarder wordt. Zouden wij dan voor die Heiland niet alles opofferen, Die Zijn leven en bloed voor ons opgeofferd heeft?

3. Gij moet gewaar worden hoe uit die verzoeningsgrond het ganse licht van het Evangelie in u zal opgaan, als u het kruis van Jezus bekend is; dan is de inhoud van het genadewoord Gods uw lust, leven en kracht. Wanneer de prediking daarvan u tot een besprenging wordt met Jezus' bloed, dan is in dat Evangelie alles zoet; en buiten dat alles dood, indien de Geest, Die door dat bloed verworven is,

het niet aan onze harten levend maakt. En dit is zulk een zalige weg, zo denkt toch niet dat het ten enen male afgedaan en uitgemaakt is; waarin nog velen dwalen.

De eerste schuld is afgedaan toen Jezus aan het kruis uitriep: Het is volbracht. Dat geloven en erkennen wij door de Goddelijke genade, dat kunnen wij weten, daardoor ontvangen wij de vrucht van de enige offerande van Jezus Christus, en in de toe-eigening ondervinden wij de kracht daarvan alle dagen; niet dat wij nu en dan de heiligmaking moeten najagen, dat is gevaarlijk.

O zielen! gij kent u toch bij het Goddelijke licht, dat gij de schuld dagelijks nog groter maakt; - hoe meer licht gij van Gods heiligheid hebt, hoe groter uw zonden worden; waar zoudt gij blijven als het bloed van Jezus er niet was? Onze heiligmaking zal levendig worden als het met ons tot een niet wordt, dan wordt het bloed van Jezus Christus in ons hart levendig, dat wij daarmee dagelijks gewassen en gereinigd worden, evenals de priesters onder de tempeldienst, die zich ogenblikkelijk wassen en reinigen moesten bij ieder tempelwerk en dienst die zij verrichtten. Ondervindt gij niet, dat als het kruis van Christus bij u dood en koud is, dat dan ook alles bij u dood en koud is; en als Jezus' bloed en wonden vers en levendig bij u zijn, dat dan ook alles bij u levendig wordt? Daarom bidt Jezus toch, dat Hij Zijn kruis altijd bij u vers en levendig mag houden. Wie Jezus niet heeft, die zegt en meent, hoe is dat mogelijk dat men daarvan weer afgetrokken kan worden? Ja, vrienden! dat is als men niet bij zijn hart blijft, het hart moet bewaard worden. Behoedt uw hart boven al wat te bewaren is; want daaruit zijn de uitgangen des levens. O! hoe licht wordt men van de gemeenschap met God afgedreven, als Jezus ons niet bewaart, als wij door onze ongestalten

zo aan het woelen komen, en als men buiten Hem tot de schepselen loopt. Daarom bidt toch om het nieuwe leven, om op Golgotha te blijven; geen stuk zal meer begeerd worden, dan dat men toch alle dagen niet zondiger wordt. Maar, mijne vrienden! met al ons eigen werken bedroeft men Jezus en doorsteekt Hem opnieuw, alsof Hij niet genoeg gedaan had. Gij moet Hem als uw Borg en Pleitbezorger alles aanbevelen. Heeft Hij het recht gehad om alles voor ons te volbrengen, Hij kan het ook in ons volbrengen, Hij heeft Zijn lichaam en leven niet gespaard om ons Zijn Geest te verwerven; hoe zal Hij ons dan nu kunnen laten varen? Want waarom Hij gekomen is, daartoe leeft Hij nog; Hij is dag en nacht op ons heil bedacht. Wat hebt gij dan anders te doen, dan uw weg en wandel op Jezus te wenden, en Hem dag en nacht te overladen met uw gebreken?

O! wat is dat zalig, in het bloed van de Heiland te staan. O! hoe wens ik, dat gij het dagelijks ervaren mag wat Jezus voor ons arme zondaren verworven heeft. Het is een volle heilsweg, de weg der verzoening, waardoor wij een vrije toegang vinden; en welk een genade wedervervaart ons, als de Heere ons in Zijn binnenkamer voert. Doch dat is geen goed waarop men bouwen kan; want de genade is alleen in het bloed van Jezus Christus tot heil van onze zielen, waarop wij allen als arme zondaars vertrouwen kunnen in leven en sterven; en worden wij daardoor klein, zo wordt God daardoor des te groter; wij worden alleen door barmhartigheid zalig, en dus komt de grote God alle roem toe. Hem zij dan ook lof, prijs en dank voor Zijn eeuwige en grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad en begenadigd in de Geliefde, nu en in der eeuwigheid. Amen!

Nazang Ps. 143:2

ZESDE ZONDAG

Vraag 15-17

VOORAFSPRAAK

WIE de Heere Jezus kent en Hem gevonden heeft en aanbidt, die kan dan onmogelijk van deze Immanuël afgetrokken worden; en als het hart vol is van Jezus' liefde, zo vloeit de mond daarvan over, en wel in het bijzonder nu wij spoedig zullen overgaan tot de betrachting van de lijdensgeschiedenis van onze Heiland. Zo mag alle heilzoekende dochteren van Sion wel toegeroepen worden: Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste? En wat hebt gij toch aan Hem, en hoe kunt gij onder alle kruis en lijden zo vergenoegd zijn; hoe zijt zo bedroefd over Zijn gemis? Het antwoord daarop is, daartoe dringt ons Zijn liefde. Zulkeen is mijn Liefste, ja, Zulkeen is mijn Vriend, o gij, dochteren van Jeruzalem! Zo geschikt en gepast is onze lieve Jezus voor ons arme verloren zondaars, ja, zo vriendelijk en barmhartig is Hij, en Hij verlaat ons nimmermeer. Dit getuigenis wordt niet afgelegd van horen zeggen, maar met een gelovig hart uit innige ondervinding.

Vraagt men: Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste? Het antwoord is gereed: Mijn Liefste is blank en rood, en draagt de banier boven tienduizend; ja, ik heb Hem uitgeverken boven vele duizenden. Zulkeen is mijn Vriend. Zo heb ik Hem nodig, zo heb ik Hem bevonden, zo ken ik Hem, zo leeft Hij met mij, en ik met Hem.

Dat geeft een diepe indruk in het hart van degenen die deze Zielenvriend zoeken; dat getuigenis moeten allen, die Hem zo hebben leren kennen, van uw Vriend geven. En

bijzonder is zulks het werk van ware evangeliedienaars; die moeten zich Christus onderwerpen, dan kunnen zij Hem eerst recht aan anderen aanprijzen. O, mochten wij het allen weten wat Jezus is! O lieve zielen! dan zou er niemand achterblijven, en gij allen zoudt Jezus willen hebben.

Ach! dat de Heere Jezus Zichzelf aan uw ziel wilde openbaren, en dat gij ondervinden moogt wat wij aan onze Jezus hebben! Laat ons dan daarom bidden, en buigt u voor Zijn troon neer, roept Hem met mij met innige zuchten aan.

Tekst Hebréeën 7:26

26 Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden.

Vraag 15. Wat voor een Middelaar en Verlosser moeten wij dan zoeken?

Antwoord. Zulkeen, Die een waarachtig en rechtvaardig Mens is, en nochtans ook sterker dan alle schepselen, dat is, Die ook waarachtig God is.

Vraag 16. Waarom moet Hij een waarachtig en rechtvaardig Mens zijn?

Antwoord. Omdat de rechtvaardigheid Gods vorderde, dat de menselijke natuur, die gezondigd had, voor de zonden betaalde, en dat een mens, zelf een zondaar zijnde, niet kon voor anderen betalen.

Vraag 17. Waarom moet Hij tezamen een waarachtig God zijn?

Antwoord. Opdat Hij uit kracht Zijner Godheid, de last des

toorns Gods aan Zijn mensheid dragen, en ons de gerechtigheid en het leven verwerven, en wedergeven mocht.

INLEIDING

Waarheen wij arme zondaars ons ook wenden in onze diepe zondenood, nergens voor ons is enige troost te vinden, dan alleen in de grond der verzoening. Daar vinden wij niet alleen rust en vrede, maar ook een veranderd hart, en daaruit komt een nieuw schepsel. Dit is de enige troost, die eeuwig blijft. God was in Christus de wereld met Zichzelve verzoenende. Tot deze enige grond kunnen wij zo komen, gelijk allen die daartoe gekomen zijn; dat is, wij moeten gevoelen en gewaar worden door de overtuiging des Heiligen Geestes, dat wij als vijanden met God moeten verzoend worden.

Ons hart heeft geen rust wegens de zonden, die ons aanklagen; en als ik geen vergeving der zonden kan vinden, moet ik in mijn zonden sterven en verderven, dewijl de toorn Gods op mij blijft. Wat ik ook zoek met mijn werken, nergens vind ik verzoening. Hoe meer ik mijn heil bij de wet zoek, hoe meer zij mij vloekt, en des te groter wordt mijn verlegenheid over de staat van mijn ziel. Geen engel noch mens kan mij troosten; waarheen ik mij ook wend, niemand kan mij de last der zonden, waarmee mijn arme hart beladen is, afnemen.

Er blijft dan niets over; wat geen engel noch mens doen kan, dat moet God doen, en dat heeft Hij gedaan. Ik kan God niet verzoenen, Hij heeft Zichzelve verzoend; de heiligheid en gerechtigheid bieden Zelf de vrede aan, God was in Christus. De Verlosser en Borg is Christus, in Wie de volheid Gods lichamelijk woont, dewijl Hij is de Zoon

van de levende God, Die de Naam Jehovah in Zijn binnenste heeft, in Wie de Vader en de Geest wonen, zodat Hij het allergrootste verzoeningswerk mocht uitvoeren door het bloed Zijns kruises.

Dat is een enige troost. Wordt ons die door het Evangelie geopenbaard, geloof ik dat, zodat ik daarop vertrouwen kan, zo verkrijg ik vrede; de zonden worden mij niet meer toegerekend, maar in de diepte der zee van Gods barmhartigheid geworpen; de Heere omhelst mij, en verlost mijn ziel, die dreigde in het verderf neer te dalen. De Geest getuigt dat het waarheid is, de verzoening wordt mij zo klaar, dat ik daarvan ook getuigenis kan geven aan alle mensen. Dit heeft Paulus gedaan; dat moeten wij ook doen, dat doet ook de onderwijzer in onzen Catechismus. Heeft hij ons overtuigd, dat wij verloren zondaars zijn, en drijft het ons zondaars zo, dat wij vragen: O lieve Heere! wat moet ik doen om zalig te worden? Hoor ik dan, er moet verzoening zijn, en wil ik dat zelf doen, zo word ik gewaar dat ik de schuld alle dagen nog groter maak. Ik wend mij dan hier, dan daarheen, dan naar Assur, dan naar Egypte, en alle schepselen zeggen mij: Het is bij mij niet.

Dan wend ik mij tot de Heere, en vraag, wat voor een Middelaar en Verlosser moet ik dan hebben? Waar vind ik er Zulkeen? En vraagt gij wie Hij is, en hoe Hij genoemd wordt, het is Jezus Christus, de Heere Zebaoth. Er is buiten Hem geen God; geen woord zal in Hem feilen, Die is onze Verlosser, Middelaar en Borg; en zo wordt ons de weg gebaad tot het ware geloof, welke ook is de weg tot de heiligmaking. De zondaar moet eerst van alle troost afgestoten worden, zodat hij nergens raad weet; dan moet hij overtuigd worden van de noodzakelijkheid der verzoening, wanneer hem de Middelaar recht gepast is. De

zondaar moet door de Geest Gods overtuigd worden, zal het geloof doorbreken; dan wordt hem de Heiland bekend in Zijn schoonheid, algenoegzaamheid en genade. O! wat is hij dan blijde, dat hij door de genade van deze Heere vergeving van zonden verkrijgt.

Twee stukken willen wij nu betrachten:

Eerst, hoe de onderwijzer een heilzoekende ziel drie ware eigenschappen voorlegt, om haar des te verlegener te maken en tot zoeken op te wekken.

Ten tweede, hoe hij het nodig vindt om ons te overreden, dat wij geloven dat de Middelaar een waar Mens moet zijn, en een ware God.

Daartoe zende de Heere Zijn licht en waarheid, opdat die ons leiden tot Zijn gemeenschap.

Onze onderwijzer heeft niet anders voor dan hetgeen de eerste vraag leert, om de arme zondaar de enige troost aan te wijzen. Is hij een arme zondaar door de kennis van zijn ellende geworden, dan moet hij ook tot Jezus worden gebracht; maar hoe geschiedt dit?

Hem worden voorgesteld de noodzakelijkheid van de Verlosser; Zijn genade en algenoegzaamheid, welke hij erkent; en zo wordt hij behouden en zalig.

Daarvan geeft hij deze vraag op: Wat voor een Middelaar en Verlosser moeten wij dan zoeken? Hierbij wil ik u tonen, hoe het bij zulk een zoekende ziel staat, en dat het zoeken eerst recht begint, als al het zoeken bij zichzelf en de schepselen uit is. De vraag geeft te kennen, dat zulk een ziel zo ver gebracht is, dat ze weet een Middelaar en Verlosser nodig te hebben, opdat zij zalig mag worden. Hoort wat het is, als wij daarvan in ons hart overtuigd worden, dat wij een Middelaar en Verlosser moeten hebben; kan ik dat in waarheid zeggen:

Zo zie ik vooreerst, hoe oneindig ver ik van God mijn Schepper vervreemd ben, hoe mijn zonden God en mij van elkaar scheiden, en hoe ik het leven Gods mis. Ik moet Iemand hebben Die tussen treedt, als Aäron tussen de levenden en doden, om God en de zondaar te verenigen door Zijn bemiddeling. En daartoe moet ik een Persoon hebben, Die bij God aangenaam is, en mij bij God aangenaam kan maken, een Persoon Die liefde en ontferming genoeg heeft om een gans verlorene aan te nemen, tot Wie ik zeggen kan zoals Hiskia: O Heere! ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg. Ik moet deze Middelaar erkennen, dat Hij mij met God verenigen kan. Hij moet niet enkel mijn Voorpraak zijn, Die Zijn best doet, om, was het mogelijk, mij met God te verenigen.

Ten tweede, wat voor een Middelaar wij nodig hebben. Het moet een Middelaar zijn, Die Zijn eigen hart voor ons tot Borg stelt, en Zijn leven en bloed voor ons te pand zet, Die al Zijn bloed voor mij vergiet; want het geringste kan ik niet toebrengen. Hij moet de gehele schuld op Zich nemen, en alles door Zijn bloed goed maken. Hij moet mij voor de heiligheid en gerechtigheid Gods dekken als een verzoenende Hoogepriester, Die, gelijk Aäron met het wierookvat, tussen de levenden en doden ging. Ik moet een Middelaar hebben Die de toorn Gods kan uitstaan; en dat niet alleen, maar ik ben door de zonden zo vervallen, dat, al is Hij een Bode van God gezonden om mij de weg en wil Gods bekend te maken, al is Hij de enige, de Engel uit duizenden, Die gezonden is om mij mijn plicht voor te dragen. Want een ander zou voor mij niet gestorven zijn, zo ben ik toch zo blind en kan dit alles niet aannemen noch toestemmen, indien Hij mij niet kon brengen tot het licht van Zijn zalige erkentenis, dan was het nog niets voor mij,

omdat ik niets doen kan. Daarom moet Hij alles voor en in mij werken. Hij moet de Aanvanger en Voleindiger van mijn geloof zijn; ik kan Hem geen ogenblik missen, of Zijn middelaarsambt zou tevergeefs zijn. Hij moet al mijn zaken bezorgen; Hem moet ik alles aanbevelen en toevertrouwen; ik moet Hem zonder schroom en zorg nacht en dag aanlopen. Hij moet voor mij instaan, en ik moet op Hem volkomen staat kunnen maken, dat ik in alle ellende en strijd kan zeggen: De Heere zal het voor mij voleinden, Ps. 138. Zouden wij wel zulk een Middelaar vinden als wij Die moesten opsporen? Och neen mijn vrienden! in eeuwigheid hadden wij Hem niet kunnen uitdenken!

O! wat is het een zware post, die Hij als Middelaar op Zich genomen heeft, en welke Hij ook volbrengen moest, dewijl ik onder de toorn en vloek lag. Daarom moet Hij mij verlossen, omdat ik zulk een gebonden slaaf des satans ben; en zo moet Hij mij vrij maken. Als Hij mij niet van mijzelf verlost, van mijn eigen zin en wil, dan zou ik Hem niet eens willen hebben. En dus moet de Zoon ons vrij maken van alle boze driften, van het geweld des satans en van alle wereld- en schepselliefde. Zulk een Middelaar moet ik hebben, die mij tegelijk beschermt en bewaart als mijn Koning.

1. Moeten wij nu zulk een Middelaar zoeken, het geeft klaar te kennen, dat als wij Hem vinden zullen, wij Hem ook in waarheid moeten zoeken; het moet ons door des Geestes genade inwendig klaar worden, dat wij Hem tot nu toe niet gezocht hebben; want zolang ik mij met mijn mening troosten kan, kom ik niet tot Hem. Maar nu moet ik een Middelaar zoeken, nadat ik eerst mijzelf heb gezocht en geplaagd met mijn eigen arbeid; nu moet ik het opgeven. Daarom zegt de Heiland bij Jes. 55: Waarom

weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is? en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor en kom tot Mij, en uw ziel zal leven. Zolang ik op mijn vorige wettische wijze zoek, zie ik Jezus hoe langer hoe meer voorbij, en word ik hoe langer hoe meer van Hem vervreemd; daarom moet ik mij omkeren, ik moet mij tot Jezus wenden; Hij zegt: Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde! Want Ik ben God en niemand meer.

2. Als ik Hem zoek, zo moet ik overtuigd zijn dat ik Hem niet ken noch in Hem geloof. Van het ongeloof moet een mens overtuigd zijn, dat drijft hem terug, omdat hij weet dat hij Jezus moet kennen en hebben. Dan moet hij zeggen als de blind geborene, die, ofschoon Jezus hem ziende had gemaakt en hij liefde voor Jezus betoonde en Zijn zaak verdedigde, Hem toch niet kende. Immers toen Jezus hem vroeg: Geloofst gij in de Zoon Gods? Antwoordde en zei hij: Wie is Hij Heere! opdat ik in Hem mag geloven? Zo ook wij: Och! dat Zich de Zoon Gods in mijn hart openbaarde, Zich over mij ontfermde, mijn zielsogen opende, opdat ik Hem gelovig aanneem en in de Naam van de eniggeboren Zoon Gods mag geloven.

Is het mij dan recht ernst om Jezus te hebben, zo moet ik Hem zoeken en vinden.

Eerst door een levendige erkenning van Zijn Persoon, opdat ik met Filippus kan zeggen: Ik heb Dien gevonden van Welke Mozes en de Profeten geschreven hebben. En dat is de Immanuel, Die tot troost van de zondaar gekomen is.

Vind ik Hem, zo is de openbaring van Zijn Persoon in mijn hart, dan kan ik onmogelijk tevreden zijn of ik moet deze Middelaar hebben, ik moet Hem zien, ik moet voor Zijn

troon komen, mij aan Hem overgeven en op Hem vertrouwen. Ik moet Hem hebben, Hij moet de mijne, en ik de Zijne zijn. Zoals de Heere Jezus ons leert van die koopman, die schone paarden zocht; en toen hij die ene kostelijke parel vond, alles verkocht wat hij had, om deze te kopen, Matth. 13. Eerst zoekt men die parel, men zoekt overal. Vindt en kent men ze in haar kostelijke waarde, men moet alles verkopen, met verloochening van zichzelf, in de overgave aan Hem; men moet Hem omhelzen om met Hem verenigd te worden. Ik moet Hem hebben; maar hoe? Niet, dat ik kan zeggen, zo en zo heeft Hij zich aan mij geopenbaard; maar ik moet Hem hebben om Hem te gebruiken en te genieten, zodat ik zeggen kan: Dewijl wij zulk een Hogepriester hebben, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, Heb. 10. Die Middelaar moet ik zo hebben, dat ik Hem alle dagen zo bevind, dat Hij mijn zaak zo bemiddelt, dat ik met God verenigd, en door Hem tot God kan gaan; ik moet Hem zo bevinden, dat Hij mij alle dagen vrij maakt, dat ik Hem in vrijheid kan dienen.

Zo moet ik Hem zoeken, zo moet ik Hem vinden; en wie Hem zo vindt, die vindt het Leven, en vindt Hem zodra hij Hem nodig heeft. Ja, dan geloof ik de Mond der waarheid, al zou de ganse wereld het niet geloven. Hij zegt: Ik heb lief die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden, Spr. 8. De Heere Jezus wil zeggen, zo gij Mij zoekt in uw zondennoed, zo wil Ik Mij van u laten vinden. Hoe maakt het nu de Catechismus, hoe zal men met zulk een ziel handelen, die zulk een Middelaar nodig heeft, die naar Hem vraagt en Hem zoekt? Zal men zeggen, wees tevreden, lieve ziel! uw zoeken is een goed teken, zulke zoekenden kunnen niet verloren gaan?

Neen, hij toont ter rechter tijd zulk een zondaar het tegen-
gestelde dat in het verzoeningswerk is, opdat hij ge-
dron- gen wordt in gehoorzaamheid des geloofs Jezus te omhel-
zen; hij toont hem de noodzakelijkheid dat hij zulk een
Middelaar moet hebben, Die niet alleen een waarachtig,
maar ook een rechtvaardig Mens is; en zo maakt hij hem
nog meer verlegen.

Zo maakt het de heilige God ook. Als wij Jezus nodig heb-
ben en verlegen om Hem zijn, dan laat Hij Zich vinden.
Maar zoek ik zulk een Middelaar, en komt mij de zwarig-
heid voor dat die Middelaar de ware God Zelf moet zijn,
dan komt de grootste verlegenheid. Want een waar Mens,
dat geeft mij zwarigheid genoeg, dewijl ik onder zovele
duizenden niemand zou vinden die voor mij zou willen
sterven; ook moet het een rechtvaardig Mens zijn; en waar
zal ik een reine vinden onder al de onreinen, waar leeft een
mens op aarde die niet zondigt? Ik moet een Borg hebben
zonder schuld, en Hij moet ook de ware God zijn.

Ik weet niet alleen niets tot mijn hulp, maar ik wil het zelfs
niet eens geloven; vlees en bloed kunnen het mij niet open-
baren; dit moet ik geloven, er is geen andere weg. Daarom
zegt Jezus: Want indien gij niet gelooft, dat Ik Die ben, gij
zult in uwe zonden sterven, Joh. 8. Daarom heeft de on-
derwijzer dat stuk niet slechts alleen genoemd, maar ook
nodig geacht van stuk tot stuk te bewijzen; dewijl niemand
dat stuk geloven kan, of het moet hem van de hemelse Va-
der geopenbaard worden.

1. Waarom dan een waarachtig en rechtvaardig Mens?
Omdat de menselijke natuur die gezondigd had, voor de
zonde moet betalen. Dat is, ik krijg eerst te doen met de
menselijke natuur van Jezus Christus, met Zijn onschuld;
en dan volgt: Gelooft gij ook in de Zoon Gods? Gelooft gij

dat Die een waar Mens moet zijn om u te verlossen? Dat is klaar, dewijl de Goddelijke gerechtigheid aan geen ander schepsel de schuld wil straffen die de mens gemaakt heeft, Hij wil die uit Zijn boek doen, die tegen Hem zondigt.

Maar gedooft Zijn gerechtigheid, dat Zijn barmhartigheid en genoegzaamheid betoont, dat de schuld en wat de eerste Adam verbeurd heeft, de Tweeden Adam weer goed laat maken? Rom. 5. Ja, volgens Adam, het hoofd van het menselijke geslacht, moest Jezus, de Tweede Adam, als het Hoofd van Zijn volk, daarvoor optreden. Hij moest de wet voldoen, de gehoorzaamheid daaraan vervullen, de schuld betalen en God verzoenen. De mens moest God boven alles liefhebben, en zijn naasten als zichzelf; en dat moet mijn Middelaar en Borg voor mij doen. Die moet daarom God en Mens zijn. Een Mens, Die een Kind Gods is, moet onder de wet gesteld worden, opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou. En dewijl er zonder bloedstorting geen vergeving der zonden geschiedt, moet Hij Zijn bloed vergieten; en daarom moet de Middelaar gelijk de kinderen vlees en bloed hebben, en hetzelfde deelachtig worden. Hij moet mij Zijn vlees te eten geven en mij met Zijn bloed drenken, opdat ik Zijn Goddelijke natuur deelachtig worde. Hij moet mijn Broeder, Goël en Bloedverwant zijn, opdat Hij het recht hebbe om ons Zijn broederen te noemen, Heb. 2. Als Hij ons vrijkoopt, doet Hij dat als onze Broeder. Hij is uit het midden van ons genomen, als die Profeet Die de Heere verwekken zou, gelijk Mozes zegt Deut. 18; en Hij is onze Hogepriester, zo is Hij ook uit de mensen genomen, en gesteld om onze zaken bij God goed te maken.

En als onze Koning is Hij ook de ware Zoon Davids, om Zijn Koninkrijk weer op te richten. Hij moet een menselijk medelijdend hart hebben, niet als de koningen der aarde, die menigmaal weinig gevoel hebben van de druk en ellende van hun onderdanen; maar Hij moet zich onzer aannemen; en daarom moet Hij niet alleen een waar Mens zijn, maar ons ook in alles gelijk, uitgenomen de zonde, opdat Hij een volkomen Middelaar zij, Die ontferming en medelijden met ons kan hebben. Hij moet Zich onze armoede en geringheid niet schamen, Zich bij de nederigen houden, en toch verheven voor de troon Gods staan. Zulk een God en Mensenvriend moet Hij zijn, zulk een Mensenzoon, dat ik tot Hem mag gaan, om Hem al mijn noden te klagen. Hij moet mijn Bruidegom en ik Zijn bruid zijn. Hij moet vlees van mijn vlees en been van mijn benen zijn; en zo moet ik de Heiland kennen en op Hem vertrouwen, dat Hij als mijn Broeder Jozef Zich niet voor mij verbergen kan.

2. En is Hij zulk een Mens, zo moet Hij een rechtvaardig Mens zijn, omdat, als Hij Zelf zonde had, zo kon Hij niet voor anderen betalen. Hij moet geen bedrog in Zijn mond hebben, en met de erfzonde niet bevlekt zijn, of Hij zal mij niet kunnen helpen.

O! dat is de grootste zwarigheid. Waar zal men zulk een Mens vinden? Hij moest daarom een Zoon van een maagd zijn, om Zich uit haar vlees een lichaam en tempel te bouwen door de kracht des Heiligen Geestes; en opdat ik zulk een Middelaar zou hebben, moest Gods Zoon mijn Immanuel worden. Ziet, een maagd zal zwanger worden, en een Zoon baren, en Zijn Naam Immanuël heten, Jes. 7. Dat moet een ziel geloven, die zulk een Middelaar zoekt, daarvan moet zij overtuigd worden; en erkent gij Hem niet als

zulk een Hogepriester, dat gij Hem zalig omhelst, zo kunt gij nooit tot kennis, tot zaligheid komen; want zal Zulkeen Middelaar zijn Die voor mij tot God gaat, zo moet ik op Hem gelovig vertrouwen.

Hij moet daarom ook een heilige Middelaar zijn, zal Hij het Offerlam voor mijn ziel wezen; want God hoort de zondaars niet. Hij is dat onbevleete Lam Gods, Welks rein bloed mij moet verlossen. Hij moet een voorbeeld van heiligheid zijn, opdat ik, Zijn evenbeeld gelijk zijnde, het evenbeeld Gods gelijk ben. Dan is Hij mijn Heiland, door Wie ik tot God kan gaan, en op Wiens voorhoofd geschreven staat: DE HEILIGHEID DES HEEREN. Doch dit is een stuk waartegen het ongeloof strijdt; maar het derde stuk is nog zwaarder.

3. Want Hij moet tegelijk de waarachtige God zijn. Men kan de verzoening niet geloven, als men niet in de Zoon van God gelooft. Daarom wordt in de Catechismus gevraagd: Waarom moet Hij tezamen een waarachtig God zijn? Opdat Hij uit kracht van Zijn Godheid de last van de toorn Gods van Zijn mensheid drage ...

Hierop komt het nu aan: Al het geloofsleven van een zoekende ziel wordt door het ongeloof bestreden, omdat zij de Goddelijke vereniging niet kent; daarom moet er een straal van Zijn Godheid in het hart stralen, zoals Jezus toonde aan de blindgeborene, die Hij ziende gemaakt had. Jezus vroeg hem: Geloofst gij in de Zoon Gods? En ofschoon hij Jezus liefhad, zei hij echter: Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem mag geloven? Zodra Jezus zei, Ik ben het Die met u spreek, zo viel hij neder en aanbad Hem. Een klare blijk, dat Jezus hem zijn zielsoog opende, dewijl hij de Heere Goddelijke eer bewees. En niemand kan ons ook helpen dan God Zelf; geen mens noch Engel kan ons helpen, de

zaligheid is bij God alleen; en zonder Zijn hulp waren wij mensenkinderen verloren. Daarom zegt de Heere: Ik zal Mij ontfermen, en zal ze verlossen door Jehovah hun God, Hos. 1. Dat geloof, waardoor ons Jehovah onze God brengt tot Jehovah, de Vader van onze Heere Jezus Christus; dat moet ons klaar zijn. Daarvan overtuigt ons de Catechismus met drie gronden, waarbij wij een vierde zullen voegen. Vooreerst, opdat Hij uit kracht van Zijn Godheid de last van de eeuwige toorn Gods aan Zijn mensheid dragen kon.

Ten tweede, ons de gerechtigheid aanbrengen zou.

Ten derde, het leven verwerven en weergeven mocht.

Ten vierde, dat Hij als Verlosser van Zijn volk kon verheerlijkt en geprezen worden in alle eeuwigheid. Och! dat wij daarvan een diepen indruk kregen! Merkt dan:

I. Het was onmogelijk geweest, dat onze Verlosser de last van de eeuwige toorn Gods had kunnen dragen, indien Zijn Goddelijke arm Hem niet had ondersteund, en heil beschikt om Hem te helpen, zie Jes. 63. De oneindige Zoon van God, die Alvermogende, Wiens macht niets onmogelijk is, de sterke God, Die heeft de last van de oneindige toorn Gods gedragen.

De alvermogende Majesteit van Zijn Persoon, moet Zijn lijden een oneindige kracht bijzetten; omdat Hij gehoorzaamheid geleerd heeft, zo maakt Zijn gehoorzaamheid het zo gewichtig. Hij heeft Zijn gemeente verlost met Zijn bloed; door het bloed des Zoons Gods is Zijn Gemeente gekocht; en de Zoon van God heeft aan het kruis moeten klagen dat Hij van God verlaten was, opdat wij van God aangenomen en met Hem verzoend zouden worden. Hij heeft ons de eeuwige gerechtigheid aangebracht, Dan. 9. Want al was een mens zonder erfzonde, al had hij een

volkomen gehoorzaamheid, zo had hij toch maar het recht ten leven voor zichzelf, zoals Adam.

II. Maar zal nu Jezus de Gerechtigheid van de zondaar worden, zo moet Hij de Jehovah onze Gerechtigheid zijn, en dit is Zijn Naam waarmee men Hem noemen zal: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID.

III. De verdoemde zondaar zou in alle eeuwigheid van de dood niet verlost zijn geworden, als de machtige en sterke God de kracht niet had gehad om die sterke te binden en hem zijn roof te ontnemen, benevens de macht van de dood, opdat Hij door de dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is de duivel, en verlossen zou al degenen die met vreze des doods al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren. Zijn kracht kan dus het leven verwerven en weergeven.

En wie Jezus zo niet erkent als de eeuwige God, Welke de einden der aarde gemaakt heeft, die kan op Christus niet vertrouwen in alle wederwaardigheden, noch ook Zijn zonden op Hem leggen. Hij moet de waarachtige God zijn, om de gekochte zondaar de gerechtigheid aan te brengen, en de doden levend te maken; en dat kan alleen de stem van de Zoon Gods doen; Die moet door de graven dringen; wie Hem hoort die zal leven. Daarom zegt de Heere Jezus: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven. Hij roept door Zijn bloed en Zijn dood onze zielen: Ontwaakt gij die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten. Hij roept Lazarus uit het graf.

Hij, de waarachtige God en het eeuwige Leven, verkondigt ons ook het Leven. Hij moet de waarachtige God zijn, opdat Hij de blinden ziende, de lamme gaande maken, de

kranken genezen en de zonden vergeven kon. Dat wisten de Joden ook wel, zeggende: Wie kan de zonde vergeven dan God alleen? En daarom ergerden zij zich aan Hem; hetgeen onze troost is, dat is de ongelovige wereld een ergernis.

Hij moet Zich met mij in het geloof kunnen verbinden, en de eeuwige vrede aanbrengen, zodat wij als leden in Hem als het Hoofd verenigd kunnen zijn, en met en door Hem tot God kunnen gaan, wij de Waarachtige kennen, en zo zijn in de Waarachtige.

In deze gedaante kent niemand de Heere Jezus, of Hij Zelf moet tot ons komen en woning bij ons maken. Hij moet ons als die grote Leraar der gerechtigheid leren, en onze algenoegzame Jehovah zijn; Hij moet in ons door Zijn Geest leven, dat, ofschoon Hij in de hemel is en wij op aarde zijn, door énen Geest geregeerd worden. Hij moet in ons hart zijn, Gal. 1, en ons hart bestralen, en ons zalig maken door Zijn genade, Hand. 15:11, zodat wij kunnen geloven in de Naam van de eniggeboren Zoon Gods, 1Joh. 5.

Moet Hij dan niet de Waarachtige God zijn, dewijl wij zulke ellendige wormen zijn, dat wij, ofschoon op de weg der zaligheid gebracht, toch niet één ogenblik bestaan kunnen, als Hij ons niet door Zijn Goddelijke kracht bewaart tot de zaligheid? Hij moet ook sterk zijn, opdat de satan Hem niet één schaap uit Zijn hand kan rukken; en ook zo sterk in de Zijnen, dat de poorten der hel dezelve niet kunnen overweldigen. Zal Hij het Hoofd zijn, zo moet Hij als het geslachte Lam zeven hoornen hebben, en dus de almachtige God zijn om ons te bevrijden, te bewaren en te beschermen.

En also moeten wij Jezus en geen schepsel omhelzen. Hij

is het met Wie wij te doen hebben; want er is geen scheepsel onzichtbaar voor Hem. Hij is de alomtegenwoordige God, Die bij ons blijft tot aan de voleinding der wereld, onze Mozes, Die met ons door de woestijn gaat, onze Leidsman op alle wegen, onze Jozua, Die met ons door de Jordaan gaat.

IV. De Heere Jezus, onze Heiland, moet van ons als de Verlosser van Zijn volk, als de ware God geëerbiedigd en geprezen worden, en zo gekend, dat Hij Goddelijk geduld en barmhartigheid met ons arme verlorene zondaars kan hebben.

Daarom zegt Hij: Gij nu o Mijn schapen, schapen Mijner weide, gij zijt mensen, maar Ik ben uw God, spreekt de Heere, HEERE, Ez. 34:31. Hij moet de Jehovah, onze Messias blijven, of wij komen nooit tot de Vader.

Daarom moet Hij ook de onveranderlijke God zijn:

Ik Jehovah word niet veranderd, daarom zijt gij o kinderen Jakobs! niet verteerd. Daarvan komt het, dat Hij ons altijd weer aanneemt. Jezus Christus is gisteren en heden, en blijft tot in eeuwigheid Dezelfde. Hij moet Zich aan ons bewijzen als de Immanuel, God met ons. Hij moet eeuwig leven om voor ons te bidden, en ons het eeuwige leven te schenken; daarom zegt Hij: Ik leef en gij zult leven. En als wij sterven, moet Hij ons tot in, ja over de dood geleiden. Weinigen zijn er, die deze Rotssteen kennen; dat eeuwige en bestendige Goed, Hetwelk al onze schatkamers kan vervullen tot in eeuwigheid. Zulkeen moet Hij zijn, en Zulkeen is onze Heere Jezus Christus, onze lieve Heiland; en als Zulkeen zullen wij, als de Heere wil, Hem u in het vervolg voordragen, nadat wij Hem u nu zo gepast hebben voorgesteld. En zijn wij overtuigd dat wij zulk een Middelaar moeten hebben, en weet ons verstand Hem niet uit te

vinden, God Zelf moet Hem ons openbaren. Hij moet God en Mens zijn.

Erkennen wij dat Goddelijke Lam, zo weten wij alles, en zullen zalig worden; want Hij is onze Troost in leven en sterven.

Daarheen moet alle overtuiging gaan, anders helpt ons Jezus niet.

TOEPASSING

HOE zijt gij nu te moede, mijn geliefde vrienden? Moeten wij ons niet verwonderen over de Goddelijke algenoegzaamheid, barmhartigheid en wijsheid, Die ons zulk een Goddelijke Verlosser geschonken heeft, zodat wij na de zondeval veel heerlijker verlost worden dan wij voor dezen waren? Hadden wij zulk een Verlosser niet, wij waren allen verloren; maar nu Hij er is, kan Hij ook verlossen allen die tot Hem komen. Hij is die uitverkoren Middelaar, blank en rood, dragende de banier boven vele duizenden. O! wat is dat een groot onderscheid, of ik Hem met mijn verstand begrijp, dat Hij mij daarin bevalt, of dat ik Hem omhels en de kracht en waarheid in het hart mag ondervinden.

De waarheden die ons tevoren de geringste schenen, worden ons dan de allergewichtigste; want wie de Heiland kent als de getrouwe Borg, die kan niet anders of hij moet zichzelf aan Hem toevertrouwen en Hem aannemen; het hart is vol van verwondering en aanbidding, en men moet zich geheel aan Hem overgeven, dat brengt de kennis van Jezus Christus mee. Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen.

Hoe staat het nu met u, mijn toehoorders! hoe is uw hart nu gezind omtrent deze Wonderpersoon, deze Godmens? Is het u een wonder dat ik deze Messias zo prediken kan? Zo gij daarin geen wonder der Goddelijke ontferming ziet, zo zijt moedwillig blind.

Hoe is het, hebt gij deze Middelaar erkend en gevonden? Zo niet, dan is bij u geen hoop; zo ja, dan is Hij voor u het Leven, heil en de genade, ja alles.

1. Het zal daarop aankomen, of gij van uw verderf en uw zonden overtuigd zijt, en gij zulk een Middelaar nodig hebt. Zijt gij vervreemd van God, dat gij door zulk een Middelaar tot God moet gebracht worden; zijt gij schuldig en verdoemelijk voor God, dat gij niet anders kunt behouden worden dan door deze Middelaar; zijt zulke gebonden slaven des satans, dat gij anders niet vrij noch los kunt worden dan door deze Borg? Maar daaraan wil de hoogmoedige zondaar niet.

2. Zijt gij overtuigd van uw ongelooft, dat gij Hem niet kent, zoekt, eerbiedigt noch begeert? Heeft zulks u gedreven om u tot Hem te begeben, om Hem als een blinde Bartimeüs na te roepen: O Jezus, Gij Zoon Davids! ontferm U mijner! Hebt gij deze Immanuel in de geest gezien, en zijt gij gekomen tot de Middelaar des Nieuwen Testaments? Is deze Middelaar nu de uwe, hebt gij Hem, heeft Hij u als Middelaar met God verzoend, en zo vrij gemaakt, dat de zonde over u niet meer heersen kan, maar door de kracht van Zijn bloed alle kracht verliezen moet? Ziet gij daarvan af, zo dikwijls de satan, de wereld en de zonde u lokken? En leeft gij met Jezus als uw Bruidegom, Man, Vader, Verzorger, Profeet, Priester en Koning?

O, dat is een zalig leven! Kunt gij u nu op deze Middelaar zo verlaten, dat gij door Zijn kracht en genade alle

vijanden kunt bestrijden? Dat gij kunt zeggen, hier is de Immanuel, God is met ons? Want in ons is geen kracht; maar overal waar Jezus is, daar is het leven. Immers die Hem vindt, vindt het Leven, maar die de Zoon Gods niet heeft, die heeft het Leven niet, Spr. 8, 1Ioh. 5.

Hoe weinigen zijn er onder ons, die Hem zo zoeken en vinden. God laat ons Zijn Zoon alle dagen prediken, en Hem aan zondaars aanbieden; ja, nu ook nog door mij, laat u met God verzoenen; maar hoe komt het, dat zo weinigen Hem aannemen? Ik wil mij niet ophouden met degenen, die van de wereld zijn, dezen laten genoeg blijken dat zij de Heiland versmaden en zich over hun onsterfelijke zielen niet bekommeren; maar ik spreek tot dezen, die zoeken en niet vinden.

I. Daarvan komt het, dat gij u met zoeken troost en het vinden voor onmogelijk en onnodig houdt. Men mag zoeken zo men wil, maar om het vinden is het ons te doen; en wie anders zoekt, zal in eeuwigheid niet vinden; die Jezus niet heeft moet verloren gaan. O! houdt u toch niet op in uw ongelovigheid; wie Jezus zoekt die vindt Hem, en Wie Hem niet vindt, die zoekt Hem niet.

II. Zo moet men zich van de waarheid laten overtuigen en oordelen. Jezus zegt: Een iegelijk die bidt, die ontvangt; die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal open gedaan worden. Gij zoekt niet recht, en hoe kan het anders zijn, lieve zielen! dat gij niet vindt? Die God in Jezus zoekt, die heeft Hij eerst gezocht en Zelf zoekende gemaakt. Ja, Hij zegt: Ik ben gevonden van die naar Mij niet vraagden; ik ben gevonden van degenen die naar niet zochten; tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd, ziet hier ben Ik, ziet hier ben Ik. En zulks laat Hij u nog deze morgen door mij zeggen, zodat, die Jezus niet

vindt, die heeft Hem nog niet recht gezocht. Waarin bestaat toch dat verkeerde zoeken?

Vooreerst, gij zijt overtuigd en menigmaal bekommerd over uw eeuwig heil, omdat God u menigmaal laat zien dat gij buiten Christus zijt; daarover gevoelt gij onrust, maar de tijdelijke dingen zijn u veel nodiger en gewichtiger dan Jezus en Zijn gemeenschap, omdat gij van het gevaar van uw zielen niet genoeg overtuigd zijt. Hoe is het mogelijk, dat een mens, aan wie men bekend maakt dat hij zonder God en Christus is, zich nog bekommeren kan over de dingen van deze tijd? O! het tijdelijke heeft nog teveel kracht op u, daarom betracht gij het eeuwige heil van uw onsterfelijke zielen niet. O! het is zo nodig dat God u daarvan overtuigt. Och! mochten het enigen horen, opdat het hen eens recht ernst werd om zalig te worden.

Ten tweede, zo gij Hem niet vindt, komt het hier ook wel vandaan, dat gij uw heil bij uzelf zoekt en niet bij Jezus; het komt er niet op aan hoe men het verkrijgt, maar dit is toch zeker, dat, zo wie zijn heil niet bij deze Middelaar zoekt, zal het nergens vinden. Bij uw tranengeschrei het te zoeken, vindt men Jezus niet; maar als de Heere u overtuigt, dan zult gij moeten bekennen: Ik heb Jezus niet; dan zal het zoeken eerst recht aangaan, en dan zal die vraag eerst in u opkomen: Wat voor een Middelaar en Verlosser moet ik dan hebben?

Gij weet, dat gij een Middelaar hebben moet, om daardoor de verzoening en verlossing te bekomen, en gij zoekt Hem niet tevergeefs, maar verkeerd. Gij hebt het meest te doen met dit, wie en welke de rechte schapen zijn, en of Jezus voor zulke zondaars is. De grootste zwaarigheid is, dat gij niet gelooft, dat Jezus voor u is; het eerste waarmee gij het meest te doen hebt, dat is bij u de grootste zwaarigheid; en

wat gij van het eerste gelooft, het tweede heeft bij u geen zwaarigheid.

En ik weet geen mens die Jezus recht zoekt, en niet gelooft dat hij een verloren zondaar is. Maar gij bouwt op een zandgrond, dewijl gij niet gelooft dat Jezus voor u is; en om dat recht te weten, moet er veel van uw eigen werk en eigengerechtigheid uit de weg. De Catechismus bekomert zich maar om deze zwaarigheid, en leert ons, namelijk wat voor een Middelaar en Verlosser wij hebben moeten; en is er zulk een Middelaar, zo is er geen zwaarigheid, dat wij niet geholpen zullen worden.

Als ik in het gezicht van mijn vloekwaardige zondenstaat sta, de wet mij vervloekt, en God zegt: Dien zou Ik uit Mijn boek delgen, die tegen Mij zondigt. Als ik dat nu geloof, dan moet ik ook toestaan dat God Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden; dat God Hem ons aanbiedt, opdat wij die Verlosser zullen hebben. En dat is de Zoon van Maria, Die te Bethlehem geboren, te Nazareth opgevoed en aan het kruis gestorven is. Deze Jezus, de Immanuel, de waarachtige God en het eeuwige Leven, de Zoon van een maagd, heeft in Zijn vlees de vloek op Zich genomen, en heeft Zich tot een offer, Gode aangenaam, opgeofferd; - dat offer is van een oneindige kracht. Daarom is dit onze zaak maar, dat wij geloven; doch dat kunnen vlees en bloed ons niet openbaren; want als gij dat maar zo lichtvaardig gelooft, zo bouwt gij nog op een zandgrond. Geloof ik waarlijk in Hem, zo moet ik Hem kennen, dat Hij Die is. O, dan moet men Jezus erkennen voor de waarachtige God, en deze Middelaar en Verlosser zoeken; doch hoe? Wij moeten ons kennen in onze blindheid, en God bidden dat Hij onze ogen opent, opdat wij de Zoon van God leren kennen, hoe Hij Zijn bloed voor

ons vergoten heeft, en nog als Middelaar onze Voorspraak is. O! bidt maar om openbaring in uw hart, dat gij die Goddelijke Heiland, dat Goddelijke Lam leert kennen; dan gaat de nacht der zonden voorbij, en men geeft en vertrouwt zich aan Hem, en wordt als een verlorene behouden.

Is er zulk een erkentenis bij u, dat het u als een licht toestraalt, en is er de rechte doorbrekende kracht niet bij u, zo moet de Opgang uit de hoogte u klaar worden, dat gij zeggen kunt: Ik weet in Wie ik geloof.

Die zo in strijd staan met geloof en ongeloof, kunnen, dewijl zij zo geheel verkeerd zijn en de genade van Jezus zo tergen met hun tegenspreken, het klare licht niet genieten. Zij moeten van Jezus ondervinden welk een gepaste Middelaar Hij voor hen is; voor zulke verloren zondaars is Hij toch een recht gepaste Middelaar. O! gewis is Hij voor degenen wier zonden veel en groot zijn, daarom wil ik Hem voor mijn Rotssteen hebben, dewijl ik de grootste zondaar ben.

Want de Zoon van God heeft aan het kruis willen sterven voor een zondaar en slaaf van de satan, gelijk ik ben. Hij, in Wie de volheid der Godheid lichamenlijk woont, van Hem moet ik ontvangen genade voor genade.

Dat Kind is voor mij geboren, Hij is gepast voor mij, en ik ben geschikt voor Hem om Zijn middelaarsambt aan mij te bewijzen; ja, voor zulke armen is de rijke Jezus. Hij is de Arts voor de zieken, het Licht voor de blinden. Hij wil de mijne, en ik wil de Zijne zijn. Zo is mijn Liefste de mijne, en ik de Zijne; en zo worden wij het eens, dat ons in eeuwigheid niet berouwen zal. Zo in geloof en vertrouwen zullen wij gewaar worden dat Hij de rechte Middelaar is. Ik geloof het getuigenis Gods, dat Hij Die is, en ik geef

mij aan Hem over; en zo ondervind ik, dat Hij kan zalig maken allen die door Hem tot God gaan; dat Hij tot dit einde gekomen is, om mij tot God te brengen. Moet gij niet bekennen, gelovige kinderen Gods! dat gij Hem in eeuwigheid niet gevonden had, indien Hij u niet eerst gezocht en gevonden had, zodat het Zijn vrije ontferming is? Och! denkt toch menigmaal, met hoeveel moeite Hij u gezocht heeft, en gaat met blijdschap op uw weg, omdat Jezus u, en gij Hem gevonden hebt; en gij zeggen kunt: Wij hebben Dien gevonden van Welke Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, Jezus van Nazareth. Dat is een zalige hartenvreugde.

Wat staat u dan nu te doen, geliefde broeders en zusters? Gij moet de Vader danken voor deze grote onuitsprekelijke gave, dat Hij u Zijn Zoon tot verzoening gegeven heeft, dat gij daarvoor de Vader boven alles liefhebt, en deze Middelaar en Rotssteen in uw hart draagt, dat gij alles voor schade en drek acht om de kennis van Jezus Christus. Dat gij in de Goddelijke liefde staat, maakt het geloof; want waar het eerste gemist wordt, daar is het geloof niet recht.

Hebt gij het waarlijk ondervonden, zo kunt gij op de Goddelijke verzoening bouwen, op Jezus' Naam vertrouwen, en Hem aanroepen; dat is de olie van ons geloof, dat wij in alle noden de Heiland aanlopen, Hem alles klagen, Hem alles overgeven, Zijn eigendom zijn, Hem boven alles liefhebben en ons in Hem verlustigen. Verlustigt u in de Heere, zo zal Hij u geven de begeerte uws harten. Dat gij Hem in alles zult kunnen roemen, dewijl alle goede gaven van Hem komen. Dan zult gij kunnen zeggen, dat is onze Heere, dat is onze God. Laat ons vrolijk en blijde zijn, als wij de gekruiste Heiland voor onze God erkennen; zo

kunnen wij ook Zijn getuigenis met ons bloed verzegelen, dat is de plicht van degenen die door dit bloed gekocht zijn; en door dezen plicht worden wij bekwaam gemaakt om deze dierbare Immanuel nog meer te kennen. Leert dat van Paulus, die zoveel kracht had ontvangen, die moest Jezus' hulp ernstig wens en omhelzen, om met Hem in de gemeenschap van Zijn lijden door te komen. Bidt gij toch God ook daar om; en vraagt gij, hoe kom ik daartoe?

1. Ik antwoord, niet door mijn verstand noch arbeid, maar daardoor, dat ik erken, dat ik Hem in mijn ellende alle dagen nodiger heb; daardoor leer ik Hem recht kenen als een Kind des lichts. Hoe dieper wij in onze zonde en onmacht komen, dat wij geloven dat wij niet meer zo kunnen bidden buiten die Middelaar en Heiland, en dat Hij voor ons tot God nadert, en als onze Hogepriester voor God bidt.

Als Jezus, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is, de Vader voor ons bidt, dan vinden wij kracht, en ook als wij door Hem tot God gaan, en in Zijn Naam alles van Zijn Vader bidden. Alles wat gij dan doet met woorden of met werken, doet het alles in de Naam van onze Heere Jezus, dankende God en de Vader door Hem.

2. Als ik Jezus voor mijn Verlosser erken, dat Hij mij alle ogenblikken moet verlossen van alle zonden en banden, zo leer ik op Hem vertrouwen; en hoe nodiger ik Hem heb, des te meer vertrouw ik op Hem; en hoe meer ik dan ondervind wie Hij is, zo geef ik Hem de eer dat Hij zulk een Middelaar is; dan lief, loof en prijs ik Hem als mijn Verlosser.

Dan worden wij zo aan Hem gewend, dat wij ons op Hem verlaten kunnen, en al ons doen in Zijn handen stellen. Ik zorg dan maar, dat ik in Zijn liefde blijven mag; hoe meer ik van Hem ondervind, hoe meer geloof en vertrouwen ik

op Hem stel, dat al het eigen moet wijken, en ik doe en leef zoals Jezus wil. Zoveel licht, kracht en genade Hij mij geeft, zoveel kan ik door en in Hem doen; dan is Hij bij mij, dat ik in alles erken, dat is van Jezus. De Heere is God, de Heere is God. Hij leeft en woont in mij; dat geeft een geheel zalige vredeweg, waarin men Jezus kan vertrouwen en veel van Hem ondervinden. Dan is het altijd, Hij heeft alles gedaan, het komt daarop niet aan wat ik ben, maar ik zeg: Gij zijt toch mijn Vader, de Leidsman mijner jeugd, Gij zult Uw werk in mij volbrengen.

O! is men in die Middelaar hier al zalig, wat zal het dan boven zijn, als wij Hem zullen zien, en eten van de Boom des levens, Die midden in het Paradijs Gods is? Het Lam dat midden in de troon is, zal ons weiden tot de levende fonteinen der wateren; en wij zullen Hem aanbidden, loven en prijzen; dat is de hemel en de zaligheid. Ja, daartoe wil ons dat Lam Zelf leiden, Die ons verlost en vrijgekocht heeft van alle schuld en banden door Zijn heilig bloed. Amen!

Nazang Ps. 73:13

ZESDE ZONDAG

Vraag 18

VOORAFSPRAAK

ALS wij met David in de zo even opgezongen 42ste Psalm kunnen zingen: Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God! Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God. Mijn ziel dorst naar U, als een dor land.

Als het hart zo verweekt en geopend is als een doorgeploegd land, kan er het levende zaad van het levendmakende Woord Gods, dat heerlijk Evangelie van de Zalige God, diep inzinken, zodat het daarin wortelen schieten en vruchten dragen mag.

Ja, als wij zo zijn gelijk een dorstig hert, dat onder het gevoel van zijn zondenlast, onder de arbeid der wet en onder de strijd der zonden vermoeid is, en is het ons te doen om een druppel van Gods genade; o! dan bewijst Zich de Heere waarlijk als een lieflijk, hartsterkend en dorststillend Water, en gelijk een Balsem voor een verwonde ziel. En dat is de Naam van de Heere Jezus Christus, Die in dit uur u zal verkondigd en uitgeroepen worden, als zulk een Zalfolie voor zulke geestelijke maagden, die Hem daarom liefhebben. Och, bidt toch de Heere, dat wij met zoveel zielendorst naar de Naam des Heeren mogen vragen, dat wij de volle kracht daarvan aan onze zielen mogen onder vinden, opdat wij lovende en dankende mogen weerkeren. Komt dan zielen! die buiten Jezus niet kunt leven, laten wij ons wenden tot deze algenoegzame Immanuel, tot Zijn bloed en wonden, waarin alle genadevolheid te vinden is.

Tekst 1Korinthe 1:30

30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing.

Vraag 18. Maar Wie is deze Middelaar, Die tezamen een waarachtig God en een waarachtig rechtvaardig Mens is? Antwoord. Onze Heere Jezus Christus, Die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is.

INLEIDING

Heft uw hoofden op, gij poorten! en verheft u, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der ere inga. Wie is de Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig; de HEERE, geweldig in den strijd.

Heft uw hoofden op, gij poorten! ja heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der ere inga. Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEEBE der heirscharen; Die is de Koning der ere. Sela!

Zo vinden wij als een omstandig onderwijs van Jehovah onze God aan de ziel, Ps. 24, dat er tot tweemaal staat: Verheft u, gij eeuwige poorten en deuren! opdat de Koning der ere inga.

Dat drukt uit het ambt, de moeite en de ijver als de serafim der rijksgezanten van Jezus Christus, en hoe gewichtig hun commissie, hun last moet gevonden worden. Dezen willen en weten niets anders te prediken, dan dat de Koning der ere, de Heere der heerlijkheid, de gekruiste Jezus mag gekend worden; en dat wij, die van nature Zijn vijanden zijn,

ons voor Hem bukken en buigen mogen. En dewijl Hij voor de deuren van ons hart staat, dat Hij toch mag ingaan en Zijn koninkrijk mag oprichten.

En dat is ook des Vaders begeren, dat wij Hem, onze Koning, mogen hulde doen; daarom staat er in Ps. 2: Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne. Zodra Hij met Zijn Evangelie aan het hart klopt, zoekt Hij de ziel nabij te komen met de verkondiging van de Heiland, en Zijn kruisrijk uit te breiden. Dan is het vol levenskracht, de Koning werkt mede, en Hem wordt door het Evangelie de weg gebaad, terwijl dat oneffen is, verdwijnt.

Zo haast Jezus gepredikt wordt, komen er aanstonds vragende en zoekende zielen. Toen Paulus predikte, vroegen er aanstonds enigen naar de geloofsweg in Jezus; hier vragen de gelovigen: Wie is Hij, deze Koning der ere? Dat geeft te kennen de voortgang in de kennis van Jezus Christus; en evenwel vragen zij naar Hem; één blik van Hem en van Zijn genade is hun niet genoeg om daarmee weg te lopen; neen, er moet meer gevraagd worden. Men buigt en neigt zich, opdat die Zon der gerechtigheid ons bestrale, en Jezus onze Middelaar en Verlosser zij.

Als zij eerst vragen: Wie is de Koning der ere? zo is het antwoord: De Heere, sterk en geweldig in de strijd; en daarna, de Heere der heirscharen, Die is de Koning der ere. Als wij op het onderscheid van het antwoord zien, zo geeft dat te kennen het onderscheid der vragende zielen. In het begin is het, waar is toch zulk een Middelaar? Dan zullen het ongeloof, de blindheid en hardheid des harten zich ver-tonen, om de weg voor de Koning te bestrijden, totdat Hij Zelf genade tot vernedering en buigen werkt; dan komt het antwoord: Deze Koning is machtig in de strijd, een Held om Zijn vijanden te overwinnen.

O! strijdt toch niet tegen de Koning, gij zult met tienduizend man niets kunnen doen tegen Hem, Die met twintigduizend man komt; werpt toch uw wapenen neer, en roept uw Koning en Rechter om genade aan.

En is het hart zo week gemaakt, dat wij naar Zijn liefelijke reuk vragen en zeggen: Ach, ik kan Jezus niet missen, mijn hart verlangt naar Hem, gelijk een hert naar een koele waterstroom; dan wordt Zijn algenoegzaamheid ons aange-toond, dat Hij is de Heere Zebaoth, de Heilige Israëls, Die ons alles wil geven. Die is de Koning der ere; erkent Hem maar, zo zult gij ondervinden wie Hij is.

En daar wil ons de onderwijzer leiden in het antwoord op de 18de vraag, dat wel kort, maar waarin alles begrepen is wat wij door het geloof in Jezus erkennen en bekennen moeten, opdat wij in Zijn gemeenschap mogen staan.

Maar hoe komt men tot deze kennis? Het is niet genoeg Hem uit de Schrift of het onderwijs van mensen te kennen, er moet een Middelaar zijn; maar het is de zaak niet dat wij Hem slechts uiterlijk kennen. Naar de leiding van de Catechismus moet de zondaar eerst overtuigd worden dat hij in Adam gevallen en verloren is, daarvan moet hij een levendig gezicht verkrijgen, opdat hij de genade Gods zoekt, de toorn Gods ontvliedt, en zo weer tot genade komt.

Als ik tot de genade Gods zal komen, moet ik ondervinden dat God heilig en rechtvaardig is, dat Hij zonder volkomen genoegdoening en verzoening geen gemeenschap met mij kan hebben, noch mij voor Zijn kind aannemen, omdat ik van nature een kind des toorns ben. Ik moet ondervinden, dat ik het losgeld niet kan opbrengen, ja, de schuld nog dagelijks groter maak, en op al mijn beste werken de dood moet schrijven. Ik moet ondervinden, dat geen kind Gods,

hoe aangenaam voor God, geen engel noch enig schepsel iets vermag, om één druppel troost te geven of om mij te helpen.

Dan is de vraag: Wat voor een Middelaar en Verlosser moet ik dan hebben? Ik ben verloren, gebonden en gevangen; dan ontdekken zich meer zwarigheden, en dan zie ik wat het in heeft, zulk een Middelaar te hebben, Die mij weer tot God kan brengen.

Hij moet een waar Mens, een geheel heilig Mens, ja, de machtige God Zelf zijn, sterker dan alle schepselen. Komt mijn hart daar op, dan komt het ook op de Persoon van Jezus; want Jezus is het Die mij helpen moet. Nu ondervind ik welk een zwarigheid vlees en bloed tegen Hem maken; het ongeloof ontdekt zich in mijn hart, en er is geen rust in mijn ziel totdat Jezus zegt: Ziet hier ben Ik, Ik delg uw misdaden uit en gedenk uw zonden niet. Dan leert men Jezus recht kennen; en bevond men Hem tevoren noodzakelijk, nu ziet men ook Zijn dierbaarheid en schoonheid, zodat het hart daarmee ingenomen wordt, en men Hem hebben moet.

Nu is de vraag, mijn geliefden! wilt gij gaarne de Zijne zijn? Hij wordt u nog heden voorgedragen, Hij stelt Zichzelf voor in het Evangelie.

Och, mocht gij Hem zo beschouwen dat gij recht zalig en vrolijk kon zijn. O! de Heere Jezus, Die ons zo getrouw nagaat, Die bestrale ons alzo, dat wij Hem bij Zijn licht mogen zien en kennen. Amen.

Twoe grote stukken hebben wij te betrachten.

Vooreerst de begeerte van de vrager, hoe het met een ziel is, die een ware begeerte heeft om Jezus te kennen.

Ten tweede, de ontdekking van de Heiland in het hart van zulk een zondaar, in het antwoord op deze vraag.

1. De vraag is naar het hart van een verlegen zondaar uitgedrukt, als hij zegt: Maar wie is deze Middelaar? Er wordt niet gevraagd: Wie is onze Middelaar? maar Wie is die Middelaar? Als de ziel door de overtuiging des Geestes zover gekomen is dat zij bekent, ik ken Jezus niet, ik heb Hem niet en ik geloof niet in Hem, ik kan mij in waarheid niet naar Jezus' Naam noemen; want daarvan moet een ziel waarachtig overtuigd zijn, zal het ware geloof in het hart geboren worden.

2. Wie het recht om Jezus te doen is, vraagt niet, wie ben ik? maar Wie is Hij, Wie is de Middelaar? Men houdt zich niet op met de verkiezing, roeping en aanneming, of heb ik wel de naam van een kind Gods? Maar de vraag is, dewijl ik van God vervreemd, gescheiden en dus verloren ben; Wie is mijn Middelaar? Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Men leert van zichzelf afzien, en bidt om ontdekking van de Heiland.

3. Ten derde, vraagt men niet, is die Jezus wel voor mij? O neen. Ik moet Hem eerst kennen, en uit die kennis moet al het geloofsleven vloeien. Want hoe kan ik mijn toevlucht tot Hem nemen, Hem omhelzen en op Hem vertrouwen, als ik Hem niet ken? Om deze kennis moet het de zondaar te doen zijn. Daarom zegt Jezus: Indien gij niet gelooft dat Ik Die ben, gij zult in uw zonden sterven. Joh. 8.

Er wordt niets anders tot de zaligheid geëist, dan Jezus waarlijk te kennen, en Hem aan te nemen door het geloof; daaruit vloeit dan het omhelzen in geloof en vertrouwen, dat men met Jezus verenigd wordt. Daarom zegt David, Ps. 9: Die Uw Naam kennen zullen op U vertrouwen; en dat niet alleen, maar wij zullen ondervinden de noodzakelijkheid en de kracht van Jezus' bloed en gerechtigheid

voor onze ellende, met zo veel indruk en met Zijn Geest gepaard, dat de ziel niet rusten kan, maar vragen moet: Wie is die Middelaar? die Koning der ere? Zij kan met al die overtuiging toch de Heiland niet omhelzen. Dan bidt zij om nadere overtuiging, om Jezus zo te kennen, dat Zijn kennis alle twijfel overwint, zoals bij de apostelen, Joh. 21. Zij durfden Hem niet vragen, omdat zij wisten dat het de Heere was. Zo moet de kennis mij dat geven, dat ik met mijn gehele hart op Jezus vertrouw.

Echter blijft die vraag bij de gelovige zondaars zolang zij leven; zij bidden altijd om die kennis van Jezus Christus; dat is al hun wens. Paulus, die zoveel wijsheid en kennis had, begeerde toch meer en meer om Jezus te kennen, en de kracht van Zijn opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Fil. 3. Er is geen gelovig Christen, bij wie de kennis van de Persoon van de Heiland groot genoeg is; hij moet zeggen, ik ondervind alle dagen meer, hoe weinig ik nog van Hem ken.

Heeft nu de Geest, Die de ziel tot Jezus moet brengen, zulk een verlangen in haar verwekt, dan moet en zal Hij Jezus ook aan haar ontdekken; zou die Geest, Die de Heere Jezus Christus aan een ziel ontdekt, haar ook die kennis niet geven? Och ja, het kan niet anders zijn. Heeft Hij het land dorstig en begerig gemaakt, Hij moet het ook verkwikken; de Heere heeft toch lief, die Hem liefhebben. Maar hoe leert men nu Jezus kennen?

Een gelovige ziel, die in het antwoord voorkomt, drukt het met weinige woorden uit, en zo is het. Leeft Jezus in de harten, dan wordt er met weinige woorden een groot gewicht voorgesteld, een zaak te kennen gegeven met een woord dat het gevoel van het hart uitdrukt en hetwelk men bij bevinding best leert kennen. Ziet het aan de Bruid van

Christus; zij zegt: Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Zulkeen is mijn Liefste, ja, Zulkeen is Vriend. In vele woorden, enkel uit het verstand, is weinig kracht; maar uit de overvloed des harten spreekt de mond. Vraagt dan iemand, wie Hij is? Onze Heere Jezus, de Heere Zebaoth; er is buiten Hem geen God, ik ken er geen; en daarin liggen deze twee stukken:

Vooreerst, dat de Heere Christus, die algenoegzame en volkomen Heiland en Middelaar is, in Wie wij alles hebben wat in Hem is.

Ten tweede, als wij tot deze Middelaar gekomen zijn, zoals het verstand ons Hem niet heeft kunnen voorstellen, dan vinden wij, dat God de Vader Hem ons gegeven heeft tot gerechtigheid, heiligmaking en volkomen verlossing. En deze twee stukken brengen onze ziel tot de ware vrede. Als de ziel tot de levende erkenning van Jezus Christus komt, beschouwt zij Hem als de ware Middelaar, waarachtig God en Mens, de Goddelijke Jezus, Die men bij Zijn eigen licht beschouwen moet.

Wij willen ons nu niet ophouden met de zoete kracht van Jezus' Naam, dewijl wij daartoe in het vervolg betere gelegenheid zullen hebben; de tijd zou ook tekort daartoe zijn.

Het is die Persoon, met Wie wij te doen hebben, Die de grond van onze zaligheid is; die Persoon, Jezus genaamd, te Bethlehem geboren en te Nazareth opgevoed; waarom Hij Jezus de Nazaréner genoemd wordt, die drie en dertig jaar op aarde in armoede, verachting en ellende heeft geleefd, en op Golgotha gekruist is voor meer dan achttienhonderd jaar; Die ten derden dage uit het graf is opgestaan, en nadat Hij nog veertig dagen met Zijn discipelen heeft omgewandeld, ten hemel gevaren is, en nu ter rechterhand

Gods zit; vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.

Die Man van God gezonden, is onze God en Heiland; op Hem grondt zich mijn ganse hoop, heil en zaligheid; ik moet erkennen, dat Hij de algenoegzame Middelaar is, Die alles heeft en bezit, om ons arme zondeslaven te verlossen; er is maar één Middelaar tussen God en de mensen, de Mens Christus Jezus, Die Zichzelf voor ons gegeven heeft, Die ons in alles is gelijk geworden uitgenomen de zonde. Hij is de enige Mens, Die zonder erfzonde geboren is, de IMMANUEL, God met ons. Hij heeft nooit zonde gedaan; waarom Hij tegen Zijn vijanden durfde zeggen: Wie van u overtuigt Mij van zonde? Hij is zeer gelasterd; Zijn vijanden zeiden, dat Hij een vraat en wijnzuiper was, een vriend van tollenaars en zondaren. Hij werd aangeklaagd, en als een godslasteraar en goddeloze veroordeeld, verdoemd en ter dood gebracht; doch Zijn onschuld is heerlijk gebleken door Zijn glorierijke opstanding en hemelvaart; waarvan wij de vrucht en kracht nog gewaar worden en ondervinden mogen.

Door het onschuldige bloed van dat onbevleete Lam Gods, als het aan onze harten gebracht wordt, verkrijgen wij vergeving van al onze zonden. Deze Middelaar is ook de waarachtige God, en het eeuwige Leven, het Woord des Vaders, door Hetwelk alle dingen gemaakt zijn. Hij is de Zone Gods, Die van eeuwigheid bij de Vader was, de Geliefde van de heerlijke God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft. De God, Die van het paradijs af met de mens gesproken heeft, Die Zijn volk door de woestijn leidde, en in het heiligdom woonde; Deze is in het vlees gekomen om de Zijnen te verlossen.

O, hoeveel gevoel kan men van Jezus hebben, voordat men

Hem erkent als de Zone Gods! Dat zien wij aan die blindgeborene, Joh. 9. Toen Jezus Zich aan hem openbaarde als de Zone Gods, viel hij neder en aanbad Hem. Als God Zijn Zoon in ons openbaart, en men Hem door een Goddelijke ontdekking met Petrus erkent, dat Hij de Christus, de Zoon des levenden Gods is, dat brengt ons in een geheel ander element; dan ontdekt zich de algenoegzaamheid, lievenswaardigheid en ontfermende liefde van onze Immanuel; dan wordt ons Zijn Persoon gewichtig en wonderbaar; dan erkent men de liefde Gods, waaruit Zijn Zoon gegeven is. Dan gaat het rechte licht in de ziel op; dan komt er verwondering, dat onze Heiland een zichtbare God is; en een Mens, Die is de waarachtige God en het eeuwige Leven. Een God-Mens en eeuwige God, Die de einden der aarde gemaakt heeft, bestralende met Zijn Goddelijk licht de ziel, zodat ze buigen moet voor een God Die het licht uit de duisternis doet schijnen, tot kennis van de heerlijkheid Gods. Men verliest zichzelf, en werpt zich in stof en as voor Zijn voeten neer, zoals Mozes, toen de Namen Gods voor hem uitgeroepen werden; hij boog zich neer ter aarde. En zo buigt men zich ook neer voor dat Goddelijke Lam, als Hij Zich openbaart als de Immanuel. Men ziet Hem in de kribbe met een Goddelijke glans aan de herders geopenbaard, (men ziet Zijn heerlijkheid als des Eniggeborene van de Vader) vol van genade en waarheid.

Zie ik Hem in Zijn nederigheid, hoe Hij op aarde in armoede omgewandeld heeft, zodat Hij zeggen moest: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet waarop Hij het hoofd nederlegt.

Doch zie ik Zijn Godheid en almacht, hoe Hij mijn Profeet ook is, dan hoor ik dat de Heere spreekt; en al wat Hij doet

is niet alleen wijsheid en almacht, maar ook liefde en ontfermen.

De zieken worden genezen en de doden opgewekt. Men ziet Hem als de Zoon Gods op de zee wandelen, en op de wolken rijden als op een wagen. Hij gebiedt de winden en de zee, en zij zijn Hem gehoorzaam. Gaat Hij door het land, goed doende en genezende, dan sidderen en beven de duivelen voor Hem, zeggende: Jezus, Gij Zoon Gods! zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen? En sterft Hij; ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, de zon werd verduisterd, de aarde beefde en de steenrotsen scheurden, de graven werden geopend, en velen die ontslapen waren, werden opgewekt. Zodat zelfs ongelovigen moesten getuigen: Waarlijk deze Mens was Gods Zoon.

En nu Hij opgevaren is, is Zijn getuigenis in het Evangelie en Zijn Naam in de Openbaring van Johannes. Hij is de Koning der koningen en Heere der heren. Het Lam dat op de troon zit, woont in onze harten. Hij leert en regeert ons door Zijn Woord en Geest. Hij bestuurt ons door Zijn licht en genade; licht en heerlijkheid stralen van Hem af; zo komt Hij in onze arme zondaarsharten wonen, en zo is Hij alles in allen. Er is geen ander heil noch naam aan de mensen gegeven, waardoor zij zalig moeten worden, dan alleen in de Naam van Jezus; voor Hem moet zich alle knie buigen in de hemel en op de aarde. De Heere zegt: Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren; dat Mij alle knie zal gebogen worden, en alle tong Mij zal zweren. Jes. 45.

O! erkennen wij deze Immanuel, dat Hij waarlijk onze Middelaar en Verzoener is, en wel zo, dat Hij met Zijn hart Borg geworden is van eeuwigheid af; - die dierbare Zoon

Gods heeft voor ons, arme zondaren, bij Zijn Vader in de bres gestaan, ja, voor vloek- en doemwaardigen heeft Hij Zich in de tijd geopenbaard, geboren uit een maagd en onder de wet gesteld, opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou, en zij het Goddelijk kindschap zouden ontvangen. Daar ziet men Zijn trouw; als offer en gave niet konden helpen, dan zegt Hij: In de rol des Boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het binnenste Mijns ingewands, Ps. 40.

Zo hebben wij Hem alle dagen nodig om voor ons te bidden; Zijn lijden en strijden, Zijn bloed- en kruisdood heb ik nodig tot mijn verzoenoffer. Hij is het onbevleete Lam Gods, en Hij geeft Zijn vlees tot spijs. Zo is Hij de Middelaar, Die alles volbracht heeft voor ons; Hij brengt ons tot God. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Hem, Joh. 14. En wie Hem heeft, die heeft de Vader, 1Joh. 2 en 5. Hij is Mens en God; ben ik met Hem verenigd, zodat ik Zijn vlees eet en Zijn bloed drink, dan heb ik het leven in Hem en ben met God verenigd.

Er is geen hogere trap dan door Jezus tot God te gaan; daarom is Hij, de Rechtvaardige, voor onrechtvaardigen gestorven, opdat Hij ons tot God zou brengen, en wij met de drie-enige God in een ware verbondsvereniging zouden staan. Hij is nog Dezelfde; Hij is nog niet moede om Zijn Middelaarsambt te verrichten. Hij is na volbrachte reiniging gezeten aan rechterhand Gods Zijns Vaders, en daar leeft Hij altoos om voor ons te bidden; daar is Hij dag en nacht onze Voorspraak. Daarom zegt Johannes: Mijne kinderen! Ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt; en indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een

Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardigen. En Hij is een Verzoening voor onze zonden, 1Joh. 2. Hoe wordt Hij daar in Zijn trouw en barmhartigheid gekend en erkend; alles wat Zijn kinderen bederven, dat bemiddelt Hij; al onze gebreken verzoent Hij door Zijn voorspraak. Hij toont Zijn Vader Zijn wonden, Zijn bloedverdiensten; en die roepen en pleiten om barmhartigheid. Hij belaaft Zich met onze zonden en bidt de Vader, dat Deze ons een andere Trooster wil geven, en met Hem alles wat wij nodig hebben tot het leven en de godzaligheid, waardoor wij kunnen ontvlieden het verderf dat in de wereld is, 2Petr. 1. En zo is Hij onze Bewaarder en Verzorger, en is aan de rechterhand Gods onze Pleitbezorger. Hij waakt dag en nacht voor ons heil. De Wachter Israëls slaapt en sluimert niet. Hij is gekomen om Zijn ziel tot een losgeld te geven; met Zijn dierbaar bloed heeft Hij voor ons betaald, en Hij maakt ons vrij door de kracht van Zijn bloed, als Hij hetzelfde in ons doet levendig worden, dat wij Hem als vrije koningen kunnen dienen; dewijl Hij ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed; en zo heeft Hij ons gemaakt tot koningen en priesters Gode, Zijn hemelse Vader. En daarom mogen wij wel zeggen: O Heere Jezus! hoe dierbaar is ons Uw Naam.

Moet gij niet vragen, mijne geliefden! hoe een arme zondaar tot deze Jezus komt? Het antwoord is: Hij is ons van God geschonken. Hij is ons geworden van Gode tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en tot volkomen verlossing.

Daarin moeten wij u van Jezus twee dingen aanwijzen.

Vooreerst, hoe Hij ons van God geschonken is.

Ten tweede, hoe wij Hem ondervinden wanneer onze kennis van Jezus een zaligmakende kennis is.

I. De Middelaar Jezus Christus, de Gekruiste, de Immanuel, is ons van God geschonken, toen wij in ons bloed lagen op de vlakte des velds. De Heere had medelijden met ons, zodat Hij het Kind van Zijn hart overgaf om zondaars te verlossen. Ja, Hij heeft Hem van eeuwigheid gegeven; dat Lam is ter slachting geordineerd voor de grondlegging der wereld, 1Petr. 1. Daarin heeft God Zijn algenoegzaamheid en de rijkdom van Zijn barmhartigheid willen openbaren.

En zoals Hij Hem heeft verordineerd, heeft Hij Hem ook beloofd; want zodra de val geschied was, kwam Hij als met de zonden, wanneer Hij als het Vrouwenzaad beloofd werd.

God, de Vader, heeft de gelovigen reeds met Jezus vertroost voor zovele duizenden jaren; daar Hij Hem door de mond van al Zijn heilige profeten en voorvaders heeft laten verkondigen; en toen de tijd kwam, heeft Hij Hem uit Zijn schoot gezonden. Hij is niet gekomen om de wereld te oordelen, maar opdat die door Hem behouden worde.

Dat Kind is voor ons geboren, die Zoon is voor ons gegeven, Jes. 9, opdat wij aan Hem een volkomen Vorst en Heiland zouden hebben, Die ons gerechtigheid en heiligheid kon schenken. Daarom heeft de Heere deze Steen laten uithouwen; Hij heeft Zijn Zoon laten kruisigen en doden, opdat Hij een volkomen verzoening aanbracht. Dit heeft God de Vader gedaan, Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven. En Hij geeft Hem ons nog, en schenkt Hem uit vrij ontfermen, en met Hem alles wat wij nodig hebben. Door God verkrijgen wij Hem; Hij zegt nog: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem. Zo draagt ons de Vader Zijn Zoon als na, en biedt

Hem ons aan. Hij zendt Zijn Zoon, Hij openbaart Hem in onze harten, als Hij door de prediking aan ons geopenbaard wordt; dit wordt in onze harten klaar, wanneer Hij ons door de genade des geloofs in onze harten ontdekt wordt.

2. Door deze ontdekking wordt Hij de onze. Wanneer wij Hem aannemen en in Hem geloven, wordt Hij onze Koning, Hij wordt bij ons alle dagen groter en wij kleiner, zoals Johannes zegt: Hij moet wassen, en ik minder worden, Joh. 3. En wat hebben wij dan aan Hem ?

Hij wordt onze wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en volkomen verlossing; dat moeten wij u met een woord op het hart drukken, om de genadevolheid die in Jezus is, u te kennen te geven.

I. Hij wordt onze Wijsheid, als Hij ons de genade schenkt, dat onze wijsheid dwaasheid wordt; onze wijsheid en wetenschap wordt blindheid, onverstand en donkerheid bij onszelf, dan is Hij het Licht voor de blinden en de Opgang uit de hoogte.

Hij Zelf zegt: Ik ben het Licht der wereld. En zo wordt Jezus de Wijsheid Zelf. Hij maakt ons niet alleen wijs als Hij ons de wijsheid der rechtvaardigheid schenkt en het geloof in Zijn Naam, zodat wij Hem en onszelf leren kennen; maar Hij maakt ons ook wijs door Zijn Geest, Die ons de weg wijst welke wij gaan moeten, en onze Raads- en Leidsman is. Daarom zegt de apostel: Die ons geworden is tot wijsheid, de Wijsheid Zelf, zo namelijk, dat wij geen andere wijsheid hebben dan Jezus, en niets anders willen weten dan Jezus Christus en Dien gekruist.

In Hem zijn alle schatten van wijsheid en kennis verborgen; wij willen niets anders weten dan wat Jezus, de op-
perste Wijsheid ons leert, met verloochening van alle

eigen wijsheid en verstand; Zijn wijsheid is de onze, alles wat Hij bezit is voor ons; en zo is Hij het Licht der blinden. II. Jezus wordt onze Gerechtigheid, als onze gerechtigheid ondergaat, als wij ons als verlorenen kennen en erkennen; Hij neemt al onze zonden op Zich, en dan wordt Zijn gerechtigheid ons geschonken, en Hij onze Gerechtigheid; en onze ellende wordt de Zijne. Zo heeft Hij het als de Borg op Zich genomen, door Zijn lijden en sterven is nu Zijn gerechtigheid de mijne, de mantel van Zijn gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; en Hij is mijn Gerechtigheid, Die voor God geldt. Dan ondervinden wij, dat die Jehovah onze Gerechtigheid is, dewijl wij in Zijn gerechtigheid vrede met God hebben, en een vrije toegang tot God vinden; en zo kunnen wij door Hem tot God gaan, en anders niet.

Is nu Jezus onze Gerechtigheid geworden, dan zal Hij het ook blijven, ja, Zijn gerechtigheid zal zich uitbreiden als een stroom. Dat bestaat niet in wellustig te leven naar het vlees, bestaande in eten en drinken, maar in gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest, Rom. 14. En zo is Hij ons Brood en Manna; wij leven van Zijn gerechtigheid, als Hij ons met Zijn vlees en bloed spijst en drinkt. Zo hebben wij het leven in Hem, en dan hongeren en dorsten wij gedurig naar Zijn gerechtigheid, zodat wij verzadigd worden met het goede van Zijn huis, met het heilige van Zijn paleis, Ps. 65.

III. En zoals Hij onze gerechtigheid is, zo is Hij ook tot onze heiligmaking geworden. Hij is onze Heiliging, dewijl wij melaats en onrein zijn, geheel onmachtig om tot God te komen; daarom is Hij, de Jehovah, onze Heiligmaker. Hij heeft ons Zijn Vader toegeheiligd, dat Hij ons de kracht geeft om ons aan Hem over te geven; zo heeft Hij

ons door Zijn bloed en Geest geheiligd. Met Zijn bloed heeft Hij ons gewassen van onze zonden, en de liefde Gods uitgegoten in onze harten, dat wij Hem van ganser harte kunnen liefhebben.

Hij is onze Middelaar, zodat alles wat uit Hem komt overtuigend is; in Hem zijn wij heilig en onstraffelijk voor God in de liefde, Ef. 1. Als wij een volkomen gerechtigheid in Hem hebben, wordt Hij ook onze volkomen heiligheid, omdat Hij het willen en volbrengen geeft naar Zijn welbehagen. Zo leeft Hij in ons, en niet wij. Hij volbrengt in ons het werk des geloofs met kracht. Jehovah is onze Heilmaker, Die ons genade en kracht geeft, om de heiligmaking te voleindigen met kracht in de vreze Gods.

Hij houdt ons schadeloos en bevrijdt ons van straf en schuld. Hij is de Heilige Israëls, de heiligheid schijnt van Zijn aangezicht, op Zijn voorhoofd staat DE HEILIGHEID DES HEEREN, en Zijn ganse heiligheid is voor ons onheilge zondaren. Zo is des Konings dochter geheel verheerlijkt inwendig, Ps. 45. Doch niet alleen dit:

IV. Maar Hij moet ons ook worden een volkomen verlossing voor onze zonden; dat is Hij voor ons geworden, en Hij wordt dat nog dagelijks voor ons. Zo dikwijls wij van zondebanden verlost worden en met de satan en de wereld moeten strijden, is Hij ons voor God een volkomen Verlossing; die God is onze Zaligheid, ja, Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en een Heere HEERE, bij Wie uitkomsten zijn tegen de dood, Ps. 68.

Is Hij onze Heiland, zo moet Hij ons alle ogenblikken redden, helpen, vrij maken en dragen tot in de grijze ouderdom; ja, dat moet Hij doen totdat Hij ons zal overbrengen in Zijn eeuwig Koninkrijk.

Daarom wachten wij op die zalige verlossing, dat

hiernamaals onze lichamen in de dag der opstanding uit het stof zullen verlost worden op die dag, als de zevende bazuin zal geblazen worden, en het sterfelijke tot het onsterfelijke zal geroepen worden; wanneer wij in onverderfelijke zullen zijn waar Jezus is. Als Hij zal geopenbaard worden, Die ons Leven is, dan zullen wij ook met Hem geopenbaard worden in Zijn heerlijkheid, als het triumflied zal beginnen en doorbreken: Gode zij dank, Die ons de overwinning gegeven heeft door onze Heere Jezus Christus. Dan zal Jezus op de allervolmaaktste wijze zijn onze rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing.

TOEPASSING

ZIEDAAR dan mijn vrienden! nu is Jezus u weer gepredikt, en Zijn Naam op uw hart gedrukt. O! wat is het voor ons zondige mensen een onbeschrijfelijke genade, dat ons in dit jammerdal zulk een Jezus verkondigd wordt in Zijn schoonheid, noodzakelijkheid, majesteit, liefde, genade, barmhartigheid, volheid en bereidwilligheid om ons te verlossen, als wij maar willen verlost zijn.

En is dat zo, dan kunt gij licht beseffen hoe zwaar het zijn zal als gij op zo groot een zaligheid geen acht geeft, en niet komt tot de volkomen verlossing van Jezus Christus.

Kent gij Hem met zulk een levende erkenning, waarvan ik u maar iets gerings heb gestameld, dat gij daarvan maar iets aan uw hart moogt ondervinden; het geringste gevoel van Jezus' genade, licht, leven en kracht overtreft alle uitdrukking.

O zielen! kent gij Hem zo, dan zijt gij zalig. O! hoe welgelukzalig is het volk hetwelk het geklank kent; dat volk dat Hij Zich ten erve heeft verkoren, die kunnen zich de

ganse dag verheugen in hun Heere, Ps. 89. Kent gij Jezus zo, dan zijt gij de verzoende; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken; want Hij zal hun ongerechtigheden dragen, Jes. 53.

Het geloof wordt daarom een kennis genoemd, omdat daaruit het geloofsleven vloeit; indien gij Jezus recht kent, hebt gij het leven en zult een welgevallen van de Heere trekken. Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige en waarachtige God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt, zegt Jezus Zelf, Joh. 17.

Hoe staat nu uw proef, opdat gij die zalige vrucht van een welgevallen des Heeren, die uit de kennis van Jezus vloeit, moogt kunnen trekken?

Velen menen Jezus te kennen, en Hij kent hen waarlijk niet; de rechte proef is de ontdekking des Geestes Gods, of men tot de levende kennis van de gekruiste Immanuel gekomen is, moet dit in zijn hart bij bevinding hebben.

Eerst zal ons de Heiland openbaren, dat wij in ons bloed liggen; en in onze zonde en ellende moet Jezus van ons gekend worden. Openbaart Hij Zich door Zijn Goddelijk licht, dan bedenkt men zich niet lang om met vlees en bloed te rade te gaan, maar men grijpt met beide handen toe, men vertrouwt zich aan Hem; men zegt: Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn. Paulus zegt Gal. 1: Wanneer het God behaagd heeft Zijn Zoon in mij te openbaren, zo ben ik niet terstond te rade gegaan met vlees en bloed. Die levende erkentenis opent een vast vertrouwen in Jezus' Naam, dat blijft niet bij enige bevinding, maar Jezus wordt ons van God tot wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en volkomen verlossing geschonken.

Ten tweede, die Jezus kent, die kent Hem als Zulkeen Die hij nodig heeft. Is hij blind, Jezus moet Zijn Licht zijn en

de Verlosser van zijn zonden. Jezus' bloed en gerechtigheid, dat is ons sieraad en erekleed; wij zijn geheel onmachtig en kunnen zonder Jezus niets doen; maar Jezus vermag alles. De kracht van Christus woont in ons als wij niets vermogen; want in ons hart en hand is ons leven niet, maar Christus is ons Leven; in ons is geen deugd, maar al onze schoonheid en heiligheid is in Jezus, Die ons met Zijn beeld versiert, met Zijn Geest bestraalt en door Zijn Woord regeert. Wij hebben geen vermogen om te strijden tegen onze geestelijke vijanden, maar Jezus strijdt voor ons; als wij Hem zo kennen, wordt Hij ons alle dagen liever; en omdat Jezus Zich voor ons heeft in de dood gegeven, kunnen wij ons ook aan Hem opofferen; dan wordt ons alles schade en drek bij de kennis van Jezus Christus. Dan heeft men zich niet te vermoeien om die of die verlootheningsplicht te volbrengen, maar dat wordt alles een vanzelfsheid; er is niets anders mogelijk dan maar met Jezus om te gaan en Hem te beschouwen. Al wat in de wereld is, verliest bij ons zijn prijs, en wij hebben geen ander leven dan bij Jezus; het is ons nergens wel dan bij die Heiland. Wij vinden nergens raad dan bij Jezus; alles is dood buiten Hem, en zo kunnen wij Hem in alles kennen als onze Heere. Ons hart buigt zich voor Hem neer, wij gevoelen een diepe eerbied voor Zijn Naam; zo dikwijls wij aan Hem gedenken, buigen wij ons voor Hem en Zijn Naam. In de zwaarste strijd, in kruis en lijden, in nood en dood, kan ons alleen de Naam van Jezus troosten en ons helpen. Dewijl Hij onze Heere is, zo buigen wij ons voor Hem neder; en als wij in verlegenheid komen, gaan wij tot Hem als onze Raadsman, om onze hulp in Hem te zoeken en te vinden. De rijke is zijn rijkdom als een muur, maar het arme en ellendige volk neemt alleen de toevlucht tot

de Naam des Heeren.

O, hoe zalig is dat toevlucht nemen! Hoe zalig zijn allen die op Hem betrouwen; want men komt nooit tot Hem, of men wordt van Hem geholpen en gered.

Ach! hoe zijt gij nu te moede, mijn toehoorders! want als wij Hem vinden, zo geven wij ons geheel aan Hem over. Het is een geheel andere zaak in Jezus te roemen, en zich geheel aan Hem op te offeren, zodat het bij ons om het even is hoe het met ons gaat, als maar de Naam van Jezus verheerlijkt wordt. Niet ons, o Heere! niet ons; maar Uw Naam zij de eer. Ps. 115. Dat vloeit uit de zalige kennis van Jezus Christus; en wie die Middelaar zo kent, die wordt Hij zulk een Middelaar; wie die Zon aanschouwt, die geniet licht, leven, warmte en kracht; want al het andere moet verdorren.

En hebt gij deze kennis van Jezus Christus niet? Waarop wilt gij dan roemen? Wilt gij op de letterkennis u beroemen? O! het eenvoudigste kind Gods heeft meer kennis dan de allergrootste filosoof. Wat is dat voor een roem als men zegt, ik zie de zon, terwijl ik blind ben? Want wie Jezus, de Zon der gerechtigheid niet kent, die is blind. Laat gij u troosten met het maanlicht, waarbij toch geen warmte is? Bijvoorbeeld, zoekt gij u te behelpen met deze troost, ik lees, ik bid, ik ga ter kerk, ten Avondmaal, enz.; dat is een kranke en onnozele troost. Heb ik Jezus horen prijzen en Hem niet gezocht, zo ben ik dubbel te beklagen; en geen wonder, dat ik Hem niet vinden kan.

O, als mijn hart mij veroordeelt, en ik nog geen vrede door Jezus gevonden heb, wat helpt mij al de wereldse troost? Daarmee kan mijn veroordelend hart niet bevredigd worden; och! neen, de Heere Jezus moet ons helpen; en Hij wil het ook zo gaarne doen, als wij Zijn hulp maar

gevoelen nodig te hebben.

Mijn dierbare zielen! daarom is mijn raad tot heil van uw zielen, dat gij in plaats van de weg van eigenliefde, het overtuigende licht plaats geeft, en liever zegt: Ik ken Jezus niet, ik mis Hem, en buiten Hem ben ik verloren. Geloof gij dat, zijt gij daarvan overtuigd, zo zult gij niet lang klagen over ongevoeligheid; maar het zal u wel bang worden als alle ijdele hoop en troost wegvalt, en gij radeloos en troosteloos bij uzelf zijt. Dan leert u de armoede wel bidden en bedelen, dan zoekt gij Jezus; ja, dan is het u om Hem te doen, dan is er geen rust voordat men de Heiland vindt.

En wie zo de Heere Jezus nodig heeft, tot die zegt het Evangelie: Hij is u van God geschonken. Waartoe is Gods Zoon van de hemel gekomen, dan om de blinden het gezicht, de zondaar de gerechtigheid en de doden het leven te geven, om de gevangenen te verlossen en de gebondenen vrijheid te geven. Dit is zeker, de zondaar moet een gerechtigheid hebben, en daarom moet hij zich tot Jezus' bloed en gerechtigheid wenden, opdat hij gelooft, zich geheel aan de Heiland overgeeft en zich aan Hem toevertrouwt.

Ach! mocht gij zover komen, dat gij uw gebrek erkende en bekende, en de barmhartigheid van Jezus. Weldra zou Hij uw hart losmaken, zodat gij u aan Hem kunt overgeven. O! hoe spoedig zou die Opgang uit de hoogte u bestralen en uw voeten richten op de weg des vredes. Gij moet zolang voor Zijn troon blijven, dat is uw post; en dan maakt Jezus ons arme hart wijs tot zaligheid.

Is het niet waar, lieve vrienden! hebt gij wel ooit, hoe blind, gevangen en gebonden, bij Hem hulp gezocht en niet gevonden? Hebt gij wel ooit een hartelijke zucht tot

Jezus gedaan, en geen gevoel daarop bekomen? Gij hebt zoveel grond, moet uw hart dan niet wegsmelten, zodat gij Hem met geloofsarmen kunt omhelzen en u op Hem vertrouwen? Troost u dan met Zijn licht; daardoor moet gij zien welk een boos en ongelovig hart wij hebben, en hoe vol liefde en barmhartigheid onze Heiland is voor degenen die zich aan Hem overgeven en toevertrouwen; dewijl Hij hen zo liefheeft, dat Hij hen roept, bekeert, en maakt, dat zij Hem zoeken, opdat zij Hem vinden en danken mogen. En is Jezus ons tot wijsheid geworden; o gelovige zondaars! wat moet u dat een onwaardebaar geluk zijn, de gekruiste Heiland tot uw wijsheid te hebben; hoe moet niet de liefde des Vaders uw hart doen smelten, dat gij de lieve Vader kunt prijzen, Die voor u zulk een Heiland besteld heeft; en toen gij in uw verderf liep, u Zijn Zoon gegeven heeft. Prijst Jezus Zelf die liefde; en zullen wij dan stom zijn? Och neen; maar gezegend en geloofd zijt Gij, o grote God en Vader van onze Heere Jezus Christus! Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in Christus Jezus. Dat Hij ons vervloekten, heeft willen zegenen in Hem, in die gezegende Zoon; daarom kunt gij de Vader alles toevertrouwen. Want Die ook Zijn enige Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?

Dit is het rechte element van het genadeleven, waarin de zaligheid te vinden is. Laat u toch van het dwaallicht van het ongeloof en de vijanden Gods niet wijsmaken dat gij teveel met Jezus kunt omgaan. O! laat maar al uw zuchten, vertrouwen, dankzeggen en aanbidden tot deze Jehovah gericht zijn. De Heilige Geest leert u niets anders; Hij doet niets anders dan Jezus verheerlijken in de harten der

gelovigen, naar Joh. 16. De Vader wil niets anders hebben, dat is uw wijsheid. Dat wij de Zoon eren gelijk wij de Vader eren. Hij zegt Zelf: Deze is mijn geliefde Zoon in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem.

Hebben wij Hem, dan hebben wij de drie-enige God. De Zoon Gods is gekomen, en heeft ons het verstand gegeven dat wij de Waarachtige kennen; en wij zijn in de Waarachtige.

Is Jezus uw Heiland? Hij is uw God, en Hij zal u met God verenigen en verbinden; wij zullen bevinden dat degenen die in Jezus gegrond zijn, Hem dagelijks meer zullen ondervinden en veelmeer dan dat wij tekort zouden schieten. Maar wij zullen moeten bekennen: O, wat is ons hart hard voor zulk een getrouwe Heiland! Ach Heere Jezus! wat hebt Gij van ons dan zonden en ondankbaarheid; het is een bewijs van Uw oneindige genade, waardoor wij moeten bekennen dat er veel heerlijkheid in U is. Als Jezus ons aanziet, dan maakt Zijn licht ons blind voor al het aardse; en hoe weinig wij Hem tevoren ook geliefd en geloofd hebben, wij zoeken Hem dan hoe langer hoe meer te kennen, te lieven en te loven; en al ons verlangen is, dat wij Hem mogen dienen, lieven en vrezen.

Dan wordt men door de Geest gedurig biddende gemaakt om de openbaring van Jezus Christus in onze harten, opdat wij mogen komen tot het geloof en de kennis des Zoons Gods, Ef. 4.

Dat is de stand van een vader in de genade, dat wij Die kennen, Die van den beginne is, 1Joh. 2. Dat is een vaste grond, dat men zich aan Jezus niet zat kan zien, noch Hem genoeg erkennen, totdat men voor Zijn troon zal staan en zien van aangezicht tot aangezicht Hem, Die blank en rood is; dan zullen wij ondervinden, hoe Hij ons geworden is

tot wijsheid, rechtvaardigheid, en volkomen verlossing. Zo moeten wij de zonden overwinnen en onze onmacht leren kennen; dat is de genadeweg. En waarom hebben wij daar zoveel tegen, dat wij minder worden, en Jezus meer? Want ben ik niet blind, waartoe is mij dan Jezus' licht nodig; ben ik geen onrechtvaardige, welk nut heb ik van Zijn gerechtigheid? En zo al voort.

Brengt de Heere Jezus ons in strijd tegen onze vijanden en onze zonden, dat doet Hij, opdat wij ondervinden zullen wat Hij voor ons geworden is. Geloven en vertrouwen wij dit, Jezus' liefde zal ons kostelijk en dierbaar zijn; en dan leren wij onze zonden en het verderf meer zien en erkennen; en zo moeten wij in alles Jezus vertrouwen. Als wij onze blindheid kennen, openbaart Hij Zich alle dagen heerlijker in het inwendige; dan wordt Hij ons ogenblikkelijk dierbaarder en noodzakelijker.

O! laat Hij maar Jezus zijn, laat Hem Zijn middelaarsambt in u volbrengen, biedt Hem uw zonden, uw eigen zin en wil aan, en leert Hem niet hoe Hij Middelaar moet zijn, maar laat u van Hem leiden en regeren; dan zal Hij uw ziel alle dagen kostelijker worden, en Hij zal Zijn eer verkrijgen dat Hij Jezus is. Hij zal u voor Zijn Vader belijden, en tonen wie gij zijt, en dat gij een schone bruid zonder vlek of rimpel voor en door Hem zijt, zeggende: Ziet, hier ben Ik, en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt.

O zielen! bij welke in de grond van het hart ligt, Wie en wat Jezus voor een arme zondaar is; dezen willen gaarne alles wat Jezus niet is, verlaten. Ik verbind mij om te willen wat Jezus wil; mijn hart, de wereld en de satan mogen roepen wat zij willen, ik wil niets anders dan wat Jezus wil. Amen! Heere Jezus, Amen!

Nazang Ps. 89:7

ZESDE ZONDAG

Vraag 19

VOORAFSPRAAK

DE verzekering welke Paulus aan de gelovigen te Rome met zulk een ernst en in getrouwheid des harten voorstelt, is opmerkelijk. Want zo schrijft hij, Rom. 15:29: En ik weet, dat ik tot u komende, met volle zegen des Evangelies van Christus komen zal.

Zo is het ook met mij, zo dikwijls ik door de genade Gods met het Evangelie van Jezus Christus tot u komen mag. Daarom is mijn bidden en smeken tot God, en in het bijzonder nu, dewijl ik met het Evangelie der genade van Jezus Christus, dat Hij door Zijn bloed verworven heeft, tot u komen en u voordragen zal.

Nu is mijn vertrouwen van God, dat ik met volle zegen des Evangelies tot u mag komen aan uw hart, door Goddelijke genade; en zijt gij kinderen des vredes, de vrede zal op u rusten, de zegen zal op u komen als gij gelooft aan het Evangelie. En door dit geloof aan het Evangelie zult gij, als vloekwaardigen van nature, gezegend worden in het gezegende Vrouwenzaad Jezus Christus, onze lieve Heiland.

O, dat de Heere dit alles aan onze harten wilde verzegelen, en ons laten ondervinden wat voor zegeningen er al in Jezus Christus zijn, opdat wij ook die zegenrijke God wederom zegenen mogen, Die ons zo rijkelijk gezegend heeft in de Geliefde!

Wij willen Hem dan om de zegen van Zijn Geest, Die wij zo nodig hebben, aanroepen, en omdat wij in onszelf zo

vloek- en doemwaardig zijn, willen wij ons wenden tot de genadige en zegenrijke Jehovah.

O, Heere Jezus! leer ons Zelf door Uw Geest bidden.

Tekst Handelingen 15:11

11 Maar wij geloven door de genade des Heeren Jezus Christus zalig te worden, op zulke wijze als ook zij.

Vraag 19. Waaruit weet gij dat?

Antwoord. Uit het heilig Evangelie, hetwelk God Zelf eerstelijk in het paradijs geopenbaard heeft, en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der wet laten voorbeelden, en ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld.

INLEIDING

Het is een recht hart innemende taal van Paulus, als hij de zekerheid van de onwankelbare grond der zaligheid aan arme zondaren wil te kennen geven, tot onze troost en geloofsversterking, wanneer hij zegt, Hebr. 6:17-19: Waarin God, willende de erfgenamen der belofenis overvloediger bewijzen, de onveranderlijkheid van Zijn raad, is met een eed daar tussen gekomen; opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te behouden. Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels.

Waarvan wij deze twee stukken maar opnemen. De eeuwige lievende God wilde Zich niet slechts alleen over ons arme zondaars in Christus ontfermen, en ons in Hem zegenen, waarvan de apostel tevoren de beloften aantoonde; Hij wilde ons niet alleen in Zijn gemeenschap, in Zijn liefde voor tijd en eeuwigheid volkomen liefhebben; maar God wilde ook dat wij daarvan grond en verzekering zouden hebben, dat wij ons ook door Zijn genade in Christus hartelijk mochten verblijden, en Hem daarvoor danken, dat wij in dit jammerdal een sterke troost hadden, op de stormende zee van deze wereld een vast anker bezaten, tot dat wij door alle stormen eens in de haven aanlandden; ja, in leven en in sterven een recht vaste grond mochten hebben.

Daarvan wil ons God niet alleen verzekeren door Zijn beloften, maar Hij doet ook een eed daartoe, opdat die twee dingen niet wankelen zouden. Deze twee pilaren zijn zo vast, dat de grondvesten der aarde eerder zullen wankelen, hemel en aarde eerder zullen vergaan, dan dat één jota of tittel van Gods Woord onvervuld zou blijven.

Het eerste is vervuld, waarmee de ontfermende God niet alleen te kennen geeft wat Hij doen kon, of dat Zijn genade enige voorwaarde had waarvan haar vervulling afhing. O neen; maar Hij doet een verklaring van Zijn eeuwige wil, zodat geen schepsel die wil kan weerstaan, en gevolglijk wijzelf ook niet.

Die beloften zijn zoveel te vaster, omdat het onmogelijk is dat God liegen kan. De eeuwige Waarheid kan niet liegen, de getrouwe Getuige trekt Zijn Woord niet in, Zijn woorden zijn geen leugenwoorden; maar daarin ligt de vervulling van Zijn beloften.

Maar dewijl Hij weet wat maaxsel wij zijn, en welk een ongelovig hart wij hebben, zodat ons niets zwaarder is dan de liefde Gods te geloven, daarom heeft Hij bij Zijn beloften een eed gedaan, dat Paulus aanmerkt uit Gen. 22.

Dewijl Hij bij niemand die meerder was had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelven. Hij wil zeggen, gelijk als onder de mensen in de eed alles eindigt, zo heeft de Heere ook het ongelovig twisten van de mens met de Heere tot een einde willen maken.

Door een eed, waarmee Hij Zijn leven tot een pand zet. O wonder der Goddelijke liefde! Zoveel laat Hij Zich aan ons heil gelegen liggen, dat Hij komt als Middelaar en Zijn leven tot een pand zet, om alles effen te maken. Het is alsof God zegt:

O, gij arme zondaars! kunt gij niet geloven, dat Ik u liefheb? Ik zal u mijn Zoon geven; en ziedaar, zo waarachtig als Ik leef, Ik wil de dood van de zondaar niet.

Wie verkrijgt nu deze troost? Die hem nodig heeft; wij arme verloren zondaars, wij zijn erfgenamen der beloften, opdat wij toevlucht zullen hebben in de Heilvorst der zielen, als wij die hoornen van het altaar omvatten, en God als bij Zijn woord houden, zeggende: Ziedaar Heere! het is waar, ik ben die zondaar; maar Gij hebt genade beloofd, daarin vind ik mijn grond.

Wilt gij gaarne deze grond kennen, mijne toehoorders? Wenst gij wel dat uw ziel daarin zo vast was, en gij u in God hartelijk verblijden kon, in zulk een vaste hoop?

Dat is het werk van de onderwijzer in de Catechismus, die is op de verzekering gesteld, waarvan onze hedendaagse Christenen zeer verschillen. Die willen wel met een half Christendom tevreden zijn; maar onze onderwijzer wil een volle en vaste grond hebben, zoals wij hem in de

samenhang zien betrachten. Het is blindheid, als men van geen ontdekking weet, en nochtans verzekering van hoop wil hebben; zie Ef. 1. Men moet eerst van alles afgestoten zijn, dat is, dat geen mens noch engel ons helpen kan; en dan vraagt men: Wat moet ik dan voor een Middelaar en Verlosser hebben? Deze Middelaar, onze Heere Jezus Christus, wordt ons voorgesteld in de 18de vraag en antwoord.

Maar als de ziel grond wil gevoelen, komt zij op geen hoge trap, zij vraagt naar de rechte grond. Die vaste grond is in de 19de vraag en het antwoord voorgesteld: Ik moet het Goddelijk getuigenis aannemen, dat Jezus de ware Heiland der zielen is. Zo verzegel ik, dat God waarachtig is, en ik kom tot het ware anker, tot de vaste hoop van mijn ziel.

Twee stukken zullen wij nu beschouwen.

Eerst, hoe billijk en gewichtig de vraag is naar de vaste grond, als er gezegd wordt: Waaruit weet gij dat?

Ten tweede, hoe afdoende de geloofsgrond is in het antwoord.

De eeuwige en vrije liefde Gods, Die de grond van Zijn liefde in het Evangelie ontdekt heeft, moge die grond in onzer aller harten bevestigen! Amen. De vraag wordt zulk een zoekende ziel door het vorige onderwijs als vanzelf in de mond gelegd; zij vraagt daarom aan haar onderwijzer: Waaruit weet gij, dat onze Heere Jezus Christus, die ware God en Mens, ons van God tot wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en volkomen verlossing geschonken is? Ja, dat Die onze Middelaar en Verlosser is? Zo vraagt de ziel: Waaruit weet gij dat? En wel terecht vraagt zij zulks.

Want zij wil zeggen, gelooft gij dat zelf wel van harte, wat gij anderen predikt; gij stelt ons de Heere Jezus voor in

Zijn liefde, waardigheid en schoonheid; maar kent gij Hem zelf wel, zijt gij zelf wel Goddelijk verzekerd, dat Hij uw Jezus is, dat gij kunt zeggen met Johannes: Hetgeen wij gehoord, gezien en getast hebben van het Woord des levens, dat verkondigen wij u? Dit toch geeft een vrijmoedige verzekering, om met kracht getuigenis te kunnen geven van de dood en de opstanding Jezus Christus.

Daarom wordt aan de gelovigen gevraagd, hoe zijt gij tot dat geloof gekomen, en wat is de grond van uw geloof? Want dat kan het licht van vernuft mij niet geven; ook kan ik door mijn verstand tot dat geloof niet komen, veel minder kan ik het op uw getuigenis aannemen; een ieder moet van zijn geloof getuigenis en rekenschap geven. Het geloof van mijn ouders, de leer der Kerk, waarin ik opgevoed en mijn belijdenis gedaan heb, kunnen mij geen zekerheid geven; ook wilde ik mij niet gaarne bedriegen in een zaak waarop ik een eeuwigheid wagen moet. Als ik mij aan Jezus zal toevertrouwen, en met Hem door dit jammerdal heen wandelen en door het donkere dal der schaduwen des doods gaan; als mijn hart niet lichtgelovig zal wezen, moet ik van die grond Goddelijk overtuigd zijn. Ik moet zo kunnen geloven, dat mijn geloof alle macht des satans, alle inwerpingen van het vernuft, van vlees en bloed, de rechte proef kan uithouden; en daarom vraag ik: Waaruit weet gij dat? Gij moet mij een zekere grond geven. De vraag is betamelijk, en daardoor wordt de grond geopend: Ik weet het uit het heilig Evangelie.

Merkt, onze onderwijzer heeft een geheel andere gewoonte dan degenen die op zichzelf blijven; wij moeten een zekere kennis in ons hebben, waaruit wij besluiten kunnen dat wij aan die grond deel hebben.

De Catechismus heeft maar één grond, en dat is het

fundament der apostelen en profeten, Ef. 2. Het getuigenis Gods dat God getuigt van Zijn Zoon, 1Joh. 5. Daarom beroept hij zich niet op zijn bevinding, maar gelooft het getuigenis Gods; en zo heeft hij het getuigenis in zichzelf. Dan, er is geen geloof zonder bevinding; doch de vaste grond moet het onfeilbare Woord Gods geven, Jes. 8:20. Zo maakten het de eerste getuigen, de herders, zij hadden de boodschap der engelen gehoord: En als zij het gezien hadden, predikten zij alom het woord, dat hun van dat Kindeken gezegd was, Luk. 2.

En zo moeten al onze bevindingen op Gods Woord grond zijn; waar deze ontbreekt, is en blijft alles in donkerheid. Maar geeft dat geen zekerheid, daar God Zelf uit de hemel spreekt, wie zal ons dan zekerheid geven? Of zoudt gij niet geloven, als gij God Zelf uit de hemel hoorde spreken?

Vind ik dan, dat het heilig Evangelie, hetwelk in het begin gepredikt en in Christus vervuld is, dit in mijn hart bevestigt, zodat ik daarop mijne gehele zaligheid kan wagen. Nu willen wij nog drie stukken betrachten.

Vooreerst, wat het heilig Evangelie is en in zich heeft.

Ten tweede, hoe ik van deze Goddelijkheid overtuigd word.

Ten derde, hoe ik door die overtuiging tot de volle zekerheid kom, dat Jezus Christus mijn Heiland is.

1. Het Evangelie is die blijde boodschap, die de eeuwige Liefde uit de hemel geopenbaard heeft; waarin God zegt, dat Hij de gevallen zondaar Zijn geliefde Zoon tot een Heiland gegeven heeft, Die ons door Zijn bloed zou verlossen, en door de genade van Zijn Geest overwinnen, en uit louter genade zalig maken. Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld

gekomen is om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. 1Tim. 1.

Dit is de inhoud van de gehele Bijbel; het gehele Woord Gods is niets anders dan het Heilige Evangelie. Het Oude Testament is het Evangelie der beloften, en het Nieuwe Testament is het Evangelie der vervulling.

Men heeft zulke vreemde gedachten van het Evangelie, het is geen leer waarin God aan de mens bekend gemaakt wordt, neen; het Evangelie veronderstelt, dat het hun bekend is, Rom. 1. Daartoe was het niet nodig profeten en apostelen te zenden; maar het Evangelie toont, hoe God in Christus te vinden is, zoals Jesaja tot de steden Juda zeggen moest: Ziet, hier is uw God, Jes. 40. En de Heiland zegt Zelf: Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, o al gij einden der aarde! want Ik ben God en niemand meer. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Hem.

1. Het Evangelie leert ons niet dat er een God is, maar het ontdekt ons de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus; het ontdekt ons de Jehovah God, barmhartig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. Daarom is het Evangelie geen filosofie, waarmee men zich in de beschouwing van Gods deugden ophoudt; het is ook geen leer der zeden om deugdzaam mensen te maken; maar het Evangelie verandert alle deugden, achtende die schade en drek. Daarom, als een evangelische profeet vraagt, wat zal ik prediken? Dan is het Goddelijke antwoord: Alle vlees is gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af; maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid, Jes. 40, 1Petr. 1.

2. Zo toont het Evangelie, dat de mens onbekwaam is tot

enig goed; maar in Jezus Christus is hij een nieuw scep-
sel, dat vernieuwd wordt naar het evenbeeld Gods.

3. Zo is het Evangelie geen wetenschap om het verstand te
scherpen, dat heeft God de mens gegeven, daar heeft het
Evangelie niets mee te doen; het is een eenvoudig woord
van de gekruiste Christus; daarom zegt de apostel: Want
nademaal in de wijsheid Gods de wereld God niet heeft
gekend door de wijsheid, zo heeft het God behaagd door
de dwaasheid der prediking zalig te maken, die geloven.
Het Evangelie is zo eenvoudig, dat het de kinderen ge-
openbaard is, ja, de dwazen worden wijs in Christus Jezus.
Dat is de oorzaak waarom het Evangelie, dat toch een
woord van genade is, zo weinig ingang bij de mensen
vindt; want het verstand van de mens verheft zich tegen de
kennis van Jezus Christus.

Het Evangelie is van de aanvang in het paradijs in het kort
geopenbaard, dat verder in de profetische en apostolische
Schriften uitgebreid is.

Vooreerst is het Evangelie een genadeboodschap, in het
paradijs door God uit de hemel verkondigd aan Zijn vijan-
den, die onder vloek en verdoemenis lagen; het ontdekt
ons onze verloren zondenstaat, het is een blijmare voor ar-
men, zieken, zondaars en goddelozen; het heeft met rij-
ken, gezonden of eigengerechtigden niets te doen; en
daarom mishaaft het de gehele wereld.

Het Evangelie gebruikt de wet op een evangelische wijze;
maar een wettisch mens, die het leven bij de wet zoekt,
predikt het Evangelie wettisch; en een evangelisch mens
predikt en gebruikt de wet op een evangelische wijze. Dit
zegt, dat hij erkent dat alle vlees voor God verdoemelijk
is; alles moet onder wat zich tegen God beroemt en ver-
heft, opdat de vrije genade Gods groot gemaakt en

verhoogd wordt. Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overlegging des harten, Hebr. 4. Maar treft het een mens aan, die gelooft dat hij in zichzelf verdoemelijk is, zo zegt het niet: Gij moet zo en zo zijn; maar het verkondigt de zondaar de Heiland, en in Hem de gerechtigheid uit genade, als alle roem uit is. Ziet de eerste drie hoofdstukken van de Brief van Paulus aan de Romeinen. In het vierde hoofdstuk begint hij: Wat zullen dan zeggen, dat Abraham onze vader het verkregen heeft naar het vlees? Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God. Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend.

Het Evangelie eist wel bekering, reiniging en alle deugdbetrachting; maar het geeft ook tegelijk de kracht daartoe, geloof, bekering en bestendigheid; belooft het iets, het toont tegelijk de vervulling: O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk. Zie ook Ez. 36.

Dit Evangelie noemt de onderwijzer het heilig Evangelie, dat de heilige God spreekt, Jehovah, de Zoon Gods, door Wiens stem de doden levend gemaakt worden. De Naam van Zijn heiligheid wordt daarin verheerlijkt door Zijn bloedige gehoorzaamheid; dat is het heilig, heilig, heilig, is de HEERE der heirscharen, de ganse aarde is vol van Zijn heerlijkheid. In het woord des Evangelies doelt alles op de heiligmaking van de zondaar; daarom zegt Jezus, Joh. 17: Ik heilig Mijzelfen voor hen, opdat ook zij in Ons

geheiligd mogen zijn in waarheid. Daarom moet het met een heilige eerbied aangenomen worden.

De zonden tegen het Evangelie zijn veel zwaarder dan alle zonden tegen de wet; ja, daarop ligt een Goddelijke vervloeking, zij zullen allen geoordeeld worden naar het woord des Evangelies; alles zal op uw rekening komen wat gij hoort, zelfs het woord dat gij nu in deze ure hoort, mijne toehoorders! God zegt: Ik geef Mijn genade degenen die bevende tot mijn Woord komen. Het is een groot geluk, dat God ons Zijn genade in Zijn Woord aanbiedt; en als het heilig Evangelie mij aangeboden wordt, zo moet ik ook van deszelfs Goddelijkheid overtuigd zijn.

Ten eerste, dat het van God Zelf in het paradijs geopenbaard is.

Ten tweede, dat Hij het namaals door onze voorvaders en profeten heeft laten verkondigen.

Ten derde, door de offeranden en andere ceremoniën der wet heeft laten voorbeelden.

En ten laatste, door Zijn eniggeboren Zoon vervuld heeft. I. Vooreerst, het heilig Evangelie is van God Zelf geopenbaard, toen God tot de slang zei: Ik zal vijandschap zetten, enzovoort.

Het werd verkondigd nadat de val geschied was; was de val niet geschied, er was geen Heiland nodig geweest.

Het Evangelie vooronderstelt de zondeval; en het werd verkondigd toen Adam voor Gods oordeel werd geëist; hij verwachtte niets anders dan toorn, vloek en verdoemenis, en stond vrezende zijn doodvonnis te horen. Maar God komt met Zijn Evangelie; en in plaats van de zondaar te verdoemen, verdoemt God de zonde en de satan.

En zo heeft God nu ook met u te doen, zondaars! dat u de genade en verzoening worden aangeboden. Hij zegt niet,

als gij u zo en zo vernedert, dan zal ik u zalig maken, o neen! Hij weet wel, dat wij tot alles onbekwaam zijn; maar Hij maakt ons Zijn eeuwige genaderaad bekend: het Evangelie zegt mij niet wat ik doen moet, maar wat God met mij doen wil.

De arme mens was een vriend Gods, en is een vriend des duivels geworden. Het Evangelie brengt de vrede met God; de Zoon Gods moest een Vrouwenzaad worden om de satan de kop te vermorzelen, en om ons te verlossen van de hel.

Door de kruisdood en Zijn overwinning moeten wij met God verzoend worden; en worden wij weer met God verzoend, dan worden wij vijanden van de satan; en strijden wij tegen die vijand, wij overwinnen hem door het bloed des Lams.

Dan hebben wij het oude geloof; zodra wij geloven, gevoelen wij vrede en leven; wij worden van de geestelijke dood bevrijd, en dat gaf Adam met die woorden te kennen, als hij zijn vrouw Eva, de moeder aller levenden noemde, die door het levende Woord levend gemaakt werden, terwijl zij aanstonds klederen verkregen van de geslachte of-fervellen; Christus' bloed en gerechtigheid was hun deksel.

De partijschap bevestigt nog het Evangelie, dat in het paradijs van God uitgesproken is; het levende Zaad ontdekt zich als het ware Zaad van Christus; de kinderen en gelovigen van het Evangelie hebben hun gerechtigheid in Jezus; die kennen God als Liefde, zij worden van rampzaligen zalig; en zo leven zij in de liefde Gods vrolijk en verheugd.

Daarentegen blijft het slangenzaad in het ongeloof en vijandschap met God, in verbinding met de duivel en de

wereld; zij zoeken hun geweten te stillen met alle werken der ongerechtigheid en met hun eigen werken, willende God tot een schuldenaar maken; dat is een Kaïns religie. Kain was uit de boze, omdat hij buiten Christus was; de kinderen Gods en de kinderen des satans kan men alleen uit het geloof onderscheiden.

Dat is dan dat allerheiligste Evangelie, hetwelk God heeft weten te bewaren tot troost voor Zijn kinderen, en dat is nog niet verduisterd, maar het is nog zonneklaar. God heeft het door de mond der heilige patriarchen en al Zijn profeten laten verkondigen.

2. Het was Lamechs troost als hem Noach geboren werd; hij zei: Deze zal ons troosten over ons werk. Wat verkondigde Lamech anders, boven vloek en dood, dan genade en vergeving in het bloed van Jezus, waarin zij troost vonden? Gen. 5.

Wat heeft Noach, de prediker der gerechtigheid gedaan? Hij heeft de eigen gerechtigheid verdoemd, en God in Christus gepredikt, 1Petr. 3.

Wat was Abrahams, Izaks en Jakobs troost, dan dat alle geslachten der aarde in hun Zaad zouden gezegend worden? Jozef toonde in zijn voorbeeld, hoe wij van zonden en vloek zouden verlost worden, en dat de zegeningen Abrahams over ons zouden komen.

Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend. Hij geloofde in Hem Die de goddelozen rechtvaardigt. Wie hem in dat geloof navolgt, die zal de zegen ontvangen van de Heere, en gerechtigheid van de God zijns heils. En zoals Abraham een vriend Gods was, zo heeft hij ook door het geloof als een vriend Gods geleefd; in het geloof heeft hij zijn zoon willen offeren!

Vader Jakob wachtte op deze zaligheid.

En wanneer God Zijn volk afzonderde, hoe ging het toen, als Hij hen alleen Zijn wetten gaf? Die afzondering geschiedde niet om alle heidenen uit te sluiten, maar het was een wonder der Goddelijke wijsheid, om het Evangelie te bewaren. Dit volk moest een licht zien, dat alle heidenen naar het Evangelie zouden vragen. Dat Evangelie hebben de Israëlieten in de woestijn gehoord, naar Hebr. 4.

Hoe kwam Mozes onder het deksel met het evangelielicht, naar 2Kor. 3, anders dan om het Evangelie aan te prijzen? Mozes predikte de wet om de zondaar tot Christus te drijven; omdat de zonde machtig is, daarom is de genade nog machtiger.

3. Alle offeranden waren schilderijen van Christus; het dagelijkse offerbloed toonde hun de verzoening door Christus' bloed; de grote verzoendag was een afbeelding van de laatste vrijdag, op welke Christus ons door Zijn dood heeft vrijgekocht.

De Engel des verbonds ging voor hen heen in de woestijn. Hij gaf hun het Manna uit de hemel, om te tonen dat Hij het Brood was, dat van de hemel komen zou, om ons het leven te geven. Hij drenkte hen met een stroom uit de rotssteen; waarvan Paulus zegt: De Rotssteen was Christus.

Hij ontdekte hun het kruisbeeld van de Messias in de opgerichte koperen slang, die opgericht was om hun wonden te genezen van de vergiftige beten der vurige slangen.

Zo ook, wie met de ogen des geloofs op Jezus ziet, wordt van de vergiftige wonden der zonden genezen.

Wat heeft Jesaja voorgesteld als de weg der gerechtigheid in de lijdende Heiland, en de weg der goddelozen in het beeld des satans; ja, wat hebben alle profeten gezegd? Welk een verkeerde zin geeft men dus aan hun profetieën, als men het leven zoekt om groter te worden, daar toch

Jesaja zijn prediking begint om tot de godsdienstige Joden te spreken; hij zegt: O wee! het zondige volk, het volk van zware ongerechtigheid. Vervolgens gaat hij voort: Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen; leert goed doen. En zoals Jesaja begint, eindigt Maleachi. Doch omdat zij het niet verstonden, vervolgden zij de profeten; en dit alles is in Jezus Christus vervuld.

Merkt hieruit Gods oneindige wijsheid en goedheid. Hij toont eerst de verloren en onmachtige zondaar zijn staat van zonden en onmacht aan, en dan komt de grote Zoon Gods, geboren uit een vrouw, Gal. 4.

4. Alles is in Jezus vervuld, zoals Hij van Mozes en de profeten met al Zijn graveerselen voorgesteld is; waarom Filippus tot Nathanaël zei: Wij hebben Dien gevonden, van Welke Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, namelijk Jezus de Zoon van Jozef van Nazareth, Joh.1. Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam, Hand. 10:43. En alles wat Hij heeft moeten lijden, heeft Hij vervuld. Daarvan zegt de Heere Jezus aan de Emmaüsgangers: Moest de Christus niet al deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan? Luc. 24.

Alles wat wij in Hem moeten hebben, is ook in Hem te vinden; alles, wat ons van Jezus en Zijn Koninkrijk is voorzegd, heeft Hij vervuld, of zal Hij nog vervullen. Hij heeft aan het kruis kunnen uitroepen: Het is volbracht! Hij zal nog eenmaal zeggen, alles is vervuld.

III. Maar hoe kom ik te weten, dat deze Jezus mijn Heiland is? Niet met redeneren dat wij van mensen leren, niet door mijn onderzoeken, dit zijn inwerpingen van het vergiftige

slangenzaad; het is ook blindheid, dat men meent, van lere-
ren licht te zullen bekomen; God Zelf moet het ons open-
baren, 1Kor. 2.

Echter geschiedt deze openbaring niet zonder middelen.
Men hoort en leest het Evangelie, en de Heilige Geest
brengt ons dat Evangelie aan het hart. Hij ontdekt mij aan
mijzelf, en ik vind mij schuldig in dat Woord; en dit geeft
mij eerbied daarvoor.

Dan erken ik, dat God het in mij ontdekt; dan volgen bid-
den, roepen en schreien, dewijl de overtuigde zondaar rust
zoekt te vinden en ze niet vind. Nu moet het Evangelie ko-
men; en ontvangen wij maar één straal van het evangelie-
licht, dan wordt ons getoond Wie de verloren zondaar zal
verlossen. Men moet zich verder aan de Heere Jezus on-
derwerpen, en dan openbaart de Heilige Geest het geloof.
Daarna komt het licht in de ziel, hoewel men niet zonder
licht tot het geloof komt. Dan ontdekt zich de Goddelijke
genade in de mens; men wordt vergenoegd, en men weet
dat Jezus onze Jezus is; alzo komen wij tot een vaste
grond. O! wat zijn ons dan de woorden van het Evangelie
zoet, die ik nu nog wens voor te dragen.

O, wat is dat een gelukkig volk, onder hetwelk het zalig
Evangelie zo rijkelijk woont! Dan zullen de bergen van
zoete wijn druipen; en waar zich zo het Evangelie opent,
daar openbaart zich het paradijs in het hart.

En zo is ook, aan de andere zijde, geen volk ongelukkiger,
dan het volk dat het Evangelie der genade Gods in het
bloed des Lams verwerpt, en in ongeloof veracht. Die
zonde straft God, zodat hun vanwege hun verhardheid de
wet in plaats van het Evangelie gepredikt wordt. Daar is
het gebod op gebod, regel op regel, en men verheft het

geloof niet. En toch moet men de liefde Gods geloven, of men slaat de weg van Kaïn in. God zal het licht van de kandelaar wegnemen; en wee zulk een land, als God geweken is met dat genadelicht. Dan komen er honger en dorst in het land, niet naar brood noch naar water, maar naar het Evangelie van de zalige God, en daar volgt straf op straf.

TOEPASSING

ZIEDAAR mijne vrienden! u het dierbare Evangelie voorgedragen. Maar ach! hoe vreest en beeft mijn hart, dewijl dat heerlijk Evangelie van de zalige God zo algemeen wordt veracht, niet alleen van de ruwe wereldkinderen, die het bloed van Christus onrein achten en op de genade zondigen; maar nog meer van hen, welke als de eigengerechtigte farizeeën hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten. Zulke Christenen komen als bittere vijanden tegen Jezus' genadeleer op, en vervolgen en haten de getuigen van het Evangelie en richten hun eigen gerechtigheid op. Dezen willen de gerechtigheid Gods niet onderdanig zijn, maar door eigen gerechtigheid de heiligmaking voleindigen.

Dezen is het Evangelie een geringe zaak; terwijl het de bedienaars gaat als Paulus en al de apostelen. Het Evangelie was de Joden, die zichzelf door de werken der wet wilden zaligen, een ergernis; en de Grieken, die de eigen wijsheid zochten op de troon te zetten, was het een dwaasheid.

Maar degenen die het geloven, is het een kracht Gods tot zaligheid; de eersten hebben geen lust in de zoetheid van het Evangelie. Er komt zatheid, zij zijn rijk en zat geworden, zoals Paulus aan de Korinthiërs zegt.

O! ik bid en vermaan u nog in deze ure, mijn geliefde toehoorders! opdat uw bloed niet van mijn hand geëist wordt: Gij zult geoordeeld worden naar mijn Evangelie. God verwekt nog getuigen, als Noach in de eerste wereld; ziet dan toe, dat gij de genade Gods niet tevergeefs ontvangt, dat de Heere niet haastelijk kome en de kandelaar van zijn plaats neme.

Geloofst gij dat Evangelie, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, en van God gesteld om de vloek te dragen? Dan worden wij eerst gewaar dat wij zonder Jezus zijn, en dat wij door de verzenensteek, maar niet door onze werken van de macht des duivels verlost zijn; wij gevoelen in Jezus vrede en rust, en van de vloek verlost te zijn.

Christus Jezus is daarom gepredikt, opdat de zegening Abrahams over ons komen zou, en de liefde Gods uitgegoten wordt in onze harten.

Geloofst gij van ganser harte alles wat God in het Evangelie betuigd heeft, en wat de getuigen Gods van God getuigd hebben, en van Zijn Zoon Jezus Christus onze Heere? Als wij dat met een waar vertrouwen des harten aannemen, dat wij in onszelf geheel verloren zijn, en alles wat men is, goed en kwaad, veroordelen; doch daarentegen alles wat Jezus is, aannemen; dan ondervinden wij dat het waar en waarachtig is, dat Jezus Christus alles vervuld heeft; en zoals Jezus in Zichzelf alles is, zo is Hij ook in ons alles. Ik geloof dat Jezus Diegene is Die de Vader mij heeft gegeven, en om des zondaars wil aan het kruis gestorven; zo word ik gewaar dat Hij voor mij is; en zo wordt alles in Hem vervuld wat in den beginne van Hem gesproken is.

Wij vinden in een gelovig starogen op de gekruiste Jezus, hetgeen de opgerichte koperen slang verbeeldde; wij vinden genezing, zo menigmaal wij onze zonden gevoelen;

Hij is ons alle dagen vers en nieuw, als wij alle dagen in het heiligdom ingaan. Wij worden alle dagen gereinigd met Zijn bloed om verheugd de levende en ware God te dienen.

Zo is Jezus ons Manna, dat ons dagelijks spijst in deze woestijn. Hij is ook het Water des levens, de geslagen Rotssteen, Die Zijn bloed en water heeft laten vloeien als een stroom uit Zijn zijde, om onze zielen te verkwikken als een wel doorwaterde hof; en wat doet Jezus anders dan dat Hij alles voor ons is?

O, zoet en genadig Evangelie voor een zondaarshart! Zulk een volle Jezus en getrouwe Heiland. O! zalig is dat volk, zalig een arme zondaar, welke dat geklank kent, het volk, dat Hij Zich ten erve uitverkoren en gekocht heeft. Dit moet ons doordringen. Zie Ps. 89, opdat wij ons de ganse dag in Jezus' Naam kunnen verblijden, en door Zijn gerechtigheid verhoogd worden.

Ach! zijn hier dan zielen, die verlegen zijn om een ware troost, aan die geeft onze Catechismus uit het heilig Evangelie. O lieve zielen! erkent de liefde Gods over u, dat Hij u Zijn Evangelie nog laat prediken. Heeft Hij ons wel nodig; is het niet enkele liefde, dat Hij ons Zijn Evangelie nog toezendt? En daarom, zondaars! heden, heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt uw harten niet. Twijfelt niet, zondaars, gij wordt bedoeld, alsof gij bij uw naam geroepen werd; gij gevoelt het immers aan uw hart; en hebt gij het gevoeld, zo weet, dat onder alle wijsheid en woorden der mensen dit niet te vinden is, dat het getuigenis daarvan aan het hart komt, zoals het Evangelie doet.

O, doet Hem dan uw hart open, Hij wil toch de uwe zijn, en u tot eigendom hebben; geeft u maar aan Hem over, gij moet u voor het Evangelie neerleggen, daar wordt u Jezus'

genade en liefde getoond. Hij kan en wil alles vervullen met het licht van Zijn vrije genade.

Maar ik weet wel, het valt u bang; doch de reden daarvan is, dat gij geen arme zondaar wilt zijn, die in uzelf veroordeeld zijt. O, valt maar neer, gij valt in Jezus' armen; hoe eerder gij valt, hoe spoediger Hij u in Zijn genadige armen omvatten kan. Bidt maar om licht, legt u maar neer voor Zijn ontferming, dan zult gij niet veel meer twisten of het Evangelie wel voor u is; het is toch voor ellendigen. Het eeuwig raadsbesluit Gods, de verkiezing zal u dan niet meer in de weg staan, gij zult u daarover niet bekommeren; de raad Gods is in het Evangelie uitgedrukt. Wat is toch Zijn eeuwige verkiezing, als dat Hij armen wil zalig maken? Hij wil Zich ontfermen, over wie Hij Zich ontfermen wil. Zo waarachtig als de HEERE leeft, Hij heeft geen lust in de dood der goddelozen.

Och! laat u toch tot het Evangelie brengen, gij moet tot Jezus komen, of er is geen rust voor uw ziel. Uw zonden zijn u als bergen, dat is waar; maar wie zijn zonden niet erkent, die kan niet tot de Heiland komen; en juist daarom, omdat gij zulke zondaars zijt, is Jezus' bloed voor uw schulden noodzakelijk en gepast.

O! dat gij zo schuldig zijt hindert u niet; maar gij moet van uw hoogten af, gij moet als veroordeelde en doodschuldige tot het bloed van Jezus komen. Zo spoedig gij in uw schuld zult vallen, zal de liefde Gods u toestralen, en Hij zal des te vriendelijker over u zijn. Hij zal u troosten en met vreugde opnemen, evenals de vader de verloren zoon, Luk. 15. Dan zult gij als uit de hel in de hemel worden gezet.

En zo moeten wij voor Jezus' voeten blijven, totdat wij tot een zekere en vaste geloofsgrond komen, en zeggen kunnen: Ik weet in Wien ik geloof, ik weet het uit het Heilig

Evangelie.

Schijnt het geloof zo niet te zijn, dat het alles overwint, de oorzaak daarvan is, dat de oude slang u wil wijs maken dat dit en dat daartoe behoort. De ondervinding leert, dat bij alle genade, de zondaar toch in zijn eigen, in de wereld- en schepselliefde blijft steken, en dus met de rijke jongeling nog niet alles wil verkopen. Zo blijft menige ziel bij alle genadebevindingen nog in de zonde staan, en daarom kan zulk een ziel niet tot het geloofsvertrouwen komen. Mag ik daarom niet zeggen, gij wilt niet tot het geloof komen, omdat gij weet, dat gij dan al het boze moet overwinnen. Daardoor komt het, dat zulk een ziel Jezus niet kan vinden, en vaak tot de dood bedroefd heengaat. Want indien zij, nadat zij door de kennis van de Heere en Zaligmaker, Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, van deze overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste. Want het ware hun beter, dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij weer afkeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was. En daarom, zielen! gedenkt, gedenkt aan de vrouw van Lot. En gij die tot het geloof doorgedrongen zijt, en door Christus het leven gevonden hebt, zodat gij zeggen kunt: Ik weet in Wien ik geloof, ik weet dat Jezus mijn Heiland is. Wat moet niet uw hart in verwondering en dankbare liefde wegsmelten, dat God u Zijn eeuwige liefde in het Evangelie geopenbaard heeft, hetwelk voor de wijze en natuurlijke mensen verborgen is.

Hij heeft u, die Zijn vijanden waart, Zijn Zoon gezonden en aan u gegeven, om een iegelijk uwer te bekeren van zijn boosheid, waartoe gij niets hebt kunnen bijbrengen. En is dit zo, gelovige broeders en zusters! zo moet het heilig

Evangelie uw enige lust en leven zijn, ja, uw ware rijkdom en schat; gelijk David bemediteert in de wet, zo is de wet uw Evangelie.

I. Wij moeten ook dag en nacht het Evangelie bemediteren en daaruit de kracht zuigen, opdat wij geheel Evangelisch worden door het bloed van de Heiland, en hoe langer hoe rijkelijker de genade mogen genieten, en niet onder zoveel dorheid heengaan. Immers, dit is niet nodig als de Geest Gods ons leidt op de evangelieweg; wij kunnen en mogen ons wassen en baden in de zoete genade van het Evangelie. Daarom moet men die leer meer en meer leren verstaan, en voor niets meer vrezen dan dat wij verleid worden door een ander evangelie, gelijk Paulus waarschuwt, Gal. 1. Al kwam er een engel uit de hemel en predikte hun een ander evangelie, zij moesten het toch niet geloven; ja, al is het een engelenpredikatie, vol wijsheid en heiligheid voorgesteld, die moet u toch niet aftrekken van het Evangelie voor armen. Wij willen niets weten dan Jezus' bloed en gerechtigheid; daarbij hebben de gelovigen ten allen tijde geleefd. Zie 1Kor. 2.

De zuivere melk van het Evangelie lijdt geen vermenging, of alle sap en kracht is daar uit; daarom moeten wij bij het Evangelie blijven. Blijft in de leer van Christus Jezus. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde, en in der eeuwigheid. Hij moet onze Alpha en Omega, het Begin en het Einde zijn, of wij zullen beschaamd staan in Zijn toekomst.

II. Wij moeten nooit denken, dat wij uitgeleerd zijn in de onnaspeurlijke rijkdom en wijsheid van Jezus Christus, och neen; maar ons hart moet hoe langer hoe dorstiger worden naar dat Evangelie. Is ons hart gezond in het geloof, dan is het ons altijd nieuwe kost en een

hartverkwikking. Er moet in ons een gedurige honger en dorst zijn naar het Evangelie, naar Jezus' bloed en gerechtigheid. Het Evangelie moet ogenblikkelijk in ons hart gelegd en ontdekt worden, daarom moeten wij om ieder woord leren bidden en bedelen; de Geest der waarheid moet het ons alle ogenblikken geven, daarom moeten wij door het Evangelie gedurig nieuw voedsel verkrijgen, en daaruit leven en kracht halen.

III. Wij worden recht Evangelisch als wij dagelijks gereinigd worden in het bloed van Jezus, en in de overdenking van Zijn lijden, opdat de grond van ons hart gereinigd wordt en al het eigen willen en wensen wegvalt. Want als wij niets door onszelf willen, dan leert de Heiland ons naar Zijn stem te horen, op Hem te zien en Hem te kennen; wij komen in die rust door de genade van de Heilige Geest. Deze kan in ons werken, en wij komen in de ware vrede; hoe meer wij de kinderlijke geest leren volgen, hoe zaliger ons de evangeliestem wordt.

IV. Zo moeten wij ons de evangelische genadetucht onderwerpen en deze voor ons zalig houden. De getrouwe tucht des Vaders moet ons des te liever worden; en verkrijgt men die, volgt men daarin en buigt men zich daar onder, dan is ons Zijn tucht vriendelijk en Vaderlijk, zodat wij met David moeten zeggen: Het is mij goed verdrukt te zijn geweest, opdat ik Uw geboden leerde. Ps. 119.

Maar wij moeten ook voor niets meer bevreesd zijn, dan voor op de genade te zondigen. Paulus zegt: Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre. Wij, die de zonde gestorven zijn, hoe zullen wij in dezelve leven? Integendeel moeten wij ons bevlíjtigen om door de genade de heiligmaking te voleindigen in de vreze Gods, ons verlatende op de genade Gods, zodat men

zich door Hem laat bereiden zoals Hem behaagt.

Als wij ons door de genade aan Hem overgeven, zullen wij ondervinden dat onze grond dagelijks vaster wordt, en wij op het getuigenis Gods kunnen geloven en vertrouwen; ja, dat wij zonder gevoel en tegen het gevoel met de geloofsheld Luther besluiten, waar God ons Deel is, daar zal en wil Hij Zich niet onbetuigd laten.

Dat wordt met recht genoemd in het geloof hopen en op het onzienlijke zien, wanneer de genade des Geestes des te rijkelijker wordt. Zolang de ziel zich ongelovig daarover bekommert, is het maar vermoeying, en men bekommt niets. Maar vertrouwt men op Jezus, dan is zulk een ongelovige als een boom, die geplant is aan waterbeken. Hoe getroost kan men dan het Lam volgen; terwijl het allerheerlijkste is, dat alles wat van buiten aankomt, van het aardse helpt aftrekken. Het hart wordt alle dagen vrolijker, en men wordt zo vast in het geloof door de genade Gods, dat wij alles vermogen en kunnen doen door Hem, onze Heere Jezus Christus, Die ons kracht geeft. En zo vervult Hij alles in ons, zodat wij zeggen kunnen: Geen woord van Jezus is op aarde gevallen.

O Heere Jezus! Gij zijt toch alles in ons, ja en Amen, om Uw dierbaar lijden en stervens wil. Amen! ja, Amen!

Nazang Ps. 19:4

ZEVENDE ZONDAG

Vraag 20

Tekst Mattheüs 7:13,14

13 Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan;

14 Want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die denzelven vinden.

INLEIDING

HET is een recht hartbrekend getuigenis van God, hetwelk bij alle verloren en heilbegerige zondaren alle vrees en twijfel moet wegnemen, dat wij vinden in Ez. 33:11: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere, HEERE, Ik heb geen lust in de dood des zondaars; maar daarin heb Ik lust, dat de zondaar zich bekeert van zijn weg en leeft.

In deze woorden betuigt de grote en hoog geduchte God en Heere der heren, de rechtvaardige God, de Opperrechter van ons allen, Die recht had om ons allen te verdoemen, dat Hij geen lust heeft in de dood en het verderf van de zondaar. Gelijk een rechter geen lust of welgevallen heeft in de doodstraf van een misdadiger, ofschoon hij volgens de eis der wet hem de dood laat aandoen; evenzo betuigt de grote Opperrechter aan doodschuldigen naar het recht der wet, dat Hij geen lust aan onze dood heeft. Ons leven is Zijn lust en zin; daarom verklaart Hij erbij, maar daarin heb Ik lust, spreekt de Heere, dat de goddeloze zich bekere

en leve. Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven?

Hij zegt, waarom zoudt gij zonder nood verloren gaan, daar er zaligheid in Jezus te vinden is door het geloof?

Daarin bewijst zich nu de vijandschap van het boze hart van de mens, dat hij liever de genade van de Heere wil bekorten, dan dat hij die gelooft, en die gelovende, haar de eer geeft. O! dit bewijst de vijandschap van ons hart, dat men de liefde Gods niet geloven kan.

Maar ook dit weet nu de liefderijke God, Hij gedenkt wat maaksel wij zijn, dat wij zondig stof zijn, en Hij roept ons tot geloof met de verzekering van leven. Hij zegt, dat wie niet gelooft, God tot een leugenaar heeft gemaakt; ja, Hij zegt het niet alleen, maar Hij zweert het met een eed. Ik ben geen God, indien gij dat niet ervaren zult; wanneer gij maar gelooft, gij zult zeker leven.

O! dit verzekert ons God, opdat wij geloven zullen.

Maar, aan wie betuigt de Heere dat? Sla uw oog terug, daar vindt gij deze betuiging: Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij daarin versmachten, hoe zouden wij dan leven? Zo ziet gij, dat het die zijn, welke hun zonde kennen, het leven niet in hun hand kunnen vinden, en denken verloren te gaan. Tegen dezen zegt God: Neen, gij zult leven en niet sterven; want daarin heb Ik lust, dat gij u bekeert en leeft.

Deze allen en deze alleen zijn het, aan wie het zalig Evangelie verkondigd wordt, dat toch voor armen is.

Hoort dan zondaren! die onder uw zonden zucht en kermt, die in uw bloed vertreden ligt; gij zult niet sterven.

Mar de Heere zegt in het Evangelie: Leeft in uw bloed, leeft. Ez. 16:6.

Dit Evangelie zullen wij u uit onze Catechismus voorstellen. De Heere geve u geloofslicht, om het in te zien en te omhelzen tot uw eeuwig heil. Amen.

Wij keren weer tot de verhandeling van onze Catechismus, die uit hoofde der lijdenstoffen afgebroken is. Wij zagen tevoren hoe de onderwijzer betuigde en aanwees:

1. Onzer aller verloren toestand en diepen ellendestaat.
2. Dat wij allen in Adam verdoemelijk waren.
3. En welke de gevolgen van de zonde zijn.

Ten einde ons dit recht ter harte mocht gaan; ging het ons nu ter harte, waren wij hierdoor geraakt en verlegen, wilden wij maar gaarne tot genade komen!

Hij heeft ons ook aangetoond de weg ten leven; die weg is niet bij de wet te vinden, neen, daar is het voor eeuwig uitgesloten; maar bij de Middelaar en Borg alleen. Deze was niet bij de schepselen te vinden, hetzij mensen of engelen, het schoot alles tekort. Vraagt men nu naar die Middelaar, Wie en wat Hij was?

Hij stelt ons deze allerbeminnelijkst voor in Jezus, de God-Mens, Die ons van God geworden is tot rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing. Hij wees aan, dat men niets nodig had, dan het rechte geloof in Hem. Als dit dan de leer, ook van het paradijs af, geweest is en door alle eeuwen, om op die Middelaar ons te wijzen, zijnde allen die zalig werden, in Hem gezaligd, in Jezus Christus, zo ontstaat hieruit de vraag:

Wel, wat zijn dat dan voor gelukkige mensen, die zo door de Middelaar, Christus Jezus, gezaligd worden? Zijn dat alle mensen, hoofd voor hoofd ?

Vraag. Worden dan allen wederom door Jezus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden ?

Het antwoord is: Neen zij; maar alleen die door een

oprecht, waarachtig geloof Jezus worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen.

Daarop volgt dan een voorstel van het ware geloof zelf, dat wij daarna zullen overwegen.

Nu zullen wij alleen zien, dat niet alle mensen, maar alleen de ware gelovigen zalig worden.

Dan zullen wij nog enige zwarigheden en bedenkingen, die het vernuft opgeeft, trachten op te lossen, opdat de weg tot Jezus ons als de gebaande weg mag voorkomen.

In het eerste komt ons zo de vraag voor:

A. Worden dan alle mensen wederom zalig, enz.?

B. Het antwoord: Neen zij, maar alleen die, enz.

A. De vraag dan betreffende, deze veronderstelt dat begrepen is en nu geloofd wordt, hetgeen reeds te voren is bevestigd, dat alle mensen in Adam gevallen zijn en verdoemd geworden.

Maar, dewijl Jezus de tweede Adam is en genoemd wordt, zo wordt er gevraagd of dan alle mensen ook wederom door Jezus zalig worden? Deze vraag geschiedt niet uit nieuwsgierigheid. Geenszins; een ziel die haar zonde en ellende recht inziet en onder de last daarvan gebukt gaat, vraagt zo niet, die vraagt alleen om gered en behouden te worden. De discipelen vraagden eens: Heere! zullen er weinigen zalig worden? Jezus bestrafte dit en keerde ze af, zeggende: Strijdt gij om in te gaan door de enge poort, Luk. 13:23,24.

Ook komt deze vraag niet voort uit twistziekte. Immers, hij zegt niet: Zijn alle mensen weder ten leven uitverkoren?

Het ware te wensen, dat men immer op het spoor van onze onderwijzer gebleven was.

Want de verkiezing en verwerping is geen voedsel voor

eerstbeginnenden, het is een dierbaar, waarachtig en gewichtig leerstuk voor Gods volk, en wel bijzonder in verdrukking.

Als wij de eerste acht hoofdstukken van de Brief aan de Romeinen mogen verstaan, en in bevinding hebben, dan zal dit leerstuk ook klaar worden in het hart, en wij kunnen zeggen: Ik weet dat degenen die God liefhebben, alle dingen zullen medewerken ten goede, namelijk die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Een heilbegerige zondaar, die het om zalig worden te doen is, vraagt naar de weg der zaligheid voor zichzelf.

Niet zozeer om een toekomstige zaligheid bij het sterven, als wel voor het tegenwoordige. Hij moet reeds troost hebben in leven en dan ook in sterven. Zulk een ziel, die haar ellende ziet en gevoelt, en uitroept: Wat ben ik ongelukkig en een slaaf der zonde, die schrikt en beeft voor dood en hel. O! ik ellendige, die niet weet waarheen, het was mij beter nooit geboren te zijn geweest!

O! komt het Evangelie tot zulk een gemoed, dan denkt hij, zou ik zondaar, vergeving kunnen verkrijgen; zou ik gebondene, verlossing van zondebanden kunnen erlangen; zou ik van God vervreemde, die het vonnis des doods in mijn hart draag, weer met God verzoend en tot Hem gebracht kunnen worden? O, wat is dat een grote zaligheid! Het is mij om de bevinding van zalig worden te doen; ik moet veranderd en vernieuwd worden, daarin is mijn zaligheid; ik moet vrij zijn van alle zondenbanden.

Maar er is zwarigheid bij zulk een gemoed; zou ik wel zalig kunnen worden? Mijn zonden zijn zo groot, ik ben een geboeide, ik ben een vloekwaardige, enz. Het is toch des satans werk en list, als hij de zondaar niet meer in een valse rust houden kan, dat hij het over de andere kant wendt en

met het vernuft begint te redeneren.

Dus wil de onderwijzer alle zandgronden wegnemen en tot de rechte grond brengen. Twijfelt gij aan uw zaligheid?

Dit is recht; want het is niet voor allen, maar alleen voor die geloven. In zulk een zin komt de vraag hier voor, als de Catechismus zegt: Worden dan alle mensen door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?

1. Hij wijst dus op de bijzondere genade, om te tonen dat gij zalig worden zult.

2. Dat de weg daartoe, alleen is het waarachtige geloof.

3. Welke de kracht en vrucht is van het levende geloof, waardoor men Jezus wordt ingelijfd en al Gods weldaden aanneemt. Over de vraag, wat dat geloof is? in het vervolg; thans zullen wij bij deze drie stukken blijven.

1. Zullen wij arme mensen zalig worden, wij moeten overtuigd worden van de bijzondere genade. De Heere is wel een Behouder van alle mensen, maar allermeeft der gelovigen, naar Paulus' taal.

De zondaar, overtuigd geworden zijnde dat de verdoemenis over alle mensen, en dus ook over hem gekomen is, kan zich niet vertroosten met de gedachte: God is mijn Schepper en Onderhouder. Dit is wel een waarheid; maar hij is afgefallen van die Schepper en heeft Zijn toorn verdiend.

Zult gij nu weer tot genade van die Schepper komen, zo moet die genade u gewichtig en dierbaar worden. Men mag de paalen van het dierbare Evangelie niet voor de zwijnen werpen. De verzadigden hebben ook dit hemelbrood niet nodig, maar de hondekens, Luk. 14.

2. Men moet overtuigd worden van zijn onmacht om deze genade door zijn eigen werk te kunnen verkrijgen; men moet leren zien dat het niet van iemands willen en lopen

afhangt, maar dat het is des ontfermenden Gods, Rom. 11. Zo wordt men recht grondig overtuigd van de noodzakelijkheid van genade voor zich, en wordt er dus gevraagd naar die genadeweg; het antwoord is:

1. Het geloof in Jezus. Van dit stuk weet de mens niets, in de natuur zijnde; allen staan wij onder de wet, en daarom is het altijd doen. Maar wat moet ik nu doen om zalig te worden? Wat zal ik nu doen dat goed is, opdat ik het leven beërf?

Gij moet niets doen, maar geloven. Van alle eigen gerechtigheid moet gij afzien, en u tot de genade Gods in Christus wenden; gij moet overtuigd worden, dat men zich met al het eigene maar dood werkt, en bij de wet geen leven te vinden is. Door dit afwerken wordt men een vermoeide, die het opgeeft. Zo moet ik dan zin krijgen in het geloven, dat God mij zondaar om niet tot zaligheid wil worden; dat God mij verlossen wil en doen leven. O! daar is een diepe wijsheid Gods in, dat Hij door het geloof een zondaar zaligen wil, en niet door de weg van werken. Wie zal de grondeloze wijsheid Gods daarin peilen? Maar onder alle redenen zijn ook deze:

1. Opdat de zondaar geheel naakt uitgeschud wordt, zodat niets bij hem overblijft dan schande, verfoeiing en waling, en bij de Heere alle roem, lof en eer zijn. Waar is de roem? vraagt Paulus, hij is uitgesloten; en vervolgt: Door wat wet? der werken? Neen; maar door de wet des geloofs, Rom. 3:27.

2. Het is ook daarom, opdat men de genade Gods, en de onnaspeurlijke rijkdom daarvan zou aanbidden. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe, Joh. 3:16. Hierin

is de liefde niet, dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons eerst heeft liefgehad, en ons Zijn Zoon gegeven heeft. Die de Zoon heeft, heeft het eeuwige leven, 1Joh. 4:10. Er is in de liefde geen vrees; want de volmaakte liefde drijft de vrees buiten.

3. Ook opdat men zou erkennen de vrijheid der genade. Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme, Ef. 2. God verdraagt niets minder, dan dat de zondaar streng zijn arbeid eist, of iets van het zijne aanbrengen wil. Daarom wordt er gezegd: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid, Jer. 31:3.

4. Zo heerlijk en vrij de genade is, zo zaligend is het ook; want het kost ons niets, maar het heeft Jezus veel arbeid, bloed en zweet, lijden en strijden gekost; Hij is van God voorgesteld tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Gods rechtvaardigheid, Rom. 3.

Wij weten, zegt Paulus, dat wij de erfenis ontvangen, niet die uit de wet is, maar die uit de genade is, Gal. 3.

5. Ook is de geloofsweg Gode betamelijk, van God verkooren, dewijl de mens in die weg in zichzelf altijd blijft een zondig niet, en in Jezus alleen zalig; in zichzelf blind en dwaas, maar in Jezus wijs; in zichzelf onmachtig, in Jezus sterk; in zichzelf ellendig, jammerlijk, doch in Jezus heerlijk en zalig.

Dus hebben wij geen roem, en evenwel roemen wij toch; wij hebben niets, en toch alles in Jezus. Wij zijn in onszelf zondaars, maar in Jezus heilig; in onszelf schuldig, in Jezus rechtvaardig. O, wonderbare weg des geloofs, zo Gode betamelijk als heerlijk!

Maar de onderwijzer toont ook aan de kracht van het geloof. Het geloof is geen inbeelding of indringing; het bestaat ook niet in zoeken en wensen alleen, maar het is een kracht Gods, waardoor ik Jezus word ingelijfd en al Zijn weldaden aanneem.

1. Ik word Jezus ingelijfd of ingeënt als een tak in een boom, gelijk een rank aan de wijnstok, zegt Jezus, Joh. 15. Ja, de gelovigen heten daarom vlees van Zijn vlees en been van Zijn been; iets, hetwelk de nauwe vereniging uitdrukt, waarvan Jezus zo vertroostend spreekt, Joh. 17: Ik in hen, en zij in Mij. Zulk een geloof wil de Onderwijzer hebben, waardoor men:

A. Afgescheurd en uitgerukt wordt van de eerste Adam, van de natuurstaat, van de zonde en zichzelf. Als een tak van een boom wordt afgesneden en in een goede of andere boom wordt overgeplant, zo blijven de gelovigen niet die zij tevoren waren; neen, het is, bekeert u, Ez. 33. Het is, die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid, 2Tim. 19. Niet alleen van de zonde, maar ook van alle eigen gerechtigheid, dat de grootste ongerechtigheid is. Het is hier, die Mijn discipel wil zijn, verloochene zichzelf; die niet verlaat al wat hij heeft, ja zijn eigen leven, dat is, die niet een verlorene wil zijn om Mij, die kan Mijn discipel niet zijn. Maar die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, doch die het verlaten zal hebben om Mij, die zal het vinden, Matth. 16:25. Zo werkte Paulus, Fil. 3:7: Hetgeen mij gewin was, enz. Zulk een geloof dan, waardoor men komt tot een waarachtige verloochening van al het eigen, zodat wij ons schamen over alles wat wij hebben, zowel over het goede als over het boze; dat is: De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten, Jes. 55:7.

B. Zulk een geloof, waardoor men Jezus dadelijk wordt ingelijfd en toegevoegd, gelijk er staat, Hand. 2:47: Er werden toegevoegd, die zalig werden; zodat Jezus in het hart komt wonen, en één geest met ons wordt, Ef. 3:17 en 1Kor. 6:17. Zolang Jezus buiten ons blijft, zijn wij onzalig; maar Jezus in ons, is de Hoop der zaligheid; Hij moet in ons leven, en wij in Hem, Gal. 2:20. Dat laat zich niet zozeer verklaren door woorden, maar wel bij ondervinding kennen. Wij zullen echter uit de bevinding er iets van zeggen.

1. Men is in Jezus als in onze grond ingeplant, Jezus' bloed en dood is ons fundament waarop wij staan. Hier vindt men grond, hier vindt men vrede; in Hem berust men, op Hem vertrouwt men; op Hem laat men zich zinken in alle nood en dood.

2. Jezus is het Leven van onze zielen, Die Zijn levenssappen in ons neerzendt. Ik ben de Wijnstok en gij de ranken, zegt Hij, Die de ranken al haar inwendig sap mededeelt. Zijn Geest bezielt ons, uit Zijn volheid ontvangen wij genade. Zij leven zo uit Hem, gelijk een tak uit de boom.

3. Wij zijn Jezus zo ingelijfd, dat wij Hem gelijkvormig worden; naar Zijn beeld wordt men van gedaante veranderd, gelijk een rank gelijkt naar de wijnstok en andere ranken. Zo zegt Paulus, gelijk wij één plant worden in de gelijkmaking Zijns doods, zo ook in de gelijkmaking Zijner opstanding, Rom. 6:5.

Zo moet in leven en sterven Jezus Zich in ons openbaren; want men is verordineerd om het beeld van Gods Zoon gelijkvormig te zijn, Rom. 8:29. In het lijden hier niet alleen, maar ook in de heerlijkheid. Jezus kan zulk een lid dat Hem ingelijfd is, niet laten versterven of verloren gaan, o neen! hij is één met Christus. Zij zijn Zijn leden, Zijn

bruid, Zijn vrouw, uit Hem geestelijk geboren, gelijk Eva uit Adam, terwijl hij sliep, zij uit zijn zijde genomen werd. Wordt men door het geloof zo één met Christus; wel, dan kunnen wij:

1. Ook al Zijn weldaden aannemen, niet één weldaad maar al Zijn weldaden. Hoe neemt men al die weldaden door het geloof aan? Men neemt ze aan, dat het alles voor ons is en moet zijn; men neemt de gehele Jezus aan, men neemt al de beloften; het is: Jezus is mijn, en ik ben Zijn. Al wat Jezus is, heeft en bezit, is ten beste voor de gelovigen, en dat neemt het geloof aan. Zijn heilige ontvangenis en geboorte, Zijn afgezonderd leven en Zijn kindsheid, Zijn lijden, Zijn zweet- en bloedstorten, Zijn striemen, wonden, dood, opstanding, hemelvaart en zitting ter rechterhand Gods. Al het goede daardoor verworven, Zijn Geest, Zijn Hemelrijk, Zijn Vader onze Vader. Alles is het mijne, zegt het geloof, als ik maar in Jezus ben; al dien rijkdom wordt door het geloof aangenomen; het geloof kan niets daarvan missen, het neemt het alles op Gods aanbieden.

2. En is men er nu zeker van dat men dat alles aanneemt, zo vindt men ook waarlijk dat dit het onze is; men ervaart het, men is daarbij niet als degenen die dromen en ledig van alles zijn; neen, maar men ondervindt in waarheid, dat degene die de Zoon heeft, ook het leven heeft, en gevoelt het leven in zijn ziel.

3. Dit aannemen is niet een daad die voor eens afgedaan is, gewis niet; maar alle dagen is het weer opnieuw aannemen van Jezus en al Zijn weldaden. Het is hier een gedurig nemen en eten van Jezus' vlees, een drinken van Zijn bloed; zonder dat heeft men geen leven; het is hier een gedurig ontvangen. Dewijl wij een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, zo laat ons de genade vasthouden, Hebr. 12:28.

Opent men de mond, men wordt vervuld, terwijl het een ontvangen en aannemen is en blijft.

4. Dat geen duivel ons kan beroven of wegnemen. Maria heeft het goede deel verkoren, dat van haar niet zal weggenomen worden, Luk. 10:42. Wij zijn Christus deelachtig, zegt Paulus, zo wij anderszins deze vaste grond blijven vasthouden ten einde toe, Hebr. 3:14. Dat hangt niet van ons af, als een conditie van onze trouw, in het geheel niet; maar aan het blijven in het geloof, waartoe Paulus vermaant. Het is een boom des levens voor degenen die Hem aangrijpen; en elkeen, die Hem vasthoudt, wordt welgelukzalig, Spreuk. 3:18.

1. Nu behoef ik niet te bewijzen, dat zulk een gelovige zalig is.

Want, is er groter zaligheid dan Jezus te hebben, en in Hem de Vader en de Geest, en met Hem al Zijn verworven schatten en gaven van vrede, vrijheid, en blijdschap?

2. Maar daar vervalt nu ook al de waan van mondchristenen, die het geloof slechts bij naam, maar niet in het hart kennen, en daarom van deze zaligheid niets weten. Zalig toch is de mens, wiens zonden vergeven en wiens ongerechtigheden bedekt zijn, Ps. 32:1,2.

3. En daarom moet ik nog aanmerken, hoe wijs onze Catechismus spreekt in de woorden: Die Jezus en al Zijn weldaden aannemen. De wereld, de mondchristen, wil de weldaden wel aannemen, hoewel ook niet alle; en men wil wel zalig worden, maar zij willen Christus niet aannemen; Christus en al Zijn weldaden, zegt de Catechismus. Zij moeten eerst de Bruidegom hebben, en dan de bruidsschat. Ik wil zeggen: Zij moeten Christus' Persoon Zelf hebben, en dan Zijn goed met Hem. Daarom is het dwaas, dat men een toeïgening van Jezus' gerechtigheid wil, zonder in

Christus te zijn. Als ik deel aan Christus heb, dan heb ik het ook aan Zijn gaven; - buiten de vereniging met de Persoon bestaat er ook geen deelgenootschap aan Zijn gaven.

4. Ik kan Jezus niet aannemen, tenzij ik eerst Hem word ingelijfd; daarom zegt de onderwijzer alweer, dat ik Jezus word ingelijfd, en al Zijn weldaden aanneem. De genade gaat vooraf, dan werken wij; de Vader trekt tot de Zoon, dan kunnen wij; al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen, is Zijn taal, Joh. 6:37. Als Hij trekt, lopen wij; Hij maakt eerst een verbond met ons, en dan wij met Hem. Daarom ziet gij dat de Catechismus zo onderwijst, dat het alles uit genade is.

2. Nu zouden wij met dit bericht wel tevreden zijn, stonden wij in diepe eenvoudigheid; maar dewijl het vlees mort, waaruit het redeneren over de genade gerezen is, zo brengt men vele zwarigheden voor.

Stond men in een kinderlijke ootmoedigheid, en lieten wij ons door het geloof aan de genade over, wij zouden die veel eerder ondervinden dan door het redeneren daarover. Wie het nu echter ook daar om te doen is, die dient te weten:

Dat men door het redeneren tot twee uitersten vervallen is, die men beide te vermijden heeft, en in het midden van de paden des rechts heeft te wandelen. Dit nu wensen wij aan te wijzen, naarmate de Heiland ons licht geeft.

Door het redeneren wijkt men daarheen:

1. Dat een wereldling, die de brede weg verkiest, denkt: Wat behoef ik mij zo te bekommeren over de zaligheid? Jezus is voor alle mensen gestorven.

2. Een ander, die de vreze Gods meer behartigt, zegt: Dit is zo niet, de genade is alleen voor de uitverkorenen. Deze wil dus niet geloven, of hij moet eerst weten, dat hij een

uitverkorene is.

Dit is beide verkeerd, en zijn twee uitersten, waartussen men een veilig middenpad moet treffen.

1. Op het eerste zeg ik, is Jezus voor alle mensen gestorven, waar staat dat in de Bijbel? Ik lees daar wel, dat Christus voor allen gestorven is, maar niet voor alle mensen. Dat voor allen is dan voor allen die tot zulk een maatschappij behoren, tot zulk een Hoofd.

Maar, zegt dat voor alle mensen?

Is het, omdat ik een mens ben? Is dat genoeg, omdat God mijn Schepper is? Is het genoeg, dat Hij mij geschapen heeft? Wel, dan moet ook geen mens verloren gaan; en dit is immers een misbruik tegen de genadeleer? Zegt Jezus niet, Ik bid niet voor de wereld? Joh. 17:9. Wordt er niet gezegd, dat Hij Zijn leven gesteld heeft voor Zijn schapen? Joh. 10:15; dat Hij Zijn gemeente met Zijn bloed gekocht heeft? Hand. 20:28; dat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden? Matth. 1:21? Dat staat immers duidelijk in Gods Woord.

2. Indien het geen waarheid was, dat er een bijzondere genade is, waar bleef dan de gehele genadeweg? Die Hij gekocht heeft, die Hij verlost heeft, die verandert Hij, die vernieuwt Hij. Al wat de Vader geeft, komt tot de Zoon; deze maakt de Zoon vrij. Joh. 8. Hij heeft Zich gegeven, opdat Hij Zich een eigen volk zou reinigen in goede werken. Tit. 2:14.

Wat zou het mij kunnen troosten, dat de Heiland mij verlost of gekocht had, als ik een slaaf en gevangene bleef?

Het is ook zeer kwalijk als anderen zeggen: Jezus heeft de zaligheid verworven en mogelijk gemaakt voor alle mensen, maar het staat aan de mens, die aan te nemen.

1. Daaraan nu wil de natuurlijke mens gaarne; hij wil zelf

de uitwerker zijn van zijn eigen zaligheid, opdat hij ze niet aan God te danken zou hebben, willende toch zo afhankelijk van God niet zijn. Maar dit is een schrikkelijke tegenstreving tegen de genade; dat kan geen ziel, waarin de minste ware genade is, anders dan verfoeien.

2. Dan, nu komen anderen, die godvruchtiger zijn, en zeggen, dat is recht; Jezus is voor Zijn volk, voor Zijn schapen alleen gestorven; daarom moet ik eerst weten dat ik zulkeen ben, ik moet eerst wedergeboren worden, en blijken hebben dat ik genade bezit. Hieruit moet ik besluiten, dat ik verkoren ben, en daarop geloven.

Dit deugt ook niet.

Waar staat zulks geschreven (ik heb het nimmer in de Schrift gelezen) dat Jezus voor de uitverkorenen gestorven is? Ik lees wel: Hij is te zijner tijd voor de goddelozen gestorven, Rom. 5:6; Hij is voor zondaren, voor krachtelozen gestorven, en wat dies meer is.

Op die grond was ook Jezus' bevel: Gaat henen en verkondigt het Evangelie aan alle creaturen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. Matth. 28:19, Mark. 16:16. Daarom hebben de apostelen het ook zo algemeen aan allen verkondigd en open gelegd: Wij vermanen een iegelijk mens, opdat wij een iegelijk mens zouden volmaakt stellen, Kol. 1:28.

Zo zij u dan bekend mannen broeders! dat door Dezen u vergeving van zonden verkondigd wordt, Hand. 13:38.

De genade wordt op Gods bevel aan alle mensen verkondigd, en wel zo, dat Jezus Zelf tegen de goddeloze Joden zegt: Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit de hemel. Joh. 6:32. Deze verkondiging van het Evangelie is naar de waarheid en waarachtige bedoeling Gods, en in ware mening op Zijn bevel geschied; het is niet naar mijn oordeel,

maar naar Gods oordeel.

Ja, ziel! die Heiland Die geweend heeft over Jeruzalem, is het ernst om u zalig te maken. God betuigt het u allen, dat Hij geen lust heeft in de dood des zondaars.

1. Daarom paart God Zijn Geest ook bij de prediking van het Evangelie, volgens Zijn belofte: Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, enz. Jes. 59:21. Die Geest twist en klopt daarom nog aan uw hart, als gij roering en overtuiging gevoelt; - was de lankmoedigheid Gods uit, dan zei Hij: Mijn Geest zal niet meer twisten met de mens, Gen. 6:3.

Daarom zegt de Heere: Wat zal Ik meer aan Mijn wijngaard doen, dan Ik er aan gedaan heb? Jes. 5:4. Ziedaar dan, het is de Heere ernst. Hij wil u zalig hebben!

Eindelijk, indien de voorstelling van het Evangelie waarachtig is, heeft zij:

2. Ook een waarachtige grond. Jezus' bloed is zo algenoegzaam, dat al waren er duizend werelden te verzoenen, deze alle daardoor verzoend zouden kunnen worden. Daarom spreekt de Schrift zo van allen. Hij is een Verzoening, niet alleen voor onze zonden, maar voor de zonden der gehele wereld, 1Joh. 2:2, ons er de algenoegzaamheid van aantoonende; welke algenoegzaamheid klaar is:

1. Dewijl Jezus alles voldaan heeft. Geen handschrift blijft er, dat is gescheurd; Jezus heeft alle gerechtigheid vervuld, Matth. 3:15. Hij heeft al de vloek en toorn Gods gedragen; waarom de Catechismus zegt, dat Hij de ganse toorn Gods gedragen heeft, welke ontstoken was tegen het ganse menselijke geslacht; niet de halve, maar de ganse toorn Gods droeg Hij.

Jezus heeft de duivel geheel overwonnen, en zijn kop vertreden, zodat het nu is: Gevangenen! komt uit de vangst

van de tiran, Jes. 49:25.

O! Jezus is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is; Hij is geen halve Zaligmaker, maar maakt volkomen zalig allen die door Hem tot God gaan, Hebr. 7:25.

Dit wordt nu verkondigd aan allen door het Evangelie; maar er geloofden er zovelen als er verordineerd waren tot het eeuwige leven, Hand. 13:48. Eindelijk:

Wat doet Jezus nog een arbeid om de zielen, in en door de prediking van het Evangelie. Daarom komt Hij nog niet ten gerichte, opdat niet één verloren ga, maar allen tot bekering komen, 2Petr. 3:9.

Hij zendt Zijn gezanten, die daarom ook gaarne alles lijden en verdragen. Ja, die bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen. Paulus zegt: God wil dat alle mensen zalig worden, 1Tim. 2:4; en de Heiland zegt: Zegent die u vloeken, doet wel degenen die u haten, opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader Die in de hemelen is, Die Zijn zoon laat opgaan over bozen en goeden, Matth. 5:45. Maar de mens wil niet geloven dat God zo genadig is, wegens de vijandschap die in het hart is tegen God. Paulus legt zijn zaak open, 2Kor. 5:19. God, zegt hij, was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, en heeft het woord der verzoening in onze mond gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, wij bidden u alsof God door ons bade: Laat u met God verzoenen.

2. Maar nu is de vraag, als ik dit getuigenis geloof:

Wat moet ik dan geloven?

Dat ik in Christus verkoren ben? Neen, maar:

1. Dat Jezus voor zondaren gestorven is.
2. Dat die in Hem gelooft, en zich aan Hem toevertrouwt, zeker zalig zal worden. Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; maar die niet gelooft, zal verdoemd

worden, staat er geschreven.

Waarom verdoemd? Omdat hij niet verkoren is? Omdat Jezus niet voor hem is? Omdat God niet genadig is?

Och neen, maar omdat hij niet geloofd heeft.

Het getuigenis dat God van Zijn Zoon getuigt. Het is dan: de toorn Gods blijft op hem, Job. 3: 36; dat is, hij was een kind des toorns door de zonde; en niet willende geloven noch zich laten helpen, moet hij onder die toorn blijven en als een kind des toorns sterven.

Nu zal men zeggen, maar hoe kan dit samen gaan? God biedt Zijn genade allen aan. God verdoemt, dewijl men niet gelooft, en het geloof is een gave Gods, Ef. 2:8.

Wie zich hieraan ergert heeft nauwkeurig toe te zien. Zult gij tot de volmaaktheid toe de Almachtige vinden? Job 11:7,9. Zij is hoger dan de hemelen, dieper dan de zee. O! diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, hoe onnaspeurlijk zijn Zijn wegen! Rom. 11:33.

Maar dit weet ik aan de ene kant:

1. Dat God rein blijft in Zijn wegen, en:
2. Dat Hij geen arme zondaar Zijn genade weigert, die tot Hem om genade komt.

Ik zal overgaan om dit wat nader op uw harten te drukken. Gij zult allen rekenschap geven moeten van het horen van het Evangelie, dewijl de Heere ons zal richten naar mijn Evangelie zegt Paulus, Rom. 2:16.

Maar het gaat eigenlijk de armen aan; de armen wordt het Evangelie verkondigd, Matth. 11:5. Wat heeft het Evangelie met de rijken te doen? Zondaren, die niet weten dat zij jammerlijk, arm, blind en naakt zijn, is dit een geringe aankondiging? De gezonden verachten de medicijnen, die voor de zieken dierbaar zijn. Zo zei Jezus: Die gezond zijn

hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn; Ik ben niet gekomen te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering, Matth. 9:12,13.

Als het Evangelie nu tot u gesproken wordt, is het in de eerste plaats gericht om u tot armen en zieken te maken; hetwelk dus ook het eerste werk is van een evangelist.

Geloofst gij dat? Zo ja, dan verkondigt ik u ruim en vrijmoedig Jezus. De ellendige riep, de Heere hoorde, en redde hem uit alle noden, Ps. 34:20. Geen ellendige, die Jezus nodig heeft, kan verloren gaan.

Dat is de algemeenheid der genade; al de armen, al de zondaren, alle zieken kunnen genezen, alle vijanden kunnen verzoend worden, alle rebellen kunnen pardon verkrijgen. Zulks verkondigt het Evangelie; en die dit aanneemt, heeft het getuigenis dat hij aangenomen heeft terstond in zich, en bevindt het als waarachtig. Wie dit verwerpt, die ondervindt zulks niet; maar dit is niet de schuld van het Evangelie.

Wie een farizeeër is en zichzelf kan helpen, heeft geen Zaligmaker nodig; de rijken schamen zich te bedelen en een aalmoes aan te nemen, welke hij niet nodig heeft.

Wie als een Farao zich verheft tegen de Heere, die ontvangt Paulus' antwoord terecht: Wie zijt gij, o mens! die tegen God antwoordt; zal ook het maaksel zeggen tegen zijn maker, waarom hebt gij mij alsoo gemaakt? Rom. 9:20. Zo moet dan de stoute zondaar ervaren dat hij het tegen God niet kan uithouden.

Maar alle gij dorstigen, komt tot de wateren; en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet; om niet kunt gij het verkrijgen, Jes. 55:1. Jezus roept u; komt belaste en beladen zondaren! gij zult rust vinden voor uw zielen, Matth. 11:28,29.

Laat ons nu een nadere toepassing maken.

IS het niet een grote liefde, dat God zolang Zijn genade u heeft laten aankondigen? Hij zendt ons niet alleen Zijn enige, geliefde Zoon in de wereld, en laat alles voor ons verkrijgbaar worden en afdoen; maar Hij roept en lokt ons daarenboven nog tot Hem, om Hem met Zijn schatten aan te nemen.

Het is voor Zijn liefde niet genoeg om u uit de hel eenmaal in de hemel te brengen; maar Hij wil, dat gij hier in de tijd reeds zult zalig zijn. Gij zult hier al een hemels en zalig leven hebben, en de liefde Gods in uw hart gevoelen, met het beginsel der eeuwige vreugde. O! neemt dan deze aanbieding in acht. Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo groot een zaligheid geen acht geven? Hebr. 2:3.

Dat er zo weinig mensen zalig worden, moet dat niet onze harten treffen? Toen Jezus tegen de discipelen zei: Eén van u zal Mij verraden, vraagden zij allen: Ben ik het, Heere? Als Jezus gezegd had: Eén van u allen zal verloren gaan, zouden zij niet gevraagd hebben: Ben ik het ook, Heere? Maar nu zegt Jezus, de weg is nauw, en de poort is eng die tot het leven leidt, en weinigen zullen die vinden. Velen zullen zoeken in te gaan en niet kunnen, als de deur gesloten zal zijn. En waarom dan nu niet bekommerd en veront-rust, en gezocht om uw arme ziel te redden?

Nu, daartoe hebben wij last en roeping, om u te dringen, te dwingen om in te komen. Wij bidden u, laat u met God verzoenen.

God heeft getoond, door u in de Doop op te nemen, dat Hij genade en verlossing heeft in Christus' bloed. Hij roept u, door de stem van Zijn knechten, tot dit bloed. Gij behoeft geen slaaf der zonden te blijven. Wat draalt gij dan nog,

zondaar! Wilt gij zonder nood verloren gaan? Jezus roept: Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden, o alle gij einden der aarde!

Wil nu iemand in zijn zonden blijven? Heeft hij de wereld liever, of de lust des vleses en der ogen, de hovaardij des levens? Verkiest hij dit voor de zaligheid, die Jezus geven wil, ja, stoot hij die zaligheid met handen en voeten van zich af, dan is de genade niet voor u, dat moeten wij u zeggen. En wilt gij u echter de genade toe-eigenen, zo weet gij niet wat gij doet. Gij verloochent die Heere, Die u gekocht heeft, dat is, gij verloochent Jezus, ofschoon gij zegt en meent dat Hij u gekocht heeft, 2Petr. 2:1. En zo acht gij dat dierbare bloed onrein; en welk een straf zullen zij ontvangen, die het bloed van de Zoon Gods onrein hebben geacht?

Die schrik des Heeren moet gij kennen, en daarbij de onmogelijkheid om door eigen kracht zalig te worden. Het is lichter dat een kemel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke zalig wordt.

Is hier dan iemand die het goede zoekt, die vele plichten doet en zich bevljigt om zalig te worden; is er zulkeen hier, die heeft met mijn Evangelie ook niets te doen; zulkeen zegt niet, ik ben ziek, maar die vindt het leven nog in zijn hand.

Zij mogen echter zoveel werken als zij willen; ja, zich dood werken, het kan niet helpen, zij zullen veel erger worden.

Maar als er een rechte onrust komt, en men benauwd aan het hart wordt, en ziet dat men al zijn arbeid besteed heeft voor hetgeen geen brood is; o, dan komt men hier, om zich in vettigheden te verlustigen, Jes. 55:3.

Wij moeten oren hebben, anders horen wij de stem niet.

Het hart moet geopend worden, gelijk de Heere het hart van Lydia opende, zodat zij acht gaf op het woord, Hand. 16:14; dan wordt het geloof gemakkelijk. Het hart moet doorploegd zijn, anders gaat het zaad verloren. Waren hier nu maar doorploegde harten, er is zaad genoeg. Jezus is genoeg voor allen, indien er maar oren zijn om te horen; is er een open hart, daar is prediking, en men ontvangt. Dan ziet men, dat er genade is voor zondaren.

Gevoelt men reeds wat van dat doorwonde hart, voor zulke oren spreekt men niet tevergeefs. Is men bij zichzelf verloren, dan grijpt men naar het Evangelie; en o wat een wonder woord! Jezus is gekomen om zondaren zalig te maken. Daar vallen alle zwaarigheden weg, men grijpt de Heere op Zijn woord, aan. Zulk een ziel moet zich niet ingeven in redenering over de genade, maar komen tot de voorgestelde genade. En wilt gij weten hoe men hier het best toe komt ?

Wanneer wij alle werken beginnen, en vlijtig alle plichten aangrijpen om onszelf te helpen, en dan gevoelen, dat niets gelukt om ons in de ware rust te brengen. Als men zo alles verteerd heeft, van honger vergaat en uit die nood moet roepen: O wat raad, ik verga!

Dan worden wij vatbaar voor de bijzondere genade. Welk een troostwoord is dan het zeggen van de apostel: Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods. Ik kan mijzelf niet helpen; dat gevoel ik, zo moet mij dan Jezus' erbarming helpen; mijn wil, mijn lopen doet niets, maar de ontferming Gods doet mij alles. Is men een rechte arme, verloren en verdoemeniswaardige zondaar in zijn ogen geworden, dan heeft men niets te zeggen tegen de verkiezing, ja geheel niets; men zegt, God, Die ellendigen heeft verkoren, moet Zich ook

mijner ontfermen. Jezus neemt verlorenen aan, en ik ben een verlorene. Men kan niet ophouden te roepen, te kermen, als men zijn ellende recht gevoelt, verkoren of niet verkoren, denkt zulk een ziel, ik moet zalig zijn. Ik zal het bij de Ontfermer wagen, kom ik om zo kom ik om. Mijn Heiland neemt zondaars aan; en neemt Hij die aan, wel, ik ben een van de voornaamste der zondaren. Zo wil ik dan aanhouden, dan zal Hij met mij gediend zijn, dewijl Hij zegt: Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade des te overvloediger.

Zo wil ik mij dan aan de genade overgeven, opdat ik die eeuwig mag prijzen, meer nog dan Zacheüs de tollenaar, een Maria Magdalena, de verloren zoon of de moordenaar aan het kruis.

1. Het is niet de zonde die Jezus in de weg staat, maar onze vermeende vroomheid. Nu, ik heb niets dat goed is, ik ben enkel zonde, ik lig tot de dood gewond; dit moet Jezus, de rechte Samaritaan, het hart breken, om Zich in ontferming mijner aan te nemen, en olie en wijn van Zijn genade in mijn wonden te gieten. Hoe meer vergeving ik vind, hoe meer ik liefheb; want die veel vergeven is, zegt Hij, heeft veel lief.

Het is waar, mijn zonden staan als bergen voor mij; maar Jezus' algenoegzaam bloed overstroomt die alle, Zijn genade is overvloedig over zondaren. Ik ben wel een slaaf der zonde, en onmachtig mijn banden te verbreken; maar de Zoon kan mij vrij maken.

Ja, het is waar, mijn toestand is afschuwelijk, ik kan niet uitspreken hoe ik ben, vol ongeloof en onbegrijpelijke boosheid; maar de genade is een oneindige genade. Zo besluit de ziel, en komt alle redenering van het boos vijandig hart te boven, zeggende: Mijn Heiland neemt de zondaars

niet alleen aan, maar Hij eet met hen; ik wil bij Zijn zondaar lievend hart aanhouden.

2. Wil men zich met zulk een met hoop op de hemel troosten, zonder de genade hier in de ziel te ervaren? O! dit is hem een schrik; neen, zegt hij, ik moet verlossing, vergeving en vrede ondervinden, of ik sterf.

Wilt gij hem troosten met dit of dat goede werk? O neen, zegt die ziel, stel mij liever mijn zonden voor, opdat ik als een verootmoedigde een voorwerp van Jezus' genade mag zijn; ofschoon ik veel had, ik moet Jezus hebben, anders is mij alles niets. Ik moet in Jezus zalig zijn.

1. Legt men zich dan als een veroordeelde zondaar, die niets heeft en niets kan, voor Jezus' voeten neer, en roept en schreit men zolang om genade tot men die verkrijgt, dan kan men zeggen: God zij lof, Jezus heeft ook mij aangenomen.

2. Nu, zovelen als er onder ons zijn die de ervaring van de genade hebben, deze roep ik tot getuigen, of ze niet zalig zijn, die in Jezus geloven? Het is zalig al Zijn weldaden te mogen aannemen, Jezus' gerechtigheid en heiligheid, Jezus' genade, leven en vrede te ervaren; - van zondenbanden vrijgemaakt te worden, en van een gebonden slaaf een vrijgelatene des Heeren te zijn. Is dat niet zalig? O ziel! die het ervaren hebt, prijst het alle mensen aan, en zegt hun, hoe wel gij het hebt, opdat zij er ook op mogen verlieden.

Maar deze zaligheid moet zich ook nu meer en meer in u openbaren, en wel langs deze weg:

1. Dat gij hoe langer hoe meer inziet in uw diep bederf en verdoemelijke natuurstaat, al zijt gij daaruit verlost.

In de genade zijnde, ziet men eerst recht wie men was, en moet men menigmaal uitroepen: Is het mogelijk Heere

Jezus! dat gij zulk een diep verdorven mens als ik ben, hebt liefgehad? Ik kan U niets tot dank geven dan een onrein hart; - ik bederf het nog alle dagen. Hebt Gij mij van eeuwigheid geliefd, mij getrokken met goedertierenheid uit zulk een macht der duisternis, uit zulk een blindheid, uit een zo vijandig eigen verstand, uit zoveel eigen gerechtigheid, uit zoveel waan van eigen goed, uit de sterke banden van eigenliefde en slaafse dienstbaarheid? O eeuwige barmhartigheid! ik zal U loven, prijzen en danken.

O! dankt de Vader, Die u getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. O! looft het Lam, dat u gekocht heeft door Zijn bloed! Hij zij u alle dagen lief! Leeft en zweeft in Zijn liefde, laat u allen wassen, reinigen en genezen, en leeft zo in, door en tot Hem; neemt, wat Hij u geeft, eet Zijn vlees, drinkt Zijn bloed en geniet zo een zalig leven.

2. Hebt gij grond in Jezus gevonden, gij vindt hier een vaste ankergrond, welke u de duivel of wereld niet zal ontroven noch er u van afdrijven. Zijn doorboorde handen en voeten,

Zijn nagel maal!
Zie daar uwe genade waal.

Zo gewis die wonden daar zijn, zo gewis zijt gij in Zijn handpalmen gegraveerd, en zo gewis is u uw verkiezing; geen satan, geen vijand kan u die schat beroven of u daar uitstoten.

Maar het kan wel gebeuren, dat gij door u met de wereld in te laten of aan haar toe te geven, de zoete rust en die zaligheid welke gij anders in uw Jezus geniet, verliest.

Bevindt gij dit, ziel! die deze zaligheid kent, gij kunt u

daarmee niet troosten dat gij evenwel hoop hebt om eens in de hemel te komen, neen; daar zoekt men, daar worstelt men, daar strijdt men door alles weer heen, totdat men het weer gevonden heeft; want het leven daar buiten is de dood. Waakt dan; want de vijand lokt u, omdat hij u die hemel niet gunt.

Hebt gij dan Jezus Christus, de Heere aangenomen, wandelt en blijft dan in Hem, Kol. 2:6; blijft in Hem, opdat uw blijdschap vervuld worde, 1Joh. 2:28. Dit zij dan maar uw enige blijdschap en zorg en kommer, hoe gij in Jezus blijven moogt. Vraagt gij hoe?

1. Blijft bij Jezus' wonden; geen vijand kan u schaden, zolang gij daar geborgen blijft. Als gij naar Christus' kruis leeft, dan hebt gij geen nood voor de verlokking der wereld.

2. Hoe meer gij Jezus nodig hebt en vindt, hoe meer gij van Hem en uit Zijn volheid genade voor genade ontvangt. Nu, dat zij dan uw leven, gedurig ontvangen, gedurig halen, en de mond openen; Jezus wil gestadig geven, vervullen en schenken. Wij buigen ons in diepe ootmoed in het stof, en aanbidden Zijn liefde. O kinderen! eet en drinkt u alle dagen zat aan Jezus' vlees en bloed, gij moogt, gij kunt zulks. Hieruit zal dan:

3. Uw vordering in heiligheid vloeien; die in Mij blijft, die draagt vele vruchten, zegt Hij, Joh. 15:5.

4. Eindelijk, gij kunt dan ook wel begrijpen hoe zulkeen te moede is; zou zulkeen bevreesd zijn voor sterven? Neen, waar Christus het Leven is, ziet men het sterven voor gewin aan, Fil. 1:21. Daar is de vreze des doods geweken; zou men daar ook nog een zware strijd hebben? Neen, daar is een ruime ingang in het eeuwig Koninkrijk, 2Petr. 1:11.

5. En zou men denken, dat zulk een bestaan de weg tot

hoogmoed is? Neen vrienden! die zo denkt, kent de Weg nog niet; zij roemen, maar niet in Jezus; zij zijn verzoende zondaren, gepardonneerde goddelozen, vrijgemaakte slaven, onmachtigen in zichzelf; maar ontvankelijk en vatbaar voor de genade, alles vermogende door Christus, Die hun kracht geeft. Veeleer keer ik dit om, en zeg: Deze weg is de enige medicijn om de hoogmoed van het hart te breken. Zo vindt men bij zich niet dan schande, en geeft Jezus en de genade de eer van alles; zo is het in het hart en in de mond. Wij zijn zondaren, Heere Jezus! Gij Verlosser en Heiland; wij ellendig, Gij genadig en barmhartig; wij behoeftigen, die alle oogenblikken genade nodig hebben, Gij de Algenoegzame, Die alle oogenblikken met genade wilt bevochtigen. En blijft dit onbegrijpelijk voor de wereld, het is verstaanbaar in de genadeleer voor de genadekinderen, die bekwaam gemaakt worden, om de vrije genade eeuwig te roemen. Hem, Die ons gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons heeft liefgehad, zij eer en dankzegging tot in eeuwigheid! Amen.

ZEVENDE ZONDAG

Vraag 21

Voorafspraak Jeremia 17:5-10

Tekst 1Johannes 5:9-13

9 Indien wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis Gods is meerder; want dit is de getuigenis Gods, welke Hij van Zijn Zoon getuigd heeft.

10 Die in den Zone Gods gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis die God getuigd heeft van Zijn Zoon.

11 En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon.

12 Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zone Gods niet heeft, die heeft het leven niet.

13 Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den Naam van den Zone Gods; opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den Naam des Zoons van God.

WELKE de bestendige kracht van het ware geloof is, kunnen wij het beste leren uit Paulus' getuigenis, 2Kor. 4:13: Dewijl wij nu dezelfde Geest des geloofs hebben, gelijk geschreven is, ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook.

Daar zien wij, wat het geloof vermag en vanwaar het komt. Het geloof is een sprekend iets; waar men gelooft, kan men spreken maar niet zwijgen; men moet getuigen wat men

gelooft; hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben, hetgeen wij gesmaakt hebben van het Woord des levens, dat getuigen wij ook. Wie met het hart waarlijk gelooft, die wordt ook sprekende en getuigende met de mond.

Wie niet gelooft, moet verstommen als het er op aankomt; maar wie waarlijk gelooft mag spreken in nood en dood. Wordt men geacht als een schaap ter slachting, en vervolgd en gedood om Jezus' Naams wil, dan houdt de gelovende daarom niet op van spreken, gelijk Paulus daarvan in het vorige van dit hoofdstuk getuigenis gaf, uit eigen bevinding. Ofschoon zij gestenigd werden, en met banden en dood bedreigd; zij zeggen, wij kunnen niet zwijgen, maar wij moeten getuigen; zoals men ziet in Hand. 4:20. Men moet niet denken, dit was wel waar van de apostelen, maar niet van alle geloof. Neen, Paulus zegt, gelijk geschreven is, Ps. 116:10, deze woorden van David aanhahlende: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; en hij voegt er dan nog bij: Dewijl wij dezelfde Geest des geloofs hebben, zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook.

Ziet, daar komt het vandaan, niet als wij die, of die zijn; maar of die kracht Gods door de Geest in ons werkt; als wij dat ingewerkte geloof ontvangen, dat de Geest werkt, dan heeft het die uitwerking, en anders ook niet. Als onze Hogepriester, Jezus, de lamp van ons ons hart met de olie des Geestes vervult, dan is het geloof als een helder licht brandende, dan geeft het kracht en vuur om de wereld te overwinnen. Dan kan men zingen: Gij zult mijn hoorn verhogen als van een eenhoorn; ik ben met verse olie overgoten, gelijk er in Ps. 92:11 staat. Als de olie des Geestes uit de pers rijkelijk neervloeit, namelijk uit Jezus' wonden, Die de pers alleen getreden heeft, en de ziel in die wonden

zo gelooft, en de kracht daarvan ervaart, zo gelooft zij door alle zwarigheden heen, en overwint alle bestrijdingen van de vijand. Al de werkers der ongerechtigheid worden dan verstrooid, gelijk in vers 10 staat; maar Gij zult mijn hoorn verhogen als van een eenhoorn. Deze Geest des geloofs van David en Paulus moeten wij dan ook hebben; dit is het oude Christen-geloof, daardoor hebben zij geleefd en alles verricht. Denkt niet, dat men met minder geloof er door komen zal; de Geest verandert niet, Die is nog Dezelfde voor Zijn volk; de gelovigen zullen stromen van levend water uit hun buik vloeien, Joh. 7:38. Het moet hier van geloof tot geloof gaan, Rom. 1:17; van dat beproefde geloof, hetwelk zo overwint en zaligende is. Daarvan spreekt de onderwijzer; en ofschoon dit veelszins verstorven schijnt, is het echter niet minder in allen die waarlijk geloven. Wij willen dan onder de bijstand Gods volgens de leer van de Catechismus u datzelfde geloof van die godsmannen voordragen.

De Catechismus stelt ons niet voor, een geloof in zijn hoogste trap, als men zegt, dat wel bij sommigen van Gods kinderen, maar niet bij allen gevonden wordt, neen; let wel op het voorgaande. Er was gevraagd in de vorige vraag: Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam verdoemd zijn geworden? En het antwoord zegt: Neen; maar alleen degenen die Hem door een oprecht geloof zijn ingelijfd, enz.

Nu is de vraag: Wat is zulk een oprecht geloof? Dit moet dan immers zulk een geloof zijn, hetwelk die allen hebben. Laat ons dit gewichtige stuk zo betrachten, dat wij, elk voor zichzelf, op zijn hart wel acht geeft, om te zien of hij dat geloof ook deelachtig is.

Twee stukken zullen wij, onder inwachting van Gods licht,

en onder afsmeking van des Heeren invloed, overwegen.

1. De vraag, waarom de onderwijzer met nadruk zegt: Wat is een oprecht geloof?

2. Dan zullen wij uit het antwoord tonen, hoe het met het ware geloof gelegen is, dat het niet alleen is een zeker weten, enz.; maar ook een zeker vertrouwen, dat niet alleen anderen, enz. Waaruit wij dan zien zullen, eerst:

1. De wezenlijke stukken, die tot het geloof behoren en hetzelfde uitmaken.

2. Wie de Werkmeester daarvan is, en hoe het in het hart komt, namelijk door het Evangelie.

Nodige stukken! welke de Heere Zelf in onze harten onder dit voorstel moge werken door Zijn Geest, of in aanvang, of bij voortgang om de wereld te overwinnen. Amen.

1. Waarom wordt er niet gevraagd: Wat is geloof? maar met een bijgevoegd woord, wat is een oprecht geloof?

De onderwijzer had te doen met een waarlijk overtuigde zondaar, die gebracht was tot kennis van zijn ellende, zoals uit de vorige stukken blijkt. Is iemand nu recht overtuigd, is hij een ontblote zondaar geworden, zo moet hij ook een waar geloof hebben; hij kan met niets anders dan een oprecht geloof tevreden zijn. Een schijngeloof, of een verondersteld geloof, kan zijn arme ziel niet vertroosten. Het is hem om Jezus te doen, en dat geloof moet hij hebben, hetwelk hem Jezus inlijft en deelachtig maakt. Hij kan niet met een geloof tevreden zijn dat hij slechts in de kerk gelooft, en dat hij op haar gezag aanneemt; neen, hij weet, een rechtvaardige zal door zijn geloof leven, Hab. 2:4, Rom. 1:17. De zodanigen zeggen als in Joh. 4:42: Wij geloven niet om uws zeggens wil, maar wij zelven hebben het gehoord, gezien en geloofd. Het geloof kan ook niet op de bevinding van een ander steunen, maar het moet een

gevoel van inwendige overreding van het hart zijn; een hart overredende kracht alleen doet geloven; maar niet hetgeen deze of die kerk gelooft. Ook kan hij niet voldaan zijn met een geloof dat slechts zijn verstand aandoet, en waaraan de verzekering van het gemoed ontbreekt. Hij moet een geloof des harten hebben, waarop zijn ziel volkomen vertrouwt. De blote begrippen van het verstand, die hij op een natuurlijke wijze uit de beschouwing der Waarheid verkrijgt, veranderen hem niet, maar laten hem dezelfde blijven.

Ziet de mens zijne ellende recht in, dan kan hem zulk een geloof niets baten; alle letterlijke kennis blijkt dan ongenoegzaam, en laat hem oud en koud.

Luther zegt daarom terecht: Het geloof is geen ijdel ding, geen gedachte, geen droom, geen inbeelding; maar het is een Goddelijke kracht, waardoor een nieuwe mens geboren wordt. Ook kan de ontdekte zondaar niet tevreden zijn met een tijdgeloof, waardoor men met blijdschap het Woord Gods hoort, en daarin lust en vermaak heeft. Ja, waarvan men zelfs bevinding verkrijgt en ontvangt, smakende het goede Woord Gods en de kracht der toekomende eeuw, Hebr. 6:5; doch hetwelk geen wortel heeft.

Het stenen hart wordt daardoor niet verbroken, en het stelt zijn vertrouwen niet alleen op Jezus, zijnde niet verenigd met Hem; en die wortel of grond niet hebbende, is het maar voor een tijd. Der zodanigen werk is veel op te hebben met zichzelf, met de werkzaamheden, en daarvan te spreken; doch dit geloof is niet in Jezus geworteld om op Hem geheel en alleen zijn vertrouwen te stellen.

Zulke tijdgelovigen zijn er veel in onze dagen; maar o! wacht slechts, de tijd nadert, dat zij ontdekt zullen worden. Jezus heeft de wan in Zijn hand en staat gereed om Zijn

dorsvloer te doorzuiveren; dan zullen deze allen als kaf verstuiven in de ure der beproeving

Met zulk een geloof kan ik niet tevreden zijn, zegt een recht ontdekte; ik moet een geloof hebben dat oprecht en ongeveinsd is, 1Tim. 1:5. De vervulling der wet toch is liefde uit een rein hart, uit een goede consciëntie en uit een ongeveinsd geloof. Het geloof der uitverkorenen, dat moet het mijne zijn.

Als een mens zijn ellende ziet, wordt hij overtuigd welk geloof hij hebben moet; hij moet een geloof hebben naar de Schrift, dat in Christus gelooft, opdat stromen van levend water uit zijn buik vloeien, Joh. 7:38. Hij moet een arm zondaarsgeloof hebben, omdat hij geen goed in zichzelf heeft, en weet dat de Heere een arm en ellendig volk heeft verkoren, dat op Zijn Naam vertrouwt, Zef.3:12.

Hij moet een geloof hebben, dat leven geeft en leven werkt; hij moet een geloof hebben, dat een inwerking van Gods kracht is. Ik ben krachteloos en kan mijzelf het geloof niet geven noch in mij werken; ik moet dus een geloof hebben, dat mij Jezus inplant; want buiten Hem sterf ik. Ik moet het met Jezus eens worden, en ik moet eindelijk een zaligmakend geloof hebben, dat mij niet slechts enige hoop geeft op een toekomstige zaligheid, maar dat mij nu reeds aanvankelijk doet zalig zijn. Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave, Ef. 2:8. Ziet, naar zulk een oprecht geloof vraagt en zoekt de ziel, die ontdekt is; en dit geloof is kennelijk uit de vruchten als het rechte.

Want het reinigt het hart, Hand. 15:2; het brengt de liefde Gods in het hart, omdat het de liefde van God en Christus doet bekennen, Rom. 5: 5.

Het geeft vrede. O! ik heb geen vrede, zegt zulk een ziel,

daarom moet ik een geloof hebben dat de ware vrede geeft. Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus, Rom. 5:1. Dat geloof wederbaart de mens tot een nieuw schepsel. Ik ben een kind des toorns, maar ik moet een kind Gods en uit God geboren worden; immers wie gelooft, dat Jezus Christus de Zoon Gods is, die is uit God geboren, 1Joh. 5:1.

Ik moet een geloof hebben, dat mij vrij maakt; want nu ben ik nog zulk een gebodene van de satan, een slaaf der zonden en der wereld; - en wie in de Zoon gelooft, die is vrij, ja waarlijk vrij, Joh. 8:36.

Ik moet een geloof hebben, dat de wereld overwint; want zo beschrijft ons de Schrift hetzelfde: Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon Gods? Hoe kom ik anders door de woestijn van deze wereld heen, waar zovele vijanden op mij toeleggen? En dit, zegt Johannes, is de overwinning die de wereld overwint, 1Joh.5:4,5.

Zulk een geloof moet ik hebben, waardoor alle dingen mogelijk zijn; ja, dat bergen verzetten kan, omdat er dikwijls bergen van zwarigheden ontstaan, die anders onoverkomelijk zijn, Mark. 8.

Ik moet een geloof hebben dat het hart vervrolijkt, de ziel verblijdt en zaligend is; want de wereld kan mij geen vreugde meer geven; maar de blijdschap des Heeren zal mijn sterkte zijn, Neh. 8:11; terwijl de God der hope mij wil vervullen met alle vrede en blijdschap door het geloof, Rom. 15.

Zulk een echt, recht en waar geloof, op de Schrift gegrond, zoek ik; wel, wat is dan dit oprecht geloof?

De Catechismus vereist daartoe twee stukken, die zeer

nauw met elkaar en met de Schrift overeenstemmen en verbonden zijn. Het Woord Gods geeft deze op als het van het geloof spreekt; de apostel Paulus, het geloof zullende beschrijven, zegt: Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet, Hebr. 11:1. Vervolgens zegt hij, dat door dat geloof de vaders alles hebben verricht, en het een geloof is, waaruit de rechtvaardige leeft; niet dat hij deze of gene daad daardoor verricht, neen; maar dat hij daardoor leeft in al zijn daden en bedrijven. Overigens beschrijft de Schrift het geloof weinig.

Vraagt gij nu, wat het geloof dan toch is? - Het is een Goddelijk licht, - een Goddelijke kracht, zal hij zeggen.

1. Een Goddelijk licht, waardoor ik alles voor waarachtig houd, hetgeen mij God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

2. Een Goddelijke kracht, welke is het zekere vertrouwen, door de Heilige Geest in mij gewerkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken zijn uit loutere genade, alleen om de verdiensten van Christus' wil.

Dus is er geen grote omslag van zaken nodig, om dit geloof na te gaan. Wie hetzelfde zo niet kent, zo niet vertrouwt, die gelooft niet.

Deze korte stukken zullen wij wat nader inzien.

1. Het is een zekere kennis, waardoor ik het alles voor waarachtig houd, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Daarin geeft de Onderwijzer op:

A. Wat ik kennen moet.

B. Hoe ik het kennen moet.

a. Wat ik kennen moet. Ik moet het alles voor waarachtig houden, wat mij God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Ik moet niet dit of dat stuk van Gods Woord voor waarachtig houden, dat naar mijn zin is, of dat de oude mens behaagt, neen; maar alles wat God geopenbaard heeft, zoals het daar ligt, het ganse getuigenis Gods in al zijn stukken en delen; zodat ik geloof, alles wat Mozes en de Profeten gezegd hebben, Hand. 24:14. Het is, wie dit ganse getuigenis aanneemt, die heeft verzegeld, dat God waarachtig is, Joh. 3:33. Dit wil niet zeggen, dat iemand niet geloven kan, voordat hij alles weet wat in het Woord Gods begrepen is. Hoe zou een Moorman, hoe zou de stokbevaarder dan geloofd hebben? Hand. 8:37. Dit is zeker, zonder iets te weten van de Schrift, kan men niet geloven; want hoe zullen zij geloven, zo zij niet gehoord hebben, enz. Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods. Rom. 10:17.

1. Dit moet hij weten, dat hij een verloren en verdoemelijk zondaar is; alleen kent uw overtredingen en ongerechtigheden, dat gij tegen de Heere overtreden hebt, spreekt de Heere.

2. Hij moet weten, dat Jezus Christus de waarachtige Zoon Gods, de enige Verlosser en Heiland is. Immers, indien wij niet geloven, dat Hij Die is, wij zullen in onze zonden sterfen, Joh. 8:24.

3. Hij moet de geloofsweg kennen en weten, dat men niet door de werken der wet, maar alleen door de gerechtigheid van Jezus, uit vrije genade, zalig wordt. Dit moet hij weten, dewijl alle mensen van nature de weg van te werken naar de wet in willen; en dus moet hem klaar worden, dat door de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd wordt, maar dat God Zijn Zoon heeft voorgesteld tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, enz. Rom. 3:25,26.

Dit zijn zo de voornaamste zaken die hij kennen moet.

Maar hoe moeten die nu gekend worden?

De Catechismus zegt, het is een zeker kennen; het geloof is niet zonder Goddelijke gewisheid en zekerheid, - dat brengt het woord geloof mee; als men zegt: Ik geloof dat, zo wil men daarmee zeggen, ik ben daarvan verzekerd; anders zegt men, ik geloof dat niet, ik ben daarvan niet verzekerd. Daarom zegt Paulus: Ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar in kracht en in den Heiligen Geest en in veel verzekerdheid, 1Thess. 1:5. Het is dan:

1. Een verlichte kennis, zodat men de zaken klaar ziet.
2. Het is een gevoelige, levendige en verzekerende kennis. Ik geloof wel op Gods getuigenis, maar ik bevind en ervaar het ook zo inwendig; en zulks maakt mij de zaken het allerzekerst; waaruit dan ook volgt:

Een gereede toestemming. Om dit duidelijk te maken, ik moet kennen en gevoelen, dat ik een arme en ellendige zondaar ben, en dat mijn onmacht zo groot is dat ik mijzelf niet helpen of verbeteren kan. Hierdoor word ik een arme van geest, een treurige, een recht hongerige en dorstige. Bijzonder geeft het geloof een warme, levendige en hartbrekende kennis van Jezus' wonden en striemen. O! God moet Zijn Zoon in mij openbaren, opdat ik zeker ben, dat Jezus de Nazarener, waarachtig God, mijn Verlosser en Heiland is. Deze gewisse en zekere kennis moet in mijn hart zijn, en daaruit vloeit een zekerheid van de gekende zaak, zodat ik zeker weet dat ik blind ben, en al mijn wijsheid dwaasheid is; maar dat Jezus mij tot Wijsheid is geschonken, 1Kor. 1:30; dat Jezus de Gekruiste, is de Kracht en Wijsheid Gods. Dit moet ik zeker weten, dat in mij geen gerechtigheid is; maar dat Jezus Christus is mijn

Gerechtigheid, en dat ik onmachtig ben om mij te verlossen van mijn banden; doch dat Jezus mijn Verlosser en Vrijmaker is. Wetende, zegt Paulus, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof in Jezus Christus; zo hebben wij ook in Hem geloofd, Gal. 2:16.

Waar nu die zekere kennis is, daarmee gaat gepaard, zelden wij, de toestemming, en dit is geen indifferente (onverschillige) toestemming, gelijk men zaken toestemt, dat eigenlijk geen toestemming heten kan; het is geen toestemming waarbij men de wereld behouden kan; neen, het hart wordt daarmee zo gebogen en vervuld, dat het uit een inwendige overreding zegt: Het is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, waarvan ik de voornaamste ben. 1 Tim. 1:15.

Deze kennis brengt zulk een hart innemende en overredende toestemming, dat zij waarlijk alle dingen schade en drek doet achten bij de uitnemendheid van Jezus Christus, Fil. 3:8. Zo is er dan in die toestemming ook een inwilliging in Gods raad, weg en vinding om zondaren door Christus te zaligen; de ziel is innig met die weg tevreden, en geeft hartelijk haar consent daaraan, met haar ganse hart, en zegt als het ware: Ja Jezus! ik heb U geen kalmus voor geld gebracht; maar ik heb U arbeid gemaakt met mijn zonden; ik ben de man des doods; maar Gij zijt mijn Verlosser en Heiland, U komt alleen de eer toe van mijn zaligheid, en op mij al de schande. Ik heb niets dan hel en vloek verdiend; maar Uw bloed verzoent mij met God; en wilt Gij zo mijn Verlosser zijn, ik heb daar niets tegen, ik laat mij door U met God verzoenen, ik laat mij door U reinigen en vrijmaken. Hier ben ik Heere! maak mij zalig, ik

heb niets tegen Uw weg, maar ik keur die goed en omhels hem.

Deze toestemming en inwilliging brengen verheerlijking en aanbidding van God en de Goddelijke Heiland; zij brengt verwondering. O, Jezus! hebt Gij mij zo liefgehad, daar ik U niet kende, maar haatte; en zo komen er liefde en vrijwillige lust om voor die Verlosser te leven.

Hebt gij een verlichte en bevindelijke kennis? Hebt gij toestemming en inwilliging? Zijt gij verwonderd, dat God de wereld zo liefgehad heeft, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft, maar in de dood overgegeven; neemt dit het gehele hart in? Dan gaat zulks ook gepaard met vertrouwen, gelijk de Catechismus verder opgeeft. Hier zullen wij zien:

A. Wat wij vertrouwen.

B. Hoe wij vertrouwen.

a. Ik heb een vertrouwen, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden geschonken is. Dat is nu eigenlijk het geloof zelf, dat ik Jezus en al Zijn weldaden aanneem.

b. Datgene dat ik aanneem en vertrouw, is waar en groot; ik kan het met minder niet stellen of voldaan zijn; het is:

1. Dat mij al mijn zonden vergeven zijn; ik ben een zondaar, dat zie ik, dat gevoel ik, ja, een grote zondaar; maar welgelukzalig is die mens, wiens zonden vergeven, wiens overtredingen bedekt zijn! Ps. 32:1.

Nu, ik geloof een vergeving van zonden in het bloed van de Heiland, als de genadegrond, waaruit al de andere vloeien. Jezus is van God tot zonde gesteld, om van zonden te kunnen vrijspreken.

2. In Jezus, mijn Heiland, is een eeuwige gerechtigheid, die heeft Hij aangebracht, Dan. 9:24, waardoor ik

blijmoedig kan zingen: Ik ben vrolijk in den Heere, mijn ziel verheugt zich zeer in mijn God; want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan, Jes. 61:10. En welke zonde ik dan ook gevoel, hoe groot hoe zwaar, zij zijn alle bedekt; want Hij wil de ongerechtigheden dempen en in de diepte der zee werpen, zodat zij niet meer te vinden zijn. Micha 7: 19.

3. Ik geloof, dat Jezus tot zaligheid geworden is. Deze God is onze Zaligheid, deze Jezus is ons een God van volkomen zaligheid, Ps. 68. Zo ellendig als ik dan ben, zo gepast is mijn Jezus voor mij; dat zijn heerlijke dingen, die het geloof der armen vat, aangrijpt en vertrouwt. En ik geloof, dat niet alleen aan anderen, maar ook aan mij dat geschonken is. Om iets van anderen te denken, is geen geloof, om zo te spreken; wat gaat ons dat aan; maar mijn, dat is het rechte geloofswoord, mijn Liefste is mijn en ik ben Zijn, Hoogl. 2:16.

De onderwijzer had even tevoren gezegd, dat ik Jezus en al Zijn weldaden aanneem; niet dat anderen dat doen, dat zou mij niet helpen. Nu, zo ook hier, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van God geschonken is, en dat vertrust ik boven alle zwaarigheden, ofschoon ik die zoetheid niet bevind, door aanvechtingen bestreden word en mij de duivel met vele verzoeken aanvalt; ja, als ik midden in de helleangst was, als banden der hel mij omvatten en beken Belials mij verschrikten, als strikken des doods mij bejegenden, dan is het nog: Ik roep tot mijn God, de Heere is mijn Rotssteen en Borg, op Wie ik vertrust, Ps. 18:3. Het ga zo het gaat; want ik weet in Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag,

2Tim. 1:12. Ik weet, mijn Goël leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan, Job 19:25. Ik weet Wie Jezus is, ik ken Zijn trouw, Hij zal niet laten varen de werken Zijner handen, Ps. 138:8.

Als de vijand zijn pijlen schiet op het schild des geloofs en het zoekt te ziften als de tarwe; - geen nood, zolang mijn Jezus bidt, dat mijn geloof niet ophoudt, Luk. 22:31,32, en Die ter rechterhand Gods zit en bidt, ziet het geloof die Voorspraak bij de Vader, Rom. 8:34, Joh. 2:1.

Ik vertrouw niet, dat Hij mij dat schenken zal omdat ik begerig ben, omdat ik zoek en deze of die gestalte in mij bevind; en Jezus dat in mij ziende, mij dan zal geven vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid, neen; het geloof is niet gegrond op eigen werken, maar op loutere en vrije genade. Daarom zegt de onderwijzer ook niet, dat hij vertrouwt dat het hem geschonken zal worden, maar dat het hem uit loutere genade geschonken is. Ik heb nog niets goeds gedaan; en eer ik eens daarop bedacht was, is er een straal van die Zon in mijn duistere ziel opgegaan, toen de goedertierenheid Gods, van onze Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mens, ook in mijn hart verschenen is, heeft Hij mij zalig gemaakt; niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid door het bad der wedergeboorte en de vernieuwing des Geestes, Tit. 3:4,9. Eer ik nog iets goeds gedacht of gedaan had, ging Hij mij zaligen en Zijn heil schenken; ook geloof en vertrouw ik niet, dat Jezus gewillig en machtig is om mij de zonden te vergeven, en gerechtigheid en zaligheid te schenken, omdat ik tot Hem kom.

Dat is het geloof niet; het is, dat Hij ons heeft zalig gemaakt, niet uit onze werken, Tit. 3, maar naar Zijn barmhartigheid. Hier, dunkt mij, hoor ik iemand zeggen: Hoe

kan dat zijn, door het geloof verkrijg ik immers genade en worden mij de zonden vergeven; kan ik dan, als ik geloof, zeggen, dat mij de zonde vergeven is?

Dit komt ons zo voor, omdat wij diep in eigen werken zitten, en daarom wil men het ook uit zijn werken en daden opmaken; men kent bijna geen geloof dan hetgeen op die wijze wordt verkregen.

Doch het geloof van onze Catechismus spreekt als Paulus, Kol. 2:14, die ziet het handschrift van onze zonden aan het kruis genageld en gescheurd; toen Jezus gekruist is, ben ik met Hem gekruisigd; toen Hij begraven is, ben ik met Hem begraven; toen Jezus opgewekt is, ben ik met Hem opgewekt; dus is alles voor mij gedaan en verdiend.

Als de Catechismus vraagt, wat is een oprecht geloof? O merkt er toch op, dan antwoordt hij niet, dat ik wat van mij geloof, maar dat ik alles voor waarachtig houd wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft, en vertrouw, dat God uit genade mij door Christus alles geschonken heeft.

Om dan tot een besluit te komen en alles bijeen te trekken. Geloven is dan, zoals ik zei, dat ik een verloren zondaar ben, die in eeuwigheid zal moeten verloren gaan, in zichzelf geen raad noch redding vindende; maar die uit Gods getuigenis zeker weet en vertrouw, dat God Zijn Zoon gegeven heeft tot een verzoening; dat die Zoon mij vergeving van zonden, gerechtigheid en het eeuwige leven heeft verworven door Zijn bitter lijden, sterven en gehoorzaamheid, tot de dood. Dat Jezus van Nazareth, Die voor ruim tweeduizend jaren in de wereld gekomen is, dit voor mij, toen ik nog een vijand Gods, ja, zelfs nog niet geboren was, alles voldaan en alles verworven heeft. Dus geef ik mij met een vol vertrouwen aan Hem over, en verlaat mij op Zijn offerwerk, zinkende met mijn verloren ziel op die

eeuwigen Rotssteen neer. En zo vindt zij grond in Hem en ervaart, dat God waarachtig is; hetwelk zij gelovende, verzegelt; en zo ondervindt zij vrede, verzoening en vrijmaking.

Zij heeft niet geloofd, dat ze dat bevonden heeft, let wel, zulks te denken geeft verwarring in dit stuk; want dat kan niet zijn; maar zij gelooft, dit is in Jezus en door Hem verkregen; zij neemt Gods getuigenis, dat het leven in de Zoon is, aan; en dat gelovende, verkrijgt zij het leven. Het zegt, dat het geschied is. Ook kunnen bij voortgang die ervaring en bevinding de grond niet zijn van het geloof, dat de zonde ons vergeven is; want dat gevoel is de ene dag aanwezig en de anderen dag afwezig; zou dan de vergeving ook gemist worden? O, neen! het geloof berust altijd alleen in Jezus, mijn Goddelijke Heiland, en op Zijn volkomen zoenoffer; omdat Zijn bloed voor mij vergoten is tot vergeving van mijn zonden, daarom heb ik vergeving; omdat Zijn gerechtigheid, mijn gerechtigheid voor God is, is mij vrijspraak geschonken. Zolang men dat niet waarlijk gelooft, is men onder toorn, vloek en veroordeling, en zulks gevoelt men wel; gelooft men dit, dan heeft men ook vergeving, vrede en zaligheid. Dat men het deze dag ervaart en morgen niet, zulk een geloof ken ik niet; ik geloof, zwak of sterk, en dit geloof is altijd in het hart, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid geschonken zijn uit loutere genade om Christus' wil.

En dat geloof, ja, dat brengt mij tot ervaring en bevinding van die zaligheid. Nu ondervind ik, dat wie in de Zoon gelooft, het eeuwige leven heeft. Ik bevind door de liefde van mijn God en Heiland, de liefde in mijn hart uitgestort, en gevoel mij verzoend, bevredigd en van mijn banden

losgemaakt. En dit is zo klaar, dat het zwakste kind in Christus het met mij zal bevestigen. Had iemand geleerd zo te vertrouwen en te geloven, als de onderwijzer zegt, hij zou het getuigenis in zichzelf hebben en moeten uitroepen: Gewisselijk, in de Heere, HEERE, zijn gerechtigheden en sterkte; waaruit voortvloeit, wat anderen voor een mindere trap des geloofs opgeven, dat zij zichzelf met ziel en lichaam de Heere overgeven; ja, met goed, bloed en leven. Want de liefde van Christus dringt hen, die weten en vaststellen dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn; en Hij is voor allen gestorven, opdat die leven, niet meer zichzelf leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is, 2Kor. 5:14,15.

Dat men de toevlucht neemt tot de Heere. Dewijl ik het vertrouwen heb, dat God met mij verzoend is, neem ik in al mijn noden de toevlucht tot de Heere; de hemel staat voor mij open, dewijl Jezus die geopend heeft; ik kan in Jezus' Naam de Vader alles afbidden: Zijt mij genadig, o God! zijt mij genadig; want mijne ziel vertrouwt op U, en ik neem de toevlucht onder de schaduw Uwer vleugelen, Ps. 57:2. Dewijl ik geloof dat ik ellendig ben, en Jezus, mijn Goddelijke Heiland, mij gerechtigheden verworven heeft, honger en dorst ik naar die gerechtigheid; de arme van geest, de hongerige en dorstige, aan wie het Koninkrijk der hemelen als hun goed is toegezegd, zijn gelovigen; die geloven, hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, waaraan zij ook geloven, Matth. 5.

Maar hoe kunnen ongelovigen hongeren en dorsten naar een goed, dat zij niet nodig noch begeerlijk kennen? Neen, dat is ons voorrecht, die weten dat wij in onszelf vergaan moeten van honger; maar dat Hij uit de hemel kwam en Zijn leven gaf voor onze zielen, om die te spijzigen met

Zijn eigen vlees, en te drinken met Zijn eigen bloed, Joh. 6:51. Wij weten, in dat eten en drinken is alleen verzadiging voor onze honger en dorst, dewijl de wereld ons niet smaken kan.

Heb ik vertrouwen, daaruit volgt het achteraan kleven van de Heere. O God! Gij zijt mijn God, mijn ziel kleeft U achteraan, Ps. 63:9.

Dat aankleven is mij een behoefte; omdat Hij mijn God is, kleef ik Hem aan bij dagen en bij nachten; ja, ik leun liefelijk op mijn Liefste, Hoogl. 8:5; ik weet, wat ik aan Hem heb, en Hij zal mij niet laten varen, totdat Hij alles voleindigd zal hebben, Ruth. 3:8. Ik verlaat mij op Hem, ofschoon ik in het duister wandel en geen licht zie, omdat ik op de Naam des Heeren vertrouw, Jes. 50:10. Ziet! hoe krachtig is het geloof van de Catechismus.

In de Latijnse overzetting is het nog nadrukkelijker. Daar staat: Het is een hartelijk vertrouwen, waardoor ik in God berust, verzekerd zijnde, of voor verzekerd houdende, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden geschonken is.

Maar, zal men wellicht vragen:

Is dan dat geen geloof, als ik het getuigenis Gods aanneem, en verzegel dat God waarachtig is, ofschoon ik dat vertrouwen des harten zo niet vind, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden geschonken is?

Indien ik hierop zeg, ja, dat is geloof, dan spreek ik tegen de Catechismus en tegen Gods woord, om zondige mensen te behagen; de Catechismus zegt: Het is niet zonder dat vertrouwen; en immers, waar geen waarachtig vertrouwen is, is geen vrede, of het moest een valse zijn; de ware vrede ontstaat alleen uit het vertrouwen.

De Schrift toont aan, dat er niets, als iets goeds in ons,

tussen beide is; men is of een goddeloze, of men heeft een waar betrouwen op de Heere. De goddeloze, zegt mijn God, heeft geen vrede; wil men rust hebben zonder vertrouwen, dan wil men een valse vrede, een bedrieglijke rust. De goddelozen, die veel smarten hebben, staan tegenover degenen die op de Heere vertrouwen en welgelukzalig zijn, Ps. 32:10. In de voorafpraak zagen wij, vervloekt is hij die op een mens vertrouwt, (die op een menselijk oordeel zich verlaat) en vlees tot zijn arm stelt, of iets dat in hem gevonden wordt; maar gezegend daarentegen is de man, die op de Heere vertrouwt, op Hem alleen, en wiens Vertrouwen de Heere is; hetwelk daarom herhaald wordt, omdat het de Heere alleen zijn moet. Ook is het mij overtuigend klaar, dat zolang ik niet op de Heere vertrouw, ik Hem nog haat; zolang ik Zijn liefde niet geloof, heb ik Hem ook niet lief en kan ik ook niets goeds doen; want al wat uit het geloof niet is, is zonde, Rom. 14:23. Hierin is de liefde, zegt Johannes, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons eerst liefgehad en Zijn Zoon voor ons overgegeven heeft. Geloof ik dat, dan verandert het vijandige hart, dan verdwijnen de harde en vijandige gedachten van God; terwijl men anders tegen God en Zijn wegen mort en Hem maakt tot een leugenaar, 1Joh. 5:10. Ik vraag u, hoe was het u toch toen de Opgang uit de hoogte u verscheen? Indien u ooit deze genade wedervaren is, hoe was het u om het hart, toen gij de liefde van God uw Zaligmaker ondervond? Kwam er geen vertrouwen om u die liefderijke God en Zaligmaker over te geven, en knikte u de gekruiste Heiland niet lieflijk toe? Immers, die Zijn Naam kennen zullen op Hem betrouwen, Ps. 9:11. Vertrouw ik niet, dan ken ik Jezus niet; want als ik Jezus kende, ik zou met een vol vertrouwen in Hem berusten.

Dit is ook de reden waarom het geloof in de Schrift een kennen wordt genoemd, en alles aan die kennis toegeschreven wordt: Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, Jes. 53:10. En, dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige en waarachtige God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt, Joh. 17:3. Daarom, een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, noch een sterke in zijn sterkheid; maar die roemt, roeme hierin, dat hij kent, dat Ik de Heere ben, Jer. 9: 23, 24.

Hoe nu de Heilige Geest dit geloof in het hart werkt, was het tweede stuk dat wij te overwegen hadden, en waarvan in onze volgende vraag nader zal gesproken worden.

Nu zeggen wij alleen met een woord dit: Het vertrouwen, dat de Heilige Geest in het hart werkt, leert ons drie stukken.

1. Dat dit waarachtig vertrouwen niet door eigen kracht of onderzoek, niet door vlijtig studeren in boeken, enz., verkregen wordt; het is Gods gave. Het is een geloof der inwerking Gods, naar Paulus' zeggen, Kol. 2:12; men verkrijgt het niet door lezen, kerkgaan of iets dergelijks. De prediking is wel het van God verordende middel om het, door de Geest bewerkt, te ontvangen; maar wie het gebruik der middelen voor de zaak zelf houdt, is blind. God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, moet in onze harten schijnen, om te geven verlichting der kennis, 2Kor. 4:6. Gelijk het Paulus op de weg naar Damascus ging, zo moet Jezus (wat het tweede stuk der zaak aangaat) ook in ons geopenbaard worden. De Gever moet de Werker zijn, of men gelooft niet.

2. De Heilige Geest verwekt het geloof in het hart; het bestaat niet in vernuft noch in verstand, noch in blote

beschouwing; maar in het hart. Het hart moet leven, het moet zich verlustigen en baden in de liefde Gods, Ps. 22:27, Rom. 3:39.

3. Deze Geest nu werkt het door de prediking van het Evangelie; niet door de wet. God gebruikt de wet als een tuchtmeester om ons tot Jezus te drijven, Gal. 3. Doch zij houdt ons niets anders voor dan straf; het Evangelie alleen moet ons Jezus doen kennen, en tot het geloof in Hem brengen. Willen wij het leven bij de wet vinden, dit is een bederf voor onze zielen. Konden wij, wanneer wij roering gevoelen overeenkomstig het Evangelie, geloven, wij zouden behouden zijn. Maar als men eerst vroom wil worden, zijn leven beteren, naar de kerk gaan, bidden en bij vromen verkeren, en dan zijn staat opmaken, zo kan men wel vijftig jaren buiten het geloof blijven; want de wet brengt ons niets verder. Waar de Geest door de prediking van het Evangelie werkt, daar werkt Hij, gelijk Jezus van Hem getuigt, Joh. 16:9. Hij overtuigt van zonde, van gerechtigheid en van oordeel. Van zonde, omdat men in Hem niet gelooft; van gerechtigheid, omdat Hij tot de Vader is gegaan en alles heeft volbracht; en van oordeel, omdat de overste der wereld geoordeeld is. Ziet, dit is de gehele zaak, zo bekeert de Geest nog dagelijks een ieder die zalig wordt en gelooft. En als men zichzelf lang genoeg geplaagd en afgewerkt heeft met de werken der wet, zal men toch bevinden dat er geen rust voor onze zielen is. De zodanigen laat de Geest dan het Evangelie horen, dat hij wellicht duizendmaal tevoren gehoord had, maar tevergeefs of zonder kracht. Maar nu toont hem de Geest, dat al zijn vorig goed, waarop hij vertrouwde, vervloekte zonden waren, en ontdekt hem bijzonder zijn ongeloof, en dat hij, omdat hij in Jezus niet geloofd heeft, moet verloren gaan. Dan gaat het

met de overtuigde eerst recht aan. Om zijn ongeloof moet hij nu sterven; want die niet gelooft, is veroordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de Naam des Zoons Gods; waarom de toorn Gods op hem blijft. O! die Zoon ken ik niet, Die wil ik niet, die gekruiste Nazarener is mij nog een aanstoot, ik kan op Hem niet vertrouwen. O! nu zie ik, dat ik alles in mijn eigen deed! Hier valt mijn waangeloof weg als een droom en verbeelding; en blijf ik zo ongelovig, dan ben ik eeuwig verloren! Al mijn bidden, schreien en plichtbe-trachtungen kunnen mij niet helpen, ik moet geloof heb-ben. Dan leert men bedelen, dan wordt er gebeden uit de grond van het hart; het is dan gelijk met Paulus, die van een farizeeër veranderde, ziet hij bidt! Hand. 9:11. Dan kan ik mij ook niet troosten met dit of dat te hebben ondervonden; Jezus moet ik hebben! Heeft de Geest mij nu overtuigd van zonde, en wel bijzonder, omdat ik in Jezus niet geloofd heb, Hij overtuigt mij ook van gerechtigheid, omdat Jezus tot de Vader is gegaan; Hij doet mij zien, dat alles voor mij volbracht en verworven is, en ik alleen op Hem in het geloof te rusten heb, en uit Zijn volheid alles om niet kan ontvangen, vertrouwende, dat in de Heere ge-rechtigheden en sterkten voor mij zijn. Zolang men dit niet vertrouwt, gelooft men niet; maar zo ras de laatste penning bij ons verteerd is, en wij zouden zinken, wijst de Geest ons op het Lam Gods, dat de zonde der wereld gedragen heeft. Daar ziet men in zijn diepe armoede een volle Jezus, daar krijgt men dan met Jezus te doen, en bouwt en ver-trouwt op Zijn volkomen gerechtigheid, als een verlorene in zichzelf. Men spreekt van zoeken van Jezus, en men wil Jezus zo gaarne hebben, maar Hij openbaart Zich niet. Doch, mijne vrienden! dit is geen zoeken van Jezus, men zoekt zichzelf; waar de ziel waarlijk met Jezus te doen

krijgt en Hem zoekt (want Hij zoekt ons eer wij Hem zoeken) daar dringt het door. Gevoel ik tegenstand, die mij van Jezus af zou houden, dan geloof ik door alles heen, en dring in Jezus' liefdehart, en dat onder de bede: O Jezus! ik geloof, Heere! kom mijn ongeloof te hulp, Mark. 9:24. En dan maakt de Geest de toepassing aan het hart: Uw zonden zijn vergeven, gaat heen in vrede; en dat wel zoals de Geest zegt: Christus is voor zondaren, voor goddelozen gestorven, waarvan ik de voornaamste ben. Want ik ben de voornaamste der zondaren; en zo kost het ons niet veel om te geloven, neen; het heeft Jezus veel gekost, maar men ontvangt het om niet, men doet er niets toe, men krijgt het pardon, men vertrouwt zich op de Heiland, men kan niet anders; men is vrolijk en blijde, dat men aan God gelovig is geworden, men reist zijn weg met blijdschap, gelijk de Moorman, Hand. 8:39. Doch hiervan nader in de volgende vraag.

TOEPASSING

HOE is het nu, onder het bespreken van het geloof, met u geweest, mijne vrienden? Hebt gij lust in zulk een geloof? Niemand kan er de rechte lust in hebben, dan die God aan het hart geraakt en ontbloot heeft, anders is men een vijand van het geloof, gelijk Paulus, die het vervolgde tot zolang als hij bekeerd werd, Hand. 9:1,2. Hebt gij er lust in, ziet dan toe hoe het komt. Goddelijk ontdekkend licht moet u bestralen, om u te doen erkennen, dat gij verloren en gans doem- en doodwaardig zijt. Dat moet u Jezus, de Zoon van God, doen erkennen, als uw Heiland en Verlosser, Die Zijn bloed voor u vergoten heeft aan het kruis, en dat wel zo, dat dit de enige grond is, waarop gij vertrouwt en

bouwt, met verloochening van uzelf en alles wat daar buiten is, ziende op Jezus, de Zoon van God. Deze is die Gave, Welke God uit Zijn hart u gezonden heeft; daartoe zijt gij in Hem verkoren, en nu gebracht tot de besprenging van Zijn bloed. Die besprenging met het bloed van Jezus Christus is door het geloof in Hem, dat op Zijn bloed ziet en rust, en datgene ondervindt waarvan Petrus spreekt, 1Petr. 1. Daarom heeft Jezus geleden, die stroom vloeit voort uit Zijn geopende zijde.

Door het Evangelie, als een middel in de hand des Geestes, wordt het gewerkt, niet door de wet.

In deze geloofsweg toont de Heere Zijn sterkte en Zijn eer, en de zondaar wordt tot zijn innig welgevallen, recht tot schande gebracht. Beproeft u nu allen, of gij in het geloof zijt, en of Jezus Christus in u is, 2Kor. 13:5. Denkt gij nu bij uzelf, ja, dat is recht, dat is het geloof naar de Schrift, dat is het rechte oude Christelijke geloof, dat is het geloof volgens de Catechismus, het is goed. Maar ik heb u getoond, hoe het nu met zulk een mens was; weet gij dan ook hoe gij tot dat geloof gekomen zijt? Men komt niet tot dat geloof in een droom, weet gij nu hoe het met u is? Weet gij van niets dan van Jezus? Een gelovige kent Jezus, hij lieft Jezus, hij heeft gemeenschap aan Jezus, hij verlustigt zich in Hem, hij spreekt van Hem, hij droomt van Hem; Jezus neemt zijn hart in, hij is zalig in Hem, ook in het midden van alle verdrukkingen. Hij kan de beroving van zijn goederen met blijdschap aannemen, omdat hij dit beter en blijvend goed in zichzelf heeft, Hebr. 11:16. Hij weet niet van de wereld, en heeft daarmee niets op; hij wordt wel daarmee aangevochten, maar hij is een vrijgemaakte door de Zoon, en hij is geen schuldenaar meer om de zonde te dienen; hij vreest niet voor de dood, Jezus

heeft hem van de vreeze des doods verlost, waaronder hij al zijn leven een slaaf geweest is, Hebr. 2:15. Hij heeft nu niet de geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar de Geest der aanneming tot kinderen, die hem doet roepen: Abba, Vader! Rom. 8:15. In de liefde is geen vrees, de volmaakte liefde drijft de vrees buiten, 1Joh. 4:18. O, wat is dat een schoon geloof! Kon ik er u allen op doen verlieven! Maar meent gij nu dat vertrouwen op Jezus te hebben, en hebt gij dit nieuwe leven des geloofs niet, dan is uw geloof niet recht, het is maar een verstandsbegrip, een opgedrongen vertrouwen; en wat helpt mij zult een geloof? Het maakt mij niet zalig, ik blijf daarmee de oude zondenknecht, en dan nog des te gevaarlijker, omdat het waarachtige vertrouwen niet komt voordat dit waangeloof wegvalt. Zegt gij: Ik geloof, en er is geen waarachtig leven in uw ziel, het is gewis bedrog en een leugen; weest toch gewaarschuwd. Maar, zegt een ander, ik heb dat vertrouwen niet, dat mij al mijn zonden om Christus' wil vergeven zijn, zou ik daarom verloren gaan? Ik zoek Jezus, en ik begeer Hem. Let wel:

1. Deze erkent de liefde Gods niet.

2. En echter zegt hij, dat hij geloofsdaden heeft.

Zal ik u mijn gedachten zeggen? Ik denk, dat zulkeen in een farizese eigengerechtigheid staat, en nog op zijn eigen bevinding vertrouwt, op zijn bidden, wenen, zoeken en begeren.

En zo staande, zagen wij, wijkt hij van de Heere af, en vertrouwt op hetgeen geen God is; hij stelt vlees tot zijn arm; en al kwam hij nog zover in zijn eigen werken, hij is buiten dit toch verdoemd, dewijl hij niet gelooft, maar denkt vroom te zijn en God te behagen; terwijl hij in zijn hart een vijand van Hem is.

3. Wanneer een ziel ook nog met honger en dorst tevreden is, dat is niet goed; men moet hongerende immers eten, en dorstende drinken; men zou immers in het natuurlijke met het eerste niet tevreden wezen, zonder het laatste; en dit wil Jezus geven. Hoe zal God het nemen, dat wij zulke vijanden van het geloof zijn? Ik weet, gij kunt uzelf niet helpen; maar ik bid u, laat u helpen!

Het vertrouwen wordt u niet gepredikt om u van Jezus af te houden, maar om u naar Hem toe te drijven; het gaat hier iemand naar zijn geloof, gelijk de Heiland meermaals gezegd heeft.

Gelooft gij de verzoening niet, zo zijt gij niet verzoend; maar zo gij gelooft, ondervindt gij die ook, en naarmate gij die gelooft, naar die mate zult gij haar ook in kracht ondervinden. Zulks is eigen aan het Goddelijke geloof, dat de Geest werkt, en dat de oude heiligen hadden, hetwelk ook staan zal zo lang de wereld staat.

Ziet daar niet tegen op, als veel te hoog en te zwaar om ertoe te komen, het kost u niets. Gevoelt gij uw zonden, hebt gij geen rust dag of nacht, ziet gij u onder de toorn Gods liggen wegens uw ongeloof, is de zondedienst u een zware last, waart gij gaarne vrij? Ik kan u die blijde boodschap brengen, het bloed van Gods Zoon heeft alles verzoend, afgedaan en verkregen wat gij nodig hebt tot leven en zaligheid. Zijt gij daarmee tevreden, wilt gij die man des doods zijn, die niets dan hel en dood verdient, erkent gij Jezus, de Nazarener, als uw Heere en God, wilt gij het met die Man wagen, wilt gij daarop de eeuwigheid afwachten en met Hem door de Jordaan gaan? Zegt gij, ik kan niet; de mens denkt wel, dat het vertrouwen op Jezus zo gemakkelijk is; maar o! het is zo niet, het heeft wat in

als men het donderen der wet in de ziel hoort klinken, te geloven dat God mij zo liefgehad heeft, dat God mij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft; - deze mens zou eerder met zijn hand de hemel kunnen raken, eer hij dit geloven kan.

Wil men zich dan eerst beteren; denkt gij, als ik zo of zo was, dan zou ik het durven geloven, dit is ook mis; neen, zoals ik daar walgelijk in mijn bloed vertreden lig, op de vlakke des velds, zo verdoemelijk als ik ben, moet ik geloven en vertrouwen op Jezus, wanneer ik om niet gerechtvaardigd word uit Zijn genade, door de verlossing die in Jezus is. Er is tussen dit vertrouwende en zalige leven, en die staat waarin men onder vloek en toorn ligt, en in inwendige onrust verkeert, niet het allerminste, dan het geloof alleen; en zonder dat geloof komt men er nooit toe. En daarom, bidt zolang om dit geloof, totdat Jezus zegt: Zoon! zijt welgemoed, uw geloof heeft u behouden, uw zonden zijn u vergeven. Waar het geloof zo in het hart gewerkt is, kan het door geen mens worden weggenomen, en het werkt daar ook bevinding. Gij moet de bevinding niet voor het geloof willen hebben, maar als een vruchtgevolg; het eerste moet volstrekt in het hart zijn, zal men kunnen vertrouwen dat ons vergeving van zonden geschonken is. Eerst moet men vertrouwen, dat ons in en om Christus' wil de zonden vergeven zijn, dan zullen wij ook het andere gevoelen, en tevens van de zondenbanden losgemaakt worden; want zolang de Zoon ons niet vrij maakt, blijven wij slaven der zonden. Denkt een ziel, dat heb ik ook zo ondervonden, maar ik vrees echter dat dit vertrouwen in de beproevingen zal bezwijken. O! redeneer niet teveel, maar geloof steeds, zelfs tegen het gevoel; want somtijds wordt ons het gevoel onttrokken, opdat wij alleen op de

Zoon Gods vertrouwen en zien zouden, hoe alle beloften Gods in Christus ja en Amen zijn; en dus is en blijft men niet zonder bevinding.

Is het nu zo, kinderen Gods? hebt gij langs deze weg genade verkregen? Dan moet gij daarvan ook getuigen, en betuigt het bijzonder in uw daden. Gij moet getuigen en Jezus' zeggen bevestigen: Jezus! wij zijn Uw getuigen dat Gij God zijt; en dat allen zalig zijn die op U betrouwen; zij staan geplant aan waterbeken, en gevoelen het niet, ofschoon er hitte kwam, Jer. 17:8.

Dankt de Vader, Die u dat geschenk van Zijn liefde gaf, en alles voor u liet daarstellen; gij weet, het geloof bestaat in vertrouwen op de Zoon, niet in uw zoeken en begeren. Zolang gij dat meende, bevond gij niets in uw hart dan morren en klagen tegen de Heere, dat enkel zonde was; maar nu dit gelovig vertrouwen in uw hart gekomen is, hebt gij vrede, vrijheid en rust in de Heere. Is het u niet zalig, behoeft gij u nu wel te bekommeren om een toekomstige zaligheid, dewijl uw ziel reeds die eerstelingen in zich gevoelt?

Welnu dan, roemt de Heere, prijst uw God. Vraagt gij, wat zal ik roemen? Erkent:

1. Dat gij de grootste zondaar zijt, waarvoor Christus gestorven is.
2. Dat gij een vrijgesproken misdadiger zijt.
3. Dat uw leven u uit loutere genade geschonken is.

Dit geloof maakt nederig en klein; maar het ongeloof maakt trots en hoogmoedig. Een recht geloof aan Jezus maakt arm; Jezus moet wassen, en gij minder worden, Joh. 3:30. Is dit nu klaar in uw hart, wordt gij hoe langer hoe armer; uw armoede moet u aan Jezus verbinden; het kan u thans niet helpen, dat gij gisteren of vroeger iets van Jezus

genoten hebt, gij moet elk ogenblik Jezus hebben; en zolang gij in verbinding met Jezus staat, staat gij zeker. Men moet altijd voor zichzelf vrezen, maar voor Jezus niet. Zalig is hij, die geduriglijk vreest; doch voor zichzelf, niet voor Jezus. Jezus zal het voleindigen; doch wij moeten ons schamen, dat wij zulke geringe gedachten van Hem hebben; en gelijk het geloof met Jezus verbindt en verenigt, zo moet er ook onze gehele heiligheid uit voortvloeien. Men moet niet denken, ik moet mij nu zo of zo schikken en gedragen, neen; wij worden geheiligd door Zijn Naam. Dan, hoe gaat dit toe? Op deze wijze: Jezus' heiligheid is mijn heiligheid, Zijn beeld is en wordt in ons gedrukt; eigen gemaakte heiligheid blijft altijd verdoemd, en daaruit vloeit voort, dat, hoe ruim de ziel in de heiligmaking vordert, zij toch een arme zondaar blijft, die niet weet te rusten dan op Jezus' bloed en gerechtigheid; die zijn haar sieraad en erekleed; en rustende van eigen werk, laat zij de Geest in haar werken. Het geloof moet de gehele wandel versieren en besturen; wij moeten alles in het geloof doen, levende door het geloof des Zoons Gods, Gal. 2:20. Al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in de Naam des Heeren, Kol. 3:17.

Ziet, zo zijn de werken in God gedaan, zo staat men dan geplant aan waterbeken en geeft vrucht ter bekwamer tijd, Ps.1. Immers, die door de Geest leven, wandelen ook door de Geest; die Jezus aangenomen hebben, wandelen ook also in Hem, Kol. 2:6. Het geloof, dat slechts geoefend wordt in een weg van voorspoed, en in tijden van verdrukking verdwijnt, mist het rechte kenmerk; wij moeten door het geloof strijden en lijden. Strijdt de goede strijd des geloofs; want zonder dit hadden wij de strijd spoedig verloren, en wij moeten de wereld overwinnen. Verstaat gij

deze strijd, weet gij hoe? In het gewoel en gedrang der wereld moeten wij, dit niet achtende, bestendig zien op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, op het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt, en vertrouwen dat Hij overwonnen heeft. Ik verblijd mij in Zijn overwinning; en zo zijn de vijanden weg en verslagen, gelijk Israël ondervond, Ex. 12. Men moet al de vijanden doden, dat is, door Jezus' kracht overwinnen; en bemerkt men soms dat het geloof schijnt te bezwijken, men houdt zich aan Jezus. Jezus bidt voor ons dat het geloof niet ophoude, Jezus reikt ons de hand, als eertijds Petrus; de ziel vat Hem, en zo komt zij door de baren bij Hem. Dan behoeft men niet te zorgen voor het toekomstige; Jezus zal al Zijn tedere planten bevochtigen; en zo worden wij door geloven tot zien gebracht van Jezus' heerlijkheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Ik wens u allen zulk een dierbaar geloof, om de wonden van mijn Heiland! Amen.

ZEVENDE ZONDAG

Vraag 22 en 23

Voorafspraak uit 2Korinthe 2:20

Tekst Romeinen 10:8,9

8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken:

9 Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.

INLEIDING

HOE het geloof door de Geest in het hart gewerkt wordt, en hoe het omtrent Jezus verkeert, kunnen wij zien in een allerschoonst voorbeeld van de bloedvloeiende vrouw, waarvan wij lezen, Mark. 5:25-35. Uit deze geschiedenis trek ik nu alleen deze zaken.

1. Deze vrouw had twaalf jaren lang die kwaal gehad, en was nog niet genezen. Vanwaar kwam dit? Zij had al haar geld en vermogen uitgegeven aan de medicijnmeesters, en dus al veel gedaan en geleden; maar het had haar niets gebaat, zij was eerder erger geworden, en dit diende tot haar geluk; want had zij enige hulp bij die middelen gevonden, zij was van Jezus afgebleven.

Evenzo is het met een ziel, die haar zonden en ellende begint te gevoelen, zoekende overal genezing; dan bij het aanwenden van plichten, bij middelen, bij troost van

mensen, bij goed gestelde, voorname enz.; maar nergens bekomt zij de ware genezing, de ware vrede en rust; veel-
eer wordt zij erger.

2. Maar, hoe kwam deze vrouw nu tot genezing? Dat is een stuk van opmerking voor ons; zij hoort van Jezus, vers 27; en dat horen was in haar van zulk een kracht, dat zij door de ganse schare heendrong om tot Jezus te komen. Zij raakte de zoom van Zijn kleed aan, vers 27,28; want zij zei bij zichzelf: Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, ik zal gezond worden. Zo gezegd zo gedaan, en ook ervaren; want zij vond de gezegende uitkomst daarvan, vers 29. En merkt toch eens, mijn lieve toehoorders! zodra zij van Jezus hoorde, kreeg zij zulk een vertrouwen in Hem in haar hart, dat, indien zij Hem mocht aanraken, genezen zou zijn; de genezing ging onmiddellijk gepaard met het aanraken. Zij gevoelde dat zij genezen was; en Jezus gevoelde dat er kracht van Hem was uitgegaan, vers 29,30. Ziet, welk een wonderbaarlijke zaak het is tussen Jezus en zulk een gelovige ziel; en merkt hieruit tevens wel op:

1. Wat het was, hetgeen die vrouw hielp; het was het aandachtig en verlicht horen van Jezus, het zielsvertrouwen op Hem en het dadelijke aanraken van Hem.

2. Ziet hoe dit vertrouwen vooraf gaat, en onderscheiden is van het bevinden en gevoelen van genezing, en dat niet het vertrouwen op Hem uit de gevoelige genezing geboren wordt, neen; eerst vertrouwen en dan gevoelen.

3. Maar leert hier tegelijk hoe nauw het vertrouwen en de bevinding aan elkaar verbonden zijn. Zodra men op Jezus, als die Goddelijke Heiland vertrouwt, op Zijn liefdehart en op de kracht van Zijn bloed, gevoelt men ook de kracht tot vergeving der zonde, tot bevrediging van het hart, tot vrijmaking van de banden. En dit zouden wij u uit al de

voorbeelden, die in het Evangelie voorkomen, tot bevestiging kunnen aantonen; doch dit zal nu genoeg zijn. Als Jezus haar vraagt: Wie is het die Mij aangeraakt heeft? zo verschrikt de vrouw. Het is waar, doch niet te verwonderen, dat zij denkt: Wat heb ik onreine, gruwelijke zondares gedaan, om zulk een vrijmoedigheid te gebruiken, en tot die grote en heilige Heere zo vertrouwelijk te komen en Hem aan te raken;- zij wordt, dit bedenkende, verschrikt. Maar Jezus zegt daarop: Zijt getroost, dochter! ga heen in vrede, uw geloof heeft u behouden. Alsof Hij zei: Ik wil u de misdaad gaarne vergeven, dat gij vrijheid gebruikt hebt in het geloof in, en vertrouwen op Mijn Persoon, en door alles heengedrongen zijt. Ik neem u dit niet kwalijk, het is Mij veeleer lief, en het heeft u behouden, ga heen in vrede. Zo wordt het geloof bekroond met des Heilands woord van zaligheid en vrede.

Geliefden! wij willen van het geloof in deze ure nog wat nader spreken; het is toch een recht begerige ziel niet genoeg te weten, dat het geloof noodzakelijk is tot zaligheid, vraag 20, dat zij vernomen heeft wat het geloof is, vraag 21; maar zij moet ook weten hoedanig dat geloof in de ziel komt, Wie het werkt en hoe het zich bevindt, in het bijzonder waaromtrent het verkeert, vraag 22,23, en wat het uitwerkt en daar stelt, gelijk verder blijken zal.

Wij zagen voorheen met de onderwijzer wat het geloof was, namelijk een Goddelijk licht en een Goddelijke kracht, een licht Gods of een klare en zekere kennis van de nodige en geopenbaarde waarheden, en een kracht Gods of een zeker vertrouwen, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken zijn, enz.

Nu gaan wij met de Catechismus voort, en vragen: Wat is

dan een Christen nodig te geloven? Waarop wij hem horen antwoorden: Alles, wat God in het Evangelie beloofd heeft, enz.

Vier stukken zullen wij thans overwegen.

I. Wat een Christen geloven moet, alles wat ons in het Evangelie beloofd wordt.

II. Hoe nodig het is dit te geloven.

III. Hoe de ziel daartoe komt, en eindelijk:

IV. Hoe het met dat geloof bij voortgang is.

Dit zijn vier stukken van gewicht. Verleent ons ingekeerde aandacht en oplettendheid.

O Jezus! zend Gij Zelf de Geest des geloofs in onze harten, opdat wij het verstaan en ondervinden mogen! Amen.

De eerste vraag is dan: Wat is een Christen nodig te geloven? Het antwoord is: Alles, wat ons God in het Evangelie beloofd heeft.

a. Het geloof heeft tot zijn voorwerp een Goddelijk getuigenis; het is een geloof der waarheid, gegrond op het getuigenis van een God Die niet liegen kan, Tit. 1:2, in de hope des eeuwigen levens. Aller menschen getuigenis kan mij niet helpen, daarop kan in dit gewichtige stuk mijn geloof zich niet gronden; het moet Gods getuigenis Zelf tot een grond hebben, zal mijn hoop vast en zeker zijn. Gevolglijk kan mijn geloof zich ook niet gronden in hetgeen mijn hart zegt, veel minder in mijn gestalten, in mijn begeren, zoeken, aannemen, of eigen betrachtingen; het moet zich alleen gronden in en op de genadige beloften Gods, die alle in Christus ja en Amen zijn, 2Kor. 1:20. Petrus wilde het geloof niet gronden in zijn bevinding, ofschoon hij zelf een aanschouwer was van Jezus' heerlijkheid, toen hij met Jezus op de berg was, maar op Gods getuigenis. Wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, zegt

hij, eigenlijk dat vaster is, en gij doet wel dat gij daarop acht geeft, 2Petr. 1:19, vergeleken met Matth. 17:1-9. De bevindingen zijn goed en zij bevestigen het woord; het geloof echter moet op het Woord Gods gegrond zijn. Jezus heeft de belofte van het Evangelie als de getrouwe Getuige gepredikt, opengelegd en verkondigd in de laatste dagen, Hebr. 1:1. Hij heeft het met Zijn lijden en bloed verkregen, en is er op gestorven als de grote Testamentmaker; en alzo zijn alle beloften Gods, in Christus, ja en Amen, Gode tot heerlijkheid. Hier zijn dan een Getuige en een getuigenis, waarop men staat kan maken; ofschoon hemel en aarde ten onder gaan, er zal geen jota of tittel van Zijn getuigenis voorbijgaan of veranderen; hetwelk de reden is, waarom de onderwijzer zegt, alles wat ons beloofd wordt in het Evangelie. Ja, het Evangelie heeft niets dan beloften; de wet eist en zegt: Gij zult; maar het Evangelie zegt: Ik zal, en heeft zijn opzicht op machteloze zondaren, die arm en ontbloot zijn, die niets hebben, niets vermogen en die uit loutere genade moeten zalig worden. Dus is het Evangelie ook een openlegging en verklaring van hetgeen God gedaan heeft, hetwelk ook het woord Evangelie reeds te kennen geeft, als zijnde een blijde boodschap of tijding van heil. Het zegt ons Gods grote daden, maar niet wat verrichten, Gen. 3:15, alwaar de eerste opening of bekendmaking van het Evangelie is, dat behelst: Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, enz. Niet, gij zult dat doen, maar Ik zal het doen. En kwam de blijde dag der vervulling aan; wij horen de engel zeggen: Ik verkondig u grote blijdschap, die al het volk wezen zal, namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids, Luk. 2:10,11. Het is waar, het Evangelie eist ook geloof en bekering van de zondaar; maar die komen

voor als beloften in dat Evangelie. Petrus kwam in Jezus' Naam verkondigen, bekering en vergeving van zonden, Hand. 3. Het is: Ik zal rein water op u sprengen, Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en u een vlesens hart geven, en een nieuwe geest in uw binnenste; Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijne rechten bewaren en doen, Ez. 36:25-27. Het is alles, Ik zal het doen; alsof de Heere zei, Ik zal de Alpha en Omega zijn, de Aanvanger en Voleinder.

Daarom is dit een levende wet, die vrijmaakt van de wet der zonde en des doods, Rom. 8:2. Het geloof komt nu en vat dit aan, stemt het toe en grondt zich op al de beloften of op dat ganse Evangelie. Men heeft in het geloof niet slechts een belofte, die men aanneemt en waarop men zich grondt; neen, dit te menen is blindheid; het geloof omhelst en grondt zich op al de beloften in eenmaal, het omhelst de gehele Jezus en al de beloften, dewijl het voor het geloof klaar is, dat al de beloften in die ene belofte Gods haar vervulling hebben, namelijk in deze: En dit leven is in Zijn Zoon; die de Zoon heeft, heeft het leven; maar die de Zoon niet heeft, heeft het leven niet, 1Joh. 5:11,12. Wie dan deze ene belofte in het geloof omhelst en vat, vat ze alle, al de grote en dierbare beloften, door welke wij der Goddelijke natuur deelachtig worden, 2 Petr. 1:4.

Doch dit is in de aanvang van het geloof meer een ingewikkeld aanvatten, en wordt van tijd tot tijd klaarder voor de ziel. Daarom zegt de Onderwijzer verder met veel nadruk in de 22ste vraag: Hetgeen ons de twaalf artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld geloof in een hoofdsom leren; zodat de hoofdsom der belofte daarin vervat en begrepen, door de ziel in het geloof met vertrouwen wordt aangenomen. Zegt men, dit is maar een historisch geloof;

want die twaalf artikelen behelzen slechts de historische waarheid, zo bewijst men daarin alweer zijn blindheid. De mensen weten waarlijk in deze dagen niet wat het geloof, volgens de Schrift en de leer van de Catechismus, is. Zegt de apostel Paulus niet in de voorgelezen tekst met klare woorden, indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus, en met uw hart zult geloven dat God Hem uit de dood opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden? Rom. 10:9. Zegt men nu, dat is enkel een historisch geloof, dan zou men de apostel beschuldigen van onvoorzichtigheid. Dat is immers ver van ieder onzer. Mijn lieve vrienden! Waarop anders werd de Moorman gedoopt door Filippus, dan op het geloof des harten, dat Jezus Christus de Zoon Gods is? Filippus zegt, indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd; waarop de Moorman betuigt, ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon Gods is, Hand. 8:37. Vraagt gij, hoe gaat het met het geloof des harten? Op dezelfde wijze als ons het formulier van het Avondmaals zegt, dat ik van harte vertrouw, dat Jezus Christus, beloofd in het paradijs, als het Zaad der vrouw door God Zelf, en naderhand klaarder herhaald aan de vaderen, en beloofd als een zaad van Abraham, Izak en Jakob; dat God die belofte dadelijk vervuld heeft, toen Hij in de volheid des tijds Zijn Zoon heeft gezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, Gal. 4:4. Dat Jezus van Nazareth, Gods en Maria's Zoon, alles volbracht heeft door gehoorzaamheid en kruislijden, wat er tot voldoening aan Gods gerechtigheid voor zondaren nodig was; en dat alzo al de beloften Gods daarin ja en Amen zijn, omdat zij alle tot haar grond die hoofdbelofte hebben, welke de Bijbel vermeldt en in een hoofdsom in de twaalf artikelen worden voorgesteld. Wie nu de Bijbelse geschiedenis met zijn hart

waarlijk gelooft, die neemt al de beloften aan, hetwelk ik gevoel als ik van mijn ellende recht overtuigd word. Zulks toch is eerst nodig, anders gelooft men niet; de Geest werkt vervolgens in mij dat hartelijk vertrouwen dat God Zijn eniggeboren Zoon voor ons, satanskinderen, helle- en zondelaven, gegeven heeft, Welke geboren is uit de maagd Maria, gekruist, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle, ten derden dage wederom opgestaan van de dood, opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods, en eenmaal zal komen om te oordelen de levenden en de doden. Geloof ik dat waarlijk van Jezus met het hart, dan geloof ik ook in Jezus en vertrouw mijzelf aan Hem toe; ik geef mij aan Hem over en berust in Hem in alle noden; ik neem de toevlucht tot Hem als mijn Schuilplaats en mijn Schild. Ik geloof niet in Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, of ik geloof ook tegelijk met het hart in God de Vader, Die om Jezus' wil mijn God en Vader is; want heeft God de wereld alzo liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft, hoe zou Hij ons dan met die Zoon niet alle dingen schenken? Joh. 3 en Rom. 8.

En zo geloof ik ook in de Heilige Geest, dewijl Die het alleen is, door Wiens werking ik, onmachtige zondaar, mijn Heiland kan bekennen en ingelijfd worden, en de dingen zien die mij van God geschonken zijn, 1Joh. 2, en Joh 17.

b. Zulk een geloof is nodig, zegt de onderwijzer, als hij vragende voorstelt, wat is een Christen nodig te geloven? Dit voorstel is niet zo te verstaan, alsof men eerst een Christen was eer men geloofde, neen; het geloof komt in een goddeloos hart, dat wil zeggen, een mens die van God vervreemd geleefd heeft, ontvangt het geloof. Daarom zegt de apostel tegen de stokbewaarder, tot die tijd een

goddeloze, zodra deze verlegen vroeg: Lieve heren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, Hand. 16:30,31. Zodra de grootste zondaar, de snoodste goddeloze tot het geloof in Jezus bewrocht wordt, is hij een allerlieft kind van God; maar die zichzelf eerst tot Christenen maken willen, voordat zij in Jezus geloven, zullen het, zolang zij in deze weg blijven, nooit worden.

De vraag is ook zo niet te verstaan, alsof ik op mijn goede daden, en op de goede zaken die ik bij mij bevind, als op zovele gronden bouw, neen; mijn grond moet alleen in het geloof in Jezus zijn; en dit geloof in Hem is ook mijn enige grond, gelijk de onderwijzer opgeeft; hetwelk ik nu moet bewijzen.

Dit behoefden de apostelen niet te bewijzen aan de heidenen, die met de belijdenis van Jezus Christus alles verlieten en zich aan allerlei vervolging blootstelden, ja, de beroving van hun goederen met blijdschap aannamen. Maar nu men bij de naam van Christenen goed en eer verkrijgt, en een geloof voorwendt, waarbij men de wereld behouden kan, dat echter veelszins zonder kracht is, nu moeten wij bewijzen, dat het voor een Christen nodig is te geloven. Wij zullen dit trachten te doen.

A. Een Christen is, verenigd met Christus als een bruid van Hem, zijn Man en Bruidegom, uit Zijn geopende zijde, of door het water en bloed, daaruit voortvloeiend, geestelijk geboren; gelijk Eva uit de rib van Adam geschapen werd. Hij is een kind van Christus, zijn Hoofd, Wiens Geest in de zodanige woont, en hem Zijn zalving deelachtig maakt; want die de Geest van Christus niet heeft, komt Hem niet toe. Deze Geest maakt hem één geest met Christus; want die de Heere aanhangt is één geest met Hem, 2Kor. 7, dat

enkel door het geloof is; en derhalve is dat geloof voor een Christen nodig.

B. Alle betrachtungen van het Christendom moeten vloeien uit het geloof, dat ik als een Christen, Christus' Naam beken, mijzelf Hem tot een levend dankoffer opoffer. Ook het strijden in dit leven met een goede consciëntie tegen de zonde, satan en wereld, dat alles veronderstelt de kracht des geloofs, die het in mij werkt. Met al het eigen werk, buiten dit geloof, ben ik de gepleisterde graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen vol onreinheid zijn, Matth. 23:27. Maar, waar de liefde Gods erkend wordt in het geven van Zijn Zoon, en waar de liefde van Christus dringt, daar vloeit alles uit de liefde zelf voort; daar kan men niet anders dan Hem leven, Die ons liefgehad heeft.

C. Ook vordert dit de gelukzaligheid van de Christen. De ware gelovigen zijn geen onzalige mensen, neen; zij worden steeds als welgelukzalig genoemd; en toch is men, als men niet kan geloven en op Jezus vertrouwen, niet een zalig mens. Immers deze is nog veroordeeld bij zichzelf, hij heeft geen vergeving van zonden, geen vrede, geen troost, geen ware vrijmaking, geen blijdschap onder kruis en lijden. Zo ziet gij dan, dat het geloof, volgens onze Catechismus, de Christen nodig is.

c. Maar, hoe kom ik nu daartoe?

Het geloof moet niet als een gestrenge wet voorgesteld worden, neen; maar men moet de mensen bewegen tot het geloof, naar de wijze der apostelen, 2Kor. 5:11: Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof. Wij zijn niet bekommerd, dat wij de evangelische genade te ruim voorstellen, och neen; wij schamen ons meer, dat wij deze niet in al haar ruimte en volheid inzien

en openen. Wij vrezen ook niet, dat de mensen de evangelische genade te licht aangrijpen zullen, neen; zij willen ze niet hebben, indien de Heere hen niet daartoe overhaalt, en te machtig wordt. Daarom is het, alsof de Catechismus zei: Zondaar! gij zijt een arme slaaf, een rampzalige zondaar, vol angst en vrees en banden; wilt gij niet gaarne zalig zijn? Welnu, geloof dan! Ziet, zo bewogen wordende, komt men tot het geloof. Zegt de ziel nu, ja! maar hoe kom ik daartoe? gij spreekt zoveel van geloven, hoe zal ik dat geloof toch bekomen? De onderwijzer en wij zeggen: Ei, bid er om, dat God de belofte des Evangelies klaar make, en u doe zien waartoe ik die hoofdsom der beloften u voorhoud, welke in de twaalf artikelen begrepen zijn. Ja nog eens, als hij zegt: Wat is een Christen nodig te geloven, en daarop volgen laat, alles wat ons in het Evangelie beloofd wordt, enz.; zo toont hij ook aan, dat mijn geloof zuiver en alleen op de beloften Gods moet gegrond zijn. Niet op deze of die gestalten, niet op zulke gronden als ik in mij bevind. Neen, ik geloof van mijzelf niets goeds, maar dat in Jezus alle goed is; ik geloof van mij, volgens Gods getuigenis, dat ik geheel arm en naakt ben; maar ik geloof ook, dat God mij een Heiland heeft geschonken, Die alle volheid bezit. Zo laat ik mij dan aan Jezus over, en zeg met een hartelijk vertrouwen en toestemmen: Nu Jezus! mij geschiede naar Uw woord. De ware armoede is de gehele zaak, die hier gevorderd wordt. Wanneer een rijke een aalmoes wordt aangeboden, hij weigert die, omdat hij er geen behoefte aan heeft, ja, murmureert er mogelijk over; maar een arme is er blij mee, en ontvangt die met dankzegging. Zo is het hier, niets hindert het geloof dan vermeende rijkdom; men wil eerst een rein hart hebben, en dan geloven dat die beloften voor ons zijn. Omdat ik zo zondig ben,

zegt een verblinde ziel, kan ik niet geloven dat Jezus voor mij is; maar ik keer dit alles om en zeg: Nu ik zulk een zondaar ben, is de belofte voor mij zo dierbaar, dat Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. Nu ik zulk een onrein hart heb, is mij die belofte: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein zijn, zo kostelijk; ik leg er in het geloof de hand op, ik moet haar hebben, ik neem haar aan en vertrouw mij daarop aan de Heere, Die ze aan armen belooft. Maar hoe gaat dit, slechts bij wijze van redeneren? Neen, het is tegen alle redenering aan; geloof, als een Goddelijke kracht in de ziel, overwint ondanks al de redenering van het ongeloof. Immers, het is wat te zeggen, dat zulk een ellendige zondaar, zulk een helse slaaf, geloven kan, dat God hem zo liefgehad, en hem Zijn eniggeboren Zoon ten goede gegeven heeft. Dan, het zijn alleen Gods licht en kracht, die doen geloven, Ef. 2:8.

Doch ik moet zeggen, voor de tollenaars en zondaren is Jezus gepaster dan voor schriftgeleerden en farizeeën. Ziet, hoe spoedig geloofden de Tollenaar en Zacheüs, Luk. 19:5. Jezus zegt slechts: Kom af, Ik moet heden in uw huis blijven. De man gelooft terstond, laat Jezus in, en is terstond zalig. Maar de geleerde Nicodémus, Joh. 3, die vrome man, wat had Jezus een werk, om hem de wedergeboorte, voorkomende in het geloof, te doen verstaan. Hij stelde hem voor, gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd had, dat alzo ook de Zoon des mensen moest verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem geloofde, niet zou verderven, maar het eeuwige leven hebben; hem aantoonende, dat men door het geloof moet wedergeboren worden; hetwelk hij maar niet kon begrijpen.

Men ziet hieruit ook, hoe langzaam en hoe spoedig het

geloven kan gaan, en dat Gods weg verschillend en niet te bepalen is. Doch men komt niet met één sprong, om zo te spreken, tot de genade, maar naar de raad Gods en volgens Zijn Woord in de rechte orde des heils; ofschoon er in de omstandigheden van toebrenging tot het geloof, verschil kan zijn in de leiding der ziel, zodat de een meer wettisch, de andere meer evangelisch overgebracht wordt. Nochtans is het wezen der zaak waarop het bij een ieder aankomt, toch één. Geloof is een omhelzen van al de beloften des Evangelies, welke ons in de artikelen van het algemeen Christelijk geloof in een hoofdsom geleerd worden. Zolang men onder de wet blijft, is men ellendig; de wet kan ons niet zaligen. Men moet tot het geloof komen; al heeft men nog zoveel goeds, het helpt ons niets. Ziet tot bewijs de rijke jongeling, Matth. 18; terwijl het nog de vraag blijft: Hoe gaat het dan? Zo werkt de Geest hetzelfde. Ken ik mijn ellende recht grondig, door Zijn overtuiging van zonde, dat, zeg ik, gaat voort; want zolang ik die niet ken, en mij niet verloren zie, of zolang ik sta in de eigen gerechtigheid, kan ik onmogelijk geloven. Ik moet dan eerst wat anders hebben; want de geloofsweg van vrije genade wil ik niet, die is mij zelfs tot een aanstoot; daarom is het gehele werk der voorbereidende genade gericht om de ziel naar Jezus te brengen. De Vader trekt allen tot de Zoon, dat langer of korter duren kan; de Geest overtuigt al meer en meer. Dit te bepalen doet er niets toe, het is maar om ons te ontbloten van alles, en ons Jezus noodzakelijk te maken; hebben wij dat nu schielijker, zo behoeven wij die voorbereidende werking juist niet. Maar dit gaat somtijds wel langs deze weg, dat men ervaart, hoe meer men het op heiligheid gezet heeft hoe erger men wordt; hoe ijveriger wij ons voor zonden willen wachten, hoe meer wij in de

zonde vallen; hoe meer men zich oefent in de waarheden, hoe blinder men wordt; ja, men gevoelt zelfs zulk een kracht van ongelooft, dat het tot godverloochening schijnt te zullen overgaan, naarmate men meer om het geloof bidt. O, denkt de ziel, nu is het gedaan, de nood rijst hoog; maar zo ziet zij een Zaligmaker nodig te hebben. Och Jezus! zegt de ziel, hoe is het mogelijk, dat ik zo gruwelijk ben en U niet eerder gekend heb! Ik dacht dat ik al geloofde, en nu zie ik, dat ik noch mijzelf noch U ken; ja, nu zie ik hoe ongelovig ik ben, nu het zo op het geloof in U aankomt. Ik heb Jezus Zelf niet, en dus heb ik niets; ik dacht, ik was zo gewillig, als Jezus maar wilde; maar nu zie ik, Gij waart gewillig, maar ik wilde niet tot U komen om van U zo geheel gezaligd te worden. O grote nood! Dan gaat het met de ontdekking eerst recht aan, dan moet men zulk een geloof en vertrouwen hebben als de Catechismus leert. De nood is groot, ik moet naar Jezus, en het bij Hem wagen; kan Jezus mij niet helpen, dan kan mij niemand helpen. Is de ziel nu zo ontdekt, dan ontstaat er nog een ander bidden dan te voren; dan roept men aanhoudend: Heere Jezus! Gij Zoon Davids, ontferm U mijner! En roept men zo uit die reddeloze staat, dan houdt Jezus Zich niet langer verborgen, maar ontdekt Zijn liefde aan de ziel.

Ik verkrijg een indruk van Zijn bloed en liefde in mijn hart, daarop vat ik vertrouwen, en aanstonds gevoel ik mijn pak wegvallen; ik ben met Jezus voldaan. Nu kan mij niets meer vergenoegen, ik moet Jezus hebben, Jezus is het alleen, aan Hem heb ik alles. Ook kunnen er vooraf wel allerzoetste aanblikken der genade zijn, zodat men al vele bevindingen heeft, en denkt dat het eerstelingen des hemels zijn.

Doch dit kan mij ook al niet helpen, zonder dat ik geloof

in Jezus. De vader van de verloren zoon kwam de zoon van verre tegemoet, viel hem om de hals, en kuste hem; doch toen was hij nog niet gered, hij moest eerst het beste kleed aan hebben, en versierd worden, Luk. 15:22. Daarom moet de nood al groter worden; want wat hij van Jezus kent door die aanblikken, dat is wel goed, en het veroorzaakt ook dat hij gedurig tot Jezus gaat; doch hij moet nog doordringen en door alles heen kampen, totdat hij de gekruiste Heiland recht vindt. Krijgt hij die nu zo in het oog, dan vertrouwt hij zich aan Hem, en bekomt vrede, vergeving en gemeenschap met God. Zo wordt hij een Christen, en Christus' zalving deelachtig; hij is vrijgemaakt. Ziet, zo is alles daarheen gericht om te brengen tot het geloof.

d. Hoe het bij voortgang met dat geloof is.

Maar als hij zo gelooft, is het dan nu gedaan, is nu de loopbaan voleindigd? Ja, zo denkt de blinde mens alweer, die dit vertrouwen zulk een hoge trap van het Christendom vindt; doch geheel niet. Dit is eerst de aanvang van de loopbaan; het is: Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem, Kol. 2:6, geworteld en opgebouwd en versterkt in het geloof. Nu komt men eerst in de geloofsschool of in de Christelijke loopbaan, waarop men veel ondervindt. De ware gelovigen, zoveel er hier zijn, weten dit bij bevinding zeer wel; maar is men nu met Jezus door het geloof verbonden?

1. Dan gaat het geloofslicht in de ziel eerst op, al de beloften Gods, die ingewikkeld omhelsd zijn, worden onderscheiden verstaan. Nu vervult Jezus het woord: Ik zal u onderwijzen en u leren, Ps. 32; de Geest leidt nu in alle waarheid, naar Jezus' belofte, Joh. 14:26. En wat wordt bij dat licht al gezien?

A. Vooreerst, mijn diep verderf. Nu zie ik hoe langer hoe meer hoe ellendig ik ben.

B. Ten tweede, mijn diepe armoede. Nu gevoel ik eerst recht, dat ik zulk een eerstgeborene der armen ben.

C. Ten derde, mijn Goddelijke Heiland en Verlosser. Nu zie ik eerst, wie die Immanuel is, wat Hij is, en wat ik al aan Hem heb; men komt tot de rechte kennis van de Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate der grootte der volheid van Christus al nader en nader, Ef. 4:13.

2. Ten andere, men ervaart dan ook eerst de kracht van Jezus' bloed tot vergeving van alle zonden en van dagelijkse overtredingen; men ondervindt hoe hart reinigend dat bloed is 1Joh. 1:7. Nu wordt Jezus Christus, de Gekruiste, mij alles; nu weet ik van niets dan van Jezus' bloed en gerechtigheid; de weg tot heiligmaking wordt mij nu eerst recht duidelijk, en hoe ik daartoe kom: Mijn schapen horen Mijn stem, zij kennen dezelve en volgen Mij; en Ik geef hun het eeuwige leven, Joh. 10:11.

4. Mijn geloof is geenszins een daad die afgedaan is, zodat ik nu op mijn ondervinding rekenen en vertrouwen kan; o neen, in het geheel niet. Het geloof is mijn stok en staf waarmee ik alle dagen door de woestijn wandel.

Door deze neem ik alle dagen genade uit de volheid van Jezus, welke ik nodig heb om door de woestijn van deze wereld te wandelen, om mijzelf te verloochenen, om Jezus het kruis na te dragen. Hoe zou ik dit anders kunnen, dan door het geloof des Zoons Gods, Die mij heeft liefgehad? Zal ik mijn oude natuur doden en in een nieuw godzalig leven wandelen, het is door dit geloof; de wedergeboorte overwint de wereld niet. Johannes zegt, dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof, 1Joh. 5:4. Dit is geen gestreng leven.

4. Neen, het is een hemels leven; het is de kroon der overwinning, die ziet men in het geloof; men grijpt er naar en men ontvangt ze, men eet en drinkt met de mond des geloofs; en door Jezus' vlees en bloed wordt men verzadigd, zijnde als nieuw geboren kinderkens zeer begerig naar de redelijke en onvervalste melk. Zo wordt men daardoor gesterkt, en wast men op in de genade van Jezus Christus en in Zijn kennis.

5. In dat geloof voer ik al de strijd. Men mag vroeger gesproken hebben van de bestrijding des geloofs; maar dit is blindheid, de Geest twist slechts in de ziel. Maar als men recht gelooft en zich aan Jezus toevertrouwt, dan komen eerst de proeven van het geloof; dat geloof moet dan in de smeltkroes der beproevingen, hetwelk niet tot nadeel der ziel is. O neen! het is van de Heere daarheen gericht, opdat haar geloof veel kostelijker zou zijn dan het goud, dat van alle slijk en drek gezuiverd wordt, 1Petr. 1:7. Het is ook de weg die God inslaat, om alle beloften aan ons te vervullen, en ons die vervulling in haar kracht en volheid te doen ervaren. Tevoren kende ik zo niet de kracht van die bijzondere beloften; maar bevind ik mij in bijzondere noden, dan ervaar ik wat de dierbaarheid der beloften is, en ik vind een vaste ankergrond in die belofte; ja, dan verblijd en verheug ik mij daarover in het midden der ellende. Uw toezeggingen hebben mij levend gemaakt, Ps. 119:50. Zo leer ik ook eindelijk al meer en meer ervaren door deze weg, dat al de beloften Gods ja en Amen zijn in Christus. Ik erken ze in het geloof en bevind ze Amen door en bij ervaring; zo komt men door geloof tot aanschouwen.

TOEPASSING

ZIEDAAR nu, mijn lieve vrienden! nu vraag ik u allen af, kent gij dit zo nodige geloof voor een Christen nu ook met de onderwijzer? Of stelt gij het te zijn een staat van meer volkomenheid, welke ieder Christen zo niet nodig heeft? Of stemt gij toe, alzo te moeten zijn? Onderzoekt uzelf:

1. Of gij een gezicht en gevoel van uw zonden en verdoemelijkheid hebt?

2. Ziet gij, dat al uw gerechtigheden en eigen goed voor God strafbaar en verdoemelijk zijn? Is uw hart nog goed, of kent gij het als geheel boos en onrein?

3. Hebt gij in het bijzonder uw ongelovig hart leren kennen, en gezien, dat indien gij niet gelooft, gij veroordeeld en verdoemelijk voor God zijt?

4. Hebt gij in de geloofsweg barmhartigheid gevonden? Vraagt gij, hoe weet ik dat?

a. Zijt gij verzoend en vindt gij nu vrede inwendig, daar gij vroeger in gedurige angst en inwendige veroordeling waart?

b. Zijt gij nu een ander mens geworden dan voor dezen?

c. Veracht gij de wereld met al haar begeerlijkheid?

d. Hebt gij gemeenschap met Jezus? Hebt gij genoeg aan Hem, zodat uw hart in Hem berust? Ps. 73:26.

Mist gij deze dingen nog, en denkt gij echter dat geloof en vertrouwen te hebben? Zo is het maar een waangelooft, het is uit de boeken geleerd en alzo een opgedrongen werk. Wat helpt u zulk een geloof, gij zult daarmee verloren gaan; gelooft toch, dat u het geloof ontbreekt, gelooft dat gij met dat ingebeelde geloof niet zalig worden kunt. Zegt niet, dat moet mij gegeven worden; ik weet dat de Geest u dikwijls zegt, dat gij het mist; geeft Hem toch gehoor,

geeft Zijn overtuiging plaats.

Indien gij geen klaarder gezicht verkrijgt van uw diepe elende, gij blijft met al uw ingebeeld geloof slaven der zonde, gij zult nooit zo geloven, als wij u volgens de Catechismus en het Woord van God hebben voorgehouden; want het is lichter, dat een kermel gaat door het oog van een naald, dan dat zulk een ingebeelde rijke zalig kan worden; laat u dus door de overtuigende Geest recht ontdekken.

II. Maar, zoekende ziel! gij hebt al veel gevoel van de liefde van Jezus aan uw hart, gij hebt zo menigmaal verkwikking en zoete bevinding gehad; doch gij kent evenwel dat vertrouwen van de Catechismus nog niet, dat niet alleen anderen, maar ook u vergeving der zonden en eeuwige gerechtigheid van God geschonken zijn.

Wat raad nu, zoudt gij u met die lokkingen troosten, en niet tot Jezus komen? Dat ware verkeerd, en die voorbereiding zou u erger maken. Indien wij er ons mee troosten en tevreden stellen of op rusten, dan wordt onze staat nog erger en allergevaarlijkst.

Als de Geest ons nu daarvan overtuigt, zullen wij dat dan als bestrijdingen van ons geloof aanzien? Daarvoor beware ons God! O, neemt veel liever dat overtuigende licht aan; hebt dat licht lief en omhelst die ontdekking, zo kunt gij tot vrede komen; ja, gij hebt menig zoet ogenblik gehad; maar ondertussen zegt uw hart, gij hebt Jezus Zelf nog niet.

Ik heb ook geen vrede in het hart, ik vind mij ook niet vrij gemaakt, maar ik ben nog zo gebonden; zo stemt dit toch toe, en zegt: Heb ik Jezus nog niet, dan kan mij niets baten, niets buiten Jezus kan mij helpen.

Laat u toch door niemand gerust stellen, dat maakt zoveel

huichelaars en schijnchristenen, die God en de wereld tezamen willen dienen.

Och! veel liever ontbloot, dan gedacht, dat zal nog eens klaar worden, het zijn evenwel beginselen, dit zou u van Jezus afhouden; laat de nood liever hoog klimmen, opdat die u dringt tot vertrouwen en tot geloof in Jezus.

Wil ik u eens zeggen, waarvan het komt dat dit niet klaar is? Gij denkt, het behaagt de Heere nog niet mij te helpen, maar dat is zo niet; het heeft de Heere reeds lang behaagd, maar het behaagt u niet, omdat uw hart nog niet aan die weg wil. Och, zag gij dat eens in! dan zoudt gij recht in de schuld komen. De genade moet ons tot schuldenaars maken; het bekennen van de gewilligheid en ontferming van de Heiland zal ons recht doen buigen, en ons bij onszelf veroordelen. Dit begrijpende, wil men gaarne te schande worden, en bekennen dat het niet des Heeren schuld is, maar van de driehoofdige afgod, die ons nog beheerst, dat is het verdoemelijke ongelooft, de oude Adams eigenliefde, eigengerechtigheid en wereldliefde, waardoor men er niet gaarne alles aan wagen wil. Ziet gij dit in als waarheid, wat ik u zeg? Ach! zo moet gij uzelf aanklagen bij God en uzelf veroordelen. Maar wilt gij dat in uzelf wegdoen, dan zult gij er nooit toe komen; slaat liever deze weg in:

1. Vooreerst, belijdt het alles openhartig aan Jezus, en Hij zal u helpen; bidt Hem om vergeving.

2. Bidt gedurig, dat Hij u terecht brenge, zo zal Hij u ook helpen; en als gij dan Jezus leert kennen en vertrouwen, dan zult gij gewis tot rust komen. Wij die geloofd hebben, gaan in de rust; niet voordat men geloofd is er leven, maar op het geloof volgt leven en vrede.

III. Dan, enigen zeggen, dat heb ik ook bij ervaring, als ik recht in de schuld viel, gevoelde ik genade bij Jezus; maar

zou men altijd zo geloven en vertrouwen kunnen? Welk een vraag is dit? Wil men een gelovige en tevens ongelovig zijn? Ik zeg tegen zulke zielen, het geloof dat er heden is en morgen niet, is niet een zwak of een mindere trap van geloof, zoals gij u wel verbeeldt, maar ik zeg u, het is het geloof nog niet. Ik zal u tonen wat het geloof is; gij denkt niet genoeg te hebben om te geloven, en evenwel hebt gij teveel om te geloven; gij denkt, had ik dat en dat, was ik zo en zo, ja, dan zou ik geloven; evenwel het Evangelie zegt, dat het voor armen en die niets hebben, is. Als ik mijn ellende diep inzie, kan ik het best vertrouwen op mijn Heiland; en hoe dieper men inzinkt in zijn schuld, des te dieper zinkt men ook in het Vaderhart. Vraagt gij nu, welk is dan het rechte geloof? Het is een geloof van een arme, en gij hebt een geloof van een rijke. Gij gelooft op gevoel en bevinding; wij geloven enkel op het Woord en de getuigenis van God; gij gelooft op iets van uzelf, wij geloven van onszelf niets dan ellende, maar van Jezus alles goeds. Denkt niet, ofschoon ik dit nog zo niet bevat, zal het van tijd tot tijd wel opklaren; want zo gaat het met het geloof niet. Ik wens veeleer, dat het van dag tot dag duisterder mag worden, totdat gij alles bij uzelf opgeeft, enkel op Jezus vertrouwt, en alles aan die dierbare Immanuel toeschrijft.

Vraagt gij raad om daartoe te komen:

I. In plaats, dat gij nacht en dag met uzelf te doen hebt, zoekt dag en nacht met Jezus te doen te hebben; ziet steeds van uzelf af, en gedurig op Jezus; staroogt gestadig op Zijn wonden en Zijn bloed.

II. De dageraad is bij u, gij ziet veel, maar de Zon is nog niet bij u opgegaan; de Heere moet Zijn Zoon in u openbaren; dat is Gods werk, maar het andere is ons werk; wilt

daarom toch veel bidden.

1. Gelovigen! hebt gij die rechte grond gevonden, waarop gij vast en onbeweeglijk staat onder alle veranderingen; wat zal nu uw plicht zijn, dan te leren uw Verlosser te prijzen? Nu moet gij, als Zijn getuigen, Hem verheerlijken, en belijden wat gij van Hem gelooft en ervaart.

2. U gedurig verwonderen over de onbegrijpelijke liefde, over de volheid en heerlijkheid van uw Heiland. O! hier is gedurige stof van verwondering.

3. Denkt niet, nu is de zaak afgedaan, omdat wij geloven; terwijl de strijd eerst begint. Vele beproevingen des geloofs staan voor u gereed; maar ziet daar niet tegen op, zij zijn heilzaam en goed tot loutering van het geloof, en om u de hulp en trouw des Heeren, in de belofte ingewikkeld geloofd en aangenomen, van tijd tot tijd klaar te maken in de bevinding.

4. Er is een bijzondere zaak, die u veel kan hinderen en belemmeren, en deze is, dat gij uw gebrek in de weg van heiligmaking en uw ongebogenheid onder kruis- en proefwegen, gevoelt.

Doch vooreerst:

A. Ziet wel in, dat Jezus uw Heiligheid voor God zowel is als uw Rechtvaardigheid. Laat Zijn heiligheid uw kleed zijn, waarin gij voor God kunt staan; maar zoekt ook gestadig van Hem te leren, zachtmoedig en nederig van hart te zijn, en Hem na te volgen tot heiligmaking in het geloof.

B. Gij moet tegen het kruis en de kruisweg niet opzien. Zulks komt ook daaruit voort, dat gij dit teveel in het eigen wilt ondergaan, en die weg niet genoeg in het geloof ondergaat. Zolang gij in het ongeloof waart, vond gij niet dan onrust, onwilligheid en morren onder de wegen des Heeren, en een brullen de ganse dag, Ps. 32. Doch in het geloof

te zijn, is wat anders, weet gij; merkt dus wel, dat alle onwilligheid die nog in u is, enkel vloeit uit het overgebleven ongelooft.

Ziet gij de kruisweg, ziet hem in het geloof.

Vooreerst:

1. Zoals hij des Heilands weg is, gebaad voor al Zijn navolgers; Hij ging er u in voor; ziet dan op de overste Leidsman der zaligheid, Hebr. 12:2. Ten tweede:

2. Zijt tevoren niet bezorgd, vragende: Hoe zal ik daartoe komen? Dat is ongelooft. Buiten Jezus kunt gij daar niet komen. Immers, dit heeft Hij wel geweten, als Hij zei: Zonder Mij kunt gij niets doen, Joh. 15:5; wat zorg hebt gij dan, als Jezus u helpt? Ten derde:

3. Het is een weg die Jezus onder de gezegende middelen heeft verordineerd, om u meer te zuiveren, te heiligen en te reinigen. Ten vierde:

4. Die weg zal u doen ondervinden de vervulling van de dierbare beloften van het Evangelie, die nu door u aangenomen worden, maar die in iedere beproeving des geloofs haar vervulling bekomen. De verdrukking zal dus niet alleen lijdzaamheid werken, maar de lijdzaamheid ook bevinding en genietingen; en zo brengt het geloof u tot bevinding; terwijl gij bekwaam gemaakt wordt tot de erve der heiligen in het licht, Waar uw geloof in aanschouwen en in volkomen genietingen zal veranderd worden. Amen.

ACHTSTE ZONDAG

Vraag 24 en 25

VOORAFSPRAAK

MIJN geliefden! ik wenste uit de grond van mijn ziel, dat gij allen de 62ste Psalm met waar geloofsvertrouwen opgezongen had, dat gij de kracht en zoetheid daarvan gewaar werd aan uw harten; dan zoudt gij als een wel bereide aarde het vruchtbare zaad van het dierbaar Evangelie, dat u nu in de Naam des Heeren zal verkondigd worden, tot zegen ontvangen; dan zou het vruchten voortbrengen, der bekering waardig.

O! wat is hij een gelukkig mens, die bij een klaar gewicht van zijn armoede en ellende, onder de last van het drukkende kruis, onder veel strijden tegen de vijanden van onze zaligheid, bijzonder in deze bange dagen waarin ons de oordelen Gods zo nabij komen, en een trotse vijand ons drukt en dreigt, met de psalmist kan zeggen: In God is al mijn heil en mijn eer, de Rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht is in God.

Ik vind niets in mij, waarop ik zien kan dat mij zou kunnen helpen of troosten; ik vind geen heil bij bergen of heuvelen; maar ik ken mijn Verlosser, Die bij de Vader is; Die is alleen het Heil voor een arme zondaar. Ja, Die is mijn Roem en mijn Eer, Hij is mijn Rotssteen en mijn Sterkte in mijn zwakheid, Hij is mijn Toevlucht in alle nood, Hij is mijn God, op Wien ik betrouw.

O! daarin alleen kan het hart rusten; dan is men in Jezus' wonden zeker, zoals de duif in Noachs ark, dan kan men zeggen: Gij zijt mij een Verberging.

O, zielen! daarom wordt ons die grote zaligheid verkondigd. Wat is dat een grote barmhartigheid Gods, dat Hij ons nog Zijn Naam laat bekend worden in het Evangelie van de heerlijke en zalige God. Die Naam moeten wij kennen, Die is een vaste Burcht voor een rechtvaardige, naar Welke deze loopt en waarin hij bewaring vindt.

Komt dan, en stort uw harten met mij uit voor Hem, en laat ons Zijn heilige Naam aanroepen.

Tekst Mattheüs 3:15-17

15 Maar Jezus antwoordende zeide tot hem: Laat nu af; want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij van Hem af.

16 En Jezus gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water. En zie, de hemelen werden Hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen gelijk een duif, en op Hem komen.

17 En zie, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb.

Vraag 24. Hoe worden deze artikelen verdeeld?

Antwoord. In drie delen: Het eerste is van God, de Vader, en onze schepping, het andere van God, de Zoon, en onze verlossing, het derde van God, de Heiligen Geest, en onze heiligmaking.

Vraag 25. Aangezien er maar één enig Goddelijk Wezen is, waarom noemt gij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest ?

Antwoord. Omdat God zich alzo in Zijn Woord geopenbaard heeft, dat deze drie onderscheidene Personen de

enige, waarachtige en eeuwige God zijn.

INLEIDING

Het is een wondervol antwoord, dat Mozes verkreeg, toen hij bij God voor het weerspannige Israël in de scheur stond, en dat wij vinden Exod. 33:18 en vervolgens. Wij lezen, Mozes bad, toon nu Uw heerlijkheid.

Doch Hij zeide: Ik zal al Mijn goedheid voorbij uw aangezicht laten gaan en zal den Naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezicht; maar Ik zal genadig zijn wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen wiens Ik Mij ontfermen zal. Hij zeide verder: Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geen mens zien en leven. De HEERE zeide verder: Zie, er is een plaats bij Mij; daar zult gij u op de steenrots stellen. En het zal geschieden, wanneer Mijn heerlijkheid voorbij zal gaan, zo zal Ik u in een kloof der steenrots zetten; en Ik zal u met Mijn hand overdekken, totdat Ik zal voorbijgegaan zijn. En wanneer Ik Mijn hand zal weggenomen hebben, zo zult gij Mijn achterste delen zien, maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden. Dit nu werd vervuld in het volgende hoofdstuk.

Vooreerst zien wij hieruit, dat Mozes, die in des Heeren ogen genade gevonden had, zijn begeerte verkreeg om des Heeren heerlijkheid te zien. Deze begeerte hebben alle kinderen van God, om de Heere te leren kennen en Zijn heerlijkheid te aanschouwen. Immers David dorstte ernaar om in het heiligdom te mogen ingaan en de heerlijkheid des Heeren te aanschouwen, Ps. 63. En dit bevinden zij ook, omdat deze bede is naar Gods hart; dus wil Hij Zijn kinderen zulks niet weigeren; want die rein van hart zijn zullen God zien, Matth. 5.

Dan het is enkel uit vrije genade, liefde en ontferming; en de Heere ontfermt Zich niet over ons, of wij bevinden dit ook. Wien Hij genadig is, die is Hij genadig, en dat wel zo, dat ieder het gevoelt dat God genadig is, en zijn Jehovah, zijn Ontfermer. Maar nu is de vraag, hoe wij Gods heerlijkheid zien?

Niet van voren, maar van achteren; Gods aangezicht kan niemand zien. Hoe de oneindige God in Zichzelf bestaat, van eeuwigheid bestaan heeft en werkzaam is, kan niemand begrijpen. Wie dit met zijn natuurlijk licht en verstandslucht wil beschouwen, die bezondigt zich grotelijks. De heerlijkheid des Heeren wordt van achteren gezien, als de Heere al Zijn heerlijkheid voor ons voorbij laat gaan, en ons Zijn Naam openbaart.

Zo heeft de grote God Zich in Zijn Zoon geopenbaard, in Diens komst in het vlees. Toen heeft Hij ons geopenbaard, dat Zijn grote Naam is Jehovah, God barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. In deze weg wordt het ons klaar dat God Liefde is; daarin wordt Zijn heerlijkheid gekend, welke kennis ons doet zalig zijn.

Dat toonde de Heere aan Mozes, wanneer Hij hem in de kloof der steenrots stelde en met Zijn hand bedekte, opdat Zijn glans hem niet verteerde bij het zien van Zijn achterste delen. Zo handelt God met al Zijn kinderen, Hij zet hen in de Rotssteen, Die voor hen geslagen is, en verenigt hen met de gekruiste Jezus, door Wie zij verzoend zijn, en door Wiens Geest zij vrede vinden. Hij bedekt ze zo, dat zij toch de glans van Jezus' aangezicht kunnen verdragen, dat zij door Zijn liefdevuur ontstoken en zalig worden, dat zij in Jezus' aangezicht de heerlijkheid Gods zien. Dan komt er een diepe buiging, waaruit voortvloeit de aanbidding van

God in geest en waarheid. Dit is mij in mijn hart gekomen, mijn geliefden! daar ik u de heerlijkheid van de drie-enige God zou voordragen.

Wij moeten ons niet met verstandsbespiegelingen ophouden; maar willen wij de heilige en aanbidlijke Drie-eenheid Gods zien, wij moeten in de kloof der Steenrots, in de wonden van Jezus verborgen zijn, waar ons de genadige hand Gods bedekken zal.

Er is een plaats, zegt God, er is nog ruimte in de open zijde van de geslagen Rotssteen, in de voor onze zonden geopende zijde van Jezus. Wie daarin mag verborgen zijn, die zal de grote Naam van God geopenbaard worden.

O! daartoe schenke ons Jezus, de heerlijke God, een straal van Zijn Goddelijk licht. Amen!

De Catechismus brengt ons op dat spoor, en leidt ons tot de kennis van de drie-enige God.

Eerst overtuigt hij de zondaar van zijn ellende, en wijst hem op het geloof. Geloven wij in de Heere Jezus, en vertrouwen wij op die gekruiste Zoon Gods, dan gaat het licht van Gods heerlijkheid in de ziel op, dan leidt de Geest Gods ons in alle waarheid. Dit is een recht zalige leiding. Daarna toont de onderwijzer welke zaligheden in de beloften van het Evangelie zijn, en hoe alles wat van God in Christus wordt gekend, zeer vertroostend is voor een arme zondaar in leven en in sterven.

Vooreerst toont hij, hoe de artikelen des geloofs afgedeeld zijn in de 24ste vraag.

Ten tweede opent hij het geheim der Goddelijke Drie-eenheid.

Hij vraagt, hoe worden deze artikelen verdeeld? en antwoordt, in drie delen. Het eerste is van God, de Vader, en onze schepping; het andere van God, de Zoon, en onze

verlossing; het derde van God, de Heilige Geest, en onze heiligmaking.

Omtrent deze verdeling merken wij aan, dat men niet moet denken, dat deze drie Goddelijke Getuigen het werk der zaligheid zo onder elkaar verdeeld hebben.

1. Dan zou het ons, wanneer ons Jezus gepredikt wordt, als een wondere waarheid voorkomen, dewijl Hem eerst alle werken Gods worden toegeschreven. Alle werken toch zijn het Goddelijke Wezen gelijkelijk eigen. God heeft de wereld gemaakt, God heeft Zijn gemeente met Zijn bloed gekocht, en door Gods kracht worden wij in het geloof bewaard.

2. Deze werken worden in het bijzonder de Zoon Gods toegeschreven. Hij is zowel onze Schepper als onze Verlosser, Heiligmaker en Trooster. Door Hem zijn alle dingen gemaakt, Joh. 1. Jezus, onze Verlosser, zegt ook, Ik ben Jehovah, uw Heiligmaker, Jes. 54:5. Om deze reden geschiedt dus die verdeling niet.

Die orde wordt ook wel veranderd naar dat onze nooddrift vereist. Deze orde der Drie-eenheid wordt ook wel eens omgekeerd tot ons heil en zaligheid. Daarom wenst Paulus de broederen, de genade van de Heere Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes; en Johannes de zeven gemeenten die in Azië zijn, genade zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal, en van de zeven Geesten Die voor Zijn troon zijn, Op. 1:4. Deze verdeling is ook niet onveranderlijk. Immers Paulus verdeelt alles wat tot de zaligheid behoort, in twee delen, Ef. 5, waar Christus voorkomt als Degene in Wie al de volheid der Godheid woont, het Hoofd der Kerk, de gemeente van de drie-enige God, Zijn bruid, die Hij aan het kruis verkregen heeft, en uit Zijn geopende zijde geboren

is, gelijk Eva uit Adam. Daaruit vloeit de vergeving der zonden en de gemeenschap des Heiligen Geestes.

In de 25ste vraag wordt gevraagd: Aangezien er maar één enig Goddelijk Wezen is, waarom noemt gij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest?

Hierop antwoordt de onderwijzer: Omdat God Zich alzo in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Dan, het voornaamste is te tonen hoe de drie-enige God in het geloof erkend wordt, dewijl het niet genoeg is zulks toe te stemmen; maar men moet geloven in God, de Vader, Zoon en Heilige Geest.

Op het geloof komt het aan; te geloven, opdat God Zich alzo in Zijn Woord geopenbaard heeft, dat deze drie onderscheiden Personen, dewijl wij geen ander woord hebben om het Goddelijke Wezen uit te drukken, de enige waarachtige en eeuwige God zijn.

Dat God almachtig, genadig, barmhartig, heilig, rechtvaardig, overaltegenwoordig en algenoegzaam is, zulks leert de natuur, het kennelijke van God, dat zelfs de heidenen geopenbaard is, Rom. 1. Daaruit kunnen wij wel bemerken, dat het Evangelie niet verkondigd wordt om de mens te leren dat er een God is; dit veronderstelt het Evangelie, daarop bouwt het; - dat kunnen wij zien uit de prediking van Paulus te Athene, waar hij tegen de arme heidenen zei, dat zij de onbekende God dienden, Hand. 17. Daarom, als de Godheid van Jezus tegen de valselijk genaamde goden bewezen wordt, zo geschiedt dat niet om de Godheid te bewijzen, maar om te tonen dat Jezus de waarachtige God en het eeuwige Leven is. Dit is de zaak van het Evangelie, Jes. 40.

In de Heilige Schrift leert men waar God te vinden is, en hoe Hij Zich aan de gevallen mens heeft geopenbaard;

daarom beroept zich de Catechismus op de Goddelijke openbaring, waarin de drie-enige Godheid voorkomt als Vader, Zoon en Heilige Geest.

In den beginne spraken die Goddelijke Personen onderling: Laat Ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis. Zulks is klaar uit het Oude Testament, Ps. 33: Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt, en door de Geest Zijns monds al hun heir. De zegeningen die op het oude Israëel gelegd werden, getuigen die niet van de drie-enige God? Ps. 45: Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten. En dit behoeven wij niet meer te bewijzen, dat stemmen wij allen toe. Deze waarheid is in het Nieuwe Testament nog duidelijker en klaarder geopenbaard. Immers Christus zegt: Onderwijst alle volkeren, dezelve dopende in den Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Want Drie zijn er, Die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze Drie zijn Eén, 1Joh. 5:7. Dit zijn geen blote benamingen, die wij nodig hebben, maar het is een beschrijving naar zijn kracht en wezen; het zijn drie Personen. Zulks toch hebben wij gezien onder het Oude Testament, in de verschijning der drie mannen die tot Abraham kwamen.

Veel klaarder echter zien wij het aan de Jordaen, naar onze tekst, waar de Vader van de hemel spreekt, de Zoon gedoopt wordt en de Heilige Geest op Hem komt nederdalen gelijk een duif. Jezus zegt ook, Joh. 16: Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen. Een Ander is de Vader, een Ander is de Zoon en een Ander is de Heilige Geest.

Ieder van deze Personen komt verstand en Wezen toe.

De Vader is Vader, omdat Hij een Zoon gegeneerd heeft, Ps. 2; de Zoon is Zoon, omdat Hij gegeneerd is geworden. Gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelve, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelve, Joh. 5: 26.

En de Heilige Geest is Geest, omdat Hij van de Vader en de Zoon uitgaat. Deze drie Personen zijn de enige God. Jezus is de waarachtige God, 1Joh. 5; terwijl de Geest Gods doorgrondt de diepten Gods, Hand. 5: 4, 1Kor. 2. De Vader is eeuwig, de Zoon is eeuwig en de Heilige Geest is eeuwig. En dus zijn die drie Personen de Goddelijke eer en aanbedding waardig. Daarom worden wij allen ook gedoopt in de Naam van de drie-enige God; en dat is de leer der Goddelijke Drie-eenheid, die wij uit Gods Woord leren.

Maar indien wij dit zodanig weten, dat onze harten daarbij koud en verhard blijven, dat kan ons niet helpen; wij moeten het leerstuk der heilige Drie-eenheid op een zaligmakende wijze verstaan. Eerst dienen wij te weten, dat deze verborgenheid van God in de natuur niet bekend is, maar door de Goddelijke openbaring; waaruit vloeit, dat een mens, die Jezus niet kent, ook de drie-enige God niet kent. Men heeft het van buiten geleerd, het is slechts een begrip van het verstand, waarin het hart niet deelt. Daarom zegt Jezus tot het Joodse volk: Gij hebt de Schiften die van Mij getuigen. En evenwel meenden zij Gode een dienst te doen met de discipelen te doden. Jezus zegt ook, deze dingen zullen zij u doen, omdat zij de Vader niet gekend hebben, noch Mij.

De kennis van de drie-enige God moet komen door een bovennatuurlijk licht. Het is, vlees en bloed hebben u dat

niet geopenbaard, maar Mijn Vader Die in de hemelen is, Matth. 16.

De Vader moet ons Zijn Zoon openbaren. Niemand kent de Zoon dan de Vader, noch de Vader dan de Zoon en dien het de Zoon wil openbaren, Matth. 16.

En aan wie openbaart Hij dat? De eenvoudige kinderzens. Want voor de wijzen en verstandigen is het verborgen. Wij hebben dus deze kennis van God aan de Heere Jezus te danken, evenals wij het licht van de dag aan de stralen der zon te danken hebben. Daarom zegt Jezus bij Joh. 17: Vader! Ik heb hun Uw Naam bekendgemaakt; waaruit klaar is, dat zolang ik Jezus niet heb, ik ook buiten God ben. Want Johannes zegt, 1Joh. 2: Wie de Zoon niet heeft, die heeft ook de Vader niet; tegelijk waarschuwende, om ons toch de kennis van de Zoon Gods niet zouden laten ontnemen.

Wie niet op die grond blijft, dat Jezus Christus de ware God is, die heeft geen God en blijft dus een godloochenaar. En daaruit volgt dan, hoe godvrezend een mens ook is, en met welk een indruk van Gods majesteit en heiligheid hij Hem mag dienen, hij dient toch een onbekende God zolang hij Jezus niet kent, door Wie hij de Vader moet aanbidden. Gijlieden aanbidt dat gij niet weet, Joh. 4. Men dient een vreemde God, men bidt een onbekende God aan, zolang men God buiten Jezus aanbidt. Hij zegt: Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden, alle gij einden der aarde! Want Ik ben God en niemand meer.

Evenals de Israëlieten, die de God Israëls wilden aanbidden te Dan en te Bethel, en niet te Jeruzalem, en welke van afgoderij beschuldigd werden. Er was buiten de tempel te Jeruzalem, en er is nu buiten Jezus geen ware godsdienst. Al wie buiten Jezus, onze Immanuel, God wil dienen, die

blijft van God verwijderd, totdat God Zijn Zoon in hem openbaart. Al weten wij van de God van Abraham, Izak en Jakob veel te spreken, zulks baat ons evenwel niet; zolang een mens aangaande Jezus in ongelooft verkeert, heeft hij toch geen grond noch een recht gevoel van God, totdat hij nabij gebracht wordt door het bloed van Jezus Christus. Erkennen wij dus God zo niet, dan moeten wij vragen, hoe erkennen wij dan Jezus in het geloof?

Nu komen wij tot die grote verborgenheid van God de Vader en de Zoon, in Dewelke al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn, Kol. 2. Als ik overtuigd word van mijn zonden en ellende, zo verkrijg ik een gezicht, dat ik van nature een godloochenaar ben, en in afgodendienst leef. Ik zie en bevind met schrik dat ik geen God heb, en bijgevolg, ook geen gemeenschap met Hem, levende dus in de wereld zonder God en Christus. Ik zie, dat ik in plaats van God, vele afgoden dien. Gelijk Paulus zegt, zolang men God niet kent, degenen dient, die van nature geen goden zijn; als, de lust der ogen, des vleses en de grootsheid des levens. Men stelt de buik tot zijn god, en onze adamsverdorvenheid drijft ons tot alle kwaad.

Zie ik dus mijn jammerstaat in, en dat ik buiten de gemeenschap Gods moet verloren gaan, dit benauwt mij zo, dat ik eindelijk God, mijn Rechter, aanroep en bid om genade en barmhartigheid. Ik word gewaar, hoe heilig en rechtvaardig God is, Die mij niet anders dan verdoemen kan, omdat ik Zijn vijand en een rebel ben; want siddering en beving zullen de huichelaar omringen. Dan doe ik mijn best om die God, Die als een verterend Vuur is, te bevredigen. Dan is het: Waarmee zal ik de Heere tegenkomen, en verzoeven; - hoe word ik met Hem, Die mijn Rechter is, verzoend? Och! Hij is mijn Schepper en Rechter, ik moet mij

voor Hem verbergen; ik weet wel dat er zulk een God is, maar niet hoe Hem tot verzoening te vinden; en waar ik Hem ook zoek, Hij is mij een verterend Vuur.

Doch nu komt het Evangelie, dat mij de Heere Jezus voorstelt in Zijn bloedige gerechtigheid, in Zijn kruis en verzoening, en dat ik in Hem moet zalig worden. Dit brengt de Heilige Geest mij aan het hart; terwijl de Vader mij tot Zijn Zoon trekt. Maar ik ken noch de Vader noch de Zoon, ik ken Zijn stem niet, noch het werk van de Heilige Geest. Doch gevoel ik Zijn trekking, ik word in mijzelf veroordeeld; en door Hem getrokken wordende, ben ik overtuigd, dat ik in vijandschap met God sta. En dus wordt Jezus mij nodig, en Zijn naam mij lieflijk. Ik kan derhalve niet op Jezus vertrouwen, noch Hem aanbidden, noch mijn zaligheid op Hem wagen, tenzij God Zijn Zoon in mij openbaart, wanneer ik niet met vlees en bloed te rade ga, Gal. 1.

Maar ik word verzekerd en overtuigd, dat Jezus Christus, de Zoon Gods, de Heiland der wereld is. Dit zegt evenwel niet, dat er slechts enige kennis van Jezus en Zijn liefde, waardoor Hij ons dierbaar is, in ons komt; want die kan er zijn zonder dat men de Zoon Gods nog kent. Dat zien wij in de blinde welke door Jezus genezen was, Joh. 9. Die mens was door Jezus genezen, hij had Jezus lief, ja, liet zich zelfs om Zijnentwil uit de synagoge werpen; en toch kende hij de Zoon Gods nog niet; want toen Jezus hem ontmoette, en hem vraagde: Geloofst gij in de Zoon Gods? antwoordde en zei hij: Wie is Hij Heere! opdat ik in Hem mag geloven? En Jezus zeide tot hem, gij hebt Hem gezien; en Die met u spreekt, Dezelve is het. En wanneer hij Hem leerde kennen, viel hij neder, zeggende: Ik geloof Heere! en aanbad Hem. Als Jezus ons zo verlicht, dan

wordt het ons klaar Wie God. is, dan leren wij de enige en waarachtige God kennen, dan kunnen wij zeggen, de Zoon Gods is gekomen, en heeft ons het verstand gegeven dat wij de Waarachtige kennen, en wij zijn in de Waarachtige. Daarom zei Paulus van degenen die tot Jezus bekeerd waren: En hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden om de levende en waarachtige God te dienen. Dat is die God, in Wie de Vader Zich geopenbaard heeft, Die in Ps. 102 aldus wordt aangesproken: Gij Heere! hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn de werken Uwer handen. Ziet hiervan breder Hebr. 1, waar Paulus deze plaats op de Heere Jezus toepast. Ja, die God, Die in de vuur- en wolkkolom Zijn volk geleid heeft, die Jehovah, Wien de ganse aarde voor God erkennen en aanbidden moet, Ps. 98, Die is geopenbaard in het vlees, 1Tim. 3. Dan leer ik God in het vlees kennen. Hij, Die het Woord des Vaders, de Glans van Gods heerlijkheid is, is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, Joh. 1; de eeuwige God, Die in de tijd geboren en Mens geworden is. Want het Leven is geopenbaard, en wij getuigen en verkondigen ulieden dat eeuwige Leven, Hetwelk in de Vader was, 1Joh. 1. Nu is het klaar, dat God een Zoon heeft, en deze Zoon maakt ons de Vader bekend. Als Jezus zo in de ziel schijnt, wordt ons de weg der verzoening duidelijk; dan verstaan wij dat God was in Christus de wereld met Zichzelve verzoenende, 2Kor. 5.

O zielen! zinkt met mij in verwondering weg. De Zoon Gods is een arme Mens geworden, wandelde op aarde in armoede rond; Hij liet Zich martelen, kruisigen en doden; en zulks deed Hij voor Zijn bestrijders en vijanden, om die met Zijn Vader te verzoenen, en dus de eer Zijns Vaders te redden, door hun verlossing. Dit toch is klaar in de

harten der gelovigen, en het is ook gewis en zeker. Derhalve geloven wij de verzoening in het bloed van Jezus, de Zoon Gods, niet, of wij bekomen vrede en rust door de vergeving van onze zonden om Zijns Naams wil, 1Joh. 2. Vind en ken ik JEZUS, in Wie de Vader Zijn welbehagen heeft, en geloof ik dat Hij mij van God gegeven is, zo kan ik tot de Vader gaan in een kinderlijk vertrouwen. Op die wijze wordt ons alles klaar, en wij weten door de Geest welke dingen ons van God geschonken zijn, 1Kor. 2. Dan wordt ons duidelijk waartoe de Zoon Gods Zijn bloed vergoten heeft; dan woont en werkt de Geest des Zoons in ons hart. Deze Geest stroomt uit de troon Gods en des Lams, welke stroom des Geestes ons moet drinken, leiden en volgen door deze woestijn, totdat wij in Kanaän komen; want niemand kan zeggen Jezus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest, 1Kor. 12.

Ben ik tot het geloof gekomen, zo heb ik een gedurige gemeenschap met de drie-enige God, en ben een bondgenoot van die God, Die in het geslachte Lam mijn Verbondsgod is, en met mij een eeuwig verbond gemaakt heeft. Nu ondervind ik, waarom ik in de Naam des Vaders, des Zoons, en des Heiligen Geestes gedoopt ben; ik ondervind dat God mijn Vader is en ik Zijn kind ben; ik word gewaar, als ik mij in mijn ellende leer kennen, hoe de Zoon Gods mijn Verzoener en Voorspraak bij de Vader is. Ik bevind zo de kracht van Zijn reinigend bloed; ik verkrijg de inwendige vrede, en ontwaar hoe nauw ik, arm Adamskind, met Gods Schootkind, de Zoon Zijner liefde, ben verbonden, ja zo nauw, dat Hij mijn Bruidegom en Man is. De Heilige Israëls, de Heere Zebaoth, is niet alleen mijn Maker, maar ook mijn Man; ik ben vlees van Zijn vlees, en been van Zijn benen. Ja, Hij schaamt Zich niet om mij Zijn

broeder te noemen. Wij geloven in God en in onze Goël, als ons vlees en been; en zo ondervinden wij hoe des Vaders ganse hart in Jezus Christus voor ons open staat, waarin wij gedurig moeten ingaan. Gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen, ontfermt Zich de Heere over degenen die Hem vrezen. Ps. 103.

God de Heilige Geest is dan onze Trooster, Die ons als een moeder troost, Jes. 66. Deze zoete troost vloeit zo in de ziel, dat zij daardoor wordt als een doorwaterde hof. Het zegel des Geestes verzekert ons dat wij kinderen Gods zijn; de Geest schrijft Jezus' Naam aan onze voorhoofden, en onze naam met Jezus' bloed in het boek des levens, Openb. 3. Dan zegt een gelovige bondgenoot: Wij hebben maar één God, de Vader, uit Welke alle dingen zijn, en wij tot Hem; en één Heere Jezus Christus, door Welke alle dingen zijn, en wij door Hem, 1Kor 1:6. God, de Vader van Jezus Christus, is in ons, Zijn God is onze God, Zijn Vader is onze Vader, gelijk Jezus zegt tot Zijn discipelen voor Zijn hemelvaart; en zo erkent men de Vader, en heeft men gemeenschap met Hem door de Zoon en met de Zoon door de Heilige Geest, waarop wij het getroost wagen. Want sta ik zo in de gemeenschap met de Vader en de Zoon, dan kan zulks niet zonder de Geest zijn; wonen de Vader en Zoon in onze harten, dit geschiedt alleen door de genade des Heiligen Geestes.

Kent men de drie-enige God zodanig als zijn Verbondsgod, dan bestaat de godsdienst alleen daarin, dat wij deze drie-enige God in Jezus aanbidden en verheerlijken. Wij bidden het Lam aan en vallen voor Hem neer, hetwelk onze zaligheid is, en onze eeuwige heerlijkheid zal zijn. Dat Lam is de Heere Zebaoth, Wie de ganse aarde moet aanbidden, Ps. 95. Heilig, heilig, heilig is de Heere der

heirscharen! de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol, Jes. 6.

Het vorderen in de genade is de erkenning van Jezus Christus, van deze heerlijke God; en men wordt in het aanschouwen van God gedurig zaliger en heerlijker. Staat men zo in gemeenschap met die heerlijken Jehovah, dan is Zijn verborgenheid voor degenen die Hem vrezen, Ps. 25. De Geest van boven onderwijst ons door Zijn zalving, zodat wij Hem hoe langer hoe meer leren kennen, en eindelijk komen tot de enigheid des geloofs, tot een volkomen man in Christus, Ef. 4. De Zoon Gods wordt de kinderkens geopenbaard, hun zonden zijn hun vergeven om Zijns Naams wil; de vaders, omdat zij Hem gekend hebben, Die van den beginne was, en de jongelingen, omdat zij de boze overwonnen hebben, 1Joh. 2. En daarom zullen wij tot in eeuwigheid voortgaan te kennen, wat wij hier van tijd tot tijd in Jezus ontdekken, in Wie al de schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, door de onderwijzing van de Geest; terwijl alles van de Vader en de Zoon in Hem is; en in die kennis bestaat de gehele rijkdom Gods. Zo versta ik uit Spr. 8, hoe de Zoon Gods is werkzaam geweest bij de Vader; Hij heeft Zijn Vader willen verheerlijken met de schepping aller dingen, dat Zijn Geest heeft moeten uitvoeren.

De Vader heeft ons uitverkoren, de Zoon nu heeft daartoe een Zoon des mensen willen worden, om ons te verlossen en vrij te kopen; ja, om ons als Zijn bruid tot eer en heerlijkheid van de Vader te bereiden; hetwelk Hij alles uitvoert door Zijn Geest. De Vader wil Zijn Zoon verheerlijken, de Zoon wil Zijn Vader in alles behagen; terwijl de Heilige Geest geeft, dat Vader, Zoon en Heilige Geest in alle gelovigen verheerlijkt worden.

Dit is wonderlijk en iets groots! Nu zien alle gelovigen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel. Mozes moest zijn aangezicht bedekken, en wij zien in Christus de heerlijkheid Gods in ons met ongedekt aangezicht; wij zien in Jezus hoe rijk, ja hoe liefderijk en barmhartig God in Christus Jezus is. Wie Jezus inwendig kent, die kent in Hem de grote heerlijkheid Gods, Zijn eeuwige ontferming, Zijn zondaarsliefde en Zijn Goddelijke trouw.

Alles is in Jezus, en zonder noch buiten Jezus is niets. Hoe meer ons het heerlijk aangezicht van Jezus aanstraalt, hoe meer wij ook naar Zijn beeld veranderd worden. Gelijk de Vader in de Zoon, en de Zoon in de Vader Eén is, zo zijn ook wij één door de Heilige Geest, Joh. 17. Ieder stuk daarvan moet ons in verwondering doen wegzinken.

O! hoe liefderijk komt ons God, de heerlijke Jehovah, in Christus voor; en heeft uw ziel daarvan iets gezien, zo hebt gij zulks ook gevoeld in uw harten; - gij weet dan hoe de eeuwige God arm is geworden, om des zondaars heil te bevorderen.

O! wat is dat een gezegende God, Die van eeuwigheid werkzaam was om arme zondeslaven eeuwig gelukkig te maken, en in Zijn gemeenschap te brengen; ja, Zijn hart brak Hem wanneer Hij ons in ons bloed zag liggen.

Toen smartte God van eeuwigheid,
Onz' ellende boven mate,
Hij dacht aan Zijn barmhartigheid,
En zond hulp hun, die Hem haatten;
Hij wendt tot ons Zijn Vaders hart,
En spot geenszins met onze smart,
Maar liet 't Zijn bloed Hem kosten.

Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe, Joh. 3.

Alsof God zei: Mijn lieve Zoon! Gij hebt alles geschapen, maar alles zal weer vergaan, als Gij die zondeslaven en satansslaven niet wilt verlossen. Hetwelk de Zoon toestemt, betuigende: Ziet, hier ben Ik. Ziet, Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands. Ps. 40. Vader! verlos ze, Ik heb verzoening gevonden.

Hij heeft ook Zijn belofte volbracht; Hij komt in de wereld en wordt ons gelijk, om ons te verlossen. Hij is niet tevreden met ons geschapen te hebben, maar Hij wil ons ook met Zijn bloed vrijkopen, opdat wij hier en in eeuwigheid zouden zalig zijn. Daartoe onderwijst Hij ons door Zijn Geest, Die gedurig bezig is om ons alles toe te eigenen; Deze wil ons als een reine bruid voor Jezus toebereiden; Hij wil ons zo bereiden, dat wij des Heeren Naam in tijd en eeuwigheid zullen verheerlijken.

O! waar is een volk, hetwelk de Heere, hun God, zo nabij is? De grote God en Koning des hemels en der aarde komt tot ons om ons te verlossen; Hij neemt ons vlees en bloed aan; ja, laat het Hem Zijn leven kosten. Hij laat Zich martelen en kruisigen, opdat Hij ons kan reinigen met Zijn bloed, en zo met Hem verbinden, dat wij vlees van Zijn vlees worden.

Zo nabij komt ons God, zo nabij vinden wij Hem in onze harten. O! wat is dit een onuitsprekelijke genade. Maar aan de andere zijde, wat zijn de mensen blind, daar zij de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus niet zien.

O! wat is dat een grote rijkdom, zo nauw met de Zoon Gods verbonden te worden, Ef. 5. Een kind Gods, een bruid van het Lam Gods te zijn, wat is dat een uitnemende vreugde. Och! hoe wenste ik, dat gij allen zo in de grond der zaligheid stond!

TOEPASSING

I. **GIJ** hebt gehoord, mijn vrienden! dat niemand de drie-enige God kent, dan die het de Zoon openbaart. Daarom, al kunt gij de Drie-eenheid van God bevatten en verdedigen tegen degenen die haar loochenen, gij kent toch de drie-enige God niet, zo gij de verachte Nazaréner door Goddelijke openbaring niet kent; die verachte Persoon is toch de Zoon van God; Die moet gij kennen, om u voor dat Lam Gods te buigen en neer te leggen. Staat gij in gemeenschap met de Zoon Gods, dan hebt gij ook de Vader; maar hebt noch kent gij de Zoon, zo hebt en kent gij ook de Vader niet.

II. Is u de weg der verzoening wel klaar? Hebt gij vergeving der zonden? Wanneer men geen vergeving der zonde kent, kent men ook geen drie-enige God. Wat helpt het dan of ik al de Goddelijke waarheden begrijp, als ik daarvan niets gevoel? Het moet mij tot een ander mens maken. Wat helpen al bespiegelingen, waarbij het hart niet kan leven? Wil men volgens de begrippen van het vernuft met de drie-enige God in het verbond treden, het wordt ons in Jezus' bloed niet klaar, men ken toch God niet. Dit moest genoeg zijn, om degenen die op eigen grond staan, te overtuigen; doch blinden te overtuigen, dat zij ziende en bij zichzelf rechtvaardigen, dat zij zondaars moeten worden; daartoe behoort Goddelijke kracht.

III. Zolang men geen geestelijke kennis heeft, en in de waan staat dat men voor de eer des Vaders strijdt, en bevreesd is door de Zoon te vereren, de Vader te verachten, zo is men met al die gedachten nog een vijand van Jezus en meent God een dienst te doen. De Vader toch zegt tot Zijn Zoon: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. Ps. 110.

O, zielen! die hier zijt, en in volle overtuiging staat dat gij de drie-enige God in Christus Jezus nog niet kent; - zijt gij daarover in uw hart gevoelig geroerd? O! erkent toch de liefde Gods des Vaders, dat Hij Zijn Zoon gezonden heeft, opdat wij door Hem zouden leven en met Hem alles hebben.

Gij kunt tot dit Goddelijke Wezen niet anders komen dan door een waarachtige bekering; Hij is een verterend Vuur; de haren moeten ons ten berge rijzen als wij aan zulk een vreselijke God gedenken.

Maar wat is het een bijzondere liefde Gods, dat Hij, Die uit kracht van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid de zondaar had moeten verdoemen, Zijn Zoon zendt; - dat die Zoon zelfs een arm Kind werd, opdat wij tot Hem mogen komen. Wendt u tot die in het vlees verschenen God, Die Zijn handen de gehele dag uitbreidt, Die Zijn wonden toont als een open toevlucht, waar gij getroost kunt heengaan. Hij is uw Broeder geworden, Hij is uw vlees en bloed, Hij is in de hemel, waar Hij Zich gedurig werkzaam betoont met voor ons te zorgen en te bidden; daarom laat u toch van deze Godmens niet afhouden, wendt u tot de gekruiste Zoon Gods, om u tot God te brengen.

Denkt gij, dat kan ik mij niet toe-eigenen, noch geloven, maar God moet het mij openbaren. Dit is ook waarheid;

doch kon gij geloven dat het reeds geschied is, zo zoudt gij ook geloven dat het voor u geschied was. Geloofst gij dat God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, een Kind is geworden? Geloofde gij dat, dan zoudt gij geen zonde kunnen doen. O! te geloven dat gij arme zondaars zijt, en u aan Jezus toe te vertrouwen, Die u dat recht gegeven heeft om tot Hem als uw God en Heiland te gaan, zou rust geven. Verlaat u daarop, Hij heeft Zich deze morgen daartoe aan u geopenbaard, en verklaard u te willen aannemen, als uw God.

O, Gij Lam Gods! O mijn lieve Jezus, hebt Gij mij zo liefgehad! mij, zulk een satanskind, zijt Gij daarvoor aan het kruis gestorven, hebt Gij uw bloed voor mij vergoten! Och, openbaart U toch zo aan mijn ziel, o Lam Gods! Dat ik U aanschouwen mag en met U verenigd worden. Och! spreng toch uw Goddelijk bloed aan mijn ziel en ontferm U over mij arme zondaar; Gij, Die ik met mijn zonden doorstoken heb. O! Heere Jezus, Gij Zoon Davids, ontferm U mijner.

Ach, kon ik het in uw harten prediken, dat het Lam Gods, de ware Zon der gerechtigheid, God is; dat licht moet in uw harten stralen en uw zielen doordringen; het bloed des Lams moet in uw zielen indringen; dan wordt het licht en klaar, dan moet de duisternis van het ongeloof wijken. Indien Hij Zich zo openbaart moet gij naakt en bloot staan, opdat Hij uw bloedrode zonden kan afwassen; Hij moet u reinigen en zalig maken.

Jezus te kennen en in Zijn bloed gewassen te zijn, doet ons God voor Zijn lieve Vader erkennen, wanneer de liefde Gods in onze harten wordt uitgestort door de Heilige Geest, Rom. 5.

Kent gij die grond, geliefden! is de drie-enige God in het

geslachte Lam u geopenbaard? Zo zult gij moeten zeggen: Welgelukzalig is dat volk, wiens God de Heere is, het volk dat Hij Zich ten erve heeft uitverkoren. Dan heeft men alles, niet slechts in hoop, maar reeds in genot; men heeft de Zoon, en met Hem de Vader en het Leven; Hij woont door Zijn Geest in onze harten, zodat wij een ware gemeenschap met God hebben.

Dat is voortreffelijk, met God zo vertrouwelijk om te gaan, met innige buiging van het hart; want dewijl Hij onze Heere is, zo buigen wij ons voor Hem neder; en toch zijn wij tegelijk Zijn bruid.

O! erkent toch de liefde Gods des Vaders, Die ons onbekend was gebleven, was Jezus niet in de wereld gekomen, om ons de kennis van de Waarachtige te geven. En waar dit in het hart ligt, daar moet men in alle kruis en lijden vrolijk zijn. Dezen kunnen altijd, in licht en donker, als zij op Jezus zien, zeggen: Ik ben in alles weltevreden, dewijl Jezus in mijn hart ligt; en omdat de Heilige Geest in mijn hart werkzaam is, zal Hij mij ook wel tot de Vader geleiden.

O, hoe heerlijk is mij dan de dierbare Naam van Jezus! Verre zij het van u, dat gij zoudt denken, de kennis van Jezus is het begin van de bekering, maar vervolgens moet men naar wat hogers staan; want alle zaligheid is daarin, dat Jezus ons gedurig dierbaarder wordt.

Vooreerst, zoekt toe te nemen in de genade en kennis van Jezus Christus, zoekt Die te kennen, Die van den beginne was; men kent Hem nooit genoeg, en Zijn leven moet in ons toenemen; al ons licht en leven dalen af van dit Lam; en hoe nader bij de zon, hoe meer wij haar warmte onder vinden.

Ten tweede, de gemeenschap Gods in Christus is in het

geloof gegrond, en dan zal en kan ons niets van Zijn liefde scheiden. Wie daarvan iets heeft geproefd, die moet toch alle dagen meer en meer leren. Hoe meer ik door mijn geloof leer kennen van de gemeenschap die de gelovigen met Jezus hebben, namelijk, hoe zij vlees van Zijn vlees zijn, hoe meer men met het hart aan Hem verbonden wordt. Naar deze mate leert men ook van alles afzien, en tracht men naar geen andere kennis; het aangezicht van dat Lam moet ons alleen genoeg zijn.

Ten derde, de kracht van de grond der verzoening moet niet verminderen. Och! mochten wij dit maar klaar bevinden, de Zoon Gods heeft Zijn gemeente met Zijn bloed gekocht, des te meer zou ook het zalig priesterwerk ons duidelijk worden. Als de weg in het bloed van Jezus nog vers in u is, dan kunt gij niet anders dan God lieven, loven en prijzen. Ook hebben wij in deze droevige tijden veel stof om te bidden, terwijl alles siddert en beeft; en toch kunnen de gelovigen verheugd en blijde zijn, en vrolijk bidden voor degenen die lijden, opdat de Naam Gods door hen verheerlijkt worde. Wij moeten ons dan gerust stellen; want hebben wij God in Christus door de Heilige Geest, zo hebben wij drie pilaren tot onze grond, die niet wankelen kunnen. Deze zijn:

I. De eeuwige ontfermende liefde van het eeuwige genadetestament des Vaders.

II. De liefde des Zoons in Zijn wonden, Die aan des Vaders rechterhand zit om voor ons te bidden. En:

III. Het zegel des Heiligen Geestes, waarmee wij verzegeld zijn, en waarmee wij door water en vuur kunnen gaan. Nu buig ik mijn knieën voor de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, dat Hij u naar de rijkdom Zijner genade wil kracht geven; - dat Hij door Zijn Geest alles in u

moge werken en gij in de liefde Gods gegrond zijt; - dat gij met al de heiligen moogt kennen de lengte, breedte, diepte en hoogte, wetende dat de kennis van Christus alles te boven gaat. Hebt gij dan Christus' Naam in uw harten, zo blijft dan bij deze Fontein tot het einde toe.

Lof, prijs, dank, eer en heerlijkheid zij God toegebracht van Zijn duur gekochte gemeente, van nu af tot in de zalige eeuwigheid. Amen.

Nazang Ps. 45:4

NEGENDE ZONDAG

Vraag 26 VOORAFSPRAAK

OFSCHOON onze zonden en overtredingen vele, groot en zwaar zijn, zodat wij al lang verdiend hadden van God geheel verlaten en geen volk meer te zijn, toont nochtans de ontfermende God, in weerwil van dit alles met al Zijn wegen, dat Hij zulk een getrouw Vaderhart voor ons bezit, hetwelk Hij in de gekruiste Heiland zo heerlijk heeft bewezen.

Hij handelt met ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden en overtredingen; ja, Hij laat Zich nog aan ons niet onbetuigd, maar bewijst ons alles goeds. Hij geeft ons regen en vruchtbare tijden van de hemel.

In alle ogenschijnlijke gevaren, in alle ellende en beroering van deze wereld ontdekt Hij Zijn getrouw Vaderhart het meest, doet het ons om onzer zonden wil wel eens benauwd worden door onze vijanden, maar eer wij het vermoeden, laat Hij ons uit de duisternis het licht opgaan.

En bij dit alles biedt Hij ons nog Zijn Vaderlijk hart aan, door de aanhoudende prediking van de gekruiste Heiland, waardoor ons zondaren een verzoende God in Jezus' bloed wordt verkondigd.

O! dat wij dit alles ter harte mochten nemen, dat het ons hart week maakte, opdat wij niet langer die eeuwige Liefde mogen haten, maar ons tot Haar wenden, en zo ondervinden welk een ontferming in tijd en eeuwigheid voor ons te vinden is.

Daartoe willen wij u de zoete Vadernaam verkondigen.

De Heere moge tot dat einde zowel de spreker als de hoorders Zijn genade schenken! Hij toch is de getrouwe Verhoorder en een verzoende Vader voor al degenen die zich van ganser harte tot Hem wenden. Buigt u dan met mij voor Zijn genadetroon neer.

Tekst Jesaja 40:26-29

26 Heft uw ogen op omhoog en ziet Wie deze dingen geschapen heeft; Die in getal hun heir voortbrengt; Die ze alle bij name roept, vanwege de grootheid Zijner krachten en omdat Hij sterk van vermogen is; er wordt er niet één gemist.

27 Waarom zegt gij dan, o Jakob, en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?

28 Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand.

29 Hij geeft den moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen krachten heeft.

Vraag 26. Wat gelooft gij met deze woorden: Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde?

Antwoord. Dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, Die hemel en aarde, met al wat er in is, uit niet geschapen heeft, Die ook dezelve nog door Zijn eeuwige raad en voorzienigheid onderhoudt en regeert, om Zijns Zoons Christus' wil, mijn God en Vader is, op Welken ik alzo vertrouwd, dat ik niet twijfel, Hij zal mij met alle nooddrift van het lichaam en de ziel verzorgen, en ook al het

kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, ten beste keren; want Hij zulks doen kan als een almachtig God, en ook doen wil als een getrouwe Vader.

INLEIDING

Welke uitwerking en zalige vrucht de oordelen des Heeren voor Zijn zondig volk door de genade van Zijn Geest hebben zullen, daarvoor hebben wij een zeer schone en heerlijke belofte, die wij in deze dagen wel mogen behartigen, bij Jes. 17:7: Te dien dage zal de mens zien naar Dien, Die hem gemaakt heeft, en zijn ogen zullen op den Heiligen Israëls zien.

De Heilige Israëls is die God, Die ons gemaakt heeft; Die is de enige, ware God, de drie-enige God, Die Zich in Christus als een God van zondaren geopenbaard heeft. De God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En vooral de heerlijke Zoon Gods, Die ons de Vader geopenbaard heeft. Deze heeft in het bijzonder bij de profeten die eigen Naam, waarmee betekend wordt de Heilige Israëls, omdat Hij Zich aan Zijn ellendig Israël gegeven, en Zichzelf voor hen geheiligd heeft. Deze Zoon Gods, de Heiland, is de Heilige Israëls en onze Schepper. Hij zegt, Joh. 17: Ik heilig Mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid. En zo is Hij de Oorzaak der eeuwige zaligheid voor al degenen die door Hem tot God gaan. Als Hij Zich geeft tot een heiligdom, dan worden zij Hem ook toegeheiligd, dewijl Hij van hen als zodanig erkend, geliefd en aanbeden wordt.

Deze is het, Die ons gemaakt heeft. Door Hem toch heeft de Vader alle dingen gemaakt; daarom staat er Jes. 54: Want uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn

Naam, en de Heilige Israëls is uw Verlosser. Wat is dit een onuitsprekelijke troost voor een gelovige arme zondaar, dat hij weet dat zijn Schepper, zijn Verlosser is de Heilige Israëls, Die ons gemaakt en Zichzelf voor ons in de dood gegeven heeft. Wie Hem kennen en alzo aanschouwen, die vinden het leven, omdat het leven daarin gelegen is.

Daarom heeft Hij Zich zichtbaar voor onze ogen gesteld. Maar zullen wij Hem zien, Hij moet Zich aan ons openbaren. Hij vertoont Zich zichtbaar in de schepping, en openbaart Zijn wil in het Evangelie; doch ook een Mens geworden, en Hem zo te aanschouwen, is het eeuwige leven.

Maar wij, arme mensen, zijn zo verblind, dat wij niet eens naar de God Israëls kunnen omzien; daarom is het de ontferming des Vaders, Die ons niet alleen lokt door de stem van Zijn genade, maar ons ook door bezoeking en oordelen als tot Hem drijft, wanneer Hij ons in nood en ellende laat komen. De Leidsman Israëls is echter niet verzwakt geworden, dat Hij niet machtig zou zijn te verlossen; want te dien dage zal de mens zeggen tot Dien, Die hem gemaakt heeft: Mijn Vader! Gij zijt de Leidsman mijner jeugd. Jer. 3:4: En zijn ogen zullen op de Heilige Israëls zien, Jes. 17.

Daartoe laat dus de Heere Zijn oordelen komen, en brengt ons in benauwdheid, opdat wij ondervinden welke verdoelelijke Adamskinderen wij zijn, geheel verloren en als een licht blad, ja minder dan een niet. Hij overtuigt ons, dat er nergens heil te vinden is dan bij onze gekruiste Heiland, Die voor ons geheiligd is.

Men ziet uit naar redding, als het overal benauwd is; men vraagt naar de Heere. Zulks doet de Heilige Geest door deze middelen, Hij werkt dat uitzien en vluchten tot de grote Ontfermer, Die gereed is Zich te laten vinden.

Immers, Hij heeft nooit tot het zaad Jakobs gezegd, zoekt Mij tevergeefs. Wij zullen dan onze Immanuel, het geslachte Lam Gods, zien, en in Hem de drie-enige God. Dit trekt ons hart van alle schepselen af, en richt het alleen tot Hem met geloof en vertrouwen. Ja, dit doet ons alleen op Hem zien met lust, verwondering en aanbidding; en zo op Hem ziende, worden wij gered. Allen die op de Heere vertrouwen, verkrijgen nieuwe krachten, en zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden.

Dit is ook het oogmerk van God, daarom laat Hij ons dringen en drukken van de vijanden, opdat wij naar Hem zullen uitzien, en Hij Zich in genade zal kunnen aanbieden. Onze ogen zullen de Koning zien; want daartoe wordt de Heilige Israëls, onze Koning, ons nog gedurig gepredikt. O! mochten die beloften ons recht doen uitzien onder alle beroering van deze wereld, opdat wij in Hem geloven en onze ogen op Hem slaan, bekennende en zeggende: Ik geloof, daarom spreek ik, Ps. 116. Nu ken ik mijn Maker en Schepper.

In de eerste plaats is dan de Heilige Vader van onze Heere Jezus Christus de Heilige Israëls, naar de orde van de Catechismus.

Wanneer arme en ontblote zondaars tot het geloof in Jezus Christus aldus komen, op Zijn bloed en gerechtigheid alleen vertrouwen, en de verzoening en de vrede in Gods gemeenschap vinden, dan wordt hun de drie-enige God eerst recht bekend; de Zoon toont hun de Vader in de vergeving van hun zonden, en de Heilige Geest leert hun Gods geboden horen en volbrengen; terwijl zij de zalving, die hen alles leert, ontvangen; waardoor zij de Vader en de Zoon en alles wat in Hem is, bezitten.

Hierin ontdekken zich de heerlijke troostbronnen voor

onze arme zielen, hetwelk onze Catechismus met dit oogmerk aantoon, opdat wij zouden zien welk een genoegzame en volkomen troost in iedere waarheid voor een naar genade hongerende ziel ligt.

Dit is het eerste, waarin wij twee stukken zullen aanmerken.

1. Dat ik in het geloof moet erkennen, dat God, de Vader van onze Heere Jezus Christus, om Zijns Zoons wil, ook mijn God en Vader is.

2. Dat zulks niet alleen een sterke troost geeft, maar mij ook zo op Hem doet vertrouwen, dat ik niet twijfel, of Hij zal mij met alle nooddrift van lichaam en ziel verzorgen. Wij zullen dit artikel van God de Vader zo voorstellen, dat wij eerst zien, hoe een gelovige Hem in Jezus Christus kent.

De vraag is zeer gewichtig, het is: Wat gelooft gij met deze woorden, ik geloof in God, de Vader? Gij kunt dat licht zo zeggen; maar wat gelooft gij daarvan in uw hart? Het geloof toch is een vaste grond der dingen die men hoopt; het geloof is een Goddelijk licht en een Goddelijke kracht, zagen wij. Zegt gij dus, ik geloof in God, de Vader, wat licht en welke kracht gevoelt gij daarvan in uw hart?

Vraagt uzelf eens ernstig af, wat gij gelooft? En ik zal het u ook op dezelfde wijze trachten voor te dragen.

Als ik zeg, ik geloof in God, de Vader, zo zeg ik veel, ja ik zeg alles. Ik zeg wel, dat God de Vader is; maar ik kan nog niet geloven dat God mijn Vader is.

Geloven in God, de Vader, is dan naar de leer van de Catechismus, dat ik God als mijn Vader ken, erken en vertrouw. Geloof ik het Evangelie, dan is God mijn Vader, Jezus Christus mijn Heiland, en de Heilige Geest mijn Trooster, Die mij gegeven is. Doch het is geen geloof,

wanneer ik deze waarheid alleen toestem; geloof is, dat ik de waarheid voor mij omhels en daarin volkomen berust; daarin alleen bestaat de kracht van het geloof. Deze kracht van de Vadernaam wordt ondervonden, zij leert kennen wat het te zeggen is, Abba, mijn Vader! Men leunt, steunt en vertrouwt met zijn ganse hart en alle krachten op de Vader, men is veilig onder des Vaders zorg, of men gelooft niet. En zulks is de bedoeling van het antwoord in de Catechismus.

Hij zegt: Ik geloof, dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, enz. Eerst wordt Hij in Zijn Persoon voorgesteld, en dan Zijn werk, het werk der schepping genoemd. Vooreerst, ik geloof dat God, de Vader, de Eerste Persoon in de heilige Godheid is, en dat Hij is de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus; anders ken ik Hem niet, indien ik Jezus niet ken; want Jezus heeft ons Zijn God en Vader bekend gemaakt.

Dat God de eeuwige Vader van onze Heeren Jezus Christus is.

Zo beschrijft Hem de Catechismus; dat is de rechte taal van het geloof. Ik geloof dan, dat de eeuwige Vader is de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, gelijk Paulus Hem noemt: Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in den hemel in Christus, Ef. 1:3. Onze Heere Jezus Christus, Die ons met Zijn bloed gekocht heeft, is de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader. Zodanig ken ik Hem in de bekendmaking der Goddelijke huishouding, en bid ik Hem aan met eerbied en verwondering; dewijl de Vader deze Zoon van eeuwigheid gegeneerd heeft, Ps. 2: Gij zijt Mijn Zoon! heden heb Ik U gegeneerd. Ook zegt Jezus, Joh. 5: Want gelijk de Vader

het leven heeft in Zichzelven, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelven. God is niet alleen Zijn natuurlijke Vader, maar ook Zijn God, en Hij heeft met Zijn Zoon een eeuwige vrede raad gehouden, welks besluit de Zoon, onze Heere Jezus Christus, heeft aangenomen te volbrengen. De Vader doet alles naar de raad van Zijn wil, en heeft aan Jezus beloofd: Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zou hebben, dat Hij dan zaad zou zien, Jes. 53. Gij zijt Mijn Zoon! eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting, Ps. 2. De Zoon is Zijn Vader gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises, om verloren zondaars te verlossen; ofschoon Hij de Zoon Gods was, heeft Hij nochtans gehoorzaamheid geleerd. Het was Zijn spijs de wil Zijns Vaders te doen; daarom hield Hij Zich aan God in de diepste nood van Zijn ziel, wanneer Hij aan het kruis moest klagen: Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?

En dit is tot mijn genoegzame troost, dewijl God de Vader, om Zijns Zoons Christus' wil, ook mijn God en mijn Vader is, in Jezus Christus weer met mij verenigd, en uit genade om Zijnentwil mij tot Zijn kind aannemende; waarin een onuitsprekelijke zaligheid voor de arme en zondige mens gelegen is. Immers Johannes zegt: Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden, 1Joh. 3. Dit is alleen om Zijns Zoons Christus' wil; deze dierbare Heere Jezus hebben wij zulks te danken, die na Zijn opstanding zegt: Gaat henen tot Mijn broeders, en zegt hun, Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God, Joh. 20.

Misschien denkt gij, hoe durft een zondig mens, zo vol ellende, zich dit toe-eigenen; doch gij moet weten, dat ik het

mij niet toe-eigen, maar mijn Heiland past mij zulks toe, en ik geniet het in het geloof wat Hij mij gegeven heeft. Ik geloof het Evangelie, waarin God mij verzekert dat Hij mijn Vader is. Ik heb dit alles om Jezus' wil en uit genade verkregen, en niet door mijn godsdienstigheid. Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme, Ef. 2.

Maar op welke grond gelooft gij, dat de eeuwige God en Vader ook uw God en Vader is?

Zie ik op mijzelf, zo heb ik daarvoor niet de minste grond, het tegendeel bevind ik in mij; ik ben maar stof en as, een verdoemelijk Adamskind; maar mijn grond ligt in de Heere Jezus Christus en Zijn dierbaar Evangelie. Hij alleen is de grond, Hij verklaart mij mijn verderf, dat ik een ellendig zondaar ben en in mijn zonden zal moeten sterfen, indien Hij mij niet des Vaders ontferming in Zijn bloed openbaarde in deze blijde boodschap des vredes. Daarom bevestigt God Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Christus heeft zulks gedaan voor Zijn vijanden, voor zondaars. Wordt mij door de genade des Heiligen Geestes nu mijn ellende zo ontdekt, en mag ik mijn Heiland in het geloof omhelzen, dat brengt mij troost en vrede. Wanneer ik moest vergaan in mijn ellende, ontdekte mij de Geest van mijn verderf, en deed mij zien dat ik dreigde om te komen; Hij opende mij het Evangelie, waardoor ik zag welk een goede Vader ik heb, Wiens huis vol brood is. Ik zeide: Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan; en eer ik tot Hem kwam, zag Hij mij van verre, liep mij tegemoet, en omhelsde mij liefderijk. Hij heeft mij op- en aangenomen toen ik in mijn bloed lag, Hij heeft mij gewassen in Jezus'

bloed, en het beste kleed, de mantel van Zijn gerechtigheid omgedaan, het gemeste kalf heeft Hij voor mij laten slachten, en mij de zegelring van Zijn Geest geschonken. Nu is Hij de mijne en ik ben de Zijne; zo lief had Hij mij, en zo is God mijn Vader. Wie de Heere Jezus aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven. Joh. 1.

Hoe doodschuldig, zondig en ellendig in zichzelf; wie Hem aannemen, worden door dit geloof uit God geboren. Van nature draag ik het beeld des satans; maar nu ik geloof, ben ik uit God geboren; mijn God en Vader heeft mij lief met een eeuwige liefde, zoals Jezus mij verzekert. Want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt, en hebt geloofd, dat Ik van God ben uitgegaan. Dit zegt de Mond der waarheid Zelf, Joh. 16. Deze liefde en trouw van God worden ons alle morgen nieuw, en alle avonden groter. Gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen, alzo ontfermt Zich de Heere over degenen die Hem vrezen, Ps. 103. Daarom kan ik niet anders dan God ook van harte liefhebben; terwijl mij niets meer smart dan dat ik mijn lieve Vader bedroef. Ik mag nu tot Hem zeggen: Doch nu Heere! Gij zijt onze Vader, wij zijn leem, en Gij zijt onze Pottenbakker, Jes. 64. Zo is Hij mijn God en Vader, en deze belooft Hij eeuwig voor mij te zullen zijn. Hij Zelf wil in mijn ellende naar mij omzien; en omdat ik nu mijn zonden gevoel, daarom wil Hij Zijn liefde van mij niet onthouden of afwenden. Immers:

Jezus' bloed steeds roept en pleit,
Barmhartigheid, barmhartigheid.

Hoe meer wij onze ellende gewaar worden, hoe meer en sterker het Goddelijk bloed voor ons roept. Want wij

hebben niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, lieve Vader! Wij kunnen Hem, uit hoofde van deze lieve Vadernaam alles klagen, en Hij laat Zich spoedig tot medelijden bewegen; Hij is zeer barmhartig om de verdiensten van Zijns Zoons wil; terwijl de Zoon niet zal rusten voordat Hij ons tot onze eeuwige erfenis gebracht heeft, welke wij moeten en zullen verkrijgen, hoezeer de satan, de wereld, ons vlees en bloed daartegen ook woeden mogen. Die erfenis is voor ons weggelegd in de hemel, en ligt daar hoog genoeg; niemand kan ons deze daar ontnemen, noch haar recht betwisten. Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus, Rom. 8:17.

O! wat is het een oneindig geluk, dat ik geloof, dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus ook mijn God en Vader is. Daarin ligt een oneindige rijkdom en schat voor tijd en eeuwigheid; wij hebben niets meer nodig. Ken ik de Vader, dan erken ik eerst mijn Schepper, dat is die Vader, Die de hemel en de aarde uit niet geschapen heeft. De Vader wordt als de Eerste Persoon in de aanbiddelijke Drie-eenheid het werk der Schepping toegeschreven.

De onderwijzer zegt niet, God heeft de hemel en de aarde geschapen; maar hij zegt, dat de Vader van onze Heere Jezus Christus zulks gedaan heeft.

Het eerste toch weet ik uit de natuur, het andere leer ik slechts door de Goddelijke openbaring. God, Die de wereld gemaakt heeft, woont niet in tempelen met handen gemaakt; dit wisten de Atheners ook wel, dit kunnen de heidenen weten uit het kennelijke Gods dat ons ingeschapen is, en daartoe dient. Hiervoor hebben wij geen ander

schilderij nodig.

En dat de Oorsprong van alle dingen het eeuwige Goddelijke Wezen is, dat tonen ons aller schepselen diepe armoede en nietigheid aan. Immers wij hangen van die grote God in alles af. Maar leer ik kennen, dat de Vader van onze Heere Jezus Christus alles geschapen heeft, en erken ik zodanig mijn Schepper op een geestelijke wijze, dan zie ik het werk der schepping met geheel andere ogen aan, dan is het deksel van blindheid van mijn ogen en mijn hart afgenomen.

Ik ken en erken mijn Jezus als Degene Die de wateren met Zijn vuist gemeten, en van de hemelen met de span de maat genomen heeft, en met een drieling het stof der aarde begrepen, en de bergen gewogen heeft in een waag, en de heuvelen in een weegschaal, Jes. 40. Deze is die Heilige Israëls. De eeuwige Vader heeft door Zijn eeuwige Zoon alles geschapen. Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden, Hebr. 11.

Dat de wereld door God geschapen is, geloven wij in het algemeen; maar dat de Vader dit gedaan heeft door Zijn Zoon, zulks moet ons de Heilige Geest openbaren. Daardoor kan ik verstaan en erkennen: Het Woord was bij God, en het Woord was God; en dat Hij Die bij de Vader was, onze Zaligheid is, ons geschapen en ook hersteld heeft. Dit is het Woord dat bij de Vader was, de Zoon Gods, Die vlees geworden is; Deze is de Schepper aller dingen. Door Hem heeft de Vader alle dingen gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. Joh. 1; waarom Jezus zegt: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook, Joh. 5.

God heeft door Zijn Zoon dit prachtige heelal voortgebracht, Die hetzelfde tot heerlijkheid des Vaders onderhoudt en regeert. Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt, en door de Geest Zijns monds al hun heir, Ps. 33. Die bij de aanvang sprak, er zij licht, dat eeuwige Woord, Hetwelk bij de Vader was, is de Schepper van alle dingen, naar de woorden van onze tekst.

De Jehovah is in het geloof mijn God, Ps. 102: Gij Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn de werken Uwer handen. Dit wordt gezegd van de Zoon, volgens Paulus' verklaring, Hebr. 1:10. Zo wordt de Schepper gekend.

En kent men het werkende Begin der schepping, dan leert men ook Zijn werken verstaan, en begrijpen waartoe dit grote gebouw is voortgebracht. Niemand dan degene die de Zoon kent, weet dat het de schouwplaats is waarin God verheerlijkt wordt, en eeuwig verheerlijkt zal worden door de verlossing van de Zoon. In Deze verheerlijkt Hij Zich zowel in het Rijk der genade als in het Rijk der heerlijkheid, dat toch Zijn werk is onder de kinderen der mensen. O! de Schepper aller dingen, het Woord des Vaders, is die grote Vriend der mensen. Hij wil Zich over ons ontfermen, en in deze ontferming Zichzelf verheerlijken. De aarde is niet geschapen om te vervallen en te vergaan, maar opdat zij zou vernieuwd worden. Het Koninkrijk van Christus is de oorzaak, waarom God de wereld geschapen heeft, en nog tot op deze dag onderhoudt en regeert; terwijl voor de Zijnen een woning is bereid in Zijn vreugdezaal, in het huis des Vaders. Daarheen is de Zoon gegaan, om ons een plaats te bereiden. Ondertussen zien wij door het geloof hoe Zijn werken in de natuur en genade zich verenigen, waarin wij anders zulk een onderscheid maken, denkende,

dat men uit de school der natuur in de school der genade komt.

De Heere God had alles in een ogenblik kunnen daarstellen; maar Hij deed zulks in de tijd van zes dagen. Op de eerste dag schiep Hij het heelal en bracht het licht voort. Op de tweede scheidde Hij het licht en de duisternis. Op de derde versierde Hij de aarde met gras, kruiden en bomen, terwijl zon, maan en sterren op de vierde dag geschapen werden. Na op de vijfden de lucht en het water met levende schepselen vervuld hebbende, werden op de zesde dag het gedierte des velds, en de mens geformeerd uit het stof der aarde.

En zo kon deze Koning heersen over de vissen der zee, over de beesten der aarde, en over al het geschapene. Deze was nu het zichtbare Beeld van een onzichtbare God; Die schiep ook een hulp tegenover hem, uit één van zijn ribben, hetwelk zijn opzicht had op de herstelling in het bloed van de Zoon Gods.

Immers, zoals het hem ging gaat het nog in de nieuwe wereld, in de Kerk van Christus, en in iedere gelovige, die geschapen wordt in Christus Jezus tot goede werken. Alles wijst ons op de heerlijke Schepper; zolang die onbekend is, is het alsof de zon is ondergegaan; maar leert men Hem weer kennen, de zon verrijst, en er ontstaat een nieuw licht, waarbij men een geheel andere heerlijkheid ontdekt en ziet schijnen. Dan is het: Gij, o Heere! hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen. De wereld heeft geen schoonheid meer die mijn hart tevreden stellen kan; maar ik moet zingen:

Jezus' tegenwoordigheid
Is hetgeen dat mij alleen verblijdt.

In deze gesteldheid is het alsof alles mij toelacht en tot mij spreekt. Ps. 8, 33 en 104, waarin David van de schepping roemt en die bezingt, worden door mij verstaan; alles verlevendigt mijn hart, en ik zie waartoe God dat alles maakt heeft door Jezus Christus, gelijk Paulus betuigt, Ef. 3. Zelfs de vogels zeggen het met hun tongen. Ik bevind mij dan in die wereld, waarvan de Vader van onze Heere Jezus Christus in Zijn Zoon de Formeerder is, en waarop ik als Zijn kind een volkomen recht heb. Dat recht heb ik in Adam verloren, maar vind ik in Jezus Christus, de Tweede Adam, weer; alles is dus het mijne, omdat ik voor Christus ben. Ik mag alles gebruiken en voor de Heere leven, Die Zich voor mij met zoveel licht bekleed heeft; het is nu overal heerlijk, dewijl Zijn licht en glans mij zo bestralen,

Het geloof ontdekt mij dit grote werk der zaligheid; wij behoeven niet te zeggen, wat is dat een geleerd mens, die zoveel licht van Gods werken ondervindt, och neen! de armen, die naar des Heeren Naam vragen, zullen dat zien. Waarop wij anders geen acht geven, daarin zien wij nu des Scheppers eer en heerlijkheid. Vraagt men nu, wat is in dit geloof opgesloten? Dat ik niet twijfel of Hij zal mij met alle nooddrift van het lichaam en der ziel verzorgen.

Het is een grote wijsheid, de grond der zaken recht te verstaan. Want ken ik de God en Vader van onze Heere Jezus Christus als mijn Vader en Schepper; zo kan het niet anders zijn, of ik bevind in mijn ziel een stil vertrouwen op dezen Jehovah, en ik weet, dat Hij mijn Vader is, hetzij ik zorgvuldig of zorgeloos ben. Daarom zegt Paulus: Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God. Fil. 4.

Wie deze Vader recht kent, die kan ook niet zorgen. Hij vertrouwt op zijn Vader. Welk kind toch, dat een rechtgeaarde vader heeft, laat die niet voor alles zorgen? Waar is een gelovig kind van God, dat zich niet op de Vaderlijke wil Gods in alles verlaat? Geloof en vertrouw ik, zo wil ik alles wat mijn God en Vader wil; ik heb dat hartelijke vertrouwen, dat God, mijn Vader, mij niet aan mijn eigen zin en wil zal overgeven, maar Zijn Vaderlijke liefde aan mij wil volbrengen; ik wil dan niets anders. David zegt: Verlustigt u in de Heere, zo zal Hij u geven de begeerte uws harten. Ps. 37. Dit is ook mijn enig vergenoegen; want heeft men Jezus, men heeft alles, dewijl men niets wil dat strijdig is tegen de eeuwige liefde; en daarin gaat ons de Catechismus voor.

Een kind Gods verstaat daarmee niet, dat de Vader hem rijkdom, eer en heerlijkheid zal geven; maar dat hem geen kruis, ellende of nood zullen overkomen, zonder dat God hem Vaderlijk zal ondersteunen en doorhelpen. Dit is wel onverstaanbaar voor de oude mens, maar niet voor een kind Gods, dat vertrouwt op de voorzorg van zijn hemelse Vader. Daarvoor heeft een kind van God de volgende drie hoofdgronden :

I. Hij zal mij met alle nooddrift van het lichaam en de ziel verzorgen.

II. Al het kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, zal Hij mij ten beste keren.

III. Zulks kan Hij doen als een almachtig God, en wil Hij ook doen als een getrouw Vader,

Vooreerst, de Vader zal voor mij zorgen. Hij zal mij al mijn nooddrift geven. De lichamelijke nooddrift is voor Gods kinderen het minste; het lichaam heeft niet veel nodig. Jakob zei: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en

mij behoed zal hebben op deze weg die ik reis, en gegeven zal hebben brood om te eten, en klederen om aan te trekken, zo zal de Heere mij tot een God zijn. Gen. 28. Dat vertrouwt dus een kind van God, daaraan kan het niet twijfelen, het zegt: Wat ik nodig heb, zal mijn Vader mij wel geven. Ook besluit hij daaruit, niet te moeten hebben wat hij niet heeft, of dat zulks niet goed voor hem zou zijn; mijn Vader geeft mij geen stenen voor brood, maar wel brood in plaats van stenen; als ik iets van Hem begeer, wat mij schadelijk zou zijn, zal Hij het mij niet geven. Hij zal mij geen vergif in plaats van medicijnen toedienen, o neen! God is getrouw, dus wil ik op Hem bouwen, en op Zijn goedheid geheel vertrouwen.

De nooddrift van de ziel is bij Gods kinderen de grootste; deze begeerten zijn geheel anders, en strekken zich uit naar het oneindige goed. Maar o! de lieve Vader zal de ziel ook wel verzorgen; ik vertrouw niet op mijn eigen wil; Hij zal mij wel geven wat mij nodig is, en wel zo, dat Hij meer geeft dan ik nodig heb, ja, mild en overvloedig. Hij geeft mij het ware Brood, Dat van de hemel nederdaalt en der wereld het leven geeft. Zijn Zoon spijzigt mij met Zijn gekruist lichaam, en drenkt mij met Zijn vergoten bloed. Hij is gekomen, opdat wij leven en overvloed hebben, en geeft ons het eeuwige leven, Joh. 10; ja, meer dan wij bidden of denken kunnen.

Ten tweede, ik weet, dat Hij mij niet zal laten verloren gaan; ik weet dat ik tot lijden geroepen ben; tegen het kruis heb ik niets, omdat de Vader het mij toeschikt, en het geen kinderen zijn die Hij niet kastijdt. Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij; en wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen moeten medewerken ten goede, Rom. 8, Hebr. 12. Is dit alles alzo, dan is er niets uitgesloten, alle

aanvechtingen en verleidingen des satans, vervolging der wereld, kruis en lijden, alles zal mij tot zaligheid gedijen, alles dient tot mijn best; alles, wat Hij mij in dit jammerdal gelieft toe te schicken. Wel heb ik met het lichaam der zonde te kampen en te strijden, dat is de wil des Vaders; doch Hij zal mij daartoe kracht geven, of door de Geest der uitbranding al het zondige wegnemen. Er blijft bij een kind van God geen voorwaarde over, het wil zich geheel overgeven aan zijn barmhartige Vader, en zulks op dezen grond.

Ten derde, dewijl Hij het doen kan als een almachtig God, en ook doen wil als een getrouw Vader. Dan, dat vertrouw ik niet, omdat ik een kind Gods ben, mij als een kind van God betamelijk gedraag en getrouw handel; neen, daarom denk ik niet, nu zal de Vader voor mij zorgen, och neen! Ik vertrouw zulks alleen omdat Hij mijn Vader is, en ik Zijn Naam ken. Die Uw Naam kennen zullen op U vertrouwen. Ps. 9.

Ik ken Zijn heerlijkheid, ik ken de Vader, daarom vertrouw ik. Heb ik Hem tot een Vader, zo ben ik Zijn kind; doch alles wat een kind Gods in zichzelf heeft, is geen grond van vertrouwen, maar omdat God zijn Vader is, Die zulks doen kan en wil. Immers het ontbreekt Hem noch aan de kracht, noch aan de wil, waaraan zou het dan toch feilen? Ik weet, dat ik zulk een rijke Vader heb, Die de algenoegzame God is; ik ken Hem. Hij is rijk over allen die Hem aanroepen, alle schepselen staan Hem ten dienste; eer een Elia van honger zal omkomen, moeten hem de raven brood brengen. Hij weet wat wij nodig hebben. Want uw hemelse Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft. Hij weet beter wat ik hebben moet, dan ik het weet; Hij heeft mijn rechterhand gevat, Hij zal mij leiden door Zijn raad, en daarna

zal Hij mij in de eeuwige heerlijkheid opnemen, Ps. 73. Evenmin ontbreekt het aan Zijn liefde; zeker! Hij heeft een teder Vaderlijk hart; daarom zegt Hij: Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon zij deze vergat, zo zal Ik toch uwer niet vergeten. Ziet, Ik heb u in beide handpalmen gegraveerd, Jes. 49. Ook is Hij in Zijn ontfermen onveranderlijk jegens ons arme zondaars. Hij betuigt ons: Want Ik, de Jehovah, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd, Mal. 3. Werd zijn Vaders hart veranderd, o! dan waren wij ongelukkig; want Hij is ons niets schuldig dan dood en hel; maar Zijn eigen recht is voldaan in de Zoon van Zijn liefde; en in die Zoon heeft Hij beloofd Ja en Amen te zijn. Zo is Hij verbonden te zeggen: Ik kan en wil u niet begeven noch verlaten; en dit is de troost van een kind Gods, al schijnen hemel en aarde te vergaan. Zulk een kind van God zegt, zou ik mijn God en Vader niet vertrouwen, Hij is immers geen mens-kind?

O, wat is dit een grote troost! ik geloof in God, de Vader, die Abba, Vaders Naam, is de troost in leven en in sterven.

Abba, Vader! zal ik spreken,
Wijl ik ben in het aardse dal,
En, als alles is bezweken,
't Hart nog Vader! zeggen zal.

Wij ondervinden dit veel heerlijker dan de engelen of mensen ons prediken kunnen. Wat is hij zalig, die zijn lichaam en ziel de grote Schepper kan aanbevelen, en zichzelf erkennen als een arm kind; maar ziende op de Heilige Israëls, daarin zijn vertrouwen mag stellen en zich Deze in

alles toevertrouwen. Al wat het hart des Vaders kan geven, geeft hem die grote Jehovah. Welgelukzalig dan allen die op Hem betrouwen. Hij is ons Schild en Loon, zeer groot. Want God de Heere is een Zon en Schild, de Heere zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden den-genen die in oprechtheid wandelen. En daarom, Heere der heirscharen! welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt, Ps. 84.

TOEPASSING

MAAR, indien gij dat slechts naspreekt, ik geloof in God, de Vader; het zeggen met de mond zal niet helpen. Mijne vrienden! indien het geloof niet in uw harten is, wat baat het, dat gij alles al klaar weet, en het gevoel in uw harten niet hebt, of bij eigen, zalige bevinding verstaat, wat het Abba, lieve Vader is? Waar dat licht van God en het vertrouwen des harten niet zijn, daar is de zaligheid ook niet. En ofschoon gij al zegt, ik vertrouw op God, zulks is ook niets; want dit is licht te zeggen, zolang er geen nood is. Voor een rijke, die voorraad van alles heeft, is het gemakkelijk te denken, dat kan mij wel helpen; evenzo is het zeggen met de mond, dat men op de Heere vertrouwt. Hebt gij geen gevoel van uw zonden, dan is de roem van uw vertrouwen op Jezus ijdel. Het ware vertrouwen wordt geoffend en openbaar, wanneer wij in noden naar lichaam en ziel verkeren, en alle verwachting van de schepselen is verdwenen; dan blijkt het rechte geloof. Het geloof ver-toont zich nooit heerlijker dan in beproeving; wie dus meent aan de woorden der waarheid, aan een schijn-geloof genoeg te hebben, die zal ondervinden dat al zijn vertrouwen in de beproeving wegvalt; want het moet van God verleend zijn. Men ziet klaar, als de nood groot wordt, dat

menigeen zijn huis op een zandgrond gebouwd heeft, de een rustte op zijn begrippen, de andere op zijne goede meningen. Al wie niet op de Heere Jezus Christus bouwt, diens grond zal wegzinken, en hij zal te schande worden. Het geloof in Jezus Christus kan ons alleen in deze bedroefde wereld troosten; en hebben wij geen geloof en vertrouwen op Jezus, wij moeten eeuwig vergaan.

Hoe is het nu met u, geliefde hoorders! wat gevoelt uw hart daarvan? Gevoelt gij het kinderlijke vertrouwen, de zalige rust, of begint het al te stormen? Waarvan komt dat? Onze boze natuur wil zich gaarne verontschuldigen, en de schuld op de barmhartige Vader werpen; maar ik zeg u in en uit Zijnen Naam, de oorzaak daarvan ligt niet bij Hem; Hij wil onze Vader wel zijn, maar wij willen Zijn kinderen niet zijn zolang wij in het geloof niet staan. Hij betoont Zijn Vaderlijk hart, al zijn wij afvallige schepselen, die met de satan tegen onze lieve Vader strijden; wij veranderen, maar Hij verandert niet. Zulks toch heeft Hij bewezen in de kruisdood van Zijn Zoon, daarin ziet men Zijn ontferming, en hoe Hij Zijn enige Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons overgegeven heeft. Al het goede dat God ons bewijst, komt uit Zijn ontfermende liefde, daarom gedraagt Hij Zich jegens ons alsof wij Zijn lieve kinderen waren.

Hij draagt ons met een Vaderlijk ontfermen! Hij tuchtigt ons met lichte tuchtroeden! Alles drukt en dreigt ons, maar dat is, opdat wij zullen opzien tot Hem, Die ons gemaakt heeft. En zien wij op Hem, zo gebruikt Hij dikwijls de grootste gevaren tot ons nut, en laat uit de duisternis het licht komen. Wat lokt Hij ons met zijn lieflijk Evangelie! Het is alsof God Zich verwondert over de hardheid van onze harten, als Hij zegt bij Jer. 3: Wilt gij dan niet horen,

gij afkerige kinderen; wilt gij u nog niet tot Mij keren, opdat gij zalig wordt?

Aan het getrouwe hart van de Vader ligt het niet; de Vader toont dat Hij in Jezus' bloed met een verdoemelijke wereld verzoend is. Ook ontbreekt het niet aan Jezus' bloed; maar het gaat ons als de vondelingen, die niets van hun vader weten, al wordt hij hun naderhand getoond; zij kunnen het niet geloven, noch hem vader noemen.

Zo ook wij, wij kennen de stem van onze Vader niet, wij geloven niet dat Hij ons zo liefheeft, dat Hij Zijn Zoon voor ons heeft laten sterven; en zo gaan wij in onze vijandschap voort, en willen liever ver van God blijven, dan ons tot die lieve Vader wenden. Daaruit komen alle zonden, boosheden en het wereldse wezen, zodat wij schandvlekken zijn en geen kinderen.

Is het zo zielen! moet gij het bekennen dat gij zo ongelukkig zijt, niet alleen omdat gij de almachtige God tegen u hebt, Die alles doden en verderven kan, maar ook omdat gij de aanbiddingswaardige liefde Gods in het dierbare bloed des Lams van u stoot. Dat zal u hier en namaals een verschrikkelijk oordeel veroorzaken; ja het was u beter de weg des levens nooit gekend, noch daarvan gehoord te hebben. Immers, wie heeft zich ooit tegen de Almachtige verhard en vrede gehad? Ach! wat is het een dwaasheid, van honger te willen vergaan, daar er brood genoeg is in des Vaders huis. En de meeste zielen gaan toch zo gerust daarheen; waarom wij ons des te meer moeten verwonderen, dewijl de grote God en Vader zo goed is, en ons nog Zijn genade aanbiedt. Ja, zo dikwijls Hij ons Zijn Evangelie laat prediken, biedt Hij ons nog Zijn genade aan. In onze Doop heeft Hij ons verzegeld, dat Hij onze genadige Vader zijn wil. Zult gij dan niet van nu af tot Hem roepen,

Vader! Gij zijt de Leidsman mijner jeugd? Jer. 3. Wilt gij dan nog niet tot uw Vader gaan?

Zegt gij, hoe durf ik God mijn Vader noemen? Ik bevind mij niet gesteld als een kind van God; doch ik zeg, gij wilt eerst een kind zijn voordat gij God uw Vader wilt noemen; en langs die weg kunt gij geen kind Gods worden. Wij moeten als goddelozen, als vijanden verzoend worden; gij moet als de verloren zoon doen, en zeggen: Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan. Onze heiligheid trekt ons niet tot God, maar wij komen op grond van het aanbod van Jezus' verzoening. Als ik zeg, ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan, dan denk ik niet om mijn goed hart en mijn deugden, noch dat ik een kind Gods ben, och neen; geheel het tegendeel. Vader! ik heb gezondigd tegen de Hemel en voor U; dus niet, ik ben een vroom kind, maar ik ben niet meer waardig Uw zoon genaamd te worden. Luk. 15. Ik ben Uw vijand en een rebel, maar Gij zijt mijn barmhartige Vader in Christus. Jezus' wonden moeten alleen alles goed maken, zal het Abba Vader! van onze lippen vloeien.

Dit maakt geen mens hoogmoedig als hij niets goeds van zichzelf kan denken; men denkt van God alleen het goede, en dat Hij een barmhartige en verzoende God en Vader in Christus is; en wie zodanig tot zijn Vader komt, die wordt eerst een vernederde zondaar. Gij zult niet recht verbrijzeld worden, voordat gij God als uw lieve Vader aanziet, Die gij zo beledigd hebt, dat om uw zonden wil het dierbare bloed van Zijn Zoon vergoten moest worden. Zulks moest ons beschamen voor God; daarom staat er: Zult dit de Heere vergelden, gij dwaas en onwijs volk! Is Hij niet uw Vader, Die u verkregen, Die u gemaakt en u bevestigd heeft?

Dit stem ik met mijn hart toe en zeg, ja, lieve God en

Vader! ja lieve Jezus! ik ben zulk een goddeloze, maar Gij zijt toch onze God en Vader; want Abraham weet van ons niet, en Israël kent ons niet, Gij o Heere, zijt onze Vader, onze Verlosser, vanouds af is dit Uw Naam, Jes. 63. Merkt wel, Heere! waarom laat Gij ons van Uw wegen dwalen? vers 17. Gij doet ons smelten door het middel van onze ongerechtigheden. Doch nu, Heere! Gij zijt onze Vader, wij zijn leem en Gij zijt onze Pottenbakker, Jes. 64. Zo spreekt de Geest bestendig in onze kinderlijke harten. De satan blaast wel het vuur van ongeloof gedurig aan, door ons in te werpen: Durft gij God uw Vader noemen, daar gij zulk een boos slangenzaad zijt? Gij zijt de mijne. Maar het Goddelijke vertrouwen berust op Gods Vaderlijk hart; het ware geloof is in die diepte gegrond, en doet mij zeggen: Ik zal aangenomen worden, ik word tot de Vader gegeven, Die mij in Jezus kan en wil aannemen; ik verkrijg vergeving der zonden; en zo zal ik bevinden dat ik niet tevergeefs geloof; ik ben een kind Gods uit genade, en ontvang het bloed van Jezus tot reiniging van mijn zonden. Het is de grootste zaak, dat in ons niets, maar in God alles is; in God is de Zoon, en God is met mij in het verbond; en zo bevindt men het onfeilbare vertrouwen in het hart; terwijl men nergens in vertrouwen kan dan in de Vader, door Jezus Christus. Dit wordt ons zo eigen, dat wij niet anders, dan als een kind op zijn vader, vertrouwen kunnen. Gewis, de eeuwige Vader, Die de hemel en de aarde maakt heeft, zal Zich zeker ontfermen over Zijn kinderen. Hij, Die Zijn zon laat opgaan over goeden en bozen, zal Zijn arme kinderen niet verlaten, noch één van Zijn kinderen vergeten. Och neen! ieder kind heeft Hij zo in het oog, alsof Hij maar één kind te verzorgen had; ja, het zwakste bezorgt Hij op het tederste. Zo bevinden het Gods

kinderen; het is verre van hen, dat zij het ongeloof zouden voeden door te denken, dat hun getrouwe God en Vader hen zou vergeten. Eerder en veelmeer erkennen zij het ongeloof voor hun grootste zonde, omdat zij daardoor hun lieve Vader zo bedroeven. Deze zonden komen uit de werkingen van het vernuft, en dat wij mede willen zorgen; daarom is het: O Vader! ik ben niet waardig Uw kind genaamd te worden. En zo dikwijls wij zo komen, zo vaak worden wij ook omhelsd en door die getrouwe Vader vriendelijk aangenomen, wanneer wij Hem ook de eer geven. Het ongeloof en wantrouwen zijn de grootste zonden, daarom moet een kind Gods dagelijks bidden: Heere Jezus! help mij geloven, help mij zoeken, en laat mij U vinden. Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp. Ik vrees nergens meer voor dan voor mijn ongelovig hart.

Denkt gij, als ik in de heiligmaking meer vorderde, zou ik beter kunnen geloven? Het tegendeel is waar; wanneer het geloof in u zwak is, zal de heiligmaking in u afnemen. Daarom bidt om geloof en vertrouwen, en de lieve Vaders Naam zal u leren geloven en vertrouwen. Hoe meer gij uzelf als armen en ellendigen leert kennen, en zulks de Vader klaagt, hoe meer Hij Zich over u zal ontfermen. Niets kan mij troosten dan de barmhartigheid Gods in Christus' bloed; en hoe meer ik mijn ellende zie, hoe meer ik ook de kracht van Jezus' bloed, ondervind, waardoor ik het duidelijkst weet wat Hem toekomt. Hij is mijn Maker en mijn Man; het kinderlijke toevorzicht en bestaan komen uit het vertrouwen voort, de grond der hoop wordt vaster, niet dat wij daardoor meerder sterkte in onszelf hebben; het geloof toch is een plant die alle ogenblikken moet begoten worden. De Heere belooft dit ook bij de profeet Jesaja van Zijn wijngaard: Ik de Heere behoed dien, alle ogenblik zal Ik

hem bevochtigen; opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag.

Smaken wij de zoete liefde van Jezus, het vertrouwen neemt de overhand, zodat ik mij daarover moet verwonderen; en hoe sterker het vertrouwen wordt, hoe vuriger ook de liefde is. De Vader schrijft Zijn liefde in mijn hart, ik word Zijn beeld gelijkvormig, en het evenbeeld van Zijn Zoon gelijk; dan smEEK ik vertrouwend tot mijn Rechter, en sta in diepe buiging voor Zijn ogen. Dus, hoe sterker het vertrouwen is, hoe meer de heiligmaking zal toemenen.

O, wat is dit een grote weldaad! dat wij hier in dit jammerdal zoveel genade zien in onze lieve Vader. Wij ondervinden hoe Hij ons onderhoudt, als wij er maar acht op mogen geven. Geen uur gaat er voorbij, of wij ondervinden Zijn Vaderlijk hart, Zijn trouw en liefde; en dit geeft stof tot loven en verheerlijken van God. Dan heeft men een God, Die in ons werkt, liefde, geloof en vertrouwen; en zo is het ons hier in dit tranendal in alles goed. Wij zien des Vaders heerlijkheid in het aangezicht van Jezus, en verwonderen ons in de weg van Zijn genade.

In onze nood kan Hij ons redden, in Zijn schoonheid mogen wij ons verblijden, ja, in Zijn gemeenschap is alles. Wij zullen dan eerst recht leren en weten waartoe zon, maan en sterren geschapen zijn; dat het alles is om God te verheerlijken en de mens te dienen. En ofschoon wij het in onze vreemdelingschap nog zo goed hebben, er blijft toch een verlangen naar ons vaderland. Daarom verlangen wij met recht naar ons stervensuur, als wij zullen gaan naar onze oudste Broeder, tot Zijn Vader en onze Vader, tot Zijn God en onze God.

O! de Heere Jezus geve ons daartoe Zijn genade, om de

wil van Zijn dierbaar bloed. Amen!

Nazang Ps. 84:3

TIENDE ZONDAG

Vraag 27 en 28

VOORAFSPRAAK

HOE diep de arme zondaar ook gevallen is, hij wordt toch opgewekt om de Naam des Heeren te zoeken. Hem wordt in de 105de Psalm voorgesteld: Vraagt naar den Heere en Zijn sterkte; zoekt Zijn aangezicht geduriglijk. Gedenkt Zijn wonderen die Hij gedaan heeft, Zijn wondertekenen, en de oordelen Zijns monds. Gij zaad Abrahams! Zijn knecht, kinderen Jakobs! Zijn uitverkorenen. Hij is de Heere onze God; Zijn oordelen zijn over de gehele aarde.

De gelovigen worden aldaar opgewekt om de sterkte des Heeren en Zijn aangezicht ernstig, ja gedurig te zoeken, uit aanmerking van Zijn wonderen die Hij gedaan heeft, en vanwege Zijn oordelen, die over de ganse aarde zijn. Degenen die het ware zaad Abrahams zijn, zijn niet de zulken die geen zonden hebben en rechtvaardig in hun eigen ogen zijn, maar zij bezitten de gerechtigheid des geloofs en zijn, als goddelozen, uit genade in Jezus' bloed gerechtvaardigd. Als ware kinderen Jakobs bewandelen zij de rechte strijd- en geloofsweg; het is hun werk de Heere en Zijn sterkte te zoeken, Jezus en Zijn gerechtigheid, Die alleen hun Sterkte is, Zijn aangezicht, Zijn gemeenschap, Zijn liefde en trouw, de zoete omgang met Hem; naar dit alles hongeren en dorsten zij gedurig. En dat dese te meer, als zij gedenken aan de grote wonderen, die de Heere zowel in de natuur als in de genade aan

hen gedaan heeft. En zendt God Zijn oordelen op aarde, het is de werkzaamheid van gelovige zondaars, om de sterkte des Heeren te zoeken, en de sterkte van de Heiland aan te grijpen.

Daartoe worden wij vooral geroepen, mijn geliefde vrienden! door de oordelen die over de aarde gaan, die ons beginnen te drukken en te benauwen. Reeds wekt onze Hoge Overheid ons tot dit einde op; waarom ik mijn gewone weekpredikaties moet staken, totdat wij de Heere zullen kunnen danken en ons in Zijn bewaring en verdere Vaderlijke hulp aanbevelen, en op Zijn bijstand vertrouwen.

Wij willen Hem ernstig smeken, dat Hij ons in alles genadig zij, en Zich met ons land wil verzoenen in Jezus' bloed; ons genezen van zonden, opdat het land ontheven mag worden van zijn plagen, en Hij ons redt uit de tegenwoordige nood, en met Zijn genade bij ons blijft.

Hiertoe wilde ik u in dit morgenuur opwekken, opdat gij u met uw ganse hart en ziel aan de Heere moogt verbinden, waartoe ons niets meer kan dringen dan de wonderen van Gods voorzienigheid, in welke Zijn gunst, liefde, barmhartigheid en genade, die ons tot het geloof moeten brengen, openbaar worden. Laat ons daarop zien, als de Heere zegt, Gij nu, o Mijn schapen! schapen Mijner weide, gij zijt mensen; maar Ik ben Jehovah, uw God, uw Ontfermer. En zien wij in het geloof op Hem, dan zal Hij Zijn aangezicht ook over ons laten lichten.

O! de Heere zegene ons, en geve ons Hem zodanig te zoeken, opdat nog vele zondaars daardoor opgewekt mogen worden, om de Heere als een stroom aan te lopen, en tot Zijn troon, waarop het geslachte Lam van engelen en mensen aanbeden wordt, te komen.

Tekst Mattheüs 6:30-33

30 Indien nu God het gras des velds, dat heden is en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?

31 Daarom, zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of waarmede zullen wij ons kleden?

32 Want al deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet dat gij al deze dingen behoeft.

33 Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

Vraag 27. Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Antwoord. De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke hemel en aarde, mitsgaders alle creaturen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijszake en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen.

Vraag 28. Waartoe dient ons dat wij weten, dat God alles geschapen heeft, en nog door Zijn voorzienigheid onderhoudt?

Antwoord. Dat wij in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar zijn mogen, en in alles wat ons nog toekomen kan, een goed toevorst hebben op onze getrouwe God en Vader, dat ons geen schepsel van Zijn liefde scheiden zal, aangezien alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat ze tegen Zij wil zich noch roeren noch bewegen kunnen.

INLEIDING.

De 32ste en 33ste Psalm hangen zo nauw samen, alsof zij maar één lied zijn. Zulks kunt gij zien uit het laatste vers van de 32ste Psalm en het begin van de 33ste. Waarmee de een eindigt, daarmee begint de andere, om ons te leren dat het maar één stuk is; en wie de 33ste verstaan wil, eerst de 32ste moet kunnen zingen: Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de mens, dien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.

Wie de toegang tot de Vader gevonden heeft, en in Jezus' wonden verzoend is, die kan eerst in de Goddelijke voorzienigheid inzien, welke wij in Ps. 33 vinden beschreven. Erkennen wij een verzoende God in Jezus' bloed, zo opent het geslachte Lam het Boek van Gods voorzienigheid, en dan kunnen wij het Hallelujah zingen. Wanneer de oude mens afgelegd wordt op aarde, vangt het in de verzoening aan: Zingt den Heere een nieuw lied; de Heere heeft grote dingen aan ons gedaan. Dan zien wij, hoe des Heeren woorden door Zijn werken vervuld worden, en met elkaar verbonden zijn; hoe de Heere hemel en aarde geschapen heeft, en door Zijn Goddelijke voorzienigheid deze nog onderhoudt; hoe Hij de gedachten der heidenen vernietigt, en Zijn kinderen niet verlaat. Verheugd en verblijd kan men dan betuigen, de Heere is mijn God, en welgelukzalig is dat volk, welks God de Heere is. Dus leren Zijn kinderen ook bidden, dat Zijn Vaderlijk oog op hen gericht mag zijn, dewijl zij alleen op Zijn goedheid hopen; want Hij ontfermt Zich over allen die op Zijn Naam vertrouwen.

Is men verzoend, zo kent men des Heeren wegen in de vergeving der zonden, en leert men de voorzienigheid kennen

en geloven; - als men Jezus kent, zo kent men ook het Woord des Vaders; want door Hem zijn alle dingen geschapen.

Geloof ik dat God de Vader is van mijn Schepper, zo ben ik niet alleen overtuigd dat die Vader door Zijn Zoon de wereld gemaakt heeft, maar ook, dat Hij door Deze alles regeert; dan wordt de voorzienigheid des Vaders en die van de Zoon niet onderscheiden; dan is het geloof een kracht en een Goddelijk licht, gelijk wij zien in deze twee vragen. En is het geloof een Goddelijke kracht, zo geeft ons de Goddelijke voorzienigheid ook licht in onze duisternis. Deze twee stukken zullen wij thans wat nader behandelen.

De onderwijzer vraagt: Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Neemt dit wel in acht. Hij vraagt niet naar verstandsbespiegelingen, maar wat verstaat gij daardoor, als gij zegt: Ik geloof in God, de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde? In de algenoegzaamheid zijn alle verdere deugden en volmaaktheden Gods ingesloten; wat verstaat gij dus daardoor?

Gij moet de grond die ik daartoe in de inleiding gelegd heb, wel in acht nemen en onthouden, dat die zaak een geloofszaak is. Zonder geloofslicht is de mens blind in al de Goddelijke wegen; want de wegen des Heeren zijn wel recht, maar de overtreders vallen daarin, terwijl de rechtvaardige en gelovige daarin wandelen. Daarom kan men hierin zo licht feilen, wanneer men dit stuk wetenschappelijk en niet gelovig wil behandelen. De Catechismus nochtans stelt ons het geloof kinderlijk, eenvoudig, troostvol en krachtig voor, ook ten aanzien van de Goddelijke voorzienigheid.

Hierom is het antwoord van de Catechismus voor wijsgerige mensen niet genoegzaam, die willen van het boek der Goddelijke regering, de kracht van de natuurlijke wil des vleses, en de straoefenende gerechtigheid Gods meer weten.

Doch daarmee heeft een kind van God niets te doen, die beschouwt het boek van Gods regering zo, als het hier betracht wordt; de Catechismus spreekt van een verstand, door het geloof verlicht, en niet van het verstand dat de gevallen mens in zijn natuurstaat heeft.

Hij zegt: Het is de almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods. De onderhouding en regering aller dingen drukt de Goddelijke voorzienigheid uit, dat alle schepselen in hun denken en doen worden onderhouden, en geregeerd door een Goddelijke besturing ter ere van de Schepper en ten beste van Zijn kinderen.

Dat er zulk een voorzienigheid is, is zelfs de natuur bekend, gelijk Paulus zegt, Hand. 17.

De deugden Gods, Zijn almacht, wijsheid, algenoegzaamheid, heiligheid, gerechtigheid, barmhartigheid, waarheid en onveranderlijkheid. De veranderlijkheid van de mens is genoeg om de Godheid tegen atheïsten en Deïsten te verdedigen en te bewijzen; doch de Catechismus houdt zich daarmee niet op, hij vraagt: Wat gelooft gij van Zijn Goddelijkheid, en de werken die Hem toegekend worden?

Ik geloof, dat de Vader van onze Heere Jezus Christus, de Almachtige is, Die alles geschapen heeft, en nog alles bestuurt en regeert. Dan, het geloof geeft mij nog een nader inzien in de Goddelijke regering; daardoor zie ik dat de Zoon het alles regeert, hetwelk voor het natuurlijke oog en verstand verborgen is.

Door het geloof wordt mij openbaar, dat Hij, Die op de

troon het bewind heeft, de Zoon van God is, door Wie de Vader alle dingen regeert; en gelijk Hij alles gemaakt heeft, ook alle dingen draagt door het woord Zijner kracht. Hebr. 1.

Dat God alle dingen regeert, wisten ook de heidenen; maar dat die God onze Heiland is, leert alleen het geloof, Kol. 1. Dit is een wonder stuk, waarin ons de eer en heerlijkheid van onze Koning openbaar worden. Dan zegt men: In Dewelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden, door Jezus Christus, Dewelke is het Beeld des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller schepselen. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, en Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente; Hij, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.

Hierin verblijdt zich een gelovig kind Gods, dat die Jehovah, zijn Heiland, op de troon zit. De Heere regeert, dies verblijdt zich de aarde, Ps. 97. Men erkent die zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren, 1Tim. 6. Men ziet de Heere Zebaoth, zittende op een hoge en verheven troon, en hoort het roepen der serafim: Heilig! heilig! heilig! is de Heere der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol, Jes. 6.

Ik geloof, dat de Vader door Zijn hand, als de hand van de Zoon des mensen, Die op de troon zit, alles regeert; want de Vader heeft al het oordeel de Zoon gegeven. En Hij heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is, Joh. 5. De regering is het loon van Zijn arbeid; als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, en het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan, Jes. 53.

Daarom gaat alles door Zijn hand zo wel voort.

Dit zijn grote wonderen! De Zoon eens mensen zit op de troon Gods, en regeert alles; en zulks, omdat Hij Zich voor ons in de dood heeft overgegeven; waarom Jezus na Zijn opstanding zegt: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. En, ziet Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen. Matth. 28.

Jakobs kinderen verblijdden zich dat Jozef, hun broeder, zo hoog verheven was; en zullen de kinderen Sions zich niet veelmeer verheugen, dat hun Koning zo verhoogd is, om Zijn arme onderdanen gelovig, gelukkig en heerlijk te maken?

Ja, dit is nog een geheel andere zaak; dat Lam zit tot in eeuwigheid op de troon; en wat kunnen Gods kinderen van Zijn regering anders verwachten dan liefde, genade en barmhartigheid?

En wie moet niet verwonderd staan over de uitgestrektheid van Zijn koninkrijk, daar de Vader door Zijn hand alles regeert? De Heiland zit op de troon als het Hoofd over alles; doch Hij betoont Zich daar in het bijzonder als het Hoofd van Zijn Kerk; Zijn Kruisgemeente is vooral het voorwerp van Zijn voorzienigheid, daarover is Hij de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Hebr. 12; ja, de Herder en Opziener hunner zielen, 1Petr. 12. Voor haar strijdt en heerst Hij tegen en over alle vijanden. Daarom neemt Hij het opperbestuur over alle schepselen. Hij is ook een Heere der engelen. Alle engelen aanbidden Hem, en Hij gebruikt ze tot dienst van Zijn kinderen, die de zaligheid beërven zullen. De engel des Heeren leert zich rondom degenen die Hem vrezen, Ps. 34. Hij is de Koning des hemels, in het huis Zijns Vaders is Hij voor Zijn volk, daar is Hij heengegaan om ons plaats te bereiden. Gij hebt

alles onder Zijn voeten gezet, o Heere! onze Heere; hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde! Gij hebt Uw Majesteit gesteld boven de hemelen, Ps. 8. Zulks kan ieder Christen Hem toejuichen. Onder Zijn wijd uitgestrekte heerschappij ondervind ik Zijn Vaderlijke hand, en dus is Zijn onderhouding van alle dingen mij troostvol.

Beschouw ik Zijn almacht en algenoegzaamheid, zo zie ik, welk een rijke God ik heb. Die het vee zijn voeder geeft, de jongen raven als zij roepen, Ps. 147. Hij heeft met weinige broden vele duizenden mensen gespijzigd. Hij onderhoudt en voedt alle mensen op de ganse aarde. Hij is gekomen, opdat de Zijnen leven en overvloed zouden hebben; en uit Zijn volheid ontvangen allen genade voor genade.

Ik zie Hem in deze Zijn regering, in Zijn voetstappen, in Zijn heiligdom; waarom ik zeggen moet: Heb ik ook hier gezien naar Dien, Die mij aanziet? Gen. 16. Gij bezet mij van achteren en van voren, en Gij zet Uw hand op mij, Ps. 129. Wij vinden Zijn hand zowel in het minste als in het meeste; oordelen en oorlogen, weldaden en zegeningen, rijkdom, overvloed en armoede, alles is van Zijne hand, Hij betoont Zich zelfs in het allerminste dikwijls het heerlijkst.

Dat deze grote Koning Zijn regering over al wat hoog en heerlijk is, laat gaan, is ontzaglijk; maar dat Hij ook kleine en geringe dingen bestuurt, is troostvol. Immers Jezus zegt: Worden niet twee musjes voor een penningsken verkocht? En niet één van dezen zal op de aarde vallen zonder uw Vader. En ook de haren uws hoofds zijn alle geteld, Matth. 10. Die op de straten van Jeruzalem Zijn discipelen een waterdrager bezorgde, om hun de weg te wijzen, Luk. 22:10, Die voorziet en bezorgt ons ook alles wat wij nodig

hebben. De Heere der heirscharen is met ons; de God Jakobs is ons een hoog Vertrek. Sela!

Vind ik de Heere in Zijn volheid en algenoegzaamheid in alles het bestuur hebben, en dat Zijn trouw en Zijn toezicht over alles gaat, dan ontdek ik in mij ook een diepe afhankelijkheid; geen schepsel kan dus op iets roemen, alles is barmhartigheid. Daarvan heeft de natuurlijke mens geen denkbeeld; maar in het geloof staande, erkennen wij zonder Hem niets te kunnen doen. Hij werkt eerst in ons, waardoor wij alleen werken kunnen. Als God in mij werkt, beide het willen en het volbrengen, dan werk ik mijn zaligheid uit met vrezen en beven, Fil. 2. Alles wordt mij dan getoond in de hoop op een zalig leven.

Dit kan de allereenvoudigste Christen verstaan; maar de kundigste mens, die buiten Christus is, weet er niets van. Deze begrijpt niet hoe God, Die zo heilig en rechtvaardig is, heeft toegelaten dat de zonde in de wereld kwam, en de onschuld verloren werd; dat de heilige God zovele bozen in Zijn lankmoedigheid kan verdragen; - dat de goddelozen bloeien en de rechtvaardigen onderdrukt worden; - doch dit alles wordt ons door de Goddelijke voorzienigheid klaar; waarom de Vader om de Heiland en door Hem alles zo regeert. Dan zie ik, waarom de zondeval is toegelaten; want ware die niet geschied, zo was het Lam Gods niet nodig geweest. Was Adam staande gebleven, men zou het nieuwe lied niet gezongen hebben; de Vader heeft daarin Zijn ontferming willen betonen; en dat had Hij niet kunnen doen als er geen ellendigen waren. Daarom wil ik gaarne een ellendige zijn, opdat Hij Zijn ontferming aan mij bewijzen kan. Hierom wordt ook nog een zondige wereld in Goddelijk geduld gedragen; doch zulks is een raadsel voor ons, totdat het bloed der verzoening ons klaar

wordt, dan leert men hoe God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was, 2Kor. 5. De Heiland moet uit de wereld Zijn eigendom verkrijgen. Daarom moeten wij uit Sodom uitgeleid worden, opdat wij de Naam des Heeren verkondigen.

Welke wonderen doet God nog om Zijn schapen te redden, en uit alle gevaren te helpen! Wat doet de getrouwe Heiland niet om één enig schaap op te zoeken en weer tot de kudde te brengen? Zo zie ik hoe God het licht uit de duisternis doet opgaan, en dat de hoogste Wijsheid uit het kwade het goede weet te trekken.

Want ofschoon zich Pilatus en Herodes met de veroordeling van de Heere Jezus zwaar bezondigden, zo hebben zij toch Gods raadsbesluit uitgevoerd; zij hebben het gedaan, omdat het nut was dat één Mens stierf voor het volk; hetwelk zij in de rechte zin niet verstonden.

Jozef zei ook tot zijn broederen: Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; doch God heeft dat ten goede gedacht, opdat Hij deed gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden. De goddeloze sterft in zijn zonden, omdat hij niet gelooft in de Naam van de eniggeboren Zoon Gods. Maar de kinderen Gods zijn de zonden tot een oefenschool, waardoor zij, als in hun grootste kruis en lijden, tot de heerlijkheid gebracht worden.

Wordt de goddeloze veel goeds bewezen, ontvangt hij veel aardse zegeningen, en leert hij geen gerechtigheid; de Heere zal later zeggen: Gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven; want de Heere is aan allen goed, en rijk over allen die Hem aanroepen, allen die Hem aanroepen in der waarheid, Ps. 145. De goddelozen worden op gladde plaatsen gezet, Ps. 73; maar verlustigt u in de Heere, zo zal Hij u geven de begeerte uws harten, Ps. 37. Wij weten

toch, dat degenen die God liefhebben alle dingen moeten medewerken ten goede; wij schrijven niets toe aan het geval, maar alles aan de raad van de hemelse Vader. Al de dingen die bij geval schijnen te geschieden, zijn de grootste getuigen van Gods Vaderlijke trouw; de gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, vruchtbare en onvruchtbare jaren, ... daarvan zegt Paulus Hand. 14: Hoewel Hij nochtans Zichzelven niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid. Mogen wij het zo ondervinden, o! wat is het dan een grote zaligheid, dit verstand van de Goddelijke voorzienigheid te hebben. Is mij duidelijk en klaar, dat het Lam op de troon zit, en dat de Vader alles door Hem regeert, dan weet ik, dat het oogmerk van Zijn gehele regering is de verlossing van Zijn volk; de baren der onstuimige zee van deze wereld moeten toch het scheepje der gelovigen dragen. Doch het zal daarop niet lang blijven; Die op de troon zit, zegt: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. Hij laat het nieuwe Jeruzalem uit de hemel nederdalen. Ik bevind hoe natuur en genade ten goede voor mij werken, en dat mij alles stof geeft om de Heere het Hallelujah toe te zingen.

Verstaat gij dit, gelovige kinderen Gods! welk nut hebt gij daarvan? De Catechismus vraagt naar het nut. Alle beschouwingen der waarheden zijn ijdel, als zij ons geen nut voor onze ziel aanbrenge; maar geloven wij de waarheden, dan kunnen wij ons verlustigen in de voorzienigheid. Het vernuft veroorzaakt veel beschroomdheid, omdat men God niet recht kent; het oog ziet het wel, maar het hart bewijst mij niets; men verstaat het niet recht, men blijft toch blind en vol vrees; iedere donderslag doet de mens beven; wat nut doet mij dan al het weten? Maar als ik in

het geloof sta, als ik door het geloofslicht Jezus ken, dan heb ik dit nut, dat de kracht van mijn plichten is als een genadevrucht en zegen die daaruit vloeien; niet dat ik zeg, ja, mocht ik mij zo en zo gedragen, mocht ik zo geduldig zijn, en kon ik vertrouwen; want uit het geloofslicht vloeit de vrucht vanzelf; en waar de kracht niet in het hart is, daar is het maar een natuurlijk verstandsbegrip. Voor de gelovigen toch ligt hierin een drievoudig nut:

I. Dat wij in alle tegenspoed geduldig zijn.

II. In voorspoed dankbaar mogen zijn.

III. En in alles wat ons nog toekomen kan, een goed toevorzicht hebben op onze God en Vader.

Dit zijn troostvolle en hartverkwikkende woorden; ja, beter dan alle rijkdommen van de gehele wereld. Wie zulks in zijn ziel mag genieten, die verstaat niet alleen de waarheid, maar kan ook vrolijk en zalig leven.

Het eerste is, dat wij in alle tegenspoed geduldig zijn. Indien ik weet, God is mijn Vader, Jezus is mijn Verlosser, dan komen mij alle ellenden zo voor, dat ik het kruis om Jezus' wil dragen moet. En al komen er vele wederwaardigheden, wij ontvangen ook veel kracht in het geloof, en de Heere helpt ons alles dragen. De wederwaardigheden zijn tweërlei, uit- en inwendig. De inwendige zijn de zwaarste, in het uitwendige bezit men meer zijn ziel in lijdzaamheid, zich niet overhaastende; doch niet omdat men denkt, wij kunnen het toch niet veranderen; o neen, dit is meer wankelmoedigheid of wanhoop, dan geduld.

Maar een Christen is geduldig, hij wil het niet anders hebben, hij is volkomen tevreden met deze wil van zijn hemelse Vader. Waarom? Hij kent God als de hoogste Liefde, waarom hij in alles in Zijn wil berust; en zo is hij tevreden in alle kruis en lijden, dewijl hij weet, dat al de

paden des Heeren zijn goedertierenheid en waarheid, Ps. 25. Al Zijn wegen zijn wegen der lieflijkheid, en al Zijn paden vrede, Spr. 3. Doch dit vertrouwen maakt iemand niet ongevoelig in het lijden, noch onbedachtzaam omtrent de middelen, geenszins; maar hij verwondert zich over des Vaders hand, en hij is met Zijns Vaders beschikking wel tevreden, ofschoon hij de kastijding van de Vader niet gering acht, Hebr. 12. De tuchtroeden zijn ons een bewijs van de trouw van onze Vader. Want dien de Heere liefheeft kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon die Hij aanneemt.

Het geduld bestaat niet daarin, dat men maar half en half tevreden is, en het wel anders zou wensen; maar hetzelfde doet ons alles met blijdschap en dankzegging aannemen, omdat alles barmhartigheid en loutere genade is wat God ons toeschikt. Daarom zegt David in de 119de Psalm: Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen zou leren. Ik weet Heere! dat Uw gericht de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt. Men kan dan alles wagen en overgeven, zeggende met Job: De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd. Moet men daarbij met vlees en bloed kampen, geen nood, dit geven wij geen gehoor; want wij achten dit verdoemelijk, wij houden het lankmoedig uit, wij volharden tot het einde toe, het ga hoe het ga. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en Mijn Deel in eeuwigheid. Want mij aangaande, het is mij goed nabij God te zijn, Ps. 73. Met Jezus kan men het uithouden onder alle aanvechtigen en verzoekingingen, waaruit men toch als het goud beproefd uitkomen zal.

Ten tweede, zo zijn wij in voorspoed ook dankbaar. De

voorspoed bestaat niet alleen in geleerdheid, rijkdom, eer aanzien, en alle gemak des vleses, welke op zichzelf grote weldaden van God zijn; maar in het bijzonder daarin, dat wij onder de leiding Gods staan, dat wij ons de ganse dag verblijden in Zijn Naam, en door gerechtigheid verhoogd worden. Dat is de rechte voorspoed, als men zich altijd in de Heere mag verblijden. De voorspoed maakt ons nederig en klein, omdat wij weten, dat de Heere ons niets schuldig is, maar dat wij alles uit vrije genade ontvangen, hetwelk de Heiland alleen door Zijn bloed verworven heeft; ja, dit verootmoedigt ons zo, als Jakob, die zei: O Heere, ik ben geringer dan al deze weldadigheden, dan al deze trouw, die Gij aan mij gedaan hebt. Gen. 34. De geestelijke voorspoed is een nog grotere genade; dat mij barmhartigheid geschied is, daarin ligt leven, kracht en troost; want ik kan nergens in roemen dan in de genade van God, dat ik, ofschoon een vijand, om Jezus' wil van God uit genade ben aangenomen, waaruit een innige erkenning en een gevoel van Gods liefde ontstaan. Deze worden in Jezus een liefde van dankbaarheid die het hart doet wegsmelten. Men smaakt en ziet dat de Heere goed is, Ps. 34. Ja, een droog stuk brood van des Vaders liefdehand is beter dan alle lekkernijen; daardoor wordt de ziel als met smeer en vettigheid verzadigd, en de mond kan roemen met vrolijk zingende lippen, Ps. 63:

Dan looft men God in het stille,
En zingt Hem naar Zijn wille,
Zou ik mijn' God niet dankbaar zijn?
Terwijl ik zie in alle dingen
't Zij grote of geringen,
Hoe goed dat Hij het maakt met mijn.

Mijn leven en wat ik doe, alles moet door en in Hem zijn, en zo breng ik alles weer tot God; al de wateren van genade vloeien weer in de oceaan van die God, Ps. 29.

Ten derde, in alles, wat ons nog toekomen kan hebben wij een goed toevorst op onze getrouwe God en Vader. Men vreest niet nog eens te zullen omkomen; Hij is onze God en Vader in Christus Jezus. Hij heeft ons zo liefgehad, dat Hij Zijn Zoon voor ons heeft overgegeven, daarom kunnen wij geen kwaad van Hem denken. Hij zal mij geen stenen voor brood geven. God is getrouw, daarom wil ik op Hem hopen, en mij aan Zijn goedheid geheel toevertrouwen. Hij is mijn Vader, en Zijn liefde is getrouw. Hij heeft al voor mij gezorgd eer ik bestond; en is die grond van vertrouwen in mijn hart, dan zorg ik niet meer gelijk de heidenen, maar ik laat de Heere zorgen. Want onze hemelse Vader weet wel, wat wij behoeven, gelijk ons de Heiland in onze tekstwoorden leert. Paulus zegt ook: Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God. Fil. 4. En vertrouwen wij zodanig in de Vader, dan zal de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, onze harten en zinnen bewaren in Christus Jezus. Dan is men vrolijk en goedsmoeds in alles wat de Vader doet, men is in Zijn wil en welbehagen gerust. Ja, al doodde mij de Heere, zo zou ik toch op Hem hopen, Job 13. En gelijk de drie jongelingen zeiden: Onze God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit de oven des van brandend vuur, en Hij zal ons uit uw hand, o koning! verlossen. Maar zo niet, u zij bekend, dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden, Dan. 3. Ook zegt David, 2Sam. 15: Indien ik genade zal vinden in des Heeren ogen, zo zal Hij mij weder

halen. Maar indien Hij alzo zal zeggen, Ik heb geen lust tot u; ziet, hier ben ik, doe mij, zoals het in Zijn ogen goed is. Deze overgave komt uit het zalige vertrouwen, uit het kinderlijke toevorrecht, en blijft in alle nood en dood. Een kind maakt geen zwaarigheid om in de schoot van zijn vader of zijn moeder te vallen; het zegt niet, als dit of dat eens geschiedde, o neen; want wij weten, dat dengenen, die God liefhebben alle dingen medewerken ten goede. Daarom doet deze kennis het geloofsvertrouwen vast zijn; - liefde, hoop en verwachting hebben geen andere grond dan God; die op Hem vertrouwen, staan vast gelijk de berg Sions, die niet wankelt; men stelt zijn vertrouwen in de sterkte van Jehovah, men loopt niet vooruit, maar men laat Hem zorgen; men volgt Zijn getrouwe leiding, wetende dat de Heere het voor ons voleinden zal, Ps. 138. En zo kan men alles overwinnen.

Ofschoon de satan zegt, gij zult slecht uitkomen met uw vertrouwen; geen nood! wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Niet, dat ik die gestalte of dit of dat moet hebben; ik ben verzekerd, dat geen gestalte, ja geen nood noch dood mij de liefde Gods in Jezus zal benemen. Want ik ben verzekerd, dat geen schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Laat dan lijf en leven, goed en bloed verdwijnen, vlees en hart bezwijken; ik ben verzekerd, dat Jezus mijn Leven blijft; en die op Hem betrouwen zullen niet beschaamd worden; maar de goddeloze verachters van Zijn Naam zullen te schande worden, Ps. 35.

De Heere is groot van raad en machtig van daad; en zoals men Hem hier het Hosanna zingt, zo zal men Hem namaals

het Hallelujah toejuichen. Een gelovige Christen is hier in dit jammerdal weltevreden, omdat God zijn Vader is, en zijn getrouwe Heiland voor hem zorgt.

TOEPASSING

GELIEFDE vrienden! moet niet een ieder van deze waarheid overtuigd zijn, als hij ogen heeft om te zien de wonderen wege, die God van zijn geboorte af tot op deze dag met hem gehouden heeft? Hij zal moeten zeggen: Hoe kostelijk zijn mij, o God! Uw gedachten, hoe machtig vele zijn haar sommen! Zou ik ze tellen, harer is meer dan het zand. - Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken; word ik wakker, zo ben ik nog bij U. Want Gij zijt een hulp geweest. Mijn ziel kleeft U achteraan, Ps. 139 en 63.

Ja, moesten wij niet allen daarvan overtuigd zijn, als wij bedenken wat wij in deze dagen gezien hebben? Dit land was vanouds af een voorwerp van Gods voorzienigheid, en het is zulks nog, niet tegenstaande al onze zonde en ons ongelooft. Tot op dit uur heeft de getrouwe Heiland in het bijzonder Zijn ogen op ons; ja, Zijn voorzienigheid is zo tastbaar, dat een ieder daarvan moet overtuigd zijn. Als wij gedenken hoe de bloeddorstige vijand al zes jaren gezocht heeft ons kleine land te overmeesteren; maar het in al dien tijd toch niet heeft durven aantasten, en hoe die trouweloze koning ons overvalt, om in het onschuldige bloed der Nederlanders zijn bloedgierige handen te wassen, verdient het onze opmerking dat zich dit volk zo zorgeloos gedraagt.

Enigen beginnen gevoel van het gevaar te verkrijgen, en schijnen uit de sluimer opgewekt te worden. De eendracht

toch wordt hersteld, en een doorluchtige Vorst tot vreugde en blijdschap van het ganse land en deszelfs inwoners, als een vaderlandsgezind volk, tot stadhouder verheven. Daarbij wordt het land tot gebeden opgewekt, om de Heere gezamenlijk als een waterstroom aan te lopen. Er worden bedestonden ingesteld, en het volk wordt tot de Heere gewezen. Is dat niet een voorzienigheid Gods? Moeten wij dus niet zeggen, dat wij kinderen zijn, waarover de voorzienigheid Gods nog gaat? Staat ons land dus niet onder Gods Vaderlijke voorzienigheid?

Ja, dit is waar, zullen velen zeggen, maar hoeveel zonden zijn er niet bedreven in deze dagen, hoe kunnen wij wat goeds verwachten? Dat is ook waar, ik stem u zulks geredelijk toe. Zien wij op onszelf, dan staat ons niets anders dan verderf en ondergang te wachten; maar toch zeggen wij uit volle overtuiging, dat niets Gods genade tegenhouden kan. Bij ons is niets dan ongerechtigheid, niets geschiedt om onze goede werken, maar alles is barmhartigheid en buiten onze verdiensten. Wij moeten bekennen, wij zijn doodschuldig, wij hebben niets goeds van God verdiend. Maar Hij is barmhartig en een Ontfermer; daarom, als wij ons aan de barmhartige Heiland aanbieden, dan kunnen wij vertrouwen dat Hij Zich over ons zal ontfermen, en Zich heerlijk betonen in al Zijn wegen.

Doch het is te beklagen, dat wij zo weinig indruk van de Goddelijke genade in ons hebben, dat de meeste mensen in zulk een blindheid wandelen. Dit komt daarvan, omdat men Jezus niet kent, Die op de troon zit; daarom blijft men aan de middelloorzaken hangen; men vertrouwt op mensen, en stelt vlees tot zijn arm; men verlaat zich op de mens, die vlees is en de adem in zijn neus draagt; men is hoogmoedig, en men vraagt niet naar de Heere Die ons

gemaakt heeft. Komt er nu een ongeluk, dan verdwijnt al het vertrouwen, en dit alles komt, zeg ik, omdat men Jezus niet kent. Hetgeen men daarvan nog meent te weten is maar blindheid, men heeft slechts een zandgrond; want hoe kan ik Jezus kennen, indien ik mij niet als een arme zondaar ken? Men ondervindt dus niets van de kracht van Zijn bloed.

1. O! dat u het stuk van de voorzienigheid Gods daartoe drong, dat gij overtuigd werd van uw blindheid, en de noodzakelijkheid der geloofserkenten is van de gekruiste Heiland, waartoe ik u de vergeving der zonden gepredikt heb. Gij weet, dat gij van God afhangt, en Zijn goedheid niet kunt missen; maar gij weet niet wat voor blinde en ongeloovige mensen gij zijt, en dat gij de genade Gods, welke Hij ons in Jezus aanbiedt, niet erkent. Bidt de Heere om verlichte ogen, opdat gij uw blindheid moogt kennen, en tot Jezus gedreven worden.

2. Bidt ook, dat gij moogt leren erkennen de grote bedeling der genade, waarin Gods hand zo merklijk te zien is; dat Hij het Woord des Evangelies nog zo rijklijk onder ons laat prediken. O! erkent het toch voor een onverdiende genade en een oneindige barmhartigheid Gods, dat u zulk een Jezus wordt verkondigd. Laat u toch bewegen om Hem te zoeken, en weest overtuigd, dat hoe zondig gij zijt, de Heere Jezus u evenwel heeft liefgehad. Hij overtuigt u daarvan door Zijn lankmoedigheid, die u tot bekering moet leiden, en u doen zien dat God geen lust heeft in de dood des zondaars, maar wil, dat hij zich bekere en leve.

Immers, de grote God is niet verplicht zovele en grote zondaars te dragen, somtijds zelfs tot in de grijze ouderdom. O neen! maar Hij arbeidt nog aan ons, Hij lokt ons; daarom heden, heden, terwijl gij Zijn stem hoort, zo verhardt toch

uw harten niet. Wil Jezus u genadig zijn, neemt toch Zijn genade ootmoedig aan; wil Hij u als zondaars zalig maken, laat u door Hem zaligen en van uw zonden reinigen in Zijn bloed, en gedenkt, dit doet Jezus, Die op de troon zit. Ziet Zijn verdraagzaamheid, Hij zal zeker ten oordeel komen; en wie weet, of het niet heden geschieden zal? O! roept dan uw Rechter om genade aan; roept, dat Hij ter oorzaak van Zijn bloed en wonden u geneze van uw ongeloof; dat Hij uw Voorspraak moge zijn bij Zijn Vader; dat gij vergeving van zonden en vrede met God in de verzoening verkrijgen moogt, dewijl Hij in Jezus, de Zoon des mensen, uw God en Vader is. Laat u met niets troosten, hoeveel licht en genade gij ook meent te hebben; gij zijt toch ongelukkige mensen, zolang gij Jezus niet hebt. Maar gelooft gij, dat gij voorwerpen van Zijn genade zijt, en dat de grote God en Vader om Zijns Zoons Christus' wil uw God en Vader is, dan zijt gij bij uzelf nederige en ootmoedige zondaars.

Maar die in de zonde leven, of die zich op eigen gerechtigheid verheffen, dat zijn beide ongelukkige en ellendige mensen; zij hebben geen vertrouwen, geen rust noch troost, als zij gedenken aan de voorzienigheid Gods. Ja, zij beven voor een ruisend blad; en als er een donderbui komt, zo vrezen zij, en vlieden overal heen. Wat helpt mij dan alle kennis, als ik in nood en dood niet op de Heiland vertrouwen kan?

Zoekt toch de verzoening, opdat gij zeggen kunt: Hij, Die op de troon zit, de Koning van hemel en aarde, heeft mijn vlees en bloed aangenomen, is Mens geworden, ja, heeft geleden, en is voor mij aan het kruis gestorven, Hij is Koning en Priester voor mij op Zijn troon.

Wie dit in zijn hart gevoelt, die is recht blijde, dat hij zulk

een voorzienigheid Gods kent. Deze alleen kan in alle elende zeggen: De scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid. Deze heeft geen strenge en harde gedachten van Gods wraakoefenende gerechtigheid; maar hij ziet in alles liefde, genade en barmhartigheid. Jezus leidt onze zielen met Zijn getrouwe herdersstaf, als wij door het duistere dal des doods zullen gaan. Wie zichzelf als verloren zondaars, en de Zoon Gods als hun Heiland kennen, die ondervinden de gelukzaligheid; inziende in Zijn dood, zijn zij in alle tegenspoed geduldig, en in voorspoed dankbaar, vanwege de grote goedheid van hun Vader. Er komt wel schaamte in hun harten over hun nalatigheid, die zij erkennen; maar zij blijven toch getrouw, hangende en klevende in vertrouwen voor het toekomende aan hun getrouwe God en Vader. O! wat is dit een grote zaak in deze donkere dagen, in welke men op geen mens vertrouwen kan. Gods kinderen gevoelen wel, hoe hun boos vlees tegen de kruisweg mort; en omdat de liefde tot God zo verkleind wordt, schijnt de liefde Gods ook te verminderen, waarom zij moeten klagen: O God! er is geen liefde tot U in onze harten, alles is gebrekkig. Maar weet gij daarvan niets, zoveel te ongelukkiger zijt gij. Och! beken toch dat er in uw berouw veel ongevoeligheid en onwilligheid is. Dus blijft er niets over, gij moet geholpen worden.

Vraagt gij mij, hoe komen toch liefde, dankbaarheid, lijdzaamheid en vertrouwen in onze harten? Ach! dat deze vruchten in onze harten tot rijpheid mochten komen!

Ik wil het u zeggen; de weg daartoe is niet, dat wij ons om de vrucht bekommeren, maar om in de Boom, in Christus, immers dieper geworteld te worden; opdat wij in Hem grond zijn aan de beken van het levende water. Dan brengen wij onze vruchten te zijner tijd; dat is de weg des

Evangelies die wij bewandelen moeten, of wij komen er nooit.

1. Wij moeten dagelijks dorsten en verlangen, om de wonderen van Jezus te kennen en tot Hem bekeerd te worden. Het Lam dat op de troon zit, moet ons alle dagen heerlijker en troostvoller worden; Zijn verzoening, Zijn bloed en kruisdood moeten door Zijn Geest aan ons hart steeds klaarder en bekender worden. Dan zal Zijn kennis ons bestralen, zodat wij weten en gevoelen, dat deze Jezus, Die onze Broeder geworden is, de Koning aller koningen, en de Heere aller heren is. O! dat het Lam Gods onze Koning is, en dat wij onder Zijn regering staan, zulks moet onze vreugde en blijdschap zijn; want dit is de enige Troostfontein. Hoe grondiger en vaster wij in de liefde zijn, hoe meer de vruchten openbaar worden; onze kommer en zorg zijn toch alle tevergeefs.

2. Hoe meer wij door de Heilige Geest tot de kennis van de Vader en de Zoon komen, hoe meer wij onze onmacht zien, en duizenden bewijzen van Jezus' trouw, zodat ons niets van Hem kan afscheiden. Dan erkennen wij in geloof de genade die de Heiland aan ons bewijst, dan moet ik zeggen: O! mijn lieve Heiland denkt zoveel aan mij, zou ik zo ook niet aan Hem gedenken? Hij behoedt en bewaart mij, ja, Hij is dag en nacht op mijn heil bedacht.

De Bewaarder Israëls slaapt en sluimert niet. Wilt gij Hem dan niet vrouw en kinderen, goed en bloed, ja alles toevertrouwen?

3. Hoe meer ik van Zijn liefde, van Zijn waken en zorgen overtuigd word, ziende hoe Zijn hart niet één ogenblik van mij afgewend is, ofschoon ik Hem zo licht vergeet, hoe meer ik mijn afhankelijkheid ontdek, en gedrongen word Hem voor mij te laten zorgen, en mij door Hem te laten

leiden. Jezus moet mijn alles zijn; volg ik Hem, dan heb ik geen vreemde nodig; wij hebben niets nodig dan Jezus' liefde en verzoening, welke ons voor het ogenblik doet leven uit de hand des Vaders, wel wetende dat Hij ons niet verlaten zal. Hoe meer men in zulk een staat van afhankelijkheid wandelt, hoe meer Jezus' liefde zich aan ons ontdekken, en de Vader ons Zijn trouw en liefde tonen zal.

Voor een rijke is des vaders voorzorg minder belangrijk dan voor een arme. Zo is het ook in het geestelijke, hoe meer ik mijn armoede en onmacht zie en daardoor van Hem leer af te hangen, hoe meer ik ook ondervind, dat de Heere mijn Licht en Heil is.

4. Hoe afhankelijker men is, hoe meer de rijke Jezus Zich aan de ziel zal openbaren in al Zijn volheid en deugden; doch Zijne vijanden, die niet willen dat Hij Koning over hen is, die zal Hij onder Zijn voeten vertreden.

Maar wij zullen zien, hoe Zijn kinderen in alles bij Hem leven; en kom ik aan het uiterste, dan zie ik mijn Heiland tegemoet; ik wacht totdat Hij komt om mij van alle kwaad te verlossen en mij in Zijn eeuwig Koninkrijk te nemen; ik leun hoe langer hoe meer op de liefde van mijn Vader, in Jezus' verzoening, gelovende en vertrouwende, dat Hij Zijn rijk in mij openbaren zal. Ik kan in alles hartelijk geduldig zijn, omdat ik verzekerd ben, dat geen schepsel mij zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Amen!

Nazang Ps. 33:10,11

NAZANG

OP DE GELOOFSROEM DER VRIJGEKOCHTEN
DOORHET BLOED VAN JEZUS CHRISTUS

OF

DE ENIGE TROOSTFONTEIN, GEOPEND VOOR
HEILZOEKENDE ZONDAREN

IN EEN VERKLARING OVER DE EERSTE TIEN
ZONDAGEN VAN DE

HEIDELBERGSE CATECHISMUS

DOOR

Do. DAVID BRUNINGS.

Het Lam, dat voor ons is geslacht,
Is waardig al de kracht en de ere
En heerlijkheid, Hem toegebracht;
Looft onze Heiland, onze Heere,
Die ons van zonden heeft gewassen door Zijn bloed,
En onze schuld geboet;
Die ons heeft liefgehad, en ons wil maken vrij
Van zonde heerschappij.

Hem, Die ons Gode heeft gekocht
Uit allen volke, natie, tongen,
Die ons getrouw heeft opgezocht,
Zij eeuwig prijs en dank gezongen;
Die ons tot koningen en priesters heeft gemaakt,
Die onze banden slaakt,
Ja, Die ons heersen doet, terwijl wij zijn op aard,
Is aller ere waard.

Gij woudt ons, Heer! dit nieuw gezang,
Door middel van Uw dienstknecht leren.
Die ons zijn ganse leven lang
Bad: Laat u toch tot God bekeren;
Erkent uw zondenschuld, geloofd in Godes Zoon,
En weest Zijn arbeidsloon;
Betreurt uw diep verderf, maar weest in Hem verblijd,
Die u van straf bevrijdt.

Hij heeft voor een benauwd gemoed,
Dat in zichzelf is wanhopend,
De liefde Gods in Jezus' bloed.
Als d'een'ge Troostfontein geopend;
Door het Evangelie gaf Hij ons te verstaan,
Wat Jezus heeft gedaan,
En voor ons zondaars leed, hoe Zijn gerechtigheid,
Ons alle heil bereidt.

God, Vader! dat de Troostfontein
Door ongelooft niet word' gesloten,
Noch Jezus' bloed geacht onrein,

Dat voor de zonden is vergoten
Toen Hij besneden werd; maar dat ons ganse hart
Daardoor gereinigd wordt;
Ja, heilig door Uw Geest de zielen daardoor, Heer!
Opdat ze U geven eer;
Dat bloedig zweet Hem uitgedrukt
In zware strijd om onze zonden,
Toen Hij, ter aarde neergebukt,
Bad: Vader, ach! Mijn Vader! konde
Dees beker gaan voorbij; doch Mijn wille niet,
Maar dat Uw wil geschied.
Geef Heer! dat dit gebed bij ons zij hoog geacht,
In waarheid voortgebracht.

Dat bloed, dat uit Zijn heilig hoofd
Geperst werd door de doornenkrone,
Dewijl door hen niet werd geloofd,
Dat Hij was Christus, Godes Zoon.
Opdat Gij, Vader! ons naamt tot Uw kind'ren aan,
Moest Hij zoveel uitstaan!
Opdat wij zouden zijn zeer hoog geacht bij God:
Wordt Jezus zo bespot.

Het bloed, dat aan des kruises-stam
Gevloten is uit Zijne wonden,
En Hij, als 't ware Offerlam,
Geofferd heeft voor onze zonden;
Dat in Gethsémané, aan 't kruis, en na Zijn dood
Uit Zijne zijde vloot,
Ach! al dat dierbaar bloed van Gods geliefde Zoon,
Pleit voor des Vaders troon.

Alwaar het beter dingen spreekt
Dan Abels bloed, hetwelk riep om wrake;
Maar dit voor arme zondaars smeekt,
O Vader! wil Uw toorn staken;
Wijl Ik in hunne plaats als Borg aan U voldeê,
Zo geef hun vollen vreê;
Zend Uwen Heil'gen Geest, dat Die hen wederbaart,
Troost, en Uw wil verklaart.

Wij danken u, God, Vader! goed,
Jehovah Jezus, zij geprezen!
God, Heil'ge Geest, o Trooster zoet!
Geloofd moet Uwen Name wezen!
Voordat Gij ons opnieuw weer geeft het onderricht
Van Uw getrouwe knecht,
Die voor ons tot zijn dood een trouwe leraar was.
Een andere Epafra.

A. H.